

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ 2022-2026.

**Образовни профил: Кувар
Конобар**

На основу члана 67. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 – др. за- кон, 10/19 и 6/20),
Министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

ПРАВИЛНИК

о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Трговина, угоститељство и туризам

Члан 1.

Овим правилником утврђује се план и програм наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Трговина, угоститељство и туризам за образовне профиле кувар, конобар, посластичар и туристичко-хотелијерски техничар, који су од- штампани уз овај правилник и чине његов саставни део.

Члан 2.

Даном почетка примене овог правилника престају да важе:

- 1) Правилник о наставном плану и програму средњег стручног образовања у подручју рада Трговина, угоститељство и туризам („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 10/12, 1/13, 17/13 и 11/15), у делу који се односи на наставни план и наставни програм стручних предмета за образовне профиле кувар, конобар и посластичар;
- 2) Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Трговина, угод- ститељство и туризам („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 6/18).

Члан 3.

Ученици уписани у средњу школу закључно са школском 2017/2018. годином у подручју рада Трговина, угоститељство и туризам за образовни профил туристички техничар, у четворогодишњем трајању, стичу образовање по Правилнику о наставном плану и програ- му стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Трговина, угоститељство и туризам („Службени гласник РС – Про- светни гласник”, бр. 8/14 и 2/18) – до краја школске 2021/2022. године.

Ученици уписани у средњу школу закључно са школском 2019/2020. годином у подручју рада Трговина, угоститељство и туризам за образовне профиле кувар, конобар и посластичар, у трогодишњем трајању, стичу образовање по Правилнику о наставном плану и про- граму средњег стручног образовања у подручју рада Трговина, угоститељство и туризам („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 10/12, 1/13, 17/13 и 11/15) – до краја школске 2022/2023. године.

Ученици уписани у средњу школу закључно са школском 2019/2020. годином у подручју рада Трговина, угоститељство и туризам за образовни профил туристичко-хотелијерски техничар, у четворогодишњем трајању, стичу образовање по плану и програму наставе и учења који је био на снази до почетка примене овог правилника – до краја

школске 2023/2024. године.

Члан 4.

Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”, а примењује се од школске 2020/2021. године.

Број 110-00-209/2020-03
У Београду, 30. јула 2020. године
Министар,
Младен Шарчевић, с.р.

("Сл. гласник РС - Просветни гласник" ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2012, 1/2013 - испр. и 17/2013 - испр.асник", бр. 10/2012, 1/2013 - испр. и 17/2013 - испр.)л. гласник РС - Просветни гласник", бр. 10/2012, 1/2013 - испр. и 17/2013 - испр.)

Члан 1

Овим правилником утврђује се наставни план и програм средњег стручног образовања у подручју рада трговина, угоститељство и туризам за образовне профиле: кувар, конобар и посластичар.

Наставни план средњег стручног образовања у подручју рада трговина, угоститељство и туризам за образовне профиле кувар, конобар и посластичар и наставни програми за први, други и трећи разред за те образовне профиле одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

Члан 2

Програм језика националне мањине остварује се на основу Правилника о плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничким школама ("Службени гласник СРС - Просветни гласник", број 6/90 и "Просветни гласник", бр. 4/91, 7/93, 17/93, 1/94, 2/94, 2/95, 3/95, 8/95, 5/96, 2/02, 5/03, 10/03, 24/04, 3/05, 6/05, 11/05, 6/06, 12/06, 8/08, 1/09, 3/09, 10/09, 5/10 и 8/10).

Члан 3

Програм верске наставе остварује се на основу Правилника о наставном плану и програму предмета Верска настава за средње школе ("Просветни гласник", бр. 6/03, 23/04 и 9/05).

Члан 4

Даном ступања на снагу овог правилника престају да важе:

- 1) Правилник о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем и четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада трговина, угоститељство и туризам ("Просветни гласник", бр. 15/93, 20/93, 6/95, 7/96, 11/02, 11/04, 11/06 и 8/09) у делу који се односи на наставни план и програм за образовни профил посластичар;
- 2) Правилник о наставном плану и програму за стицање образовања у трогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада трговина, угоститељство и туризам - група угоститељство и туризам ("Просветни гласник", бр. 17/93, 7/96, 11/02 и 11/06) у делу који се односи на наставни план и програм за образовне профиле кувар и конобар;
- 3) Правилник о наставном плану и програму огледа за образовни профил кувар ("Просветни гласник", бр. 11/07 и 3/10);
- 4) Правилник о наставном плану и програму огледа за образовни профил конобар ("Просветни гласник", бр. 11/07 и 3/10);
- 5) Правилник о наставном плану и програму огледа за образовни профил посластичар ("Просветни гласник", бр. 11/07 и 3/10).

Члан 5

Ученици уписани у средњу школу закључно са школском 2011/2012. годином у подручју рада трговина, угоститељство и туризам за образовне профиле кувар, конобар и посластичар и кувар - оглед, конобар - оглед и посластичар - оглед стичу образовање по наставном плану и програмима који су били на снази до ступања на снагу овог правилника - до краја школске 2015/2016. године.

Члан 6

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Просветном гласнику".

НАСТАВНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ

II. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ КУВАР

1. СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ, ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА

1. Назив квалификације: Кувар

2. Подручје рада: Трговина, угоститељство и туризам

3. Ниво квалификације: III

4. Трајање образовања: три године

5. Сврха квалификације: Припрема, сервира и декорише оброке.

6. Стручне компетенције:

- Организовање сопственог рада и радног места
- Пријем, обрада и складиштење намирница
- Припрема јела за издавање
- Издавање поруџбине
- Вођење евиденција

7. Опис рада

Стручна компетенција	Јединице компетенције
Организовање сопственог рада и радног места	<ul style="list-style-type: none"> - Одржава хигијену и здравствено безбедносне услове - Припрема опрему, уређаје и инвентар - Комуницира са сарадницима - Учествује у изради дневног јеловника - Обавља процедуре затварања (процедуре "предаје смене") - Прати иновације у области куварства

Пријем, обрада, паковање и складиштење намирница	<ul style="list-style-type: none"> - Одређује врсту, класу и категорију намирница потребну за припрему планираног јеловника - Контролише исправност намирница - Обрађује месо, рибу, ракове, шкољке - Обрађује поврће и воће - Складишти необрађене и обрађене намирнице - Уклања неисправне намирнице
--	--

Стручна компетенција	Јединице компетенције
Припрема јела за издавање	<ul style="list-style-type: none"> - припрема супе и чорбе - припрема готова јела - припрема печења - припрема варива - припрема хладна предјела - припрема топла предјела - припрема рибу, ракове и шкољке - припрема јела по поруџбини - припрема јела са роштиља - припрема фондова и сосева - припрема салате - припрема једноставне посластице - припрема пецива
Пријем и издавање поруџбине	<ul style="list-style-type: none"> - Комуницира са конобарима у вези са поруџбинама - Сервира припремљена јела за услуживање - Декорише поруџбину - Сарађује са осталим одељењима угоститељског објекта
Вођење евиденција	<ul style="list-style-type: none"> - Требује потребну количину намирница - Пописује намирнице - Води евиденцију поруџбина и издатих јела - Води евиденцију о расходованим - неисправним намирницама - Примењује нормативе

8. Циљеви стручног образовања

Циљ стручног образовања за образовни профил кувар је оспособљавање ученика за припрему, сервирање и декорисање obroka.

Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потреба континуираног образовања, стручног усавршавања, развоја каријере, унапређење могућности запослења, усмерава ученике да се оспособљавају за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;
- ефикасан рад у тиму;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- благовремено реаговање на промене у радној средини;
- препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу;
- примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада;
- примену мера заштите животне средине у складу са концептом одрживог развоја;
- употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу.

9. Исходи стручног образовања

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Ставови
По завршеном програму образовања за овај профил, ученик ће бити оспособљен да:			
организује сопствени рад и радно место	<ul style="list-style-type: none"> - објасни значај и наведе принципе: санитарне заштите, хигијенске заштите, заштите здравља и безбедности на раду, еколошке заштите, ХАЦЦП стандарда при руковању намирницама - објасни намену и карактеристике опреме и инвентара за припремање јела - објасни начине и правила одржавања алата уређаја и инвентара - наведе начине и системе организације рада у кухињи и угоститељском предузећу - објасни принципе састављања и писања 	<ul style="list-style-type: none"> - одржава личну хигијену и радну униформу према стандарду - одржава хигијену радног места, средине опреме и инвентара - сортира алат и одлаже га на одговарајуће место - утврђује стање опреме, уређаја и инвентара - осигурава радне процесе и хигијену при руковању 	<ul style="list-style-type: none"> - савесно, одговорно, уредно и благовремено обавља поверене послове - испољи позитиван однос према примени санитарних и здравствених мера у процесу рада - испољи позитиван однос према значају функционалне и техничке исправности опреме и средстава за рад - ефикасно организује време

	менија и јеловника - примењује стручну терминологију у куварству	храном и пићем - обезбеђује техничке услове у смислу безбедности и заштите здравља (осветљење, проветравање, заштитна средства и сл.) - укаже прву помоћ у случају механичких, хемијских, термичких повреда и струјних удара - ради у тиму - припрема меније и јеловник у сарадњи са шефом кухиње	- води рачуна о режијским трошковима - примењује иновације у раду - испољи љубазност, комуникативност, предузимљивост, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима - испољи позитиван однос према професионално-етичким нормама и вредностима
врши пријем, обраду, паковање и складиштење намирница	- разликује врсте и категорије поврћа и воћа - разликује врсте меса, риба, ракова и шкољки - наведе категоризације меса - опише састав и органолептичка својства намирница - разликује начине обраде намирница - наведе и објасни узроке кварења појединачних група намирница - објасни принципе складиштења и чувања намирница	- наручује и прима намирнице у сарадњи са шефом кухиње - препознаје квалитет намирница и изврши класирање - чисти намирнице - обрађује намирнице - механички и термички - сортира и уклања отпатке при обради намирница - пакује намирнице и полупроизоде у амбалажу и одлаже их на одговарајући начин	
припрема јела за издавање	- објасни основне принципе нутриционизма - наведе рецептуре и нормативе за припрему различитих врста: супа и чорби, готових	- дозира намирнице према нормативу - врши механичку и	

	<p>јела, печења, варива, хладни и топлих предјела, риба, ракова, шкољки, јела по поруџбини, јела са роштиља, фондова и сосева, салата, једноставних посластица и пецива</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни карактеристике дијеталне и вегетаријанске исхране - кратко опише норматив за одговарајућу врсту јела 	<p>термичку обраду намирница</p> <ul style="list-style-type: none"> - подеси укус, мирис и друга својства јела додавањем зачина - успостави жељену конзистенцију, структуру, хомогеност и друге карактеристике јела - подеси рад, контролише и искључује апарате и уређаје - сортира јела у "топле купке" 	
прима и издаје поруџбине	<ul style="list-style-type: none"> - наведе нормативе формирања порције јела - објасни начин издавања јела по поруџбине или менију - објасни принципе и начине декорисања јела 	<ul style="list-style-type: none"> - прима поруџбине од конобара - формира порције по нормативима - израђује декоративне елементе - обликује поврће и воће - обликује млечне производе - сервира и декорише јела - издаје припремљена јела конобару на основу поруџбине 	
води евиденције	<ul style="list-style-type: none"> - наведе врсте евиденција - опише процедуру евидентирања издатих obroka - објасни елементе калкулације за јела и меније 	<ul style="list-style-type: none"> - формира требовање намирница - попише намирнице - води евиденцију утрошених намирница - евидентира број издатих obroka - евидентира расходоване намирнице 	

		- припреми тражене податке за калкулације и формирање ценовника	
--	--	---	--

2. НАСТАВНИ ПЛАН

Месечни и годишњи фонд часова за образовни профил: КУВАР

		И РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				УКУПНО												
		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње												
		Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ								
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ		11	2		374	68			9			288			8			240	п			902	68			970
1.	Српски језик и књижевност	3			102				2			64			2			60				226				226
1.1	_____ језик књижевност*	3			102				2			64			2			60				226				226
2.	Српски као нематерњи језик*	2			68				2			64			2			60				192				192
3.	Страни језик	2			68				2			64										132				132
4.	Физичко васпитање	2			68				2			64			2			60				192				192
5.	Математика	2			68				2			64			1			30				162				162
6.	Рачунарство и информатика		2			68																	68			68
7.	Историја														2			60				60				60
8.	Хемија	1			34																	34				34

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил Кувар*

	I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							УКУПНО				Σ
	недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње								
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	6	12		204	408		90	2	12	6	64	384	192	150	1	14	6	30	420	180	120	298	1212	372	360	2242
1 Здравствена култура	2			68																		68				68
2 Основе туризма и угоститељства	2			68																		68				68
3 Куварство		12			408		60		12	6		384	192	90		12	6		360	180	120		1152	372	270	1794
4 Исхрана	2			68																		68				68
5 Економика туристичких и угоститељских предузећа								1			32											32				32
6 Туристичка географија								1			32											32				32
7 Основе услуживања															1			30				30				30
8 Предузетништво																2			60				60			60
9 Професионална пракса							30						60												90	90
B2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ								2			64				2			60				124				124
1 Изборни предмет према програму образовног профила								2			64				2			60				124				124
Укупно A2+B2	6	12	0	204	408	0	90	2 (**4)	12	6	64 (**128)	384	192	150	1 (**3)	14	6	30 (**90)	420	180	120	298 (**422)	1212	372	360	2242 (**2366)
Укупно A2+B2	18			702				20 (**22)			790 (**854)				21 (**23)			750 (**810)				2242 (**2366)				

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку

** Уколико се изаберу само стручни изборни предмети

Б: Листа изборних предмета према програму образовног профила

Рб	Листа изборних предмета	РАЗРЕД		
		И	II	III
Стручни предмети				
1.	Пословни страни језик		2	2
2.	Путеви хране		2	
3.	Познавање животних намирница		2	
4.	Пословна информатика у туризму и угоститељству		2	
5.	Психологија у туризму и угоститељству			2
6.	Маркетинг у туризму и угоститељству			2
7.	Општа туристичка географија			2
Општеобразовни предмети				
1.	Страни језик I			1
2.	Изабрани спорт		1	1
3.	Историја (одабране теме)			1
4.	Ликовна култура		1	
5.	Музичка култура		1	

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	И РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	68	64	60	192
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 120

* Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	И РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Трећи страни језик	2 часа недељно		
Други предмети *	1-2 часа недељно		
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности - ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње		
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана		

* Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање школског програма по недељама

	И РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	34	32	30
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	3	5	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

Подела одељења у групе

разред	предмет / модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи - до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
И	Рачунарство и информатика	68			12

	Увод у куварство	168		18	12
	Термичке - топлотне обраде намирница	36		12	12
	Фондови и сосови	84		12	12
	Салате	24		6	12
	Прилози и варива	96		18	12
	Професионална пракса			30	12
II	Бистре и густе супе, чорбе	84	42	12	12
	Топла предјела	108	54	24	12
	Готова јела	168	84	36	12
	Национална јела	24	12	6	12
	Печења	168	84	36	12
	Професионална пракса			60	12
III	Куварство	300	180	120	12
	Националне кухиње	60			12
	Предузетништво	60			12

* Професионална пракса се обавља у периоду од 01.09. до 15.08. текуће школске године у првом и другом разреду. Закључна оцена утврђује се на седници одељенског већа после 15.08. текуће школске године. На истој седници утврђује се и општи успех ученика о завршеном разреду

3. НАСТАВНИ ПРОГРАМ

*A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ***СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ****Први разред**

Назив предмета:	Српски језик и књижевност
Годишњи фонд часова:	102
Разред:	први

Циљеви предмета:	<ul style="list-style-type: none"> - Проширивање и продубљивање знања о српском књижевном језику; - Развијање и неговање језичке културе, поштовање правила књижевног (стандардног) језика у усменом и писаном изражавању; - Подстицање ученика на усавршавање говорења, писања и читања, као и неговање културе дијалога; - Оспособљавање за ефикасно комуницирање; - Упознавање књижевне уметности; - Унапређивање знања о сопственој култури и културама других народа; - Развијање хуманистичког и књижевног образовања на најбољим делима српске и светске културне баштине; - Упућивање ученика на истраживачки и критички однос према књижевности; - Обезбеђивање функционалних знања из теорије и историје књижевности; - Развијање трајног интересовања за нова сазнања.
------------------	---

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Увод у проучавање књижевног дела	• Увођење ученика у свет књижевног дела и књижевност као	• разликује врсте уметности и њихова изражајна средства	• Врсте уметности, подела уметности • Књижевност као уметност,	• На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења,

	науку и уметност	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам и функцију књижевности као уметности и однос књижевности и других уметности • наведе научне дисциплине које се баве проучавањем књижевности • увиђа разлику између усмене и писане књижевности • разликује књижевне родове и врсте • одреди тему, мотив, сиже, фабулу, лик и идеју у књижевном делу • износи своје утиске и запажања о књижевном делу, тумачи његове битне чиниоце и вреднује га 	<p>књижевност и друге уметности</p> <ul style="list-style-type: none"> • Историја књижевности, теорија књижевности, књижевна критика • Лирика као књижевни род: народна лирска песма и уметничка лирска песма по избору • Епика као књижевни род: епска народна песма (предлог "Кнежева вечера"), приповетка по избору и роман (предлог Драгослав Михаиловић "Кад су цветале тикве") • Драма као књижевни род: драма по избору • Процена остварености исхода - тест 	<p>планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (102 часа)</p> <p>Место реализације наставе • Теоријска настава се реализује у учионици</p> <p>Препоруке за реализацију наставе • Приликом обраде драмског дела могућност посете позоришној представи и гледање снимка позоришне представе, а након тога разговор о драмском тексту и његовој позоришној реализацији.</p>
Књижевност старог века	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са митологијом, репрезентативним делима старог века и њиховим значајем за развој европске културе 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни значај митологије за античку књижевност и развој европске културе • наведе имена аутора, називе обрађених дела и класификује их по културама којима припадају, књижевним родовима и врстама • објасни универзалне 	<ul style="list-style-type: none"> • Сумерско-вавилонска књижевност: Еп о Гилгамешу (анализа одломка) • Митови: о Танталу, Сизифу, Нарцису; митови о Троји: Парисов суд, Одисеј и Пенелопа, Ахил, Едип... • Хеленска књижевност: Хомер: Илијада (одломак) • Софокле: Антигона (одломак) 	<p>Такође је ову наставну тему могуће обрађивати током целе школске године, па на пример структуру и одлике драмског дела обрадити на примеру "Ромеа и Јулије", а структуру и одлике лирске и епске народне песме обрадити током реализације</p>

		поруке књижевности старог века	<ul style="list-style-type: none"> • Стари и Нови завет (текстови по избору) • Процена остварености исхода 	теме Народна књижевност <ul style="list-style-type: none"> • Народна књижевност се може обрадити по мотивима (рад у групама)
Средњовековна књижевност	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са споменицима јужнословенске културе, развојем писма и језика, делима средњовековне књижевности 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе најзначајније споменике јужнословенске културе, језик, писмо и век у ком су настали • именује ауторе и дела • разуме поетику жанрова средњовековне књижевности • лоцира обрађене текстове у историјски контекст • објасни значај средњовековне књижевности за српску културу 	<ul style="list-style-type: none"> • Почети словенске писмености: Црноризац Храбар: "Слово о писменима" • Рад Ћирила и Методија • Словенска писма и развој књижевног језика • Најстарији споменици јужнословенске културе • Свети Сава: "Житије светог Симеона" (одломак) • Јефимија: "Похвала кнезу Лазару" • Деспот Стефан Лазаревић; "Слово љубве" • Процена остварености исхода - тест 	<p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Увод у проучавање дела (13 часова) • Књижевност старог века (12 часова)
Народна књижевност	<ul style="list-style-type: none"> • Указивање на народну књижевност као израз колективног мишљења и осећања, ризницу народних обичаја, чувара моралног и националног кодекса 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује лирске, епске и лирско-епске песме • уочи одлике усмене уметности речи (колективност, варијантност, формулативност) • процењује етичке вредности изнете у делима народне књижевности • тумачи ликове, битне мотиве, фабулу, сиже, 	<ul style="list-style-type: none"> • Врсте народне књижевности • Лирска народна песма "Овчар и девојка", "Зао господар" (предлог) • Епска народна песма "Бановић Страхиња", Марко пије уз Рамазан вино", "Бој на Мишару" • Лирско-епске песме (по избору) • Народне проза (бајка по избору) • Кратке народне прозне врсте 	<ul style="list-style-type: none"> • Средњовековна књижевност (12 часова) • Народна књижевност (12 часова) • Хуманизам и ренесанса (10 часова) • Општи појмови о језику (5 часова) • Фонетика (10 часова) • Правопис (10 часова) • Култура изражавања (18 часова)

		композицију и поруке у одабраним делима • упореди уметничку интерпретацију стварности и историјске чињенице	(избор) • Процена остварености исхода
Хуманизам и ренесанса	• Упознавање са поетиком хуманизма и ренесансе, њеним најзначајнијим представницима и књижевним делима	• наведе најзначајније представнике и њихова дела • објасни значење појмова хуманизам и ренесанса • наводи и на обрађеним делима образлаже одлике епохе • упореди вредности средњег века са вредностима хуманизма и ренесансе	• Поетика хуманизма и ренесансе, најзначајнији представници • Франческо Петрарка: "Канцонијер" (избор сонета) • Ђовани Бокачо: "Декамерон" (приповетка по избору) или Данте Алигијери "Пакао" (приказ дела, одломак) • Вилијам Шекспир: "Ромео и Јулија" • Сервантес: "Дон Кихот" (одломак) • Процена остварености исхода
Општи појмови о језику	• Указивање на проучавање језика као система, упознавање са његовом функцијом, друштвеном условљеношћу и историјским развојем	• објасни функцију језика и појам језичког знака • разуме природу модерног књижевног (стандардног) језика • наведе фазе развоја књижевног језика до 19. века • наведе дисциплине које се баве проучавањем језичког система	• Место језика у људском друштву, битна својства језика, језик и комуникација • Књижевни језик, језичка норма и стандардизација • Језички систем и науке које се њиме баве • Књижевни језици код Срба до 19. века • Процена остварености исхода

Фонетика	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања из области фонетике (фонологије) књижевног језика и способности да се та знања примене у говору и писању 	<ul style="list-style-type: none"> • правилно изговара гласове и акценте књижевног језика • разликује гласовне алтернације 	<ul style="list-style-type: none"> • Фонетика и фонологија • Гласови књижевног језика и њихов изговор • Гласовне алтернације сугласника (звучних и беззвучних; с:ш, з:ж, н:м; к, г, х:ч, ж, ш и к, г, х:ц, з, с; алтернације ненепчаних са предњонепчаним сугласницима), самогласника (промена о у е и умекшаност сугласника, непостојано а, промена сонанта л у вокал о) и упрошћавање сугласничких група са правописним решењима • Акценти књижевног језика • Процена остварености исхода - тест 	
Правопис	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да пишу у складу са правописном нормом 	<ul style="list-style-type: none"> • уме да се служи правописом • примени знања о гласовним алтернацијама у складу са језичком нормом • примени употребу великог и малог слова у складу са језичком нормом • подели речи на крају реда у складу са језичком нормом 	<ul style="list-style-type: none"> • Главне норме писања великог и малог слова (на почетку реченице, наслови и натписи, властита имена, имена народа, географски појмови, небеска тела, празници, установе и организације, присвојни придеви на -ов и -ин, куртоазна употреба великог слова, вишечлана имена земаља и остала вишечлана имена, помоћне речи у именима, називи серијских и 	

			апстрактних појмова, звања, титуле...) • Подела речи на крају реда	
Култура изражавања	• Оспособљавање ученика да користе различите облике казивања и функционалне стилове	• опише стања, осећања, расположења, изрази ставове, донесе закључке у усменом и писаном изражавању • разликује функционалне стилове • препозна и примени одлике разговорног и књижевноуметничког функционалног стила • попуњава формуларе, уплатнице, захтеве и слично у складу са језичком нормом	• Језичке вежбе • Стилске вежбе • Врсте функционалних стилова - основне одлике • Разговорни функционални стил • Књижевноуметнички функционални стил • Попуњавање формулара, захтева, уплатница и сл. • Школски писмени задаци 4x2+2 • Домаћи задаци	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Историја;
- Грађанско васпитање/Верска настава.

Други разред

Назив предмета:	Српски језик и књижевност
Годишњи фонд часова:	64
Разред:	други

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Барок, класицизам, просветитељство	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са европским културним, духовним и мисаоним тенденцијама 17. и 18. века и њиховим утицајима на српску књижевност 	<ul style="list-style-type: none"> наведе особености барока, класицизма и просветитељства и њихове представнике у књижевности препозна на обрађеним делима одлике просветитељства објасни значај Доситејевог рада за српску културу и књижевност направи паралелу у обради истих мотива у европској и српској књижевности 	<ul style="list-style-type: none"> Барок и класицизам; поезика, главни представници у нашој и европској књижевности Молијер: "Тврдица" Просветитељство у Европи и код нас Књижевно - просветитељски рад Доситеја Обрадовића Доситеј Обрадовић: "Живот и прикљученија" (одломци) Јован Стерија Поповић: "Тврдица" (одломци) Процена остварености исхода 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (64 часа) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици
Романтизам	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са поетиком романтизма, представницима и делима европске и српске књижевности 	<ul style="list-style-type: none"> наведе представнике романтизма и њихова дела уочава и образлаже одлике романтизма 	<ul style="list-style-type: none"> Романтизам у Европи и код нас (појам, особености, значај, представници) Пушкин: "Цигани" (одломак) 	<p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Могућност гледања

		<ul style="list-style-type: none"> • изнесе свој суд о књижевним делима користећи стечена знања и сопствена запажања • препозна и усвоји вредности националне културе и разуме/поштује културне вредности других народа 	<ul style="list-style-type: none"> • Хајне: "Лорелај" или Ш. Петефи: "Слобода света" • Вук Караџић - рад на реформи језика и правописа, рад на сакупљању народних умотворина, лексикографски рад • Значај 1847. године • Петар Петровић Његош: Хуманистичко-филозофске мисли "Горског вијенца" (тумачење гномских израза по избору) • Бранко Радичевић: "Кад млидија` умрети" • Ђура Јакшић: "На Липару" • Јован Јовановић Змај: "Ђулићи" и "Ђулићи увеоци" (избор) • Лаза Костић: "<i>Санта Мариа делла Салуте</i>" • Процена остварености исхода 	<p>екранизације неких од дела реалистичке књижевности</p> <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Барок, класицизам, просветитељство (10 часова) • Романтизам (14 часова) • Реализам (14 часова) • Морфологија са творбом речи (10 часова) • Правопис (6 часова) • Култура изражавања (10 часова)
Реализам	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са поетиком реализма, представницима и делима европске и српске књижевности 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе представнике правца и њихова дела • дефинише одлике реализма и препозна их на обрађеним књижевним делима • тумачи уметнички свет и стваралачке поступке у 	<ul style="list-style-type: none"> • Реализам у Европи и код нас (појам, особености, значај, представници) • Балзак: "Чича Горио" (одломци по избору) • Гогољ: "Ревизор" (одломак) • Милован Глишић: "Глава 	

		структури обрађених дела	шећера" • Лаза Лазаревић: "Ветар" • Радоје Домановић: "Данга" • Симо Матавуљ: "Поварета" • Бранислав Нушић: "Госпођа министарка" • Војислав Илић: "Сиво, суморно небо" • Процена остварености исхода	
Морфологија са творбом речи	• Систематизовање знања о врстама речи, њиховим облицима и основним правилима грађења речи	• одреди врсту речи и граматичке категорије • употреби у усменом и писаном изражавању облике речи у складу са језичком нормом • препозна просте, изведене и сложене речи • препозна основне принципе творбе речи	• Морфологија у ужем смислу • Врсте речи • Именске речи и њихове граматичке категорије • Глаголи. Граматичке категорије глагола • Прилози, предлози, везници, речце, узвици • Основни појмови о извођењу речи • Основни појмови о творби сложеница и полусложеница. • Процена остварености исхода	
Правопис	• Оспособљавање ученика да пишу у складу са правописном нормом	• примени правила одвојеног и састављеног писања речи у складу са језичком нормом	• Спојено и одвојено писање речи • (писање бројева и изведеница од њих, писање заменица и заменичких	

			прилога, спојени предлога и других речци, глаголи и речце, писање негације) • Основна правила спојеног, полусложеничког и одвојеног писања	
Култура изражавања	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да теоријска знања из граматике и правописа примењује у усменом и писаном изражавању у складу са језичком нормом, • Оспособљавање ученика да користе различите облике казивања и функционалне стилове 	<ul style="list-style-type: none"> • изражава размишљања и критички став према проблемима и појавама које намећу књижевни текстови али су и део свакодневног живота • примени одлике новинарског стила 	<ul style="list-style-type: none"> • Лексичке вежбе • Стилске вежбе • Домаћи задаци • Школски писмени задаци 2x2+2 • Писање вести, извештаја, интервјуа и других облика новинарског изражавања • Милутин Миланковић: "Кроз васиону и векове" 	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Грађанско васпитање/Верска настава

Трећи разред

Назив предмета:	Српски језик и књижевност
Годишњи фонд часова:	60
Разред:	трећи

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Модерна	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са основним одликама модерне, представницима и њиховим делима 	<ul style="list-style-type: none"> наведе одлике правца, представнике и њихова дела анализира одабрана дела, износи запажања и ставове 	<ul style="list-style-type: none"> Одлике симболизма и импресионизма Шарл Бодлер: "Албатрос" Богдан Поповић: "Предговор Антологији новије српске лирике" Алекса Шантић: "Претпразничко вече" Јован Дучић: "Благо цара Радована" (избор) или песма по избору Милан Ракић: "Долап" или "Јасика" V. П. Дис: "Можда спава" или С. Пандуровић: "Светковина" Б. Станковић: дело по избору Процена остварености исхода 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (60 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <p>Оцењивање</p>

<p>Међуратна књижевност</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са одликама међуратне књижевности, представницима и делима 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе одлике правца, представнике и њихова дела • анализира одабрана дела, износи запажања и ставове 	<ul style="list-style-type: none"> • Одлике међуратне књижевности и представници у светској и српској књижевности • Тагоре: "Градинар" (избор)" • Душан Васиљев: "Човек пева после рата" • Милутин Бојић: "Плава гробница" • Милош Црњански: "Сеобе И" (одломак) • Иво Андрић: "Мост на Жепи" или приповетка по избору • Растко Петровић: "Људи говоре" или I. Андрић: "Ех Понто" • Процена остварености исхода 	<p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модерна (12 часова) • Међуратна књижевност (12 часова) • Савремена књижевност (7 часова) • Лексикологија (6 часова) • Синтакса (5 часова) • Правопис (6 часова) • Култура изражавања (12 часова)
<p>Савремена књижевност</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са одабраним делима савремене књижевности 	<ul style="list-style-type: none"> • изнесе своје утиске о прочитаним делима савремене српске књижевности • уочи одлике савремене књижевности на прочитаним делима • уочи разлику између књижевног дела и његове интерпретације у филмској и позоришној уметности 	<ul style="list-style-type: none"> • Савремена српска књижевност у другој половини 20. века • Савремена поезија - (по избору обрадити песму Васка Попе, Миодрага Павловића или Десанке Максимовић) • Савремена проза - Иво Андрић: "Проклета авлија" • Савремена драма - Душан Ковачевић: драма 	

			по избору • Процена остварености исхода
Лексикологија	• Упознавање ученика са основама лексикологије	• препозна и одреди вредност лексеме • наведе примере синонима, антонима, хомонима, жаргона...	• Синонимија • Хомонимија • Антонимија • Полисемија • Састав лексике српског књижевној језика • Дијалектизми • Архаизми и историзми • Вулгаризми • Неологизми • Жаргонизми • Термини • Фразеологизми • Евалуавија- тест
Синтакса	• Систематизовање знања о синтакси	• одреди синтаксичке јединице у реченици • препозна типове зависних, независних реченица и напоредних конструкција	• Синтаксичке јединице • Основне реченичне и синтагматске конструкције • Систем зависних реченица • Систем независних реченица • Напоредне конструкције
Правопис	• Оспособљавање ученика за примењивање знања из језика и правописа у складу са језичком нормом	• примени правописне знаке у складу са језичком нормом • употреби интерпункцију у складу са језичком нормом	• Правописни знаци • Општа правила интерпункције у реченици • Скраћенице • Процена остварености

		• примењује правописна правила у писању скраћеница	исхода	
Култура изражавања	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да теоријска знања из граматике и правописа примењују у усменом и писаном изражавању • Оспособљавање ученика да попуњавају административне обрасце у складу са језичком нормом и користе функционални административни стил 	<ul style="list-style-type: none"> • износи став, користи аргументе и процењује опште и сопствене вредности у усменом и писаном изражавању • примени одлике административног стила • примени вештину комуникације у ситуацијама везаним за струку 	<ul style="list-style-type: none"> • Лексичке вежбе • Стилске вежбе • Домаћи задаци • Говорне вежбе • Школски писмени задаци 2x2+2 • Писање молбе, жалбе, биографије... 	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Грађанско васпитање/Верска настава
- Социологија са правима грађана

СТРАНИ ЈЕЗИК

Први разред

Назив предмета:	СТРАНИ ЈЕЗИК
Годишњи фонд часова:	68
Разред:	први

Циљеви предмета: - Развијање сазнајних и интелектуалних способности и стицање позитивног односа према другим културама уз уважавање различитости и усвајање знања и умења потребних у комуникацији на страном језику у усменом и писаном облику, како у свакодневном животу тако и у пословном окружењу.

ЦИЉ	ИСХОДИ НА КРАЈУ ПРВОГ РАЗРЕДА Ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНЕ ТЕМЕ ОПШТЕ И СТРУЧНЕ И ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ (80% + 20%)	КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
СЛУШАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање усменог говора	<ul style="list-style-type: none"> • разуме реченице, питања и упутства из свакодневног говора (кратка упутства изговорена споро и разговетно) • разуме општи садржај краћих, прилагођених текстова (рачунајући и стручне) после неколико слушања или уз помоћ визуелних ефеката (на упутствима, формуларима, ознакама, етикетама) • разуме бројеве (цене, 	<ul style="list-style-type: none"> • Свакодневни живот (организација времена, послова, слободно време) • Храна и здравље (навике у исхрани, карактеристична јела и пића у земљама света) • Познати градови и њихове знаменитости • Спортски и познати спортски такмичења • Живот и дела славних људи XX века (из света науке и културе) 	<p>Представљање себе и других</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, специфично по регионима) • Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд.) • Давање једноставних упутстава и команди • Изражавање молби и 	<p>Комуникативна настава страних језика подразумева поимање језика као средства комуникације; инсистира на употреби циљног језика у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике; претпоставља примену тзв. <i>Teacher talk</i>, одн. прилагођавање говорне делатности наставника</p>

	рачунае, тачно време)	<ul style="list-style-type: none"> • Медији (штампа, телевизија) • Интересантне животне приче и догађаји • Свет компјутера (распрострањеност и примена) 	захвалности	интересовањима и знањима ученика;
ЧИТАЊЕ			<ul style="list-style-type: none"> • Изражавање извињења • Изражавање потврде и негирање • Изражавање допадања и недопадања • Изражавање физичких сензација и потреба • Исказивање просторних и временских односа • Давање и тражење информација и обавештења • Описивање и упоређивање лица и предмета • Изрицање забране и реаговање на забрану • Изражавање припадања и поседовања • Скретање пажње • Тражење мишљења и изражавање • Слагања и неслагања • Тражење и давање дозволе • Исказивање честитки • Исказивање препоруке • Изражавање хитности и обавезности 	инсистира на комуникативном аспект у употребе језика, одн. на значењу језичке поруке, а не толико на граматичној прецизности исказа; претпоставља да се знања ученика мере прецизно дефинисаним релативним, а не толико апсолутним критеријумима тачности. Један од кључних елемената комуникативне наставе је и социјална интеракција кроз рад у учионици. Она се базира на групном или индивидуалном решавању проблема, потрази за информацијама и мање или више комплексним задацима. У тим задацима увек су јасно одређени контекст, процедура и циљ, чиме се унапређује квантитет језичког материјала који је неопходан услов за било
Оспособљавање ученика за разумевање прочитаних текстова	<ul style="list-style-type: none"> • у непознатом тексту препознаје познате речи, изразе и реченице (нпр. у огласима, на плакатима) • разуме општи садржај и смисао краћих текстова (саопштења, формулара са подацима о некој особи, основне команде на машинама/компјутеру, декларације о производима, упутства за употребу и примену) 	СТРУЧНЕ ТЕМЕ		
ГОВОР		<ul style="list-style-type: none"> • Занимања, описи послова и задужења у домену угоститељства • Врсте угоститељских објеката и описи услуга у угоститељству • Прибор и опрема за рад у угоститељском објекту • Врсте намирница, јела и посланица • Храна по регијама, одлике националних кухиња и обичаја у исхрани. • Начин сервирања хране и посланица • Мере одржавања хигијене и квалитета • Читање, праћење и вођење прописане документација у домену струке 		
Оспособљавање ученика за кратко монолошко излагање на страном језику	<ul style="list-style-type: none"> • употребљава једноставне изразе и реченице да би представио свакодневне, себи блиске личности, активности, ситуације и догађаје 			
ПИСАЊЕ				
Оспособљавање ученика за писање краћих текстова различитог садржаја	<ul style="list-style-type: none"> • саставља кратак текст (мејл, писмо) о одговарајућој теми • пише кратке поруке релевантне за посао (место и термини састанка) • пише краћи текст о себи и свом окружењу • попуњава формулар где се траже опширнији лични и пословни подаци 			

<p>ИНТЕРАКЦИЈА</p> <p>Оспособљавање ученика за учешће у дијалогу на страном језику и размену краћих писаних порука</p>	<ul style="list-style-type: none"> • на једноставан начин се споразумева са саговорником који говори споро и разветно • поставља једноставна питања у вези са познатим темама из живота и струке као и да усмено или писмено одговара на иста (бројеви, подаци о количинама, време, датум) • напише кратко лично писмо, поруку, разгледницу, честитку 	<ul style="list-style-type: none"> • Пословна комуникација у писменом и усменом облику на страном језику (телефонирање, уговарање састанака, потврђивање или одбијање резервације или поруџбине, рекламације и др.) <p style="text-align: center;">ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК</p> <p>I. РЕЧЕНИЦА Обновити реченичне модел обухваћене програмом за основну школу.</p> <p>- Ред речи у реченици. Место прилога и прилошких одредби. - <i>Tag questions</i> - Индиректни говор а) изјаве - без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена) б) молбе, захтеви, наредбе в) питања са променом реда речи - без промене глаголског времена (глагол главне реченице у</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Исказивање сумње и несигурности 	<p>које учење језика. Такозвана комуникативно-интерактивна парадигма у настави страних језика, између осталог, укључује и следеће компоненте:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину • поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и ажуриране листе задатака и активности • наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја • ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину • уџбеници су само један од ресурса; осим њих препоручује се и примена других извора информација и дидактичких материјала, поготову кад је реч о стручним темама • учионица постаје
<p>МЕДИЈАЦИЈА</p> <p>Оспособљавање ученика да преводи, сажима и препричава садржај краћих усмених и писаних текстова</p>	<ul style="list-style-type: none"> • на једноставан начин сажме и преприча садржај краћих текстова 	<p>а) изјаве - без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена)</p>		
<p>МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ</p> <p>Оспособљавање ученика да користе медије као изворе информација и развијају критичко мишљење у вези са њима</p>	<ul style="list-style-type: none"> • користи садржаје медијске продукције намењене учењу страних језика (штампани медији, аудио/видео записи, компакт диск, интернет итд.) 	<p>б) молбе, захтеви, наредбе в) питања са променом реда речи - без промене глаголског времена (глагол главне реченице у</p>		

<p>ЗНАЊЕ О ЈЕЗИКУ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • препознаје и правилно користи основне фонолошке (интонација, прозодија, ритам) и морфосинтаксичке категорије(именички и глаголски наставци, основни ред речи) 	<p>једном од садашњих времена) - <i>Yes/No</i> питања - "<i>WH</i>" питања</p> <p>- Директна и индиректна питања</p> <p>II. ИМЕНИЧКА ГРУПА</p> <p>1. Члан - Обновити употребу одређеног и неодређеног члана - Нулти члан уз градивне и апстрактне именице</p> <p>2. Именице - Множина именица - обновити - Изражавање припадања и својине - саксонски генитив - Бројиве и небројиве именице</p> <p>3. Заменички облици</p> <p>а) Заменице - Личне заменице у функцији субјекта и објекта - Показне заменице - Односне заменице</p> <p>б) детерминатори - Показни детерминаотри - Неодређени</p>		<p>простор који је могуће реструктурирати из дана у дан</p> <p>Важан циљ у учењу страног језика у средњим стручним школама је овладавање језиком струке, и то у оноликој мери која је неопходна да се језик користи ради информисаности и оспособљености за једноставну комуникацију у усменом и писаном облику на страном језику. Тај сегмент наставе страног језика који се прогресивно увећава од 20 до 50% током четворогодишњег образовања мора да буде јасно дефинисан и у складу са исходима везаним за квалификације струке. Неопходно је да стручна тематика која се обрађује на страном језику прати исходе појединих</p>
-----------------------	---	---	--	--

		<p>детерминатори - Присвојни детерминатори 4. Придеви - Обновити компарацију придева - <i>тоо/нот...еноугх/нот ас... (ас)/...тхан</i> 5. Бројеви - Обновити просте и редне бројеве 6. Кванитификатори III ГЛАГОЛСКА ГРУПА 1. Глаголи - Обновити глаголске облике предвиђене програмом за основну школу - Модални глаголи: <i>тау, џан, муст</i> - Пасивне конструкције - садашње време/прошло - <i>тхе Симпле пресент/паст</i> (прошло време рецептивно) - <i>гоинг то</i> и трајни презент за планове и намере, <i>гоинг то</i> и <i>will</i> (за будућа предвиђања) - <i>усед то</i> 2. Прилози, извођење</p>	<p>стручних предмета и буде у корелацији са њима. Реализација наставе језика струке се много више огледа у развијању рецептивних вештина него продуктивних јер је сврха учења страног језика, у првој линији, усмерена на то да се ученици оспособе да прате одређену стручну литературу у циљу информисања, праћења иновација и достигнућа у области струке, усавршавања и напредовања. Стога је спектар текстова који се препоручују велики: шематски прикази, упутства о примени апарата, инструмената или пак материјала, хемикалија, рецепти, декларације, краћи стручни текстови чији је садржај релевантан за тематске садржаје стручних предмета, извештаји, каталози, програми сајамских активности и</p>
--	--	---	--

		<p>прилога и употреба, прилози вероватноће са <i>may, might</i> и <i>will</i> 3. Предлози, најчешћи предлози за оријентацију у времену и простору. 4. Кондиционал први</p>	<p>сл. Веома је битно у раду са таквим текстовима одредити добру дидактичку подршку. Добро осмишљени налози упућују на то да одређене текстове, у зависности од тежине и важности информација које они носе, треба разумети глобално, селективно или пак детаљно. Продуктивне вештине треба ограничити на строго функционалну примену реалну за захтеве струке. То подразумева писање кратких порука, мејлова у оквиру пословне комуникације, попуњавање формулара, рачуна и др. административних папира (поруџбенице, рекламације, захтеви, молбе) и вођење усмене комуникације која омогућава споразумевање на основном нивоу било у директном контакту са саговорником или у</p>
--	--	--	---

				<p>телефонском разговору.</p> <p>Предвиђен је по један писмени задатак у сваком полугодишту.</p>
--	--	--	--	---

Други разред

Назив предмета:	СТРАНИ ЈЕЗИК
Годишњи фонд часова:	64
Разред:	други

ЦИЉ	ИСХОДИ НА КРАЈУ ДРУГОГ РАЗРЕДА Ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНЕ ТЕМЕ ОПШТЕ И СТРУЧНЕ И ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ (80% + 20%)	КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
СЛУШАЊЕ Оспособљавање	<ul style="list-style-type: none"> разуме краће исказе који садрже фреквентне речи и структуре (информације о 	<ul style="list-style-type: none"> Свакодневни живот (комуникација међу младима, генерацијски 	<ol style="list-style-type: none"> Представљање себе и других Поздрављање 	Комуникативна настава страних језика подразумева поимање

ученика за разумевање усменог говора	<p>личностима, послу, породици, куповини, школи, ближем окружењу)</p> <ul style="list-style-type: none"> • разуме најбитније информације у кратким и једноставним обавештењима (преко разгласа, на улици, на шалтеру) и правилно их користи 	<p>конфликти и начини превазилажења, међувршњачка подршка)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Образовање • (образовање у земљама чији се језик учи, школовање које припрема за студије или свет рада, образовање за све) 	<p>(састајање, растанак; формално, неформално, специфично по регионима)</p> <p>3. Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд.)</p> <p>4. Давање једноставних упутстава и команди</p> <p>5. Изражавање молби и захвалности</p> <p>6. Изражавање извињења</p> <p>7. Изражавање потврде и негирање</p> <p>8. Изражавање допадања и недопадања</p> <p>9. Изражавање физичких сензација и потреба</p> <p>10. Исказивање просторних и временских односа</p> <p>11. Давање и тражење информација и обавештења</p> <p>12. Описивање и упоређивање лица и предмета</p>	<p>језика као средства комуникације; инсистира на употреби циљног језика у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике; претпоставља примену тзв. <i>Teaцher talk</i>, одн. прилагођавање говорне делатности наставника интересовањима и знањима ученика; инсистира на комуникативном аспекту употребе језика, одн. на значењу језичке поруке, а не толико на граматичној прецизности исказа; претпоставља да се знања ученика мере прецизно дефинисаним релативним, а не толико апсолутним критеријумима тачности.</p> <p>Један од кључних елемената комуникативне наставе је и социјална</p>
<p>ЧИТАЊЕ</p> <p>Оспособљавање ученика за разумевање прочитаних текстова</p>	<ul style="list-style-type: none"> • чита и разуме различите врсте кратких и прилагођених текстова (једноставнија лична / пословна писма, позивнице, термини, проспекти, упутства, огласи) препознајући основна значења и релевантне детаље • открива значење непознатих речи на основу контекста и /или помоћу речника • уочи предвидљиве информације (кад, где, ко, колико, зашто) у свакодневним текстовима (рекламе, огласи, јеловници, проспекти) као и једноставнијим стручним текстовима (формулари, шеме, извештаји) 	<ul style="list-style-type: none"> • Познати региони у земљама чији се језик учи, њихова обележја • Културни живот (манifestације које млади радо посећују у земљи и земљама чији се језик учи, међународни пројекти и учешће на њима) • Заштита човекове околине (акције на нивоу града, школе, волонтерски рад) • Медији (штампа, телевизија, електронски медији) • Интересантне животне приче и догађаји • Свет компјутера (млади и друштвене мреже) 		
<p>ГОВОР</p> <p>Оспособљавање</p>	<ul style="list-style-type: none"> • описује ситуације, прича о догађајима и аргументује ставове користећи једноставне 			

<p>ученика за кратко монолошко излагање и за учешће у дијалогу на страном језику</p>	<p>изразе и реченице</p> <ul style="list-style-type: none"> • води једноставне разговоре (телефонира), даје информације и упутства, уговара термине • реагује учтиво на питања, захтеве, позиве, извињења саговорника 	<p>СТРУЧНЕ ТЕМЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Занимања, описи послова и задужења у домену угоститељства • Врсте угоститељских објеката и описи услуга у угоститељству 	<p>13. Изрицање забране и реаговање на забрану 14. Изражавање припадања и поседовања 15. Скретање пажње 16. Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања</p>	<p>интеракција кроз рад у учионици. Она се базира на групном или индивидуалном решавању проблема, потрази за информацијама и мање или више комплексним задацима. У тим задацима увек су јасно одређени контекст, процедура и циљ, чиме се унапређује квантитет језичког материјала који је неопходан услов за било које учење језика.</p>
<p>ПИСАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • саставља краћи текст (мејл, писмо) у одређене личне и пословне сврхе (обавештење, уговарање, померање термина) • пише краћи текст о фирми, пословању и персоналу • пише извештај на основу белешки 	<ul style="list-style-type: none"> • Прибор и опрема за рад у угоститељском објекту • Врсте намирница, јела и посланица • Храна по регијама, одлике националних кухиња и обичаја у исхрани. • Начин сервирања хране и посланица 	<p>17. Тражење и давање дозволе 18. Исказивање честитки 19. Исказивање препоруке 20. Изражавање хитности и обавезности</p>	<p>Такозвана комуникативно интерактивна парадигма у настави страних језика, између осталог, укључује и следеће компоненте:</p>
<p>ИНТЕРАКЦИЈА</p> <p>Оспособљавање ученика за учешће у дијалогу на страном језику и размену краћих писаних порука</p>	<ul style="list-style-type: none"> • комуницира у свакодневним ситуацијама и размењује информације, блиске његовим интересовањима (писмено и усмено) 	<ul style="list-style-type: none"> • Мере одржавања хигијене и квалитета • Читање, праћење и вођење прописане документација у домену струке • Пословна комуникација у писменом и усменом облику на страном језику (телефонирање, уговарање састанака, потврђивање или одбијање резервације 	<p>21. Исказивање сумње и несигурности</p>	<p>у настави страних језика, између осталог, укључује и следеће компоненте:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину
<p>МЕДИЈАЦИЈА</p> <p>Оспособљавање ученика да преводи, сажима и препричава садржај краћих</p>	<ul style="list-style-type: none"> • преводи усмено или писмено кратке поруке у складу са потребама комуникације 	<p>потврђивање или одбијање резервације</p>		<ul style="list-style-type: none"> • поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и

усмених и писаних текстова		или поруцбине, рекламације и др.)		ажуриране листе задатака и активности
<p>МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ</p> <p>Оспособљавање ученика да користе медије као изворе информација и развијају критичко мишљење у вези са њима</p>	<ul style="list-style-type: none"> • аргументује свој став о медијском тексту смислено и сврсисходно користи изворе информација које су релевантне за струку и обављања посла 	<p>ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК</p> <p>I. РЕЧЕНИЦА Обновити реченичне модел обухваћене програмом за основну школу. - Ред речи у реченици. Место прилога и прилошких одредби. - <i>Tag questions</i> - Индиректни говор а) изјаве - без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена) б) молбе, захтеви, наредбе в) питања са променом реда речи - без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена)</p> <p>II. ИМЕНИЧКА ГРУПА</p> <p>1. Члан</p>		<ul style="list-style-type: none"> • наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја • ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину • учбеници су само један од ресурса; осим њих препоручује се и примена других извора информација и дидактичких материјала, поготову кад је реч о стручним темама • учионица постаје простор који је могуће реструктурирати из дана у дан <p>Важан циљ у учењу страног језика у средњим стручним школама је овладавање језиком струке, и то у оноликој мери која је неопходна да се језик користи ради</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Обновити употребу одређеног и неодређеног члана - Нулти члан уз градивне и апстрактне именице <p>2. Именице</p> <ul style="list-style-type: none"> - Множина именица - обновити - Изражавање припадања и својине - саксонски генитив - Бројиве и небројиве именице <p>3. Заменички облици</p> <p>а) Заменице</p> <ul style="list-style-type: none"> - Личне заменице у функцији субјекта и објекта - Показне заменице - Односне заменице <p>б) детерминатори</p> <ul style="list-style-type: none"> - Показни детерминаотри - Неодређени детерминатори - Присвојни детерминатори <p>4. Придеви</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обновити компарацију 	<p>информисаности и оспособљености за једноставну комуникацију у усменом и писаном облику на страном језику. Тај сегмент наставе страног језика који се прогресивно увећава од 20 до 50% током четворогодишњег образовања мора да буде јасно дефинисан и у складу са исходима везаним за квалификације струке. Неопходно је да стручна тематика која се обрађује на страном језику прати исходе појединих стручних предмета и буде у корелацији са њима. Реализација наставе језика струке се много више огледа у развијању рецептивних вештина него продуктивних јер је сврха учења страног језика, у првој линији, усмерена на то да се ученици оспособе да прате одређену стручну</p>
--	--	---	--

		<p>придева - <i>тоо/нот...еноугх/нот ас... (ас)/...тхан</i> 5. Бројеви - Обновити прости и редне бројеве 6. Кванитификатори</p> <p>III. ГЛАГОЛСКА ГРУПА</p> <p>1. Глаголи - Обновити глаголске облике предвиђене програмом за основну школу - Модални глаголи: <i>тау, цан, муст</i> - Пасивне конструкције - садашње време/прошло - <i>тхе Симпле пресент/паст</i> (прошло време рецептивно) - <i>гоинг то</i> и трајни презент за планове и намере, <i>гоинг то</i> и <i>will</i> (за будућа предвиђања) - <i>усед то</i></p> <p>2. Прилози, извођење прилога и употреба, прилози вероватноће са <i>тау, мигхт</i> и <i>will</i></p>	<p>литературу у циљу информисања, праћења иновација и достигнућа у области струке, усавршавања и напредовања. Стога је спектар текстова који се препоручују велики: шематски прикази, упутства о примени апарата, инструмената или пак материјала, хемикалија, рецепти, декларације, краћи стручни текстови чији је садржај релевантан за тематске садржаје стручних предмета, извештаји, каталози, програми сајамских активности и сл. Веома је битно у раду са таквим текстовима одредити добру дидактичку подршку. Добро осмишљени налози упућују на то да одређене текстове, у зависности од тежине и важности информација које они носе, треба разумети глобално,</p>
--	--	---	--

		<p>3. Предлози, најчешћи предлози за оријентацију у времену и простору.</p> <p>4. Кондиционал први</p>	<p>селективно или пак детаљно. Продуктивне вештине треба ограничити на строго функционалну примену реалну за захтеве струке. То подразумева писање кратких порука, мејлова у оквиру пословне комуникације (поруџбенице, рекламације, захтеви, молбе) и вођење усмене комуникације која омогућава споразумевање на основном нивоу било у директном контакту са саговорником или у телефонском разговору.</p> <p>Предвиђен је по један писмени задатак у сваком полугодишту.</p>
--	--	--	---

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉ ПРЕДМЕТА

Општи циљ предмета:

Циљ физичког васпитања је да се разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно - образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Посебни циљеви предмета:

1. Подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела (превенција постуралних поремећаја);
2. Развој и усавршавање моторичких способности и теоријских знања неопходних самостални рад на њима;
3. Стицање моторичких умења (вештина) и теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
4. Проширење и продубљавање интересовања које су ученици стекли у основној школи и потпуније сагледавање спортске гране, за коју показују посебан интерес;
5. Усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаних општим циљем овог предмета (васпитно-образовног подручја);
6. Мотивација ученика за бављење физичким активностима и формирање позитивних психо-социјалних образаца понашања;
7. Оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада.

Први разред

Назив предмета:	Физичко васпитање
Годишњи фонд часова:	68
Разред:	први

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
------	-----	---	-----------------------------------	-------------------------------

		да:		
<ul style="list-style-type: none"> • Здравствена култура и физичка активност, као основа за реализовање постављених циљева и исхода; 	<ul style="list-style-type: none"> • Унапређивање и очување здравља; • Утицај на правилно држање тела (превенција постуралних поремећаја); 	<ul style="list-style-type: none"> • Препозна везе између физичке активности и здравља; • Објасни карактеристике положаја тела, покрета и кретања у професији за коју се школује и уочи оне, које могу имати негативан утицај на његов раст, развој; • Одабере и изведе вежбе обликовања и вежбе из корективне гимнастике, које ће превентивно утицати на могуће негативне утицаје услед рада у одабраној професији; 	<ul style="list-style-type: none"> • Вежбе обликовања (јачања, лабављење и растезање); • Вежбе из корективне гимнастике; • Провера стања моторичких и функционалних способности; 	<ul style="list-style-type: none"> • На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања; • Током реализације часова физичког васпитања давати информације о томе које вежбе позитивно утичу на статус њиховог организма, с обзиром на карактеристике њихове професије, а које негативно утичу на здравље; • Ученици који похађају трогодишње стручне школе далеко су више оптерећени у редовном образовању практичном и теоријском наставом од осталих ученика;
<ul style="list-style-type: none"> • Развој моторичких и функционалних способности човека, као основа за реализовање постављених циљева и исхода; 	<ul style="list-style-type: none"> • Развој и усавршавање моторичких способности и теоријских знања неопходних за самостални рад на њима; 	<ul style="list-style-type: none"> • Именује моторичке способности које треба развијати, као и основна средства и методе за њихов развој; • Примени адекватна средства (изводи вежбе) за развој и усавршавање моторичких способности из: вежби обликовања, атлетике, гимнастике, пливања и 	<ul style="list-style-type: none"> • Вежбе снаге без и са малим тековима (до 4 кг.); • Трчање на 60 м и 100 м; • Трчање на 800 м ученице и 1000 м ученици; • Вежбе растезања (број понављања и издржај у крајњем положају), • Полигони спретности и окретности и спортске игре; • Аеробик; 	<ul style="list-style-type: none"> • Због тога је физичко васпитање, у овим школама, значајно за активан опоравак ученика, компензацију и релаксацију с обзиром на њихова честа статичка и једнострана оптерећења. Теоријска знања из области физичких активности су од великог значаја за укупним бављењем физичким

		спортских игара за развој: снаге, брзине, издржљивости, гипкости, спретности и окретности;		вежбама.
<ul style="list-style-type: none"> • Усвајање знања, умења и вештина из спортских грана и дисциплина као основа за реализовање постављених циљева и исхода; • Атлетика; • Спортска гимнастика: (Вежбе на справама и тлу); • Спортска игра (по избору); • Физичка, односно спортска активност: у складу са могућностима школе. 	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање моторичких умења (вештина) и теоријских знања неопходних за њихово усвајање; • Мотивација ученика за бављењем физичким активностима; • Формирање позитивног психосоцијалних образаца понашања; • Примена стечених умења, знања и навика у свакодневним условима живота и рада; • Естетско изражавање покретом и доживљавање естетских вредности покрета и кретања; • Усвајање етичких вредности и 	<ul style="list-style-type: none"> • Кратко опише основне карактеристике и правила атлетике, гимнастике и спортске гране - дисциплина које се уче; • Демонстрира технику дисциплина из атлетике и гимнастике (вежби на справама и тлу) које - поседује вештину, технику и тактику спортске игре као и вежбе из осталих програмом предвиђених садржаја • Детаљније опише правила спортске гране за коју показује посебан интерес - за коју школа има услове; • Објасни због којих је карактеристика физичког васпитања важно, да активно учествује у процесу наставе и да 	<ul style="list-style-type: none"> • АТЛЕТИКА У свим атлетским дисциплинама треба радити на развијању основних моторичких особина за дату дисциплину; Трчања: Усавршавање технике трчања на кратке и средње стазе: - 100 м ученици и ученице; - 800 м ученици и ученице; - штафета 4 x 100 м ученици и ученице Вежбање технике трчања на средњим стазама умереним интензитетом и различитим темпом у трајању од 5 до 10 мин. Крос: јесењи и пролећни - 800 м ученице, - 1000 м ученици. Скокови: Скок удаљ техником увинућа Скок увис леђном 	<p>Облици наставе</p> <p>Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (4 часа) • мерење и тестирање (8 часова) • практична настава (56 часова) <p>Подела одељења на групе</p> <p>Одељење се не дели приликом реализације; Настава се изводи фронтално и по групама, у зависности од карактера методске јединице која се реализује. Уколико је потребно, нарочито за вежбе из корективне гимнастике, приступ је индивидуалан.</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици или у сали, истовремено са практичном наставом; • Практична настава реализује се на спортском вежбалишту (сала, спортски отворени терени, базен,

	<p>подстицање вољних особина ученика;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повезивање моторичких задатака у целине; • Увођење ученика у организовани систем припрема за школска такмичења, игре, сусрете и манифестације; • Развијање елемената ритма у препознавању целина: рад-одмор; напрезање-релаксација; убрзање-успоравање; • Избор спортских грана, спортско-рекреативних или других кретних активности као трајног опредељења за њихово свакодневно упражњавање; 	<p>самостално спроводи одређен програм физичке и спортске активности;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Жели да се бави физичким, односно спортским активностима, пошто сагледава (детектује) позитивне карактеристике физичке и спортске активности - њихове позитивне утицаје на здравље, дружење и добро расположење; • Сагледа негативне утицаје савременог начина живота (пушење, дрога, насиље, деликвентно понашање) и буде свестан да је физичким, односно спортским активностима могуће предупредити негативне утицаје; • Комуницира путем физичких односно спортских активности са својим друговима и ужива у дружењу и контактима; 	<p>Бацања: Бацање кугле, једна од рационалних техника (ученице 4 кг, ученици 5 кг). Спровести такмичења у одељењу, на резултат, у свим реализованим атлетским дисциплинама.</p> <p>• СПОРТСКА ГИМНАСТИКА: ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ Напомене: - Наставник формира групе на основу умења (вештина) ученика стечених после основне школе: основни, средњи и напредни ниво - Наставник олакшава, односно отежава програм на основу моторичких способности и претходно стечених умења ученика.</p> <p>1. Вежбе на тлу За ученике и ученице: - вага претклоном и заножетом и спојено, одразом једне ноге колут напред; - став на шакама, издржај, колут напред; - два повезана предмета</p>	<p>клизалиште, скијалиште).</p> <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Настава се реализује у циклусима који трају приближно 10-12 часова (узастопних). Наставнику физичког васпитања је остављено да, зависно од потреба, прецизира трајање сваког циклуса, као и редослед њиховог садржаја. • Садржај циклуса је: - за проверу нивоа знања на крају школске године - један; - за атлетику - један; - за гимнастику: вежбе на справама и тлу - један - за спорт по избору ученика - два; - за повезивање физичког васпитања са животом и радом - један. <p>Начин остваривања програма</p> <ul style="list-style-type: none"> • Садржаји програма усмерени су на:развијање физичких способности; спортско-техничко образовање; повезивање физичког васпитања са
--	---	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Доводи у везу свакодневни живот и способност за учење и практичан рад са физичким, односно спортским активностима и правилном исхраном; • самостално бира физичку, односно спортску активност и изводи је у окружењу у коме живи; • Објасни да покрет и кретање, без обзира на то којој врсти физичке, односно спортске активности припада, има своју естетску компоненту (лепота извођења, лепота доживљаја); • Ужива у извођењу покрета и кретања; • Наводи основне олимпијске принципе и примењује их на школским спортским такмичењима и у слободном времену; • Препозна нетолерантно понашање својих 	<p>странце удесно и улево;</p> <ul style="list-style-type: none"> - за напредни ниво прамет странце са окретом за 180° и доскоком на обе ноге ("рондат") <p>2. Прескок За ученике коњ у ширину висине 120 цм; за ученице 110 цм:</p> <ul style="list-style-type: none"> - згрчка; - разношка - за напредни ниво: склонка <p>3. Кругови За ученике /дохватни кругови/:</p> <ul style="list-style-type: none"> - из мирног виса вучењем вис узнето, спуст у вис стражњи, издржај, вучењем вис узнето, спуст у вис предњи. <p>За ученице /дохватни кругови/:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уз помоћ суножним одскоком наскок у згиб, њих у згибу /уз помоћ/; спуст у вис стојећи <p>4. Разбој За ученике /паралелни разбој/:</p> <ul style="list-style-type: none"> - из њиха у упору, предњихом саскок са окретом за 180° (окрет према притци); 	<p>животом и радом;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Годишњи план, програм и распоред кросева, такмичења, зимовања и других облика рада утврђује се на почетку школске године на наставничком већу, на предлог стручног већа наставника физичког васпитања; • Стручно веће наставника физичког васпитања, самостално, одређује редослед обраде појединих садржаја програма и циклуса; • Часови у току недеље треба да буду распоређени у једнаким интервалима, не могу се одржавати као блок часови. Настава се не може одржавати истовремено са два одељења ни на спортском терену ни у физкултурној сали; • У свим разредима настава физичког васпитања се реализује одвојено за ученике и одвојено за ученице, а само у школама које имају по два паралелна објекта за физичко
--	--	--	--	---

	<p>другова и реагује на њега, шири дух пријатељства, буде истрајан је у својим активностима.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Се правилно односи према окружењу у коме вежба, рекреира се и бави се спортом, што преноси у свакодневни живот; • Учествоје на школском такмичењу и у систему школских спортских такмичења. 	<p>- њих у упору, у зањиху склек, предњихом упор, зањих у упору, у предњиху склек</p> <p>За ученице /двовисински разбој или једна притка вратила/:</p> <p>наскок у упор на н/п, премах једном ногом до упора јашућег, прехват у потхват упорном руком (до предножне) и спојено одножењем заножне премах и саскок са окретом за 90° (одношка), завршити боком према притци.</p> <p>5. Вратило</p> <p>За ученике /дохватно вратило/:</p> <p>- суножним одривом узмак; ковртљај назад у упору предњем; саскок замахом у заножење (зањихом).</p> <p>6. Греда</p> <p>За ученице /висока греда/:</p> <p>- залетом и суножним одскоком наскок у упор, премах одножно десном; окрет за 90°, упором рукама испред тела преднос разножно; ослонцем ногу иза тела (напреднији ниво: замахом у заножење) до</p>	<p>васпитање дозвољена је истовремена реализација часа;</p> <p>Праћење, вредновање и оцењивање</p> <p>Праћење напретка ученика у физичком васпитању се обавља сукцесивно у току читаве школске године, на основу методологије праћења, мерења и вредновања ефеката у физичком васпитању - стандарди за оцењивање физичких способности ученика и постигнућа у спортским играма</p> <p>Минимални образовни захтеви</p> <ul style="list-style-type: none"> • Атлетика: трчање на 100 м за ученике и ученице, трчање на 800 м за ученике и 500 м за ученице, скок удаљ, увис, бацање кугле - на резултат. • Вежбе на справама и тлу: <p>За ученике: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, једне справе у упору и једне справе у вису;</p> <p>За ученице: наставни</p>	<p>васпитање дозвољена је истовремена реализација часа;</p> <p>Праћење, вредновање и оцењивање</p> <p>Праћење напретка ученика у физичком васпитању се обавља сукцесивно у току читаве школске године, на основу методологије праћења, мерења и вредновања ефеката у физичком васпитању - стандарди за оцењивање физичких способности ученика и постигнућа у спортским играма</p> <p>Минимални образовни захтеви</p> <ul style="list-style-type: none"> • Атлетика: трчање на 100 м за ученике и ученице, трчање на 800 м за ученике и 500 м за ученице, скок удаљ, увис, бацање кугле - на резултат. • Вежбе на справама и тлу: <p>За ученике: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, једне справе у упору и једне справе у вису;</p> <p>За ученице: наставни</p>
--	---	---	---	---

			<p>упора чучећег; усправ, усправ, ходање у успону са докорацима, вага претклоном, усклон, саскок пруженим телом (чеоно или бочно у односу на справу)</p> <p>7. Коњ са хватаљкама</p> <p>За ученике:</p> <p>- премах одножно десном напред замах улево, замах удесно, замах улево и спојено премах левом напред; премах десном назад, замах улево, замах удесно и спојено одножењем десне, саскок са окретом за 90° улево до става на тлу, леви бок према коњу.</p> <p>Школско такмичење (одељење, школа): актив наставника физичког васпитања бира справе на којима ће се ученици такмичити.</p> <p>За напредније ученике: састави из система школских спортских такмичења и учешће на вишим нивоима школских такмичења.</p> <p>Минимални образовни захтеви:</p>	<p>садржаји из програма вежби на тлу, прескока, греде и двовисинског разбоја.</p> <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тестирање и провера савладаности стандарда из основне школе (6 часова); • Теоријских часова (2 у првом и 2 у другом полугодишту); • Атлетика (11 часова) • Гимнастика: вежбе на справама и тлу (11 часова); • Спортска игра: по избору школе (12 часова); • Физичка активност, односно спортска активност: у складу са могућностима школе а по избору ученика (10 часова). • Пливање (10 часова); • Провера знања и вештина (4 часа). <p>• ПОСЕБНЕ АКТИВНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Из фонда радних дана и за извођење редовне наставе школа у току школске године организује: - Два целодневна излета са
--	--	--	---	---

			<p>За ученике: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, једне справе у упору и једне справе у вису;</p> <p>За ученице: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, греде и двовисинског разбоја.</p> <p>• СПОРТСКА ИГРА (по избору)</p> <p>• Понављање и учвршћивање раније обучаваних елемената игре;</p> <p>• Даље проширивање и продубљавање техничко-тактичке припремљености ученика у складу са изборним програмом за дату игру. На основу претходних умења у техници и тактици наставник планира конкретне садржаје из спортске игре;</p> <p>• Актив наставника, према програму који сам доноси (из програма трећег разреда (програм по избору ученика) у складу са могућностима школе, организује наставу за коју ученици покажу</p>	<p>пешачење</p> <p>- И разред до 12км (укупно у оба правца);</p> <p>- II разред до 14 км (укупно у оба правца);</p> <p>- III разред до 16 км(укупно у оба правца);</p> <p>- Два кроса: јесењи и пролећни</p> <p>- Стручно веће наставника физичког васпитања утврђује програм и садржај излета, и дужину стазе за кросеве, према узрасту ученика.</p> <p>- Школа организује и спроводи спортска такмичења, као јединствени део процеса наставе физичког васпитања. спортска такмичења организују се у оквиру радне суботе и у друго време које одреди школа. Међушколска спортска такмичења организују се у оквиру календара које одреди Савез за школски спорт и олимпијско васпитање Србије које је уједно и организатор ових такмичења.</p>
--	--	--	---	--

			посебно интересовање; • Препорука: уколико је могуће, организовати наставу пливања (посебно обуку за непливаче).	
--	--	--	---	--

Други разред

Назив предмета:	Физичко васпитање
Годишњи фонд часова:	64
Разред:	други

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
• Здравствена култура и физичка активност, као основа за реализовање постављених циљева и исхода;	• Унапређивање и очување здравља; • Утицај на правилно држање тела (превенција постуралних поремећаја);	• Препозна везе између физичке активности и здравља; • Објасни карактеристике положаја тела, покрета и кретања у професији за коју се школује и уочи оне, које могу имати негативан утицај на његов раст, развој; • Одабере и изведе вежбе обликовања и вежбе из корективне гимнастике, које ће превентивно утицати на могуће	• Вежбе обликовања (јачања, лабављење и растезање); • Вежбе из корективне гимнастике; • Провера стања моторичких и функционалних способности;	• На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања; • Током реализације часова физичког васпитања давати информације о томе које вежбе позитивно утичу на статус њиховог организма, с обзиром на карактеристике њихове професије, а које негативно утичу на здравље; • Ученици који похађају

		негативне утицаје услед рада у одабраној професији;		трогодишње стручне школе далеко су више оптерећени у редовном образовању практичном и теоријском наставом од осталих ученика
<ul style="list-style-type: none"> Развој моторичких и функционалних способности човека, као основа за реализовање постављених циљева и исхода; 	<ul style="list-style-type: none"> Развој и усавршавање моторичких способности и теоријских знања неопходних за самостални рад на њима; 	<ul style="list-style-type: none"> Именује моторичке способности које треба развијати, као и основна средства и методе за њихов развој; Примени адекватна средства (изводи вежбе) за развој и усавршавање моторичких способности из: вежби обликовања, атлетике, гимнастике, пливања и спортских игара за развој: снаге, брзине, издржљивости, гipкости, спретности и окретности; 	<ul style="list-style-type: none"> Вежбе снаге без и са малим теговима (до 4 кг.); Трчање на 60 м и 100 м; Трчање на 800 м ученице и 1000 м ученици; Вежбе растезања (број понављања и издржај у крајњем положају), Полигони спретности и окретности и спортске игре; Аеробик; 	<ul style="list-style-type: none"> Због тога је физичко васпитање, у овим школама, значајно за активан опоравак ученика, компензацију и релаксацију с обзиром на њихова честа статичка и једнострана оптерећења. Теоријска знања из области физичких активности су од великог значаја за укупним бављењем физичким вежбама.
<ul style="list-style-type: none"> Усвајање знања, умења и вештина из спортских грана и дисциплина као основа за реализовање постављених циљева и исхода; Атлетика; Спортска гимнастика: (Вежбе на 	<ul style="list-style-type: none"> Стицање моторичких умења (вештина) и теоријских знања неопходних за њихово усвајање; Мотивација ученика за бављењем физичким активностима; Формирање позитивног психосоцијалних образаца понашања; Примена стечених 	<ul style="list-style-type: none"> Кратко описати основне карактеристике и правила спортске гране атлетике, гимнастике и спортске гране - дисциплина које се уче; Демонстрирати - вежбе и технике атлетских дисциплина и вежби на справама и тлу које се уче (поседовати вештину) Детаљније описати правила спортске гране за коју показује посебан интерес, за коју школа има 	<p>АТЛЕТИКА У свим атлетским дисциплинама треба радити на развијању основних моторичких особина за дату дисциплину;</p> <p>Трчања: Усавршавање технике трчања на кратке и средње стазе: - 100 м ученици и ученице; - 800 м ученици и ученице</p>	<p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (4 часа) мерење и тестирање (6 часова) практична настава (56 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели приликом реализације;</p>

<p>справама и тлу);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Спортска игра (по избору); • Физичка, односно спортска активност: у складу са могућностима школе. 	<p>умења, знања и навика у свакодневним условима живота и рада;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Естетско изражавање покретом и доживљавање естетских вредности покрета и кретања; • Усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика; • Повезивање моторичких задатака у целине; • Увођење ученика у организовани систем припрема за школска такмичења, игре, сусрете и манифестације; • Развијање елемената ритма у препознавању целина: рад-одмор; напрезање-релаксација; • Убрзање-успоравање; • Избор спортских грана, спортско- 	<p>услове;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Објаснити због којих је карактеристика физичког васпитања важно да активно учествује у процесу наставе и да самостално спроводи одређен програм физичке и спортске активности; • Ученици ће желети да се бави физичким, односно спортским активностима пошто ће сагледати (детектовати) позитивне карактеристике физичке и спортске активности и њихове позитивне утицаје на здравље, дружење и добро расположење; • Сагледати негативне утицаје савременог начина живота (пушење, дрога, насиље, деликвентно понашање) и свестан је да физичким, односно спортским активностима могуће је предупредити негативне утицаје • Путем физичких односно спортских активности комуницирати са својим друговима и уживати у дружењу и контактима; 	<p>- штафета 4 x 100 м ученици и ученице</p> <p>Вежбање технике трчања на средњим стазама умереним интензитетом и различитим темпом у трајању од 5 до 10 мин.</p> <p>Крос: јесењи и пролећни</p> <ul style="list-style-type: none"> - 800 м ученице, - 1000 м ученици. <p>Скокови:</p> <p>Скок удаљ корачном техником.</p> <p>Скок увис леђном техника.</p> <p>Бацања:</p> <p>Бацање кугле, једна од рационалних техника (ученице 4 кг, ученици 5 кг).</p> <p>Спровести такмичења у одељењу, на резултат, у свим реализованим атлетским дисциплинама.</p> <p>• СПОРТСКА ГИМНАСТИКА: ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ</p> <p>Напомена:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Наставник олакшава, односно отежава програм 	<p>Настава се изводи фронтално и по групама, у зависности од карактера методске јединице која се реализује. Уколико је потребно, нарочито за вежбе из корективне гимнастике, приступ је индивидуалан.</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици или у сали, истовремено са практичном наставом; • Практична настава реализује се на спортском вежбалишту (сала, спортски отворени терени, базен, клизалиште, скијалиште). <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Настава се реализује у циклусима који трају приближно 10-12 часова (узастопних). Наставнику физичког васпитања је остављено да, зависно од потреба, прецизира трајање сваког циклуса, као и
--	--	--	---	---

	<p>рекреативних или других кретних активности као трајног одређења за њихово свакодневно упражњавање.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Довести у везу свакодневни живот и способност за учење и практичан рад са физичким, односно спортским активностима и правилном исхраном; • Објаснити да покрет и кретање, без обзира на то којој врсти физичке, односно спортске активности припадају, имају своју естетску компоненту(лепота извођења, лепота доживљаја); • Ученик ужива у извођењу покрета и кретања; • Ученик наводи основне олимпијске принципе и примењује их на школским спортским такмичењима и у слободном времену; • Препознаје нетолерантно понашање својих другова и реагује на њега, шири дух пријатељства, истрајан је у својим активностима. • Има правилан однос према окружењу у којем вежба, рекреира се и бави 	<p>на основу моторичких способности и претходно стечених умења ученика.</p> <p>1. Вежбе на тлу За ученике и ученице:</p> <ul style="list-style-type: none"> - из упора за рукама, зибом, провлак згрчено напред до упора пред рукама (опружено); - колут напред и спојено усправом до ваге претклоном и заножењем, издржај - претмет странце упором у "бољу" страну и спојено, претмет странце у "слабију" страну - за напредни ниво претмет напред упором <p>2. Прескок За ученике коњ у ширину висине 120 цм; за ученице 110 цм:</p> <ul style="list-style-type: none"> - згрчка; - разношка - за напредни ниво: склонка и прескоци са заножењем <p>3. Кругови За ученике /доскочни кругови/:</p> <ul style="list-style-type: none"> - њих, за њихом саскок, уз помоћ. 	<p>редослед њиховог садржаја.</p> <p>Садржај циклуса је:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за проверу нивоа знања на крају школске године - један; - за атлетику - један; - за гимнастику: вежбе на справама и тлу - један - за спорт по избору ученика - два; - за повезивање физичког васпитања са животом и радом - један. <p>Начин остваривања програма</p> <p>Садржаји програма усмерени су на:развијање физичких способности; спортско-техничко образовање; повезивање физичког васпитања са животом и радом. Годишњи план, програм и распоред кросева, такмичења, зимовања и других облика рада утврђује се на почетку школске године на наставничком већу, на предлог стручног већа наставника физичког васпитања.</p>
--	---	---	--	---

		се спортом.	<p>4. Разбој За ученике /паралелни разбој/: - из упора седећег разножно пред рукама, прехватом напред и дизањем склоњено став на раменима, спуст назад у упор седећи разножно, прехват рукама иза бутина, сножити и зањихом саскок.</p> <p>За ученице /двовисински разбој, једна притка, вратило/: - вис на в/п лицем према н/п: клим, премах згрчено једном ногом до виса лежећег на н/п, прехват (може разноручно) на н/п до упора јашућег; премах одножно предножном (уназад) до упора предњег; замахом уназад (зањихом) саскок пруженим телом; - једна притка: наскок у упр предњи, премах одножно једном ногом до упора јашућег; премах одножно заножном до упора стражњег; саскок саседом (замахом ногама</p>	<p>Стручно веће наставника физичког васпитања, самостално, одређује редослед обраде појединих садржаја програма и циклуса.</p> <p>Часови у току недеље треба да буду распоређени у једнаким интервалима, не могу се одржавати као блок часови. Настава се не може одржавати истовремено са два одељења ни на спортском терену ни у физкултурној сали.</p> <p>У свим разредима настава физичког васпитања се реализује одвојено за ученике и одвојено за ученице, а само у школама које имају по два паралелна објекта за физичко васпитање дозвољена је истовремена реализација часа</p> <p>Праћење, вредновање и оцењивање Праћење напретка ученика у физичком васпитању се обавља сукцесивно у току читаве школске године, на</p>
--	--	-------------	--	---

			<p>унапред).</p> <p>5. Вратило За ученике /доскочно вратило/ - из мирног виса узмак до упора, замахом ногама уназад (зањихом) саскок увито</p> <p>6. Греда За ученице /висока греда/ - залетом и суножним одскоком наскок у упор чучећи; окрет за 90° усправ у успон, окрет за 180°, лагано трчање на прстима, скок са променом ногу, кораци у успону до краја греде; саскок згрчено (бочно у односу на греду).</p> <p>7. Коњ са хваталкама За ученике: - из упора пред рукама, коло заножно левом, коло заножно десном.</p> <p>Школско такмичење (одељење, школа): актив наставника физичког васпитања бира справе на којима ће се ученици такмичити.</p> <p>За напредније ученике:</p>	<p>основу методологије праћења, мерења и вредновања ефеката у физичком васпитању - стандарди за оцењивање физичких способности ученика и постигнућа у спортским играма</p> <p>Минимални образовни захтеви</p> <ul style="list-style-type: none"> • Атлетика: трчање на 100 м за ученике и ученице, трчање на 800 м за ученике и 500 м за ученице, скок удаљ, увис, бацање кугле - на резултат. • Вежбе на справама и тлу: За ученике: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, једне справе у упору и једне справе у вису; За ученице: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, греде и двовисинског разбоја. <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тестирање и провера савладаности стандарда из основне школе (5 часова)
--	--	--	---	--

			<p>састави из система школских спортских такмичења и учешће на вишим нивоима школских такмичења.</p> <p>Минимални образовни захтеви: За ученике: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, једне справе у упору и једне справе у вису; За ученице: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, греде и двовисинског разбоја.</p> <p>• СПОРТСКА ИГРА (по избору) Да ли треба рећи да се игра разликује од оне у првом разреду? - Понављање и учвршћивање раније обучаваних елемената игре. - Даље проширивање и продубљавање техничко-тактичке припремљености ученика у складу са изборним програмом за</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Теоријских часова (2 у првом и 2 у другом полугодшту). • Атлетика (11 часова) • Гимнастика: вежбе на справама и тлу (11 часова) • Спортска игра: по избору школе (11 часова). • Физичка активност, односно спортска активност: у складу са могућностима школе а по избору ученика (9 часова). • Пливање (9 часова). • Провера знања и вештина (4 часа). <p>ПОСЕБНЕ АКТИВНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Из фонда радних дана и за извођење редовне наставе школа у току школске године организује: - Два целодневна излета са пешачењем - И разред до 12км (укупно у оба правца); - II разред до 14 км (укупно у оба правца); - III разред до 16 км(укупно у оба правца);
--	--	--	--	--

			<p>дату игру. На основу претходних умења у техници и тактици наставник планира конкретне садржаје из спортске игре.</p> <p>Актив наставника, према програму који сам доноси (из програма трећег разреда (програм по избору ученика) у складу са могућностима школе, организује наставу за коју ученици покажу посебно интересовање</p>	<p>- Два кроса: јесењи и пролећни - Стручно веће наставника физичког васпитања утврђује програм и садржај излета, и дужину стазе за кросеве, према узрасту ученика.</p> <p>Школа организује и спроводи спортска такмичења, као јединствени део процеса наставе физичког васпитања. спортска такмичења организују се у оквиру радне суботе и у друго време које одреди школа. Међушколска спортска такмичења организују се у оквиру календара које одреди Савез за школски спорт и олимпијско васпитање Србије које је уједно и организатор ових такмичења.</p>
--	--	--	---	---

Трећи разред

Назив предмета:	Физичко васпитање
Годишњи фонд часова:	60
Разред:	трећи

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<ul style="list-style-type: none"> Здравствена култура и физичка активност, као основа за реализовање постављених циљева и исхода; 	<ul style="list-style-type: none"> Унапређивање и очување здравља; Утицај на правилно држање тела (превенција постуралних поремећаја); 	<ul style="list-style-type: none"> Препозна везе између физичке активности и здравља; Објасни карактеристике положаја тела, покрета и кретања у професији за коју се школује и уочи оне, које могу имати негативан утицај на његов раст, развој; Одабере и изведе вежбе обликовања и вежбе из корективне гимнастике, које ће превентивно утицати на могуће негативне утицаје услед рада у одабраној професији; 	<ul style="list-style-type: none"> Вежбе обликовања (јачања, лабављење и растезање); Вежбе из корективне гимнастике; Провера стања моторичких и функционалних способности; 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања; Током реализације часова физичког васпитања давати информације о томе које вежбе позитивно утичу на статус њиховог организма, с обзиром на карактеристике њихове професије, а које негативно утичу на здравље; Ученици који похађају трогодишње стручне школе далеко су више оптерећени у редовном образовању практичном и теоријском наставом од осталих ученика; Због тога је физичко васпитање, у овим школама,
<ul style="list-style-type: none"> Развој моторичких и функционалних 	<ul style="list-style-type: none"> Развој и усавршавање моторичких 	<ul style="list-style-type: none"> Именује моторичке способности које треба развијати, као и 	<ul style="list-style-type: none"> Вежбе снаге без и са малим теговима (до 4 кг.); Трчање на 60 м и 100 м; 	

<p>способности човека, као основа за реализовање постављених циљева и исхода;</p>	<p>способности и теоријских знања неопходних за самостални рад на њима;</p>	<p>основна средства и методе за њихов развој;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Примени адекватна средства (изводи вежбе) за развој и усавршавање моторичких способности из: вежби обликовања, атлетике, гимнастике, пливања и спортских игара за развој: снаге, брзине, издржљивости, гipкости, спретности и окретности; 	<ul style="list-style-type: none"> • Трчање на 800 м ученице и 1000 м ученици; • Вежбе растезања (број понављања и издржај у крајњем положају), • Полигони спретности и окретности и спортске игре; • Аеробик; 	<p>значајно за активан опоравак ученика, компензацију и релаксацију с обзиром на њихова честа статичка и једнострана оптерећења. Теоријска знања из области физичких активности су од великог значаја за укупним бављењем физичким вежбама.</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Усвајање знања, умења и вештина из спортских грана и дисциплина као основа за реализовање постављених циљева и исхода; • Програм по избору ученика: • Ритмичка гимнастика и народни плесови; • Спортска игра (по 	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање моторичких умења (вештина) и теоријских знања неопходних за њихово усвајање; • Мотивација ученика за бављењем физичким активностима; • Формирање позитивног психосоцијалних образаца понашања; • Примена стечених умења, знања и навика у свакодневним 	<ul style="list-style-type: none"> • Кратко опише основне карактеристике и правила атлетике, гимнастике и спортске гране - дисциплина које се уче; • Демонстрира технику дисциплина из атлетике и гимнастике (вежби на справама и тлу) које - поседује вештину, технику и тактику спортске игре као и вежбе из осталих програмом предвиђених садржаја • Детаљније опише 	<p>ПРОГРАМ ПО ИЗБОРУ УЧЕНИКА</p> <ul style="list-style-type: none"> • РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ - Савладавање основних вежби: докорак", мењајући корак галопом у свим правцима, полкин корак, далеко високи скок, "makazice; - Систематска обрада естетског покрета тела у месту и у кретању без реквизита и са реквизитима, користећи при томе различиту динамику, ритам 	<ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (4 часа) • мерење и тестирање (4 часа) • практична настава (52 часа) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели приликом реализације; Настава се изводи фронтално и по групама, у зависности од карактера методске јединице која се реализује. Уколико је потребно, нарочито за вежбе из корективне гимнастике,</p>

<p>избору);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Рукомет; • Фудбал; • Кошарка; • Одбојка; • Пливање; • Борилачке вештине; • Клизање, смучање; 	<p>условима живота и рада;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Естетско изражавање покретом и доживљавање естетских вредности покрета и кретања; • Усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика; • Повезивање моторичких задатака у целине; али без стварања крутих моторичких аутоматизама • Увођење ученика у организовани систем припрема за школска такмичења, игре, сусрете и манифестације; • Развијање елемената ритма сједињавањем кинетичких и енергетских елемената у цјелине: у препознавању целина: рад-одмор; напрезање-релаксација; убрзање-успоравање; 	<p>правила спортске гране за коју показује посебан интерес - за коју школа има услове;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Објасни због којих је карактеристика физичког васпитања важно, да активно учествује у процесу наставе и да самостално спроводи одређен програм физичке и спортске активности; • Жели да се бави физичким, односно спортским активностима, пошто сагледава (детектује) позитивне карактеристике физичке и спортске активности - њихове позитивне утицаје на здравље, дружење и добро расположење; • Сагледа негативне утицаје савременог начина живота (пушење, дрога, насиље, деликвентно понашање) и буде свестан да је физичким, 	<p>и темпо,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена савладане технике естетског покрета и кретања у кратким саставима. - Треба савладати најмање пет народних плесова. - Припрема за такмичење и приредбе и учешће на њима. <p>• СПОРТСКА ИГРА (по избору)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Понављање и учвршћивање раније обучаваних елемената игре. - Даље проширивање и продубљавање техничко-тактичке припремљености ученика у складу са изборним програмом за дату игру. <p>РУКОМЕТ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу. - Покривање и откривање играча, одузимање лопте, ометање противника. Општи принципи 	<p>приступ је индивидуалан.</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици или у сали, истовремено са практичном наставом; • Практична настава реализује се на спортском вежбалишту (сала, спортски отворени терени, базен, клизалиште, скијалиште). <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Настава се реализује у циклусима који трају приближно 10-12 часова (узастопних). Наставнику физичког васпитања је остављено да, зависно од потреба, прецизира трајање сваког циклуса, као и редослед њиховог садржаја. <p>Садржај циклуса је:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за проверу нивоа знања на крају школске године - један; - за атлетику - један; - за гимнастику: вежбе на справама и тлу - један - за спорт по избору ученика - два;
--	---	---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Избор спортских грана, спортско-рекреативних или других кретних активности као трајног опредељења за њихово свакодневно упражњавање; 	<p>односно спортским активностима могуће предупредити негативне утицаје;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Комуницира путем физичких односно спортских активности са својим друговима и ужива у дружењу и контактима; • Доводи у везу свакодневни живот и способност за учење и практичан рад са физичким, односно спортским активностима и правилном исхраном; • самостално бира физичку, односно спортску активност и изводи је у окружењу у коме живи (да ли си ово намерно избацио?). • Објасни да покрет и кретање, без обзира на то којој врсти физичке, односно спортске активности припада, има своју естетску компоненту (лепота извођења, лепота доживљаја); 	<p>постављања играча у одбрани и нападу. Напад са једним и два играча и напад против зонске одбране. Зонска одбрана и напад "човек на човека". Уигравање кроз тренажни процес.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правила игре. - Учествовање на разредним, школским и међушколским такмичењима. <p>ФУДБАЛ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу. - Покривање и откривање играча, одузимање лопте и ометање противника. <p>Општи принципи постављања играча у нападу и одбрани. Разне варијанте напада и одбране. Уигравање кроз тренажни процес.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правила малог фудбала. - Учествовање на разним школским и међушколским 	<p>- за повезивање физичког васпитања са животом и радом - један.</p> <p>Начин остваривања програма</p> <p>Садржаји програма усмерени су на: развијање физичких способности; спортско-техничко образовање; повезивање физичког васпитања са животом и радом. Годишњи план, програм и распоред кросева, такмичења, зимовања и других облика рада утврђује се на почетку школске године на наставничком већу, на предлог стручног већа наставника физичког васпитања. Стручно веће наставника физичког васпитања, самостално, одређује редослед обраде појединих садржаја програма и циклуса. Часови у току недеље треба да буду распоређени у једнаким интервалима, не могу се одржавати као блок часови. Настава се не</p>
--	--	---	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Ужива у извођењу покрета и кретања; • Наводи основне олимпијске принципе и примењује их на школским спортским такмичењима и у слободном времену; • Препозна нетолерантно понашање својих другова и реагује на њега, шири дух пријатељства, буде истрајан је у својим активностима. • Се правилно односи према окружењу у коме вежба, рекреира се и бави се спортом, што преноси у свакодневни живот • Учествује на школском такмичењу и у систему школских спортских такмичења 	<p>такмичењима.</p> <p>КОШАРКА</p> <p>- Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу</p> <p>- Техника кошарке.</p> <p>Шутирање на кош из места и кретања, шут са једном или обема рукама, са разних одстојања од коша.</p> <p>Постављање и кретање играча у нападу и одбрани.</p> <p>Одбрана "зоном" и "човек на човека". Напад против ових врста одбрана.</p> <p>Контранапад у разним варијантама и принцип блока.</p> <p>- Правила игре и суђење.</p> <p>- Учествовање на разредним и школским такмичењима.</p> <p>ОДБОЈКА</p> <p>- Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу</p> <p>- Техника одбојке. Игра са повученим и истуреним</p>	<p>може одржавати истовремено са два одељења ни на спортском терену ни у физкултурној сали.</p> <p>У свим разредима настава физичког васпитања се реализује одвојено за ученике и одвојено за ученице, а само у школама које имају по два паралелна објекта за физичко васпитање дозвољена је истовремена реализација часа</p> <p>Праћење, вредновање и оцењивање</p> <p>Праћење напретка ученика у физичком васпитању се обавља сукцесивно у току читаве школске године, на основу методологије праћења, мерења и вредновања ефеката у физичком васпитању - стандарди за оцењивање физичких способности ученика и постигнућа у спортским играма</p> <p>Оквирни број часова по темама</p>
--	--	--	--	--

			<p>центром. Смечирање и његова блокада. Уигравање кроз тренажни процес.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правила игре и суђења. - Учествовање на одељенским, разредним и међушколским такмичењима. <p>ПЛИВАЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Упознавање и примена основних сигурносних мера у пливању; - Усвајање две технике пливања (по склоностима и избору ученика). Вежбање ради постизања бољих резултата. Скок на старту и окрети. - Учествовање на одељенским, разредним и међушколским такмичењима. <p>БОРИЛАЧКЕ ВЕШТИНЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Избор борилачке вештине која се изучава на матичним факултетима спорта и физичког васпитања, и која је у програму Школских спортских такмичења. Наставник у складу са могућностима школе и 	<ul style="list-style-type: none"> • Тестирање и провера савладаности стандарда из основне школе (5 часова) • Теоријских часова (2 у првом и 2 у другом полугодишту). • Атлетика (10 часова) • Гимнастика: вежбе на справама и тлу (10 часова). • Спортска игра: по избору школе (10 часова) • Физичка активност, односно спортска активност: у складу са могућностима школе а по избору ученика (8 часова). • Пливање (9 часова). • Провера знања и вештина (4 часова). <p>Школа организује и спроводи спортска такмичења, као јединствени део процеса наставе физичког васпитања. спортска такмичења организују се у оквиру радне суботе и у друго време које одреди школа. Међушколска спортска такмичења организују се у оквиру календара које одреди Савез за школски</p>
--	--	--	---	--

		интересовањима ученика предлаже наставни програм.	спорт и олимпијско васпитање Србије које је уједно и организатор ових такмичења.
		КЛИЗАЊЕ И СКИЈАЊЕ - Програмски задаци из клизања и скијања обухватају савладавање основне технике и упознавање са правилима такмичења. Наставник предлаже наставни програм, који се заснива на програму клизања и предмета скијање на матичним факултетима	

Сваки од образовних профила има карактеристике везане за обављање конкретних стручних послова, који захтевају одређене положаје тела, покрете и кретања, који могу негативно утицати на правилно држање (статус кичменог стуба и статус стопала). Како би се избегли ови негативни утицаји, наставници стручних предмета и професори физичког васпитања дефинишу могуће професионалне поремећаје, на основу чега се програмирају се посебни садржаји, којима се обезбеђује превенција.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Екологија и заштита животне средине;
- Хемија;
- Ликовна култура;
- Музичка култура;
- Исхрана.

МАТЕМАТИКА

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Развијање логичког и апстрактног мишљења; 2. Развијање способности јасног и прецизног изражавања и коришћења основног математичко-логичког језика; 3. Развијање способности одређивања и процене квантитативних величина и њиховог односа; 4. Развијање осећаја за простор, разликовање геометријских објеката и њихови узајамни односи и трансформације; 5. Разумевање функционалних зависности, њихово представљање и примена; 6. Развијање систематичности, уредности, прецизности, темељности, истрајности, критичности у раду.
------------------	---

Први разред

Годишњи фонд часова: **68 часова**
 Разред: **први**

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о скупу реалних бројева • Упознавање са појмовима апсолутна и релативна грешка 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује различите записе бројева из скупова \mathbb{N}, \mathbb{Z}, \mathbb{Q}, и те бројеве приказује на бројној правој и пореди их. • разликује основне подскупове скупа реалних бројева (\mathbb{N}, \mathbb{Z}, \mathbb{Q}, \mathbb{I}) и уочава релације $\mathbb{N} \subset \mathbb{Z} \subset \mathbb{Q} \subset \mathbb{R}$, $\mathbb{I} \subset \mathbb{R}$ • израчуна вредност једноставног 	<ul style="list-style-type: none"> • Преглед бројева, операције са реалним бројевима • Апсолутна вредност реалног броја • Приближна вредност реалних бројева, правила заокругљивања • Апсолутна и релативна грешка 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (68 часова). <p>Место реализације наставе</p>

		<p>рационалног бројевног израза поштујући приоритет рачунских операција и употребу заграда</p> <ul style="list-style-type: none"> • одреди апсолутну вредност реалног броја и графички интерпретира на бројевној оси • заокругли број на одређени број децимала • одреди апсолутну и релативну грешку 		<ul style="list-style-type: none"> • Настава се реализује у учионици или кабинету за математику. <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • образложити циљ предмета, начин и критеријум оцењивања; • неопходна предзнања поновити уз максимално ангажовање ученика; • подстицати ученике на размишљање и самостално закључивање; • примењивати разноврсне облике и методе рада, како би се подстакла активност ученика; • инсистирати на прецизности, тачности, систематичности и уредности у раду; • упућивати ученике на претраживање различитих извора и примену савремених технологија.
ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о пропорцијама и процентном рачуну • Оспособљавање за примену пропорција и процената на решавање реалних проблеме 	<ul style="list-style-type: none"> • израчуна одређен део неке величине • одреди непознате чланове просте пропорције • прошири или скрати размеру и примени је у решавању проблема поделе • препозна директну или обрнуту пропорционалност две величине, примени је при решавању једноставних проблема и прикаже графички • одреди непознату главницу, проценат или процентни износ 	<ul style="list-style-type: none"> • Размера и пропорција • Директна и обрнута пропорционалност • Прост сразмерни рачун • Рачун поделе • Процентни и промилни рачун 	

<p>РАЦИОНАЛНИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о полиномима • Разумевање поступка растављања полинома на чиниоце и одређивања НЗС и НЗД полинома 	<ul style="list-style-type: none"> • сабира, одузима и множи полиноме • примени дистрибутивни закон множења према сабирању и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата, збир и разлику кубова при трансформацији полинома • растави полином на чиниоце • одреди НЗД и НЗС полинома • трансформише једноставнији рационални алгебарски израз 	<ul style="list-style-type: none"> • Полиноми • Растављање полинома на чиниоце • НЗД и НЗС полинома • Трансформације рационалних алгебарских израза 	<ul style="list-style-type: none"> • Реални бројеви: садржаје о грешкама повезати са стручним предметима, израчунавати апсолутну и релативну грешку конкретних мерења. • Пропорционалност: користити што више конкретних примера из живота и струке (рецептуре за одређене прехранбене производе, енергетска вредност оброка и сл). • Рационални алгебарски изрази: тежиште треба да буде на разноврсности идеја, сврси и суштини трансформација полинома и алгебарских разломака, а не на раду са компликованим изразима.
<p>ГЕОМЕТРИЈА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обнављање основних појмова у геометрији • Проширивање знања о троугловима и четвороугловима 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује основне и изведене геометријске појмове • разликује међусобни однос углова (суседни, упоредни, унакрсни, комплементни, суплементни) • наведе и примени везе између углова са паралелним (или нормалним крацима) • наведе и примени релације везане за 	<ul style="list-style-type: none"> • Геометријски појмови и везе између њих • Троугао • Значајне тачке троугла • Четвороугао • Талесова теорема 	<ul style="list-style-type: none"> • Геометрија: инсистирати на прецизности, уредности и правилној терминологији. • Линеарне једначине и неједначине: истаћи повезаност између аналитичког и графичког приказа функције. Садржаје повезати са одговарајућим

		<p>унутрашње и спољашње углове троугла</p> <ul style="list-style-type: none"> • дефинише појмове симетрала дужи, симетрала угла, тежишна дуж и средња линија троугла • конструише симетралу дужи, симетралу угла и висину троугла • конструише значајне тачке троугла • наведе својство тежишта • наведе основне релације у једнакокраком, односно једнакостраничном троуглу • разликује врсте четвороуглова и њихове особине • наведе ставове о паралелограму и уме да их примени • наведе особине специјалних паралелограма • формулише Талесову теорему и примени је на поделу дужи на н 		<p>садржајима хемије и примерима из свакодневног живота.</p> <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. усмену проверу знања; 2. писмену провера знања; 3. тестове знања; 4. активност на часу.
--	--	--	--	--

<p>ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о линеарној једначини, неједначини и функцији • Оспособљавање за анализу графика функције и његову примену • Примена знања о линеарним једначинама, системима и неједначинама на реалне проблеме 	<p>једнаких делова</p> <ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам линеарне једначине • реши линеарну једначину • примени линеарну једначину на решавање проблема • реши једначину које се своди на линеарну једначину • дефинише појам линеарне функције • прикаже аналитички, табеларно и графички линеарну функцију • реши линеарну неједначину и графички прикаже скуп решења • реши систем линеарних једначина са две непознате 	<ul style="list-style-type: none"> • Линеарна једначина и њене примене • Линеарна функција и њен график • Линеарна неједначина • Систем линеарних једначина 	<p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реални бројеви 8 часова; • Пропорционалност 11 часова; • Рационални алгебарски изрази 13 часова; • Геометрија 14 часова; • Линеарне једначине и неједначине 14 часова. <p>За реализацију 4 писмена задатка са исправкама планирано је 8 часова.</p>
--	--	--	---	---

Други разред

МАТЕМАТИКА

Годишњи фонд **64 часа**
 часова:
 Разред: **Други**

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
ТРИГОНОМЕТРИЈА ПРАВОУГЛОГ ТРОУГЛА	<ul style="list-style-type: none"> Разумевање основних тригонометријских функција и идентичности Оспособљавање за примену тригонометријских функција у практичним проблемима 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише основне тригонометријске функције оштрог угла израчуна основне тригонометријске функције оштрог угла правоуглог троугла када су дате две странице конструира оштар угао ако је позната једна његова тригонометријска функција наведе тригонометријске идентичности и примењује их у одређивању вредности тригонометријских функција ако је позната вредност једне од њих наведе вредности тригонометријских 	<ul style="list-style-type: none"> Дефиниције тригонометријских функција у правоуглом троуглу Вредности тригонометријских функција за углове од 0°, 30°, 45°, 60°, 90° Основне тригонометријске идентичности Решавање правоуглог троугла 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (64 часа). <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Настава се реализује у учионици или кабинету за математику. <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> образложити циљ

		<p>функција карактеристичних углова (од 30°, 45°, 60°) и са калкулатора прочита вредности за остале оштре углове и обрнуто (одређује оштар угао ако је позната вредност тригонометријске функције)</p> <ul style="list-style-type: none"> • примени елементе тригонометрије правоуглог троугла на решавање практичних проблема 		<p>предмета, начин и критеријум оцењивања;</p> <ul style="list-style-type: none"> • неопходна предзнања поновити уз максимално ангажовање ученика; • подстицати ученике на размишљање и самостално закључивање; • примењивати разноврсне облике и методе рада, како би се подстакла активност ученика; • insistирати на прецизности, тачности, систематичности и уредности у раду;
<p>СТЕПЕНОВАЊЕ И КОРЕНОВАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о степеновању и кореновању • Уочавање веза између степеновања и кореновања • Овладавање поступком рационалисања имениоца 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе особине операција степеновања са целим експонентом и примени их у трансформацијама једноставнијих израза • наведе особине операција кореновања и примени их у трансформацијама једноставних израза • наведе особине операција степеновања са рационалним изложиоцем и примени их у трансформацијама једноставнијих израза • рационалише именилац 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам степена. Операције са степенима • Степен са целим изложиоцем • Појам корена. Операције са коренима • Степен са рационалним изложиоцем • Рационалисање имениоца разломка 	<ul style="list-style-type: none"> • уредности у раду; • упућивати ученике на претраживање различитих извора и примену савремених технологија. <p>• Тригонометрија правоуглог троугла: садржаје повезивати са одговарајућим примерима из живота. Поновити правила заокругљивања бројева на одређени број децимала. Оспособити ученике за употребу калкулатора као помоћног средства при решавању проблема применом</p>

		разломка у једноставним случајевима		тригонометрије.
ФУНКЦИЈА И ГРАФИК ФУНКЦИЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање основних својстава функција Оспособљавање за представљање података различитим графичким облицима и анализу датих података 	<ul style="list-style-type: none"> наведе примере функција одреди знак, интервале монотоности, максимум и минимум на датом графику прочита и разуме податак са графикона, дијаграма или из табеле и одреди минимум или максимум и средњу вредност зависне величине податке представљене у једном графичком облику представи у другом 	<ul style="list-style-type: none"> Појам функције. Функције са коначним доменом Графичко представљање функције Читање графика функције (одређивање знака, интервала монотоности, максимума, минимума) - без формалне дефиниције тих појмова Различити графички облици представљања функција са коначним доменом (табела, график, дијаграм, круг) Одређивање максимума, минимума и средње вредности зависне величине 	<ul style="list-style-type: none"> Степеновање и кореновање: при проширивању скупа из кога је изложилац, нагласити перманентност особина степеновања. Оспособити ученике да помоћу калкулатора одреде вредности корена и степена датог броја. Функција и график функције: приликом обраде користити што више конкретних примера из живота и струке. Квадратна једначина и квадратна функција: показати односе између решења и коефицијената, као и растављање квадратног тринома на чиниоце. Нацртати свих шест облика квадратне функције. Истаћи повезаност између аналитичког и графичког приказа квадратне функције.
КВАДРАТНА ЈЕДНАЧИНА И КВАДРАТНА ФУНКЦИЈА	<ul style="list-style-type: none"> Стицање основних знања потребних за решавање квадратних једначина Оспособљавање за скицирање и анализу графика квадратне 	<ul style="list-style-type: none"> решити непотпуну квадратну једначину у скупу \mathbb{R} наведе пример квадратне једначине која нема решења у скупу \mathbb{R} примени образац за 	<ul style="list-style-type: none"> Квадратна једначина Образац за решавање квадратне једначине Природа решења квадратне једначине Растављање квадратног тринома на 	

	функције	решавање квадратне једначине <ul style="list-style-type: none"> • одреди природу решења квадратне једначине • растави квадратни трином • скицира и анализира график квадратне функције (да прочита нуле функције, максимум или минимум, где расте, а где опада) 	линеарне чиниоце <ul style="list-style-type: none"> • Квадратна функција и њен график 	<ul style="list-style-type: none"> • Тела: користити симулације пресека на рачунару. Садржаје повезати са стручним предметима и проблемима из свакодневног живота. • Низови: низове задавати формулом, навођењем чланова и рекурентно. Примере низова узимати из разних области математике, (нпр. из геометрије) као и из свакодневног живота (нпр. проблем сложеног интересног рачуна).
ТЕЛА	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о телима • Уочавање односа у простору • Разумевање површине и запремине тела и примена на конкретне примере 	<ul style="list-style-type: none"> • израчуна обим и површину фигура у равни • разликује правилне полиедре • израчуна површину и запремину коцке и квадра • израчуна површину и запремину правилне шестоугаона призме и ваљка • израчуна површину и запремину лопте • одреди површину једноставних равних пресека тела 	<ul style="list-style-type: none"> • Обим и површина фигура у равни • Призме и врсте призми. Површина и запремина призме • Површина и запремина коцке и квадра • Површина и запремина правилне шестоугаона призме • Ваљак. Површина и запремина ваљка • Лопта. Површина и запремина лопте • Једноставни равни пресеци тела 	
НИЗОВИ	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са појмом низа • Разумевање појмова аритметички и 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна низ и да га настави (једноставнији примери) • препозна аритметички 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам низа • Аритметички низ • Збир првих n чланова аритметичког 	<ul style="list-style-type: none"> • Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: 1. усмену проверу знања;

	<p>геометријски низ и примена на конкретне проблеме</p>	<p>низ, објасни шта су n и d и израчуна тражени члан низа</p> <ul style="list-style-type: none"> • израчуна збир првих n чланова аритметичког низа • препозна геометријски низ, објасни шта су n и q и израчуна тражени члан низа • израчуна збир првих n чланова геометријског низа 	<p>низа</p> <ul style="list-style-type: none"> • Геометријски низ • Збир првих n чланова геометријског низа 	<p>2. писмену провера знања; 3. тестове знања; 4. активност на часу.</p> <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тригонометрија правоуглог троугла 7 часова; • Степеновање и кореновање 12 часова; • Функција и график функције 6 часова; • Квадратна једначина и квадратна функција 15 часова; • Тела 10 часова; • Низови 6 часова. • За реализацију 4 писмена задатка са исправкама планирано је 8 часова.
--	---	---	--	---

Трећи разред

МАТЕМАТИКА

Годишњи фонд **30 часова**
 часова:
 Разред: **трећи**

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
АНАЛИТИЧКА ГЕОМЕТРИЈА У РАВНИ	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са координатном методом Разумевање зависности положаја праве и међусобног положаја две праве од коефицијената k и n Разумевање зависности положаја кружнице и међусобног положаја праве и кружнице од коефицијената у њиховим једначинама 	<ul style="list-style-type: none"> примени Гаусов алгоритам на решавање система линеарних једначина (3×3) израчуна растојање између две тачке и обим троугла ако су дате координате његових темена разликује општи облик једначине праве од експлицитног облика и преведе један запис у други објасни положај праве у координатном систему у зависности од 	<ul style="list-style-type: none"> Системи линеарних једначина. Гаусов алгоритам Декартов координатни систем у равни. Координате тачке и растојање између две тачке Једначина праве у Декартовом правоуглом координатном систему. Општи и експлицитни облик једначине праве Једначина праве одређена тачком и коефицијентом правца Једначина праве одређена двема тачкама Узајамни положај две праве Нормални облик једначине праве и 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (30 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Настава се реализује у учионици или кабинету за математику <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> образложити циљ предмета, начин и критеријум оцењивања неопходна предзнања поновити уз максимално ангажовање ученика подстицати ученике на размишљање и самостално

		<p>коэффицијената k и n</p> <ul style="list-style-type: none"> • одреди једначину праве одређену датом тачком и датим коэффицијентом правца • одреди једначину праве одређену датим двама тачкама • примени услов паралелности две праве • израчуна растојање тачке од праве • преведе општи облик једначине кружнице у експлицитни • одреди положај кружнице у Декартовом координатном систему и полупречник кружнице 	<p>растојање тачке од праве</p> <ul style="list-style-type: none"> • Једначина кружнице • Узајамни положај праве и кружнице 	<p>закључивање</p> <ul style="list-style-type: none"> • примењивати разноврсне облике и методе рада, како би се подстакла активност ученика • инсистирати на прецизности, тачности, систематичности и уредности у раду • упућивати ученике на претраживање различитих извора и примену савремених технологија
<p>ЕЛЕМЕНТИ ФИНАНСИЈСКЕ МАТЕМАТИКЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са основним елементима финансијске математике • Уочавање разлике 	<ul style="list-style-type: none"> • примени каматни рачун од сто (време дато у годинама, месецима или данима) 	<ul style="list-style-type: none"> • Прост каматни рачун (каматни рачун од сто, више сто и ниже сто) • Примена простог каматног рачуна (рад са 	<ul style="list-style-type: none"> • Аналитичка геометрија у равни: истаћи да је аналитичка геометрија на одређени начин спој алгебре и геометрије и повезати примену аналитичког апарата са

	<p>између простог и сложеног каматног рачуна</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање за примену стечених знања у свакодневном животу 	<ul style="list-style-type: none"> • примени каматни рачун више сто и ниже сто • објасни појам менице и на који начин се употребљава • примени прост каматни рачун на обрачунавање камате код штедних улога и потрошачких кредита • покаже разлику између простог и сложеног каматног рачуна на датом примеру 	<p>меницама и са рачуном штедног улога, потрошачки кредити)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам сложеног каматног рачуна 	<p>решавањем одређених задатака из геометрије. Указати на везе између различитих облика једначине праве. Једначину кружнице обрадити у општем и канонском облику.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Елементи финансијске математике: користити што више конкретних примера из живота. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. усмену проверу знања; 2. писмену провера знања; 3. тестове знања; 4. активност на часу. <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аналитичка геометрија у равни: 17 часова; • Елементи финансијске математике: 9 часова; <p>За реализацију 2 писмена задатка са исправкама планирана су 4 часа.</p>
--	--	---	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Хемија;
- Економика туристичких и угоститељских предузећа;

- Предузетништво;
- Рачунарство и информатика.

РАЧУНАРСТВО И ИНФОРМАТИКА

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				Професионална пракса	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
И		68				68

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Стицање знања, вештина и формирање вредносних ставова информатичке писмености неопходних за живот и рад у савременом друштву.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: први

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Основе рачунарске технике	12
2.	Обрада текста	16
3.	Табеларни прорачуни	16
4.	Слајд - презентације	10
5.	Интернет и електронска комуникација	14

Назив модула: **Основе рачунарске технике**
Трајање модула: **12 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА	ОБАВЕЗНИ И	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН
---------------	---------------	------------	--------------------------------

	По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за коришћење основних могућности рачунарског система	<ul style="list-style-type: none"> • класификује фазе историјског развоја рачунара • наведе примере употребе РС у свакодневном животу • дефинише појмове хардвера и софтвера • објасни Фон Нојманов модел рачунара • разликује јединице за меру количине података • разликује основне компоненте рачунара • разликује факторе који утичу на перформансе рачунара • разликује врсте софтвера • дефинише оперативни систем (ОС) и наводи његове главне функције • подешава радно окружење ОС • хијерархијски организује фасцикле и управља фасциклама 	<ul style="list-style-type: none"> • Историјски развој технологија за складиштење, обраду и пренос података • примена РС у разним областима људске делатности • блок-схема Фон Нојмановог модела рачунарског система • јединице за мерење количине податка (бит, бајт, редови величине) • основне компоненте рачунара и њихов утицај на перформансе рачунара • врсте и подела софтвера, главне функције ОС-а • подешавање радног окружења (позадина радне површине, сат, календар, језик тастатуре, резолуција монитора...) • концепти организације датотека и фасцикли • типови датотека • текст едитор цртање који постоји у саставу ОС-а • програм за цртање који постоји у саставу ОС-а • инсталација корисничког 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Ставовe предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе.</p> <p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: 1. лабораторијске вежбе</p> <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације: • Лабораторијских вежби</p> <p>Место реализације наставе • рачунарски кабинет</p> <p>Препоруке за реализацију наставе • Конкретне примере за вежбање прилагодити образовном профилу. • При реализацији модула инсистирати на вештинама. • Принцип рада рачунарског система објаснити правећи паралелу са системима који су ученицима већ познати из ранијег искуства. • Основне компоненте рачунара: објаснити ученицима начин повезивања рачунара, улазно</p>

	<p>и датотекама</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује типове датотека • користи текст едитор оперативног система • црта помоћу програма за цртање у оквиру ОС • инсталира нови софтвер • компресује и декомпресује датотеке и фасцикле • обезбеђује заштиту рачунара од штетног софтвера • инсталира периферне уређаје • наводи примере и предности умрежавања рачунара • манипулише дељивим ресурсима у локалној мрежи • управља штампањем докумената • примењује здравствене и сигурносне мере заштите при коришћењу рачунара • објасни утицај коришћења рачунара 	<p>софтвера</p> <ul style="list-style-type: none"> • програми за архивирање података • програми за заштиту рачунара од штетног софтвера • инсталација периферних уређаја • дељење ресурса у оквиру локалне мреже • подешавање параметара штампе • фактори који штетно утичу на здравље корисника рачунара, животну средину и мере за њихову минимизацију • врсте лиценци, ауторска права и заштита података 	<p>- излазне портове и уређаје спољашње меморије, а централну јединицу само на нивоу основне блок - шеме (матична плоча, напајање, РАМ, процесор, графичка, звучна и мрежна карта).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Објаснити значај и направити хијерархију утицаја појединих компоненти РС на перформансе рачунара. • Поделу софтвера урадити на нивоу: ОС, апликативни софтвер и драјвери и објаснити њихову намену. • При подешавању радног окружења посебну пажњу обратити на регионална подешавања • При реализацији хијерархијске организације фасцикли објаснити ученицима њен значај. • Инсталацију софтвера реализовати на програмима за заштиту рачунара и архивирање података. • Инсталацију периферних уређаја урадити на примеру штампача. • Објаснити ученицима значај правилног држања тела, осветљења, дужине рада без паузе... • Инсистирати на поштовању и доследном спровођењу ауторских права и софтверских лиценци. <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Тестове практичних вештина
--	--	--	--

	на животну средину • примењује и поштује законска решења у вези са ауторским правима и заштитом података		
--	---	--	--

Назив модула: Трајање модула:	Обрада текста 16 часова
----------------------------------	------------------------------------

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за рад са програмима за обраду текста	<ul style="list-style-type: none"> • подешава радно окружење програма за обраду текста • управља текстуалним документима и чува их у различитим верзијама • креира и уређује текстуалне документе • креира и уређује табеле • уметне објекте у текст и модификује их • направи циркуларна писма • подешава параметре изгледа странице текстуалног документа • проналази и исправља 	<ul style="list-style-type: none"> • подешавање радног окружења (палете алатки, пречице, лењир, поглед, зум...) • рад са документима (отварање, снимање у различитим форматима и верзијама програма) • уношење текста (унос текста, симбола и специјалних карактера) • форматирање текста (слова, обликовање, индексирање, експонирање, боја, промена величине слова) • форматирање пасуса • стилови • креирање и форматирање табеле • уношење података и модификовање табеле • рад са објектима (уметање, 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Ставове предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе.</p> <p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • лабораторијске вежбе</p> <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације: • Лабораторијских вежби</p> <p>Место реализације наставе</p>

	<p>правописне и словне грешке помоћу алата уграђених у програм за обраду текста</p> <ul style="list-style-type: none"> • прегледа и штампа текстуални документ 	<p>копирање, премештање, промена величине...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • израда циркуларног писма, избор листе прималаца, уметање података, снимање и штампање • подешавање параметара изгледа странице документа (оријентација папира, величина, маргине, прелом, уређивање заглавља и подножја, аутоматско нумерисање страна) • исправљање правописних грешака, контролор правописа • прегледање документа пре штампања, штампање целог документа, појединачних страница и одређивање броја копија 	<ul style="list-style-type: none"> • рачунарски кабинет <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Конкретне примере за вежбање прилагодити образовном профилу кроз корелацију са стручним предметима (форме, текстови, обрасци, извештаји и сл. са каквима ће ученик радити при обављању стручних послова) • При реализацији овог модула инсистирати на правопису и употреби одговарајућег језика тастатуре. • Инсистирати на правилном форматирању параграфа (максимално користити могућности које пружа програм, избегавати поновљену употребу тастера "ентер" и "размак") • При обради табела као пример урадити табелу која ће се касније користити при изради циркуларног писма. <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове практичних вештина
--	---	--	---

<p>Назив модула: Трајање модула:</p>	<p>Табеларни прорачуни 16 часова</p>
--	--

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
---------------	-------------------------------	--	---

	модула ученик ће бити у стању да:		
Оспособљавање ученика за рад са програмом за табеларне прорачуне	<ul style="list-style-type: none"> • подешава радно окружење програма за табеларне прорачуне • управља табеларним документима и чува их у различитим верзијама • уноси податке различитих типова - појединачно и аутоматски • измени садржаје ћелија • сортира и поставља филтере • манипулише врстама и колонама • организује радне листове • уноси формуле у ћелије • форматира ћелије • бира, обликује и модификује графиконе • подешава изглед странице за штампање табеларног 	<ul style="list-style-type: none"> • подешавање радног окружења (палете алатки, пречице, лењир, поглед, зум...) • рад са документима (отварање, снимање у различитим форматима и верзијама програма) • уношење података (појединачни садржаји ћелија и аутоматске попуње) • мењање типа и садржаја ћелије • сортирање и филтрирање • подешавање димензија, преметање, фиксирање и сакривање редова и колона • додавање, брисање, премештање и преименовање радних листова • уношење формула са основним аритметичким операцијама, користећи референце на ћелије • функције за: сумирање, средњу вредност, минимум, максимум, пребројавање, заокруживање • логичке функције • копирање формула, релативно и апсолутно референцирање ћелија • форматирање ћелија (број децималних места, датум, валута, проценат, поравнање, прелом, оријентација, спајање ћелија, фонт, боја садржаја и позадине, стил и боја рама ћелије) • намена различитих типова графикона, приказивање података из табеле помоћу графикона 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Ставовe предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе.</p> <p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • лабораторијске вежбе <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лабораторијских вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • рачунарски кабинет <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Конкретне примере за вежбање прилагодити образовном профилу кроз корелацију са стручним предметима. • При реализацији овог модула инсистирати на правопису и употреби одговарајућег језика тастатуре. • Логичке функције: избор функција прилагодити нивоу знања ученика и потребама образовног профила. • Форматирање ћелија обрађивати

	документа • исправља грешке у формулама и тексту • прегледа и штампа табеларни документ	• подешавање изгледа странице документа за штампање (оријентација папира, величина, маргине, прелом, уређивање заглавља и подножја, аутоматско нумерисање страна) • исправљање грешака у формулама и тексту • прегледање документа пре штампања, аутоматско штампање насловног реда, штампање опсега ћелија, целог радног листа, целог документа, графикона и одређивање броја копија	током два часа • При обради графикона, показати различите врсте графикона (хистограме, линијске, и "пите"; објаснити њихову намену; показати подешавање појединих елемената графикона). Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • тестове практичних вештина
--	---	---	--

Назив модула: Трајање модула:	Слајд - презентације 10 часова
----------------------------------	---

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за израду слајд - презентација и њихово презентовање	<ul style="list-style-type: none"> • подешава радно окружење програма за израду слајд - презентације • управља слајд - презентацијама и чува их у различитим форматима и верзијама • додаје и премешта слајдове • припреми презентацију 	<ul style="list-style-type: none"> • подешавање радног окружења (палете алатки, пречице, лењир, поглед, зум...) • рад са документима (отварање, снимање у различитим форматима и верзијама програма) • додавање и манипулација слајдовима • основна правила и смернице за израду презентације (количина 	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Ставови предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе. Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе:

	<p>у складу са правилима и смерницама за израду презентације</p> <ul style="list-style-type: none"> • користи различите организације слајда • уноси и форматира текст на слајду • додаје објекте на слајд • уноси белешке уз слајд • подешава позадину слајда • користи и модификује готове дизајн - теме • додаје и подешава анимационе ефекте објектима • бира и подешава прелазе између слајдова • израђује интерактивне слајд презентације • разликује врсте погледа на презентацију • припрема за штампу и штампа презентацију • подешава презентацију за јавно приказивање; • припрема презентације за приказивање са другог рачунара • излаже слајд-презентацију 	<p>текста и објеката по слајду, величина и врста слова, дизајн...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • организација слајда: слајдови са текстом, табелама, дијаграмима и графиконима • форматирање текста • додавање објеката на слајд (звук, филм...) • позадина слајда (боје, преливи, шрафуре, текстуре и слике) • дизајн - теме • анимациони ефекти (врсте, подешавање параметара, анимационе шеме) • прелаз између слајдова • интерактивна презентација (хиперлинкови и акциона дугмад) • врсте погледа на презентацију • штампање презентације • подешавање презентације за јавно приказивање (ручно, аутоматски, у петљи...) • наступ презентера (положај презентера, вербална и невербална комуникација, савладавање треме...) 	<ul style="list-style-type: none"> • лабораторијске вежбе <p>Подела одељења на групе</p> <p>Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лабораторијских вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • рачунарски кабинет <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практичну реализацију модула извести у неком од програма за израду слајд презентације. • Конкретне примере за вежбање прилагодити образовном профилу кроз корелацију са стручним предметима. • Кроз цео модул ученик треба да ради на једној презентацији чија је тематика везана за конкретан образовни профил и да на њој примени сва усвојена знања и вештине. • При реализацији овог модула инсистирати на правопису и употреби одговарајућег језика тастатуре. • Извођење наставе започети објашњењима наставника а затим усмерити ученике да самостално вежбају. • Инсистирати на значају слајд презентација и важности квалитетног презентовања. • Подстицати код ученика креативност.
--	---	---	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Последња два часа ученици презентују своје радове и дискутују о њима. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. праћење остварености исхода 2. тестове практичних вештина
--	--	--	---

Назив модула:	Интернет и електронска комуникација
Трајање модула:	14 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за коришћење Интернета и електронску комуникацију	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам и структуру Интернета • разликује начине повезивања рачунара са Интернетом • разликује Интернет - сервисе • објасни појмове хипертекста и WWW • користи садржаје са веба (WWW - 	<ul style="list-style-type: none"> • историјски развој Интернета и структура • адресе и протоколи • начини повезивања рачунара са Интернетом (предности и недостаци сваког од њих) • сервисе Интернета (WWW, електронска пошта, ФТП...) • WWW, веб - прегледач (врсте, отварање и подешавање) • коришћење претраживача (основно и напредно) • поузданост извора информација. • медијска писменост. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Ставовe предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе.</p> <p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • лабораторијске вежбе <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом</p>

	<p>сервиса)</p> <ul style="list-style-type: none"> • проналази садржаје на вебу помоћу претраживача • процењује садржаје са веба на критички начин • преузима садржаје са веба • комуницира путем електронске поште • разликује предности и недостатке електронске комуникације • користи разноврсне Интернет - сервисе • попуњава и шаље веб - базиране обрасце • објашњава појам електронског пословања • примени сервис "у облаку" • објашњава могуће злоупотребе Интернета • примењује безбедносне мере 	<ul style="list-style-type: none"> • преузимање садржаја са веба (снимањем веб странице, копирањем садржаја са веб странице, преузимањем датотеке) • програми за електронску пошту ("веб - мејл" и програми за преузимање поште на локални рачунар) • радно окружење програма за електронску пошту • постављање адресе примаоца ("за", "копија", "невидљива копија") • пријем и слање електронске поште, без и са прилогом • напредне могућности програма за преузимање ел. поште (уређивање адресара, уређивање фасцикли, аутоматско сортирање поште...) • веб - обрасци разноврсне намене • електронско пословање у трговини и јавној управи • предности и недостаци електронске комуникације • социјалне мреже, форуми, системи за брзе поруке, системи за електронско учење... • рачунарски сервиси "у облаку", рад са текстом, табелама и датотекама. • безбедност деце на Интернету • безбедносни ризици коришћења 	<p>реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • лабораторијских вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • рачунарски кабинет <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • При реализацији овог модула инсистирати на правопису и употреби одговарајућег језика тастатуре. • Током реализације свих садржаја модула инсистирати на могућностима злоупотребе Интернета а поготово на безбедности корисника, поузданости информација и спречавању злоупотребе деце. • При претраживању Интернета ученике усмерити ка тражењу образовних веб сајтова и коришћењу система за електронско учење. • При обради електронског пословања демонстрирати различите врсте веб образаца који се користе за поручивање и плаћање робе путем Интернета, поручивање докумената... • Показати рад са текстом, рад са табелама и складиштење података у неком од сервиса "у облаку" (цлоуд цомпјутинг), доступних путем веба. • Преузимање садржаја са веба вежбати на примерима преузимања текста, слика, клипова и датотека. • Код преузимања садржаја са веба водити рачуна о веродостојности извора
--	--	---	--

	<p>приликом коришћења Интернета</p> <ul style="list-style-type: none"> • примењује правила лепог понашања на мрежи • поштује ауторска права за садржаје преузете са мреже 	<p>електронске комуникације</p> <ul style="list-style-type: none"> • правила лепог понашања у електронској комуникацији 	<p>информација и развијати код ученика критичко мишљење и медијску писменост у избору и тумачењу садржаја.</p> <ul style="list-style-type: none"> • При електронској комуникацији поштовати правила лепог понашања (<i>netiquette</i>). • При реализацији садржаја везаних за електронску пошту објаснити ученицима "пут" електронског писма. • Доследно спроводити поштовање ауторских права и софтверских лиценци. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. праћење остварености исхода 2. тестове практичних вештина
--	---	--	---

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Сви предмети

ИСТОРИЈА**Трећи разред**

Назив предмета:	ИСТОРИЈА
Годишњи фонд часова:	60
Разред:	трећи

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Стицање хуманистичког образовања и развијање историјске свести; 2. Разумевање историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса и улоге истакнутих личности; 3. Развијање индивидуалног и националног идентитета; 4. Стицање и проширивање знања, развијање вештина и формирање ставова неопходних за разумевање савременог света (у националном, регионалном, европском и глобалном оквиру); 5. Унапређивање функционалних вештина и компетенција неопходних за живот у савременом друштву (истраживачких вештина, критичког и креативног мишљења, способности изражавања и образлагања сопствених ставова, разумевања мултикултуралности, развијање толеранције и културе аргументованог дијалога); 6. Оспособљавање за ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија; <p>Развијање свести о потреби сталног усавршавања и свести о важности неговања културно-историјске баштине.</p>
------------------	--

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Српска држава и државност	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о настанку модерне српске државе и најважнијим одликама српске државности. 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна различите историјске садржаје (личности, догађаје, појаве и процесе) и доведе их у везу са одговарајућом временском одредницом 	<ul style="list-style-type: none"> • Српска државност у средњем веку. • Српски народ и његови суседи у средњем веку. • Положај Срба под османском, хабзбуршком и млетачком влашћу (ХВИ- 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Развијање свести о значају средњовековне државности за настанак модерне српске државе. • Уочавање улоге знаменитих личности у развоју српске државности. • Разумевање најзначајнијих идеја модерног доба и њиховог утицаја у процесу стварања српске државе. • Разумевање међународног контекста у коме настаје и постоји српска држава. 	<p>и историјским периодом;</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује периоде у којима је постојала, престала да постоји и поново настала српска држава; • наведе и упореди одлике српске државности у средњем и новом веку; • уочи утицај европских револуционарних збивања на развој српске националне и државне идеје; • објасни узроке и последице Српске револуције, ослободилачких ратова 1876-1878, Балканских ратова и Првог светског рата; • уочи и објасни на историјској карти промене граница српске државе; • лоцира места најважнијих битака које су вођене током Српске револуције, ослободилачких ратова 1876-1878, Балканских 	<p>ХВИИИ век).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Српска револуција 1804-1835. и њено место у контексту европских збивања. • Развој државних институција. • Развој уставности. • Улога модерних династија (Карађорђевићи, Обреновићи, Петровићи) у развоју српске државности. • Ратови Србије и Црне Горе за независност 1876-1878. • Формирање модерног политичког система и настанак странака (радикалне, либералне и напредњачке). • Положај Срба под османском и хабзбуршком влашћу у ХИХ и почетком ХХ века. • Србија и Црна Гора у Балканским ратовима и Првом светском рату. • Најзначајније личности (вожд Карађорђе Петровић, кнез Милош Обреновић, прота Матеја Ненадовић, митрополит Стефан Стратимировић, Димитрије Давидовић, Тома Вучић 	<p>Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава. <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици или одговарајућем кабинету. <p>Оцењивање:</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања. <p>Оквирни број часова по темама:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Српска држава и државност - 31 час; • Српски народ у југословенској држави - 13 часова; • Достигнућа српске културе - 9 часова; • Српски народ и Србија у савременом свету - 7 часова. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • структура програма конципирана је с циљем да помогне наставнику у планирању непосредног рада са ученицима, олакшавајући му
--	---	--	--	--

		<p>ратова и Првог светског рата;</p> <ul style="list-style-type: none"> • опише улогу истакнутих личности у Српској револуцији, у развоју државних институција и формирању модерног политичког система, у ослободилачким ратовима 1876-1878, Балканским ратовима и Првом светском рату; • изведе закључак о значају уставности за развој модерног политичког система. 	<p>Перишић, Илија Гарашанин, кнез Александар Карађорђевић, кнез Михаило Обреновић, Владимир Јовановић, Светозар Милетић, краљ Милан Обреновић, владика Петар II Петровић, владика Петар III Петровић, књаз Данило Петровић, књаз Никола Петровић, Лука Вукаловић, Јован Ристић, Стојан Новаковић, Никола Пашић, краљ Александар Обреновић, краљ Петар I Карађорђевић, престолонаследник Александар Карађорђевић, Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин Мишић, Петар Бојовић, Јанко Вукотић...).</p>	<p>одређивање обима и дубине обраде појединих наставних садржаја,</p> <ul style="list-style-type: none"> • за сваку тематску целину дати су циљеви, исходи и садржаји, а исходи треба да послуже да наставни процес буде тако обликован да се наведени циљеви остваре,
<p>Српски народ у југословенској држави</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о југословенској идеји и носиоцима идеје стварања југословенске државе. • Разумевање међународног контекста у коме настаје 	<ul style="list-style-type: none"> • образложи најважније мотиве и узроке стварање југословенске државе; • уочи значај настанка југословенске државе за српски народ; • идентификује одлике југословенске државе као монархије и као републике; 	<ul style="list-style-type: none"> • Југословенска идеја и конституисање државе. • Одлике политичког система у југословенској краљевини (политичке борбе, Видовдански и Октоисани устав, лични режим краља Александра, стварање Бановине Хрватске и отварање српског питања). • Априлски рат и последице 	<p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • садржаје треба прилагођавати ученицима, како би најлакше и најбрже достигли наведене исходе, • наставник има слободу да сам одреди распоред и динамику активности за сваку тему, уважавајући циљеве предмета, програм се може допунити

	<p>југословенска држава.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о одликама југословенске државе. • Проширивање знања о положају српског народа у југословенској држави. • Уочавање улоге знаменитих личности у политичком животу југословенске државе. • Сагледавање међународног положаја југословенске државе. 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује особености друштвено-политичких система који су постојали у југословенској држави; • уочи и разуме међународни положај југословенске државе; • образложи допринос југословенских антифашистичких покрета победи савезника у Другом светском рату; • именује најважније личности које су утицале на друштвено-политичка збивања у Југославији. 	<p>пораза, геноцид над Србима у НДХ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Отпор, устанак и грађански рат. • Биланс рата и допринос Југославије победи антифашистичке коалиције. • Проглашење републике и изградња новог државног и друштвеног уређења. • Сукоб Југославије и социјалистичких земаља - резолуција Информбироа, Голи оток. • Југославија између истока и запада. • Разбијање и распад Југославије - пораз Југославије као идеје, политичког пројекта и друштвеног система, велике силе и југословенска криза, ратови у Словенији, Хрватској, Босни и Херцеговини, настанак нових држава, сукоби на Косову и Метохији и НАТО интервенција 1999, Косовско питање, раздвајање Србије и Црне Горе. • Најзначајније личности (краљ Александар И Карађорђевић, Никола 	<p>садржајима из прошлости завичаја, чиме се код ученика постиже јаснија представа о историјској и културној баштини у њиховом крају (археолошка налазишта, музејске збирке),</p> <ul style="list-style-type: none"> • у школама на наставном језику неке од националних мањина могу се обрадити и проширени наставни садржаји из прошлости тог народа, • важно је искористити велике могућности које историја као наративни предмет пружа у подстицању ученичке радозналости, која је у основи сваког сазнања, • наставни садржаји треба да буду представљени као "прича" богата информацијама и детаљима, не зато да би оптеретили памћење ученика, већ да би им историјски догађаји, појаве и процеси били предочени јасно, детаљно, живо и динамично, • посебно место у настави <i>историје</i> имају питања, како она која поставља наставник ученицима, тако и она која долазе од ученика, подстакнута оним што су чули у учионици или што су сазнали ван ње
--	--	--	--	--

			Пашић, Стјепан Радић, Љуба Давидовић, Светозар Прибићевић, Антон Корошец, Милан Стојадиновић, Влатко Мачек, кнез Павле Карађорђевић, краљ Петар ИИ Карађорђевић, генерал Драгољуб Михаиловић, генерал Милан Недић, Анте Павелић, Јосип Броз Тито, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман...).	користећи различите изворе информација, • добро осмишљена питања наставника имају подстицајну функцију за развој историјског мишљења и критичке свести, не само у фази утврђивања и систематизације градива, већ и у самој обради наставних садржаја,
Достигнућа српске културе	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање појма српског културног простора. • Развијање свести о вишевековном континуитету српске културе. • Сагледавање српске културе као дела европског културног наслеђа. • Проширивање знања о највишим дOMETИМА и представницима српске културе. • Развијање свести о значају образовања за 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује периоде у којима су настала најзначајнија дела српске културе; • упореди одлике српске културе различитих периода; • објасни утицаје историјских збивања на културна кретања; • опише одлике свакодневног живота код Срба у различитим епохама и областима; • именује најважније личности које су заслужне за развој српске културе. 	<ul style="list-style-type: none"> • Средњовековна култура Срба (језик и писмо, верски карактер културе, Мирослављево јеванђеље, књижевност, најзначајније задужбине, правни споменици). • Последице сеоба на српску културу (утицај западноевропских културних кретања на српску културу). • Успон грађанске класе. • Свакодневни живот сеоског и градског становништва. • Културна и просветна политика - оснивање Велике школе, Универзитета, Академије наука, Народног 	Препоруке за реализацију наставе: <ul style="list-style-type: none"> • у зависности од циља који наставник жели да оствари, питања могу имати различите функције, као што су: фокусирање пажње на неки садржај или аспект, подстицање поређења, трагање за појашњењем, настава би требало да помогне ученицима у стварању што јасније представе не само о томе шта се десило, већ и зашто се то десило и какве су последице из тога проистекле, у настави треба што више користити различите облике организоване активности ученика (индивидуални рад, рад у пару, рад у групи, радионице

	<p>општи културни напредак.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Уочавање промена у свакодневном животу код Срба кроз векове. 		<p>позоришта.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Европски културни утицаји. • Личности - Свети Сава, деспот Стефан Лазаревић, монахиња Јефимија, Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, Сава Текелија, Петар ИИ Петровић Његош, Паја Јовановић, Урош Предић, Надежда Петровић, Лаза Костић...). • Српска култура као део југословенског културног простора (културна сарадња и прожимања, наука, уметнички покрети, хуманитарне и спортске организације, популарна култура, личности - Никола Тесла, Михајло Пупин, Михаило Петровић Алас, Јован Цвијић, Милутин Миланковић, Бранислав Нушић, Исидора Секулић, Јован Дучић, Ксенија Атанасијевић, Слободан Јовановић, Сава Шумановић, Иван Мештровић, Иво Андрић, Милош Црњански, Бојан Ступица, Десанка Максимовић, Борислав 	<p>или домаћи задатак),</p> <ul style="list-style-type: none"> • да би схватио догађаје из прошлости, ученик треба да их "оживи у свом уму", у чему велику помоћ може пружити употреба различитих историјских текстова, карата и других извора историјских података (документарни и играни видео и дигитални материјали, музејски експонати, илустрације), обилажење културно-историјских споменика и посете установама културе, • коришћење историјских карата изузетно је важно јер омогућавају ученицима да на очигледан и сликовит начин доживе простор на коме се неки од догађаја одвијао, помажући им да кроз време прате промене на одређеном простору,
--	--	--	---	---

			Пекић, Добрица Ћосић, Александар Петровић, Александар Поповић, Емир Кустурица, Душан Ковачевић...).	
Српски народ и Србија у савременом свету	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање политичких и економских односа у савременом свету. • Сагледавање међународног положаја Србије. • Проширивање знања о најзначајнијим међународним организацијама и чланству Србије у њима. • Проширивање знања о последицама научно-технолошког развоја на живот савременог човека. 	<ul style="list-style-type: none"> • идентификује најважније чиниоце у међународним политичким и економским односима; • разуме место и улогу Србије у савременом свету; • утврди значај чланства Србије у међународним организацијама; • објасни утицај савремених техничких достигнућа на повезивање људи у свету. 	<ul style="list-style-type: none"> • Најутицајније државе и организације у међународним политичким и економским односима. • Улога Организације уједињених нација у очувању мира у свету, борби против сиромаштва и заштити културних споменика. • Геополитички положај Србије. • Чланство Србије у регионалним, европским и светским организацијама (Савет Европе, ОЕБС, ОУН...). • Срби ван Србије (проблем избеглица, Црна Гора, Република Српска, Срби у дијаспори). • Свет почетком ХХИ века - научни и технолошки развој, Интернет, утицај медија на јавно мњење, популарна култура, глобализација, тероризам, еколошки проблеми... 	<p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • треба искористити и утицај наставе историје на развијање језичке и говорне културе (беседништва), јер историјски садржаји богате и оплемењују језички фонд ученика, • у раду са ученицима неопходно је имати у виду интегративну функцију историје, која у образовном систему, где су знања подељена по наставним предметима, помаже ученицима да постигну целовито схватање о повезаности и условљености географских, економских и културних услова живота човека кроз простор и време, • пожељно је избегавати фрагментарно и изоловано учење историјских чињеница јер оно има најкраће трајање у памћењу и најслабији трансфер у стицању других знања и вештина, • у настави треба, кад год је то могуће, примењивати

				дидактички концепт мултиперспективности, • одређене теме, по могућности, треба реализовати са одговарајућим садржајима из сродних предмета.
--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Српски језик и књижевност
- Географија
- Социологија са правима грађана
- Грађанско васпитање
- Верска настава

ХЕМИЈА

Први разред

Назив предмета:	ХЕМИЈА
Годишњи фонд часова:	34
Разред:	први

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Развој функционалног система хемијског знања као подршке за изучавање стручних предмета; 2. Разумевање односа између структуре супстанци, њихових својстава као и могућности њихове примене; 3. Разумевање природних појава и процеса и хемијског приступа у њиховом изучавању; 4. Развој хемијске научне писмености; 5. Препознавање, разумевање и примена хемијских знања у свакодневном животу и професионалном раду; 6. Разумевање корисности од хемијске производње и за одабрану струку; 7. Развој способности за сагледавање потенцијалних ризика, могућности превенције и мере заштите при хемијским незгодама у свакодневном животу и професионалном раду; 8. Развој одговорног става према коришћењу супстанци у свакодневном животу и у професионалном раду;
------------------	---

9. Развој комуникативности и спремности за сарадњу и тимски рад;
 10. Развој одговорности, систематичности, прецизности и позитивног става према учењу;
 11. Развој свести о сопственом знању и потреби за даљим професионалним напредовањем.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Структура супстанце	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање корпускуларног концепта грађе супстанци • Разумевање односа између структуре супстанци и њихових својстава • Разумевање утицаја међумолекулских сила на физичка својства супстанци 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни електронеутралност атома • разуме појам изотопа и примену изотопа • разликује атом од јона • зна симболе елемената и формуле једињења • објасни узрок хемијског везивања атома • објасни типове хемијских веза • разликује јонску везу од ковалентне везе • разликује неполарну од поларне ковалентне везе • разуме да својства хемијских једињења зависе од типа хемијске везе • разуме појам релативне атомске масе и релативне молекулске масе • разуме појам количине супстанце и повезаност количине супстанце са масом супстанце 	<ul style="list-style-type: none"> • Грађа атома, атомски и масени број. Релативна атомска маса • Хемијски симболи и формуле • Хемијска веза (јонска и ковалентна веза). Релативна молекулска маса 	<p>На почетку теме, ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начином оцењивања.</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава • демонстрациони огледи <p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајућем кабинету • специјализованој учионици • учионици

		<ul style="list-style-type: none"> • зна квантитативно значење симбола и формула 		
Дисперзни системи	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање односа између квалитативног састава дисперзног система и његових својстава • Разумевање односа између квантитативног односа компоненти раствора и његових својстава • Сагледавање значаја примене дисперзних система у свакодневном животу и професионалном раду 	<ul style="list-style-type: none"> • разуме да су дисперзни системи смеше више чистих супстанци • разликује дисперзну фазу и дисперзно средство • објасни појам хомогене смеше • објасни везу између величина честица раствора и врсте раствора • зна појам и разуме примену аеросола, суспензија, емулзија и колоида • разуме утицај температуре на растворљивост супстанци • израчуна масени процентни садржај раствора • разуме појам количинске концентрације раствора 	<ul style="list-style-type: none"> • Дисперзни системи • Растворљивост • Масени процентни садржај раствора • Количинска концентрација раствора <p>демонстрациони огледи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • припремање раствора познате количинске концентрације • припремање раствора познатог масеног процентног садржаја <p>• размена енергије између система и околине</p> <p>растварање амонијум-хлорида и натријум-хидроксида у води</p>	<p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • неопходна предзнања поновити уз максимално ангажовање ученика • ново градиво обрадити увођењем што више примера из реалног живота и подстицати ученике на размишљање и самостално закључивање • у настави се изводе сви предвиђени демонстрациони огледи, како би ученици разумели значај хемијског експеримента као примарног извора знања и основног метода сазнавања у хемији • наставник бира примере и демонстрационе огледе у складу са потребама струке • прилагодити разматрање квантитативног аспекта хемијских реакција потребама образовног профила • упућивати ученике на претраживање различитих извора, применом савремених технологија за прикупљање хемијских података • указивати на корисност и
Хемијске реакције	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање концепта одржања материје кроз принципе одржања масе и енергије • Разумевање корпускуларног концепта у процесу одигравања хемијских 	<ul style="list-style-type: none"> • разуме да хемијска промена значи настајање нових супстанци, раскидањем старих и стварањем нових хемијских веза • разликује реакције синтезе и анализе • напише једначине за 	<ul style="list-style-type: none"> • Хемијске реакције, хемијске једначине и квантитативни аспект хемијских реакција • Топлотни ефекти хемијских реакција • Брзина хемијске реакције и хемијска 	<ul style="list-style-type: none"> • упућивати ученике на претраживање различитих извора, применом савремених технологија за прикупљање хемијских података • указивати на корисност и

	реакција	<p>хемијске реакције</p> <ul style="list-style-type: none"> • примени и користи знања из стехиометријског израчунавања на хемијским једначинама • разликује егзотермне и ендотермне реакције • зна факторе који утичу на брзину хемијске реакције • разуме значај хемијске равнотеже за процесе из свакодневног живота • објасни појам електролита • разуме појам јаких и слабих електролита • прикаже електролитичку дисоцијацију киселина, база и соли хемијским једначинама • разликује киселу, базну и неутралну средину на основу пХ вредности раствора 	<p>равнотежа</p> <ul style="list-style-type: none"> • Електролити и електролитичка дисоцијација киселина, база и соли • пХ вредност <p>демонстрациони огледи:</p> <p>кретање честица као услов за хемијску реакцију /реакција између гасовитог амонијака и гасовитог хлороводоника/</p>	<p>штетност хемијских производа по здравље људи</p> <ul style="list-style-type: none"> • указивати на повезаност хемије са техничко-технолошким, социо-економским и друштвеним наукама <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмену проверу знања • писану проверу знања <p>Број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Структура супстанце (4) • Дисперзни системи (3) • Хемијске реакције (5) • Хемија елемената и једињења (20) • Хемијски аспекти
<p>Хемија елемената и једињења</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање односа структуре супстанци и њихових својстава • Сагледавање значаја примене елемената и једињења у професионалном раду и свакодневном животу • Разумевање значаја и примене елемената, једињења и легура у 	<ul style="list-style-type: none"> • разуме периодичну промену својстава елемената у ПСЕ • разликује метале, неметале и металоиде • зна карактеристична својства неметала: водоника, кисеоника, азота, угљеника, фосфора, сумпора, хлора и њихових важнијих једињења, као и њиховог ефекта на живи свет • зна карактеристична 	<ul style="list-style-type: none"> • Преглед и опште карактеристике елемената 17, 16, 15, 14. и 13. групе ПСЕ • Преглед и опште карактеристике елемената 1. и 2. групе ПСЕ • Опште карактеристике прелазних елемената и њихова практична 	<p>загађивања животне средине (2)</p>

<p>техничко-технолошким процесима</p>	<p>својства метала: натријума, калијума, магнезијума, калцијума, алуминијума и олова и њихових важнијих једињења, као и њиховог ефекта на живи свет</p> <ul style="list-style-type: none"> • зна општа својства прелазних метала и њихових једињења и њихову примену у струци • објасни процесе оксидације и редукције као отпуштања и примања електрона • разуме шта је оксидациони број и како се одређује оксидациони број атома у молекулу • препознаје практичан значај електролизе • препознаје примере корозије у окружењу • зна својства атома угљеника у органским молекулима • познаје класификацију органских једињења (према структури и врсти хемијских веза) • зна како хемијска својства зависе од природе хемијске везе • зна хемијска својства органских једињења која имају примену у струци и 	<p>примена</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оксидо-редукциони процеси. Електролиза и корозија • Угљоводоници - извор енергије • Органска једињења са кисеоником: алкохоли, карбонилна једињења, карбоксилне киселине и естри • Угљени хидрати • Липиди • Протеини. Ензими • Витамини <p>демонстрациони огледи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • реакција магнезијума и алуминијума са сирћетном киселином • дејство сирћетне киселине на предмете од бакра • припремање пенушавих освежавајућих пића • доказивање скроба раствором јода • растварање скроба у топлој и хладној води • згрушавање протеина лимунском киселином 	
---------------------------------------	---	---	--

		свакодневном животу		
Хемијски аспекти загађивања животне средине	<ul style="list-style-type: none"> • Развој одговорног става према коришћењу супстанци у свакодневном животу и професионалном раду • Разумевање и просуђивање начина одлагања и уништавања хемијских загађивача животне средине 	<ul style="list-style-type: none"> • разуме и објасни штетно дејство неких супстанци на животну средину и здравље људи • зна најчешће изворе загађивања атмосфере, воде и тла • разуме и објасни значај пречишћавања • разуме значај правилног одлагања секундарних сировина 	<ul style="list-style-type: none"> • Загађивање атмосфере, воде и тла • Извори загађивања • Пречишћавање • Заштита и одлагање секундарних сировина 	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Екологија и заштита животне средине
- Исхрана
- Здравствена култура

ЕКОЛОГИЈА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Други разред

Назив предмета:	ЕКОЛОГИЈА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Годишњи фонд часова:	32 часа
Разред:	други

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Схватање односа човека и животне средине; 2. Разумевање структуре екосистема и биосфере; 3. Схватање концепта одрживог развоја; 4. Упознавање са различитим облицима загађивања животне средине и њиховим утицајима на здравље човека.
------------------	--

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Основни појмови екологије	<ul style="list-style-type: none"> • Схватање структуре екосистема/биосфере и процеса који се у њима одвијају • Разумевање значаја биодиверзитета за опстанак живота на Земљи 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише предмет истраживања и значај екологије • објасни структуру екосистема • објасни процесе који се одигравају у екосистему • анализира међусобне односе организама у ланцима исхране • објасни структуру биосфере • анализира биогеохемијске циклусе у биосфери • утврђује значај 	<ul style="list-style-type: none"> • Дефиниција, предмет истраживања и значај екологије • Структура екосистема • Процеси који се одигравају у екосистему • Биодиверзитет • Биосфера као јединствени еколошки систем Земље 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима евидентирања и оцењивања.</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз комбинацију различитих облика наставног рада и врста наставе (дидактичких модела).</p> <p>Место реализације наставе</p>

		биодиверзитета за опстанак живота на Земљи		Кабинет за биологију, биолошка радионица, универзална учионица, адекватни објекти изван школског комплекса, природа.
Животна средина и одрживи развој	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са изворима и врстама загађивања животне средине Разумевање концепта одрживог развоја Разумевање значаја различитих облика заштите и унапређивања животне средине Постојање свести о последицама глобалних климатских промена 	<ul style="list-style-type: none"> наведе изворе загађивања животне средине анализира врсте загађивања свог непосредног окружења процени последице загађивања животне средине објасни значај одрживог развоја наведе облике енергетске ефикасности наведе узроке нестајања биљних и животињских врста на територији Србије испољи одговоран однос према домаћим животињама, кућним љубимцима, огледним животињама, крзнашицама и осталим угроженим животињским и биљним врстама процени последице глобалних климатских промена 	<ul style="list-style-type: none"> Извори загађивања животне средине Последице загађивања животне средине Заштита животне средине и одрживи развој Глобалне промене у животној средини и њихове последице 	<p>Оцењивање</p> <p>Евидентирање и оцењивање ученика (путем усмене и писане провере знања, тестирања, израде презентација и пројеката, организовање и учествовање у дебатама).</p> <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> основни појмови екологије (5 часова) животна средина и одрживи развој (18 часова) еколошка култура (9 часова)
Еколошка култура	<ul style="list-style-type: none"> Разумевање значаја одржавања личне хигијене и хигијене животног и радног простора Схватање значаја правилне употребе производа Разумевање различитих 	<ul style="list-style-type: none"> објасни значај одржавања личне хигијене, хигијене животног и радног простора разликује адитиве опасне по здравље објасни значај употребе производа у складу са декларацијом и упутством у 	<ul style="list-style-type: none"> Уређење животног и радног простора Потрошачка култура Употреба ГМ хране Утицај савременог начина живота на здравље човека 	

	утицаја на здравље човека	циљу очувања сопственог здравља и заштите животне средине • процени значај употребе биоразградиве амбалаже • објасни начине и значај одлагања отпада • анализира утицаје стреса, буке, психоактивних супстанци, брзе хране и физичке активности на здравље човека		
--	---------------------------	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Хемија
- Географија
- Здравствена култура

ГЕОГРАФИЈА

Први разред

Назив предмета:	ГЕОГРАФИЈА
Годишњи фонд часова:	34
Разред:	први

Циљеви предмета:	1. Уочавање и схватање корелативних односа између географије и других природних и друштвених наука; 2. Стицање нових актуелних знања о положају, месту и улози Србије на Балканском полуострву и југоисточној Европи; 3. Стицање нових и продубљених знања и објашњења о савременим географским појавама, објектима и процесима на територији Републике Србије;
------------------	---

4. Стицање нових актуелних знања о порасту, кретањима, структурним променама и територијалном размештају становништва;
5. Разумевање актуелне географске стварности наше земље и савременог света;
6. Развијање осећања припадности својој нацији као делу интегралног света, изградња и неговање националног и културног идентитета у мултиетничком, мултикултуралном и мултијезичком свету;
7. Оспособљавање ученика да примењују географско знање и вештине у даљем образовном и професионалном развоју;
8. Оспособљавање ученика за одговорно опхођење према себи и окружењу и за активно учествовање у заштити, обнови и унапређивању животне средине.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Увод	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о предмету проучавања, подели, значају и месту географије у систему наука • Уочавање и схватање корелативних односа између географије и других природних и друштвених наука 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише предмет изучавања, значај, развој и место географије у систему наука • разликује природне и друштвене елементе географског простора и схвата њихове узајамне узрочно-последичне везе и односе • одреди место географије у систему наука • препозна значај и практичну примену географских сазнања 	<ul style="list-style-type: none"> • Предмет проучавања, подела и место географије у систему наука 	<p>На почетку теме ученике треба упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: теоријска настава (34 часа)</p>
Савремене компоненте географског положаја Србије	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о положају, месту и улози Србије на Балканском полуострву и југоисточној Европи 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам и функције државних граница, разуме државно уређење Србије и познаје државна обележја: грб, заставу, химну 	<ul style="list-style-type: none"> • Површина, границе, државно уређење и државна обележја Србије • Савремене 	<p>Место реализације наставе Теоријска настава се</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Уочавање општих географских карактеристика сагледавањем сложених друштвено - економских процеса и промена у југоисточној Европи на Балканском полуострву и у нашој држави. 	<ul style="list-style-type: none"> • објашњава на карти положај и величину територије Србије уз кратак опис битних карактеристика граница са суседним земљама • дефинише појам југоисточна Европа, лоцира на карти Балканско полуострво и идентификује његове опште географске карактеристике: физичке, културне и демографске • анализира промене на политичкој карти Балканског полуострва: настанак и распад Југославије, стварање нових држава и облици њихове сарадње • уочава предности и недостатке географског положаја Србије 	компоненте географског положаја Србије	<p>реализује у учионици</p> <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • коришћење савремених електронских помагала, • аналогних и дигиталних географских карата различитог размера и садржаја • коришћење информација са Интернета • коришћење интерактивних метода рада • коришћење географских и историјских карата, општих и тематских <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: праћење остварености</p>
Природни ресурси Србије и њихов економско географски значај	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање нових и продубљених знања о природи Србије и њеном утицају на живот и привредне делатности људи • Сагледавање физичко-географских компонената простора Србије и разумевање њиховог значаја за живот људи и могућности развоја 	<ul style="list-style-type: none"> • одреди у геолошком саставу Србије заступљеност стена различите старости, састава и порекла значајних за појаву руда и минерала • лоцира у оквиру геотектонске структуре Србије велике целине: Српско-македонску масу, Карпато-балканиде, Унутрашње динариде, Централне динариде и Панонску депресију и 	<ul style="list-style-type: none"> • Релјеф Србије • Клима, биљни и животињски свет (одлике и значај) • Воде и водни ресурси, састав и карактер тла • Заштићена природна добра у Србији и заштита, очување и унапређивање природе 	<p>историјских карата, општих и тематских</p> <ul style="list-style-type: none"> • коришћење писаних извора информација (књиге, статистички подаци, часописи...) <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: праћење остварености</p>

	<p>привреде</p>	<p>објасни њихов постанак (деловање унутрашњих тектонских и спољашњих сила)</p> <ul style="list-style-type: none"> • идентификује основне макрo-целине рељефа Србије: Панонски басен и Планинску област • одреди Планинску област и преглед громадних, карпатско-балканских, динарских планина и већих котлина • објасни елементе и факторе климе, разликује климатске типове у Србији и њихове одлике • направи преглед водног богатства Србије: одреди на карти развођа сливова, објасни постанак, поделу и значај језера и термоминералних вода • закључује о економском значају вода за снабдевање насеља, наводњавање, производњу хидроенергије, пловидбу, рибарство и туризам • дискутује о загађивачима, последицама и мерама заштите • познаје утицај физичко-географских фактора на 		<p>исхода</p> <ul style="list-style-type: none"> • тестови знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • увод (најмање 2 часа) • савремене компоненте географског положаја Србије (најмање 3 часа) • природни ресурси Србије и њихов економско географски значај (најмање 6 часова) • становништво и насеља Србије (најмање 5 часова) • привреда Србије (најмање 2 часа) • регионалне целине Србије (најмање 10 часова) • Србија и савремени процеси у Европи и свету (најмање 6 часова)
--	-----------------	---	--	---

		<p>формирање типова вегетације и разноврсност животињског света панонске и планинске области Србије</p> <ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам природне средине, предмет проучавања заштите природе, значај заштите и унапређивања природе • наведе елементе природне средине, загађиваче воде, ваздуха, земљишта; последице загађивања и мере заштите • препозна појаве штетне по своје природно и културно окружење и активно учествује у њиховој заштити, обнови и унапређивању • дефинише: парк природе, предео изузетних одлика, резерват природе, споменик природе и природне реткости 		
Становништво и насеља Србије	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о демографском развоју и распореду становништва у Србији • Уочавање демографских проблема и могућности њиховог превазилажења за свеукупни друштвено-економски развитак наше земље • Формирање свести о 	<ul style="list-style-type: none"> • опише антропогеографска обележја и историјско-географски континуитет насељавања Србије • објасни кретање становништва и територијални размештај становништва у Србији • укаже на промену броја становника Србије и наведе факторе који условљавају 	<ul style="list-style-type: none"> • Антропогеографска обележја Историјско-географски континуитет насељавања Србије • Кретање и територијални размештај становништва (наталитет, морталитет и природни прираштај) 	

	неговању националног и културног идентитета	<p>промене становништва</p> <ul style="list-style-type: none"> • уз помоћ графичких метода анализира основне демографске одлике; да их објашњава, врши предвиђања и изводи закључке. • дефинише појмове: наталитет, морталитет и природни прираштај. • дефинише појам миграције и разликује типове и видове миграција • објасни структуру становништва у Србији (биолошка, економска, социјална, национална) • разликује појмове: националног, етничког и културног идентитета • изгради став о једнаким правима људи без обзира на расну, националну, верску и другу припадност • објасни демографске проблеме и популациону политику у Србији • објасни радне миграције у европске земље и именује државе и градове у којима има нашег становништва • објасни иселјавање нашег становништва на ваневропске континенте 	<ul style="list-style-type: none"> • Миграције. Појам, значај, типови и видови • Структура становништва: биолошка, економска, социјална, национална (етничка и верска) • Демографски проблеми и популациона политика у Србији • Постанак, развој и размештај насеља Србије • Подела насеља. Сеоска, градска, приградска и привремена 	
--	---	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • разликује фазе у исељавању Срба у прекоокеанске земље • именује државе и градове у којима живи наше становништво 		
Привреда Србије	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање и продубљивање знања о привреди Србије и њеним основним карактеристикама 	<ul style="list-style-type: none"> • анализира утицај природних и друштвених чиниоца на условљеност развоја и размештаја привреде Србије и групише гране привреде по секторима • анализира утицај природних и друштвених фактора на развој туризма, дефинише и наведе поделу туризма 	<ul style="list-style-type: none"> • Основне карактеристике привреде Србије и место туризма и њој 	
Регионалне целине Србије	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање и проширивање географских знања о регионалним целинама Србије и сагледавање њихових специфичности 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам регије и направи картографски преглед регионалних целина Србије • лоцира на карти Србије границе Војводине и њених предеоних целина и препозна њене природне и друштвене одлике • потврди на карти Србије границе Шумадије и Поморавља и наведе њихове природне и друштвене одлике • препозна на карти Србије границе Западне Србије и опише њене природне и друштвене одлике • покаже на карти Србије Старовлашко-рашку висију уз 	<ul style="list-style-type: none"> • Војводина • Шумадија и Поморавље (западно и велико) • Западна Србија • Старовлашко-рашка висија • Источна Србија • Јужно Поморавље • Косово и Метохија 	

		<p>анализу њених природних и друштвених одлика</p> <ul style="list-style-type: none"> • лоцира на карти Србије границе Источне Србије и наведе њене природне и друштвене одлике • препозна на карти Србије границе Јужног Поморавља и препозна његове природне и друштвене одлике • потврди на карти Србије границе Косова и Метохије и дискутује о његовим природним и друштвеним одликама 		
<p>Србија и савремени процеси у Европи и Свету</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о савременим политичким и економским процесима у Европи и свету који су услов за напредак свих земаља и народа Стварање реалне слике о Србији у светским размерама и савременим међународним процесима 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише појмове: процес интеграције, демократска регионализација, глобализација • објасни економске интеграције на Балкану и у југоисточној Европи и познаје мирољубиву политику Србије у међународним оквирима и на Балкану • опише историјат развоја, наведе циљеве и дефинише проблеме унутар Уније • објасни услове које Србија треба да испуни да би постала равноправна чланица заједнице • опише историјат развоја УН, 	<ul style="list-style-type: none"> • Сарадња Србије са другим државама и међународним организацијама • Европска унија - оснивање, чланице, циљеви, проблеми, фондови и њихова приступачност • Уједињене нације. Структура и међународни значај. Србија и УН • Глобализација као светски процес 	

		наведе циљеве и структуру организације и образложи приврженост Србије УН • дефинише појам глобализације и разликује политичке, територијалне, економске, културне и друге видове глобализације		
--	--	---	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Српски језик и књижевност
- Историја
- Економика туристичких и угоститељских предузећа
- Туристичка географија
- Предузетништво
- Грађанско васпитање
- Верска настава

СОЦИОЛОГИЈА СА ПРАВИМА ГРАЂАНА

Трећи разред

Назив предмета:	СОЦИОЛОГИЈА СА ПРАВИМА ГРАЂАНА
Годишњи фонд часова:	30
Разред:	трећи

Циљеви предмета:	1. Оспособљава ученика за живот у друштву изложеном сталним променама и изазовима које доноси развој савременог друштва; 2. Развијају способност, код ученика, за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву; 3. Унапреде ученичке способности за све облике комуникације, дијалога и исказивања аргументованог
------------------	--

става.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Структура и организација друштва	Упознавање са функционисањем, структуром и организацијом друштва	<ul style="list-style-type: none"> • схвати структуру и организацију друштва • објасни улогу друштвених група с посебним освртом на брак и породицу • схвати друштвену поделу рада • објасни узроке друштвеног раслојавања • наведе друштвене установе и друштвене организације и направи разлику између њих • разликује особености сеоског и градског становништва 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и елементи друштва • Друштвене групе • Брак и породица • Друштвена подела рада • Друштвено раслојавање • Друштвене установе и организације • Насеља и становништво 	<ul style="list-style-type: none"> • На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (30 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Користити актуелне примере из штампе и других медија релевантне за предмет
Држава и политика	• Упознавање са Уставом Републике Србије, његовим историјским претечама и правосудним системом Републике Србије	<ul style="list-style-type: none"> • схвати значај устава као највишег правног акта • разликује устав од закона • направи преглед развоја уставности у 	<ul style="list-style-type: none"> • Значење Устава Републике Србије • Принципи уставност и законитости • Уставни суд • Редовни судови 	<ul style="list-style-type: none"> • Користити Устав и релевантне законе у зависности од садржаја који

		<p>Србији</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује уставност и законитост • уочи значај владавине права и правне државе • зна основне одредбе Устава Републике Србије • схвати функционисање правосудног система Републике Србије • разликује врсте судских поступака 		<p>се обрађује</p> <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. праћење остварености исхода 2. тестове знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Структура и организација друштва (8 часова) • Устав и правна држава у Србији (4 часа)
Грађанин и његова права и слободе	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са политиком као вештином управљања друштвом • Оспособљавање за демократско мишљење • Упознавање са функционисањем државних институција и органа власти 	<ul style="list-style-type: none"> • опише улогу политике у друштву • објасни појам, развој и облике суверености и демократије • зна државне симболе и елементе државности • разликује законодавну, извршну и судску власт • разликује удружења грађана и политичке партије • препозна идеолошке разлике партија и поделу на левицу, десницу и центар 	<ul style="list-style-type: none"> • Сувереност народа и грађани • Облици непосредне демократије • Вишепартијски систем • Избори • Скупштина • Органи власти 	<ul style="list-style-type: none"> • Држава и политика (4 часа) • Грађанин и његова права и слободе у Србији (4 часа) • Србија као држава, аутономија и локална самоуправа (2 часа) • Култура и друштво (5 часова) • Друштвене промене и развој друштва (3 часа)

		<ul style="list-style-type: none"> • схвати изборни поступак и конституисање скупштине и владе • разликује државне органе власти 	
Србија као држава, аутономија и локална самоуправа	<ul style="list-style-type: none"> • Богаћење знања о људским правима и слободама и о улози појединца у друштвеном и политичком животу 	<ul style="list-style-type: none"> • схвати људска права и слободе и свој положај у друштву • зна на који начин се штите права и слободе грађана 	<ul style="list-style-type: none"> • Политичке слободе и права грађана • Економске слободе и права грађана • Личне слободе и права грађана • Остале слободе и права грађана • Заштита уставом гарантованих права и слобода
Устав и правна држава у Републици Србији	<ul style="list-style-type: none"> • Обогаћивање знања о државности Републике Србије поређењем традиције и садашњег стања • Развијање знања о аутономији и локалној самоуправи 	<ul style="list-style-type: none"> • пореди садашње стање и традицију државности и уставности у Србији • разликује аутономију и локалну самоуправу • разуме функционисање локалне самоуправе 	<ul style="list-style-type: none"> • Србија, њена државност и уставотворна власт (традиција и садашње стање) • Облици аутономије • Демократска локална самоуправа
Култура и друштво	<ul style="list-style-type: none"> • Развијање знања о културним тековинама 	<ul style="list-style-type: none"> • уочи разлику и сличности између културе и цивилизације • схвати настанак религије и религијског 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам културе и цивилизације • Религија • Настанак религијског мишљења • Монотеистичке

		мишљења • идентификује монотеистичке религије и објасни специфичности хришћанства • разликује обичај и морал • схвати разлику између уметности, масовне културе, подкултуре, шунда и кича	религије • Хришћанство • Обичај и морал • Уметност • Масовна култура	
Друштвене промене и развој друштва	• Оспособљавање за живот у друштву изложеном сталним променама и изазовима које доноси развој савременог друштва • Стицање знања о хоризонталној и вертикалној покретљивости друштва	• идентификује друштвене промене • зна основне карактеристике хоризонталне и вертикалне покретљивости • препозна друштвени развој • формира став према савременим тенденцијама у развоју глобалног друштва	• Појам и врсте друштвених промена • Друштвена покретљивост • Друштвени развој	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Историја

*A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ***ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА****1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ**

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
И	68					68

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Стицање знања о основним принципима савремене заштите здравља, превентивним активностима које су најефикасније у заштити здравља становништва;
- Стицање знања о хигијенским принципима на основу којих ученици формирају позитиван став са циљем да се усвоји и увек примењује здраво понашање - здрав стил живљења, као основа за очување здравља;
- Стицање знања и усвајање вештина о указивању неодложне помоћи животно угроженим лицима у непредвиђеним задесним ситуацијама.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: први

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Лична хигијена и хигијена физичке културе	19
2.	Ментална хигијена	10
3.	Хигијена исхране	9
4.	Комунална хигијена	7
5.	Хигијена рада	7
6.	Основе прве помоћи	16

1. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Назив модула:	Лична хигијена и хигијена физичке културе
Трајање модула:	19 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Усвајање одговорности и доследности према личном здрављу и здрављу других; • Стицање знања о значају који лична хигијена има за очување и унапређење здравља; • Стицање знања о болестима које се преносе полним контактом; • Стицање знања о примени контрацептивних средстава; • Стицање знања о утицају атмосферских фактора, воде и физичке активности на очувању и унапређењу здравља. 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе дефиницију здравља СЗО; • објасни појам душевног и телесног здравља; • наведе факторе који утичу на здравље; • објасни значај редовног лекарског прегледа; • одбере здравствено исправна средства за одржавање личне хигијене; • одбере и употреби одговарајућу заштиту од болести које се преносе полним контактом; • одбере и употреби одговарајуће контрацептивно средство; • одбере адекватну одећу и обућу; • користи благодети воде, ваздуха и сунчевог зрачења у циљу унапређења здравља; 	<ul style="list-style-type: none"> • Дефиниција здравља, концепт здравља; • Значај и принципи одржавања хигијене коже, слузокоже и аднекса; • Хигијенски захтеви средстава за одржавање личне хигијене; • Болести који настају услед неправилног одржавања личне хигијене; • Анатомија и физиологија полних органа; • Полно преносиве болести; • Сиде; • Здравствени аспекти контрацепције и примене контрацептивних средстава; • Хигијенски и здравствени значај одеће и обуће; • Улога сунчевог зрачења, воде, ваздуха и физичке активности у очувању и унапређењу здравља; • Физичка активност као мера 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (19 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • активна настава; • демонстрација; • рад у групама. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове знања; • активност на часу.

	<ul style="list-style-type: none"> • примени мере којима се штити од неповољног дејства сунчевог зрачења; • усвоји и планира дневне физичке активности као део здравог стила живота. 	превенције обољења у различитим животним добима.	
--	--	--	--

Назив модула:	Ментална хигијена
Трајање модула:	10 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о значају очувања менталног здравља и упознавање са факторима који могу да наруше ментално здравље; • Стицање знања о ризичном понашању деце и адолесцената; • Стицање знања о болестима зависности и њиховој превенцији. 	<ul style="list-style-type: none"> • примени мере којима се прилагођава утицајима средине и делује као стабилна и зрела личност; • примени мере којима се одупире факторима који нарушавају ментално здравље; • примени мере које подижу ниво психичке кондиције; • усвоји здрав стил живота, што значи да не постане зависан од никотина, алкохола и опојних дрога. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ментално здравље, однос телесног и менталног здравља, фактори који утичу на ментално здравље; • Специфичности менталног здравља код деце и омладине; • Стрес; • Болести зависности: пушење, наркоманија и алкохолизам; • Превенција болести зависности: пушење, наркоманија и алкохолизам. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (10 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • активна настава; • демонстрација; • групни рад.

			Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове знања; • активност на часу.
--	--	--	--

Назив модула:	Хигијена исхране
Трајање модула:	9 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о правилној исхрани; • Стицање знања о последицама неправилне исхране. 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни улогу хранљивих материја у организму; • објасни принципе правилне исхране; • примени пирамиду исхране; • наведе последице неправилне исхране; 	<ul style="list-style-type: none"> • Физиологија исхране; • Принципи правилне исхране и пирамида исхране; • Поремећаји понашања у исхрани; • Болести проузроковане неправилном исхраном. 	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Реализација наставе Модул се реализује кроз: <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (9 часова) Место реализације наставе <ul style="list-style-type: none"> • Учионица Препоруке за реализацију наставе <ul style="list-style-type: none"> • активна настава; • демонстрација; • групни рад. Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити

			кроз: <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове знања; • активност на часу.
--	--	--	--

Назив модула:	Комунална хигијена
Трајање модула:	7 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о позитивним и негативним утицајима спољне средине на здравље; • Стицање знања о значају воде за пиће, земљишта, атмосфере, аерозагађења и отпадних материја; • Стицање знања о зрачењима у животној средини. 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе како влага, атмосферски притисак, кретање ваздуха и температура утичу на здравље; • наведе како аерозагађење доводи до настанка болести; • опише значај хигијенски исправне воде за пиће и болести које се повезују са загађењем воде; • наведе методе пречишћавања воде; • наведе методе хигијенског уклањања отпадних материја; • одлаже материјал за рециклажу у зависности од порекла. 	<ul style="list-style-type: none"> • Састав атмосфере и аерозагађење; • Хигијенски, епидемиолошки, еколошки и здравствени значај воде за пиће; • Састав земљишта, кружење материје и мере заштите земљишта од загађења; • Зрачења у животној средини; • Хигијенски захтеви одлагања отпадних материја и вода; • Рециклажа и њен значај за одрживи развој. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (7 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • активна настава; • демонстрација; • групни рад. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода;

			<ul style="list-style-type: none"> • тестове знања; • активност на часу.
--	--	--	--

Назив модула:	Хигијена рада
Трајање модула:	7 часа

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о дејству штетних нокси и других фактора у радној средини који доводе до нарушавања здравља; • Стицање знања о превенцији професионалних обољења и трауматизма. 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе факторе и штетне ноксе које утичу на здравље у радној средини; • објасни последице деловања штетних фактора у радној средини; • опише значај умора, замора и премора код појединих врста рада; • примени хигијенске методе за обнављање радне способности; • примени превентивне мере у циљу очувања здравља и спречавања професионалних болести и професионалног трауматизма. 	<ul style="list-style-type: none"> • Утицај радне средине и процеса рада на здравље; • Подела и значај штетних нокси радне средине; • Појава умора, замора и премора код појединих врста послова и хигијенске методе за обнављање радне способности; • Хигијенски захтеви рада за омладину, жене, инвалиде и стара лица; • Санитарно-хигијенски надзор услова у радној средини; • Санитарно-хигијенски надзор запослених; • Превенција професионалних обољења и професионалног трауматизма. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (7 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • активна настава; • демонстрација; • групни рад. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода;

			<ul style="list-style-type: none"> • тестове знања; • активност на часу.
--	--	--	--

Назив модула:	Основе прве помоћи
Трајање модула:	16 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Усвајање вештина за пружање помоћи лицима у бесвесном стању; • Стицање знања о кардиопулмоналној реанимацији и усвајање вештина у техници оживљавања; • Усвајање вештина за практично пружање прве помоћи код крварења, рана и повреда зглобно-коштаног система; • Стицање знања о повредама изазваним физичким, хемијским и биолошким факторима. 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише прву помоћ и разуме њен значај; • утврди стање свести, утврди постојање дисања, утврди постојање срчаног рада; • препозна различите нивое поремећаја свести и збрине п/о на одговарајући начин (сомноленција, сопор, кома); • постави п/о у бочни релаксирајући положај; • препозна престанак дисања и рада срца; • изводи кардиопулмоналну реанимацију; • заустави крварење различитим методама; • правилно збрине рану; • препозна знаке повреда зглобова и костију; • изврши имобилизацију појединих телесних сегмената; 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам, циљеви, задаци и значај прве помоћи; • Појам, узроци и класификација поремећаја свести; • Појам и циљеви кардиопулмоналне реанимације; • Крварења - врсте и последице и методе привремене хемостазе; • Ране и поступак са ранама; • Имобилизација - појам, циљеви, правила имобилизације и средства за имобилизацију; • Повреде изазване дејством високе температуре на организам: топлотни удар, сунчаница, опекотине; • Повреде електрицитетом: повреде електричном струјом и удар грома; 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (16 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • кабинет • учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • значај благовремено пружене прве помоћи илустровати са што више примера; • приказати ученицима филм са овом тематиком; • организовати рад у паровима

	<ul style="list-style-type: none"> • препозна различите термичке повреде и на одговарајући начин збрине различите термичке повреде; • пружи адекватну прву помоћ код повреда електрицитетом; • препозна хемијска оштећења организма и збрине их на адекватан начин; • пружи прву помоћ код биолошких повреда. 	<ul style="list-style-type: none"> • Хемијске опекотине; • Тровање алкохолом, лековима и психоактивним супстанцама; • Биолошке повреде: ујед змија и других животиња, стршљен, шкорпион, паук, крпељ); • Алергијске реакције. 	<p>или групи;</p> <ul style="list-style-type: none"> • активна настава; • демонстрација; • групни рад. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмено излагање; • тестове знања; • активност на часу; • праћење рада; • самостални рад; • праћење остварености исхода.
--	---	---	--

5. КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА, ОДНОСНО МОДУЛИМА

- Биологија;
- Хемија;
- Физика.

ОСНОВЕ ТУРИЗМА И УГОСТИТЕЉСТВА

Први разред

Назив предмета:	ОСНОВЕ ТУРИЗМА И УГОСТИТЕЉСТВА
Годишњи фонд часова:	68 часова
Разред:	први

Циљеви предмета	<ul style="list-style-type: none"> - Разумевање теоријских основа, основних принципа и организације туризма; - Схватање туристичке индустрије кроз међузависности различитих сектора; - Упознавање ученика са делатношћу угоститељства, његовим карактеристикама и значајем.
-----------------	---

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Појмовне основе туризма	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са основним појмовима из туризма. 	<ul style="list-style-type: none"> • наводи дефиницију појмова: туризам, туриста, пословни путник, туристичка дестинација, туристичко место, туристичка регија; • описује људске потребе; • описује туристичке потребе и мотиве. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам, значај и задаци туризма; • Категорије потрошача у туризму • Основне карактеристике туризма као просторног, социјалног и економског феномена • Туристичке потребе и мотиви • Савремени потрошач и његове потребе • Појам туристичке дестинације, места и регије. 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици, одговарајућем кабинету или угоститељско-туристичком

Облици, функције и видови туризма	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са видовима, облицима и функцијама савременог туризма. 	<ul style="list-style-type: none"> разликује облике туризма; описује видове туризма; познаје карактеристике видова туризма; наводи функције туризма; описује функције туризма; разликује привредне и непривредне функције туризма. 	<ul style="list-style-type: none"> Облици туризма; Видови туризма; Појам функција туризма; Функције туризма. 	<p>предузећу, школској радионици</p> <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода
Туристичко тржиште	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са карактеристикама туристичког тржишта 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише туристичко тржиште; познаје карактеристике туристичког тржишта; дефинише туристичку тражњу; описује специфичности туристичке тражње; дефинише туристички промет дефинише туристичку понуду; описује специфичности туристичке понуде; разликује факторе понуде и тражње. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и карактеристике туристичког тржишта; Појам и карактеристике туристичке понуде; Појам и карактеристике туристичке тражње; Појам туристичког промета Фактори понуде и тражње. 	<ul style="list-style-type: none"> тестове знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> Појмовне основе туризма (6 часова) Облици, видови и функције туризма (6 часова) Туристичко тржиште (8 часова) Нови трендови у туризму (8 часова) Угоститељство (5 часова) Услуге у угоститељству (5 часова)
Нови трендови у туризму и угоститељству	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са савременим туристичким кретањима 	<ul style="list-style-type: none"> Наводи нове трендове у туризму и угоститељству познаје карактеристика развоја домаћег и 	<ul style="list-style-type: none"> Карактеристике и перспективе развоја међународног туризма; Карактеристике и 	<ul style="list-style-type: none"> Угоститељске пословне јединице (20 часова) Кадрови у угоститељству (5 часова)

		<p>инострани туризма;</p> <ul style="list-style-type: none"> • опише нове форме туристичке индустрије (<i>тимесхаринг</i>); • дефинише индустрију слободног времена; • дефинише подстицајна путовања; • дефинише хотелске и ресторанске ланце; • познаје начине пословања у ланцима; • дефинише облике привредног раста и развоја туристичких предузећа; • наводи пример туристичких занимљивости из своје локалне средине. 	<p>перспективе развоја туризма у Србији;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мега трендови у туризму; • <i>Тимесхаринг</i>-нова туристичка индустрија • Индустрија слободног времена; • Подстицајна путовања • Међународни хотелски и ресторатерски ланци; • Прилагођавање туристичке понуде новим трендовима. 	<ul style="list-style-type: none"> • Узансе у угоститељству (5 часова)
Угоститељство	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са појмом угоститељство и његовим местом и значајем у привредним делатностима 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе дефиницију појма угоститељства; • опише настанак и историјски развој угоститељства; • познаје место и улогу угоститељства у привреди земље; • објасни значај угоститељства за стратешки развој привреде Србије; • наведе задатке и 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам угоститељства; • Настанак и историјски развој; • Улога угоститељства у привреди Србије; • Задатак и значај угоститељства. 	

		објасни значај угоститељства.	
Услуге у угоститељству	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да прилагоде угоститељске услуге жељама и потребама гостију 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам угоститељске услуге; • разликује врсте угоститељских услуга; • објасни појам угоститељске понуде; • описује квалитет угоститељске услуге 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам услуге у угоститељству; • Подела угоститељских услуга; • Квалитет угоститељских услуга; • Угоститељска понуда; • Угоститељска услуга.
Угоститељске пословне јединице	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да разликују угоститељске пословне јединице према намени и услугама које пружају 	<ul style="list-style-type: none"> • наводи дефиницију угоститељске пословне јединице; • разликује врсте угоститељско пословних јединица; • познаје правилник о категоризацији угоститељско пословних јединица; • разликује угоститељску понуду различитих угоститељско пословних јединица; • описује опремљеност угоститељско пословних јединица сходно категорији и врсти. 	<ul style="list-style-type: none"> • Угоститељске пословне јединице; • Подела угоститељских пословних јединице; • Карактеристике угоститељске пословне јединице; • Категоризација УПЈ.
Кадрови у угоститељству	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са значајем, улогом и структуром 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни значај и улогу кадрова у угоститељству; • објасни структуру 	<ul style="list-style-type: none"> • Значај и улога кадрова у угоститељству; • Структура кадрова у угоститељству;

		кадрова у угоститељству.	
Узансе у угоститељству	• Упознавање ученика са пословним обичајима у угоститељству	• Дефинише узансе; • Описује пословне обичаје.	• Узансе у угоститељским објектима за исхрану; • Узансе у угоститељском објекту за храну и пиће.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Стручни предмети (Куварство, Основе услуживање, Националне кухиње);
- Економика туристичких и угоститељских предузећа;
- Предузетништво.

КУВАРСТВО

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
И		408		60		468
ИИ		384	192	90		666
ИИИ		300	180	120		600

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Оспособљавање ученика за примену хигијенских стандарда у куварству;
- Оспособљавање ученика за израду угоститељске понуде;
- Оспособљавање ученика за механичку обраду и примену животних намирница у куварству;
- Оспособљавање ученика за термичку обраду животних намирница;
- Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање фондова и сосева;
- Оспособљавање ученика за припрему и издавање салата;

- Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање прилога и варива;
- Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање бистрих и густих супа, чорби;
- Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање топлих предјела;
- Оспособљавање ученика за припрему и издава готових јела;
- Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање националних јела;
- Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање печења;
- Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање хладних предјела и јела;
- Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање јела по порудбини;
- Оспособљавање ученика за припрему и издава готових јела са жара;
- Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање посластица.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: први

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Увод у куварство	186
2.	Термичке - топлотне обраде намирница	48
3.	Фондови и сосови	96
4.	Салате	30
5.	Прилози и варива	114

Разред: други

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Бистре и густе супе, чорбе	138
2.	Топла предјела	186
3.	Готова јела	288
4.	Национална јела	42
5.	Печења	24

Разред: трећи

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Хладна предјела и јела	196
2.	Јела по поруџбини	316
3.	Јела са жара	44
4.	Посластице	44

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Назив модула: **Увод у куварство**
Трајање модула: **186 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за примену хигијенских стандарда у куварству, за израду угоститељске понуде, за механичку обраду и примену сировина у куварству. 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише појмове: куварство и кухиња; објасни значај куварства и задатке куварства; опише историјски развој куварства; разликује врсте кухиња и кухињска одељења; опише појам, значај и примену ХАЦЦП-а у куварству; примењује принципе ХАЦЦП; спроводи ХАЦЦП у кухињи; анализира критичне тачке у систему 	<p><i>а) Хигијенски стандарди:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Појам, значај, задаци и историјски развој куварства; Кухиња - појам и врсте кухиња; Кухињска одељења; Кухињско особље подела и дужности кухињског особља; Организација рада у кухињи подела и дужности 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Програм се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> кабинетске вежбе 168 часова настава у блоку 18

	<p>ХАЦЦП-а;</p> <ul style="list-style-type: none"> • користи стручне изразе у куварству; • разликује свечане оброке у угоститељству; • објасни дневне оброке у угоститељству; • објасни састав понуде за свечане оброке; • дефинише инструменте угоститељске понуде; • планира мени; • групише јела у јеловнику састави; • наведе основне карактеристике животних намирница; • дефинише појмове: месо и месне прерађевине, рибе, ракове, шкољке и морске плодове, млеко и млечни производи, јаја, поврће, воће, зачини и масноће; • објасни начине складиштења животних намирница; • примењује животне намирнице; • познаје органолептичка стања животних намирница; • контролише исправност животних намирница; • складишти животне намирнице; <hr/> <p>ИСХОДИ ЗА НАСТАВУ У БЛОКУ</p> <ul style="list-style-type: none"> • примењује животне намирнице; 	<p>кухињског особља;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ХТЗ - мере заштите на раду (повреде на раду), лична и радна хигијена; • Средства за рад - појам и подела, коришћење опреме и инвентара; • Основна средства и ситан инвентар; • ХАЦЦП - појам, значај и примена у кухињи; • Основни принципи ХАЦЦП- а; <p><i>б) Угоститељска понуда:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Терминологија у куварству; • Дневни оброци - подела и основне карактеристике; • Доручак: комплет, бечки, француски, швајцарски, шведски, енглески, српски, англоамерички; • Свечани и оброци у угоститељству - коктел партије, бифе сто и банкет; • Средства понуде - појам, подела, планирање менија и распоред јела у јеловнику; <p><i>в) Животне намирнице</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам и подела животних намирница; 	<p>часова</p> <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе од по 12 ученика приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у кабинету за куварство; • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова; • први дан у трајању од 6 часова може се реализовати и у учионици; • настава у блоку се реализује у школској радионици или угоститељском објекту; <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова, један
--	---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • познаје органолептичка стања животних намирница; • контролише исправност животних намирница; • складишти животне намирнице; 	<ul style="list-style-type: none"> • Намирнице животињског порекла - појам, подела и примена у куварству; • Месо-појам, подела и примена у куварству; • Говеђе - јунеће месо - основне особине, категоризација, оцена квалитета, расецање, складиштење и примена у куварству; • Телеће месо - основне особине, категоризација - оцена квалитета, расецање, складиштење и примена у куварству; • Овчије месо - основне особине, категоризација, оцена квалитета, расецање, складиштење и примена у куварству; • Свињско месо - основне особине, категоризација, оцена квалитета, расецање, складиштење и примена у куварству; • Живинско месо - основне особине, класификација, оцена квалитета, расецање, складиштење и примена у куварству; • Полупроизводи и производи од меса и њихова 	<p>за другим</p> <ul style="list-style-type: none"> • настава у блоку се реализује два пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова) укупно 60 часова. • препоручује се реализација блок наставе након прва два модула у трајању од 30 часова • <i>Хигијенски стандарди - (54) часа</i> • <i>Угоститељска понуда - (30) часова</i> • <i>Животне намирнице - (102) часа</i> <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	---	---	--

		<p>примена у куварству;</p> <ul style="list-style-type: none">• Месо дивљачи - основне особине, оцена квалитета, расецање, складиштење и примена у куварству;• Основне маринаде - пацеви који се користе за маринирање меса;• Дивљач - сирови пац и кувани пац;• Месо риба, ракова, шкољки и плодова мора - подела, основне карактеристике, складиштење и примена у куварству;• Млеко и млечни производи - појам, подела, складиштење и примена у куварству;• Јаја - појам, класификација, складиштење и примена у куварству;• Намирнице биљног порекла - појам и подела;• Поврће - појам, подела и примена у куварству;• Воће - појам, подела и примена у куварству;• Зачини - појам, подела и примена у куварству;• Масноће - појам, подела и	
--	--	---	--

примена у куварству;

Назив модула: **Термичке - топлотне обраде намирница**Трајање модула: **48 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за термичко-топлотну обраду животних намирница 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише термичку (топлотну) обраду намирница; разликује врсте термичких обрада према средини у којој се припремају; описује врсте термичких обрада намирница; термички обрађује животне намирнице. <hr/> <p>ИСХОДИ ЗА НАСТАВУ У БЛОКУ</p> <ul style="list-style-type: none"> термички обрађује животне намирнице 	<ul style="list-style-type: none"> Термичке - топлотне обраде намирница - појам и подела; Термичке-топлотне обраде намирница у влажној средини - у води и у масноћи; Термичке обраде намирница у сувој средини; Термичке обраде намирница у комбинованој средини; Термичке обраде намирница микроталасима. 	<p>На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања.</p> <ul style="list-style-type: none"> Облици наставе Програм се реализује кроз следеће облике наставе: вежбе 36 часова настава у блоку 12 часова <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе по 12 ученика приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> кабинетских вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе се реализују у кабинету за куварство; вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова; први дан у трајању од 6 часова

		<p>може се реализовати и у учионици;</p> <ul style="list-style-type: none"> • настава у блоку се реализује у школској радионици или угоститељском објекту; <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова, један за другим; • настава у блоку се реализује два пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова) укупно 60 часова. • Препоручује се реализација блок наставе након прва два модула у трајању од 30 часова <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	--	---

Назив модула:

Фондови и сосови

Трајање модула:

96 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање фондова и сосева; • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација. 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише фондова - сосове; • наведе врсте фондова - сосова; • разликује нормативе и израђује основне калкулације за фондове - сосове; • описује начине припреме намирница за фондове - сосове; • наведе примену фондова у куварству; • наведе примену фондова-сосова; • комбинује технике термичке обраде; • припреми фондове - сосове; • одржава јела до сервирања; • сервира фондове-сосове • комбинује сосове са јелима; • користи дресинге при припреми одређених јела; • припрема сложене маслаце. <hr/> <p>ИСХОДИ ЗА НАСТАВУ У БЛОКУ</p> <ul style="list-style-type: none"> • комбинује технике термичке обраде; 	<ul style="list-style-type: none"> • Фондови - Сосови - појам, дефиниција, елементи који означавају назив, ароматичне гарнитуре, класификација и чување; • Средства за повезивање - појам, подела и употреба у куварству; • Сложени путери - појам, подела и употреба у куварству; • Сложени маслаци: путер - метрдотел, са месом ракова, са сенфом, са поврћем, колберт; • Запршке - појам, подела и употреба у куварству; • хладне запршке - клајстери и маслаци: састав, техника израде и употреба у куварству; • топле запршке - светле, тамне и црвене: састав, техника израде и употреба у куварству; • дијеталне - суве запршке - састав, техника израде и употреба у куварству; • Основни светли фондови (светли телећи, живински, говеђи, од поврћа) - састав, техника израде, чување и употреба у куварству; • Основни тамни сосови (од говеђег меса, живински, од патке, од јагњетине и од дивљачи); • Сосови којима је основа светли 	<p>На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе Програм се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе 84 часа • настава у блоку 12 часова <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе по 12 ученика приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у кабинету за куварство • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова; • први дан у трајању од 6 часова може се реализовати и у учионици • настава у блоку се реализује у школској радионици или

	<ul style="list-style-type: none"> • припреми фондове - сосове; • одржава јела до сервирања; • сервира фондове-сосове • комбинује сосове са јелима; • користи дресинге при припреми одређених јела; • припрема сложене маслаце. 	<p>фонд - пилећи и телећи велуте сос, Сипрем сос - састав, техника израде, чување и употреба у куварству;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сосови којима је основа светли рибли фонд - Аурора сос, амерички сос: састав, техника израде, чување и употреба у куварству; • Сосови на бази бешамела - крем сос, морнеј сос и субиз сос - састав, техника израде и употреба у куварству; • Основни тамни сос - еспањол: састав, техника израде, чување и употреба у куварству; • Сосови изведени од основних тамних сосова: мадера, порто, ловачки, - састав, техника израде, чување и употреба у куварству; • Специјални сосови топле кухиње (емулзиони полукоагулациони сосови) - холандез и беарнез - састав, техника израде и употреба у куварству; • Сосови изведени од холандеза: муслин, микадо - састав, техника израде и употреба у куварству; • Сосови изведени од бернеза: шорон сос - састав, техника израде и употреба у куварству; • Сосови хладне кухиње: емулзиони сос - мајонез и његови деривати: рам сос, тартар сос, зелени сос, ајоли сос - састав, техника израде и употреба у 	<p>угоститељском објекту</p> <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова, један за другим; • настава у блоку се реализује два пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова) укупно 60 часова. • Препоручује се реализација блок наставе након петог модула у трајању од 30 часова <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	---	---	---

		<p>куварству;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Емулзиони нестабилни сос - Винегрет и његови деривати: бечки винегрет, француски винегрет, равигот - састав, техника израде и употреба у куварству; • Дресинзи - појам, примена у куварству и подела на: сирћетне - винегрети, на бази мајонеза, на бази парадајза, индустријски; • Фонд хладне кухиње - аспик сосови изведени од аспика - шофроа састав, техника израде и употреба у куварству. 	
--	--	--	--

Назив модула:	Салате
Трајање модула:	30 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему и издавање салата; • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација. 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише салате; • наведе врсте салата; • наведе врсте поврћа за припрему салата; • познаје нормативе и израђује основне калкулације за салате; • припреми намирнице за салате; • термички обрађује намирница за салате; • припреми салате; • одржава јела до сервирања; 	<p>Салате - појам, подела, припрема и примена:</p> <ul style="list-style-type: none"> • једноставне салате од свежег поврћа: - зелена и све врсте зелене салате, свеж купус, парадајз, краставац, шаргарепа, мимоза, башта и витаминска; • једноставне салате од печеног поврћа: 	<p>На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе Програм се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе 24 часа • настава у блоку 6 часова

	<ul style="list-style-type: none"> • сервира салате; • декорише салате. <hr/> <p>ИСХОДИ ЗА НАСТАВУ У БЛОКУ</p> <ul style="list-style-type: none"> • припреми намирнице за салате; • термички обрађује намирница за салате; • припреми салате; • одржава јела до сервирања; • сервира салате; • декорише салате. 	<ul style="list-style-type: none"> - печене паприке са белим луком, ајвар; - једноставне салате од печеног поврћа. <ul style="list-style-type: none"> • једноставне салате од куваног поврћа: кромпир, цвекла и пасуљ; • сложене-мешане салате: - српска, српска са сиром и грчка салата. • салате од киселог поврћа: - кисели купус, кисели краставац. 	<p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе по 12 ученика приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у кабинету за куварство • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана, 6 часова; • први дан у трајању од 6 часова може се реализовати и у учионици • настава у блоку се реализује у школској радионици или угоститељском објекту <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова, један за другим; • настава у блоку се реализује два пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова) укупно 60 часова. • Препоручује се реализација блок наставе након петог модула
--	--	---	---

			у трајању од 30 часова Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	--	--	---

Назив модула:	Прилози и варива
Трајање модула:	114 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање варива и прилога; • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација. 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише прилоге и варива; • разликује врсте прилога и варива; • разликује нормативе и израђује основне калкулације за варива и прилоге; • припрема намирница за варива и прилоге; • обликује поврће; • термички обрађује поврће; • припрема варива и прилоге; • сервира вариво и прилоге; • декорише варива и прилоге. 	<p>Варива и прилози:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дефинисање, подела и карактеристике варива и прилога. <p>Кувано варива и прилози:</p> <ul style="list-style-type: none"> • кувани (слани) кромпир, кувана шаргарепа на путеру, кувани грашак на путеру, кувани карфиол на путеру, кувани кукуруз на путеру, кувани броколи на путеру. <p>Обликовани прилози</p> <ul style="list-style-type: none"> • цветови и куглице од кромпира и шаргарепе. <p>Повезана варива и прилози</p> <ul style="list-style-type: none"> • боранија на српски начин, спанаћ и шаргарепа као крем, фино вариво. <p>Динстана варива и прилози</p> <ul style="list-style-type: none"> • динстани пиринач, купус на бечки 	<ul style="list-style-type: none"> • На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Програм се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе 96 часова • настава у блоку 18 часова <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе по 12 ученика приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби
	ИСХОДИ ЗА НАСТАВУ У		

	<p>БЛОКУ</p> <ul style="list-style-type: none"> • припрема намирница за варива и прилоге; • обликује поврће; • термички обрађује поврће; • припрема варива и прилоге; • сервира вариво и прилоге; • декорише варива и прилоге. 	<p>начин, подварак.</p> <p>Печена варива и прилози</p> <ul style="list-style-type: none"> • кромпир на пекарски начин, пасуљ пребранац. <p>Пржена варива и прилози</p> <ul style="list-style-type: none"> • пом-фрит, пом-чипс, пом-пај, пом-шато, пом-дипломат. <p>Прилози за дивљач</p> <ul style="list-style-type: none"> • париске, чешке и тиролске кнедле, печене и куване јабуке са брусницама. 	<ul style="list-style-type: none"> • практичне наставе • наставе у блоку <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у кабинету за куварство • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова; • први дан у трајању од 6 часова може се реализовати и у учионици • практична настава реализује се у школској радионици или угоститељском објекту • настава у блоку се реализује у школској радионици или угоститељском објекту <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова, један за другим; • настава у блоку се реализује три пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова)
--	--	--	---

			укупно 90 часова. Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	--	--	--

Назив модула:	Бистре и густе супе, чорбе
Трајање модула:	138 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање бистрих и густих супа и чорби; • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише бистре и густе супе, чорбе; • наведе врсте бистрих и густих супа, чорби; • разликује нормативе и за бистре и густе супе, чорбе; • израђује основне калкулације за бистре и густе супе, чорбе и њихове додатке; • описује начине припреме намирница за бистре и густе супе, чорбе; • припрема бистре и густе супе, чорбе; • разликује додатке за бистре и густе супе; • припрема додатке за бистре и густе супе, чорбе 	<p>Бистре супе: појам, припрема и примена у куварству:</p> <ul style="list-style-type: none"> • супа од говеђег меса; • супа од кокошијег меса; <p>Додаци за супе од:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теста: резанци, флекуце, тарана; • од ливеног теста: целестино и фригато; • гриза: кнедле од гриза и кнедле од цигерице; • поврћа: жилијен; <p>Појачане супе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • консомеи: појам, 	<p>На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Облици наставе Програм се реализује кроз следеће облике наставе: • вежбе 84 часа • практична настава 42 часа • настава у блоку 12 часова <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе по 12 ученика приликом реализације:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • одржава јела до сервирања; • сервира припремљена јела; • декорише припремљена јела; <hr/> <p>ИСХОДИ ЗА ПРАКТИЧНУ НАСТАВУ И НАСТАВУ У БЛОКУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • припрема бистре и густе супе, чорбе; • припрема додатке за бистре и густе супе, чорбе • одржава јела до сервирања; • сервира припремљена јела; • декорише припремљена јела; 	<p>припрема и примена у куварству;</p> <ul style="list-style-type: none"> • консоме од говеђег меса; • консоме од кокошијег меса; • додаци за консоме: • печени: профитероле, бисквит са шунком и крутон; • комбиновани: колберт. <p>Густе супе</p> <ul style="list-style-type: none"> • потажи: појам, подела, припрема и примена у куварству: • велутеи: од пилећег меса, целера и артичока; • пасирани потажи: од парадајза и од поврћа; • непасирани потажи од: печурака и броколија. <p>Чорбе: појам, подела, припрема и примена</p> <ul style="list-style-type: none"> • рагу чорбе: од телећег меса, пилећег меса и јагњећег меса; <p>Националне чорбе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • од телећег меса, пилећег меса и јагњећег меса на српски начин; • мађарска гулаш чорба; <p>Руски боршч; Италијански министрон.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у кабинету за куварство • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова; • први дан у трајању од 6 часова може се реализовати и у учионици • настава у блоку се реализује у школској радионици или угоститељском објекту <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова, један за другим; • настава у блоку се реализује два пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова) укупно 60 часова. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p>
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	--	--	--

Назив модула:	Топла предјела
Трајање модула:	186 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање топлих предјела • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација 	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинише топла предјела; • разликује врсте топлих предјела; • разликује рецептуре за топла предјела; • израђује основне калкулације за топла предјела; • припрема намирница за топла предјела; • припрема топла предјела; • чува до сервирања топла предјела; • сервира топла предјела; • декорише топла предјела. <hr/> <p>ИСХОДИ ЗА ПРАКТИЧНУ НАСТАВУ И НАСТАВУ У БЛОКУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • припрема намирница за топла предјела; 	<p>Топла предјела: појам, подела и карактеристике;</p> <p>Топла предјела од јаја:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Омлет натур, омлет са сувомеснатим и млечним производима; • Кајгана натур и на српски начин; • Специјалитети од јаја; • Поширана јаја са путером, на кладовски и ловачки начин. <p>Топла предјела од теста:</p> <ul style="list-style-type: none"> - српска гибаница; - пита зељаница; - савијаче; - њоке; - равиоли; - канелони са спанаћем и шунком. <p>Шпагете:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наполитен, миланез, 	<p>На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Облици наставе <p>Програм се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе 108 часова • практична настава 54 часа • настава у блоку 24 часа <p>Подела одељења на групе</p> <p>Одељење се дели на 2 групе по 12 ученика приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби • практичне наставе • наставе у блоку <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у кабинету за куварство

	<ul style="list-style-type: none"> • припрема топла предјела; • чува до сервирања топла предјела; • сервира топла предјела; • декорише топла предјела. 	<p>болоњез, карбонаре.</p> <p>Топла предјела од палачинки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поховане палачинке са шунком и печуракама; - гратиниране палачинке са сиром. <p>Топла предјела од пиринча:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рижото од печурака; - црни рижото; - рижото од плодова мора. <p>Топла предјела са сиром:</p> <ul style="list-style-type: none"> - крофне са сиром; - поховани качкаваљ. <p>Топла предјела од печурака</p> <ul style="list-style-type: none"> - печурке на жару; - печурке "орли". <p>Шпагете:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наполитен; - миланез; - болоњез; - карбонаре. <p>Брускетте</p> <ul style="list-style-type: none"> - сицилијен, - карли бред <p>Крокети од:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кромпира; - пиринча; - шунке; - печурака. 	<ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова; • први дан у трајању од 6 часова може се реализовати и у учионици • настава у блоку се реализује у школској радионици или угоститељском објекту <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова, један за другим; • настава у блоку се реализује три пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова) укупно 90 часова. <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	--	--	---

		Суфлеи/ пудинзи са - сиром; - печуракама; - спанаћем. Топла предјела од рибе: - Риба "орли"; - лигње порвенсал; - поховане лигње.	
--	--	--	--

Назив модула:	Готова јела
Трајање модула:	288 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање готових јела; • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација. 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише готова јела; • групише готова јела; • познаје норматив и израђује основне калкулације за готова јела; • припрема намирнице за готова јела; • примени видове термичке обраде намирница; • користи фондове у припреми јела; • припрема готова јела; • одржава припремљено готово јело до сервирања; • сервира готова јела; • декорише готова јела. 	Готова јела - појам, дефиниција, подела, припрема и примена: <ul style="list-style-type: none"> • Кувана меса: кувана говедина, кувана телетина, кувана јагњетина у млеку, пилеће месо у супи; • Гулаш: говеђи гулаш и бакрач гулаш; • Паприкаш: од телећег, од свињског, од пилећег и од јагњећег меса; • Шпикована меса: шпикована говедина у пикант сосу. Јела од поврћа и меса: <ul style="list-style-type: none"> • Сладак купус са свињским месом и са јагњећим месом; • Чорбаст пасуљ са сувим месом; • Ђувеч: ђувеч са свињским месом; 	<p>На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе Програм се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе 168 часова • практична настава 84 часа • настава у блоку 36 часова <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе по 12 ученика приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби

	<p>ИСХОДИ ЗА ПРАКТИЧНУ НАСТАВУ И НАСТАВУ У БЛОКУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • припрема намирнице за готова јела; • примени видове термичке обраде намирница; • користи фондове у припреми јела; • припрема готова јела; • одржава припремљено готово јело до сервирања; • сервира готова јела; • декорише готова јела. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ризото: ризото са телећим месом и са пилећим месом; • Пилав: пилав са телећим месом, са јагњећим месом, са пилећим месом; • Ајмокац (фрикасе): од телећег меса, од пилећег меса, од јагњећег меса, ајмокац дибари; од телећег меса, од пилећег меса, од јагњећег меса; • Соте: од телећег меса са печуркама. <p>Јела од млевеног меса - фаширане месне масе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • припрема месне масе; • фаширана шницла; • ролат -Штефани; • ћуфте у сосу од парадајза; • Сарма: од слатког и од киселог купуса, од зеља; • Пуњено поврће: пуњене паприке у парадајз сосу, пуњене тиквице у мирођија сосу; • Мусаке: од кромпира, од тиквица. <p>Јела од рибљег меса:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поширана риба, паприкаш од шарана, пијани шаран, смуђ на смедеревски начин. <p>Јела од дивљачи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • срнећи рагу са печуркама, леђа од срне (зеца) у марсала сосу, шпикован срнећи бут у вилд сосу, 	<ul style="list-style-type: none"> • практичне наставе • наставе у блоку <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у кабинету за куварство • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова; • први дан у трајању од 6 часова може се реализовати и у учионици • практична настава реализује се у школској радионици или угоститељском објекту • настава у блоку се реализује у школској радионици или угоститељском објекту <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова, један за другим; • настава у блоку се реализује три пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова)
--	--	--	---

	<p>фазан на ловачки начин. Од изнутрица:</p> <ul style="list-style-type: none"> • шкембићи у сафту, трипе италијен, рестована цигерица, јагњећа сарма у марамици. 	<p>укупно 90 часова.</p> <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	--	--

Назив модула:	Национална јела
Трајање модула:	42 часа

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање националних јела; • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише национална јела; • разликује норматив за одређена национална јела; • припрема намирнице и израђује основне калкулације за национална јела; • припрема национална јела; • одржава припремљено јело до сервирања; • сервира национална јела; • декорише национална јела. <hr/> <p>ИСХОДИ ЗА ПРАКТИЧНУ НАСТАВУ И НАСТАВУ У БЛОКУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • припрема намирнице за национална 	<ul style="list-style-type: none"> • Национална јела појам, карактеристике, припремање и примена - свадбарски купус; - пуњени патлиџан - имам Бајалди; - ћуфте на грчки начин; - розбратна на српски начин; - јагњећа капама. 	<p>На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Облици наставе <p>Програм се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе 24 часа • практична настава 12 часова • настава у блоку 6 часова <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе по 12 ученика приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби • практичне наставе

	<p>јела;</p> <ul style="list-style-type: none"> • припрема национална јела; • одржава припремљено јело до сервирања; • сервира национална јела; • декорише национална јела. 	<ul style="list-style-type: none"> • наставе у блоку <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у кабинету за куварство • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова; • први дан у трајању од 6 часова може се реализовати и у учионици • практична настава реализује се у школској радионици или угоститељском објекту • настава у блоку се реализује у школској радионици или угоститељском објекту <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова, један за другим; • настава у блоку се реализује три пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова) укупно 90 часова. <p>Оцењивање</p>
--	---	--

			Вредновање остварености исхода вршити кроз: <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	--	--	--

Назив модула:	Печења
Трајање модула:	24 часа

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему и издавање печења • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује нормативе и израђује основне калкулације за печења; • припрема намирнице за печења; • опише начин припреме печења; • припрема сафт за печење; • сервира печења; • декорише печења. <hr/> ИСХОДИ ЗА ПРАКТИЧНУ НАСТАВУ И НАСТАВУ У БЛОКУ: <ul style="list-style-type: none"> • припрема намирнице за печења; • опише начин припреме печења; • припрема сафт за печење; • сервира печења; • декорише печења 	Печења <ul style="list-style-type: none"> - свињско; - телеће; - пилеће; - прасеће; - роловане пуњене телеће груди. 	<p>На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе Програм се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • кабинетске вежбе 12 часова • практична настава 6 часова • настава у блоку 6 часова <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе по 12 ученика приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби • практичне наставе • наставе у блоку <p>Место реализације наставе</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у кабинету за куварство • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова; • први дан у трајању од 6 часова може се реализовати и у учионици • практична настава се реализује у школској радионици или у угоститељском објекту • настава у блоку се реализује у школској радионици или угоститељском објекту <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 6 и другог дана 6 часова, један за другим; • настава у блоку се реализује три пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова) укупно 90 часова. <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	--	--

Назив модула:	Хладна предјела и јела
Трајање модула:	196 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање хладних предјела и јела; • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација. 	<p>По завршетку модула ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинише хладна предјела и хладна јела; • разликује врсте хладних предјела јела; • разликује декоративна средства; • разликује нормативе и израђује основне калкулације за хладна предјела и јела; • припрема намирница за хладна предјела и јела; • припрема хладна предјела и јела; • сервира хладних предјела и јела; • декорише хладна предјела и јела; • чува хладна предјела и јела до примене. <hr/> <p>ИСХОДИ ЗА ПРАКТИЧНУ НАСТАВУ И НАСТАВУ У БЛОКУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • припрема намирница за хладна предјела и јела; • припрема хладна предјела и 	<ul style="list-style-type: none"> • Хладна предјела и јела - појам и дефиниција; подлоге, врсте декорација, аспик и врсте шофроза сосова. • Везане салате: руска салата, француска салата, валдорф салата, Цезар салата, од лигања, од говеђег меса, од пилећег меса; • Хладна предјела од јаја: пуњена јаја "касино"; • Закуске и ордевери: српска закуска; • Наресци: његушка пршута, говеђа пршута, ужичка пршута; • Млечни производи као хладно предјело: српски сир, кајмак, бри, рокфор, гауда, ементалер; • Поврће као хладно предјело: шпаргле, печурке и артичоке у винегрет сосу; • Хладна предјела од меса: - од говеђег меса: хладан розбиф; - од телећег меса: хладан фрикандо; 	<ul style="list-style-type: none"> • На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Програм се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе 100 часова • практична настава 60 часова • настава у блоку 36 часова <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе по 12 ученика приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби • практичне наставе • наставе у блоку <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у кабинету за куварство • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 4 и другог дана 6 часова;

	<p>јела;</p> <ul style="list-style-type: none"> • сервира хладних предјела и јела; • декорише хладна предјела и јела; • чува хладна предјела и јела до примене. 	<p>- од пилећег меса: пилећи галантин.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Хладна предјела од речних и морских риба и ракова: - лангуст белви; - смуђ белви; - пастрмка у аспику; - попијети од смуђа; - смуђ у маринату од поврћа. • Хладна предјела - мус од: гушчије цигерице, рибљег меса, меса ракова; • Седвичи и канапее - појам и подела: <ul style="list-style-type: none"> - отворени и затворени сендвичи и канапее са: месом, - сухомеснатим производима, млечним производима, рибљим месом и прерађевинама, поврћем. 	<ul style="list-style-type: none"> • први дан у трајању од 4 часа може се реализовати и у учионици • практична настава реализује се у школској радионици или угоститељском објекту • настава у блоку се реализује у школској радионици или угоститељском објекту <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 4 и другог дана 6 часова, један за другим; • практична настава реализује се један дан недељно у трајању од 5 часова • настава у блоку се реализује четири пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова) укупно 120 часова. Оцењивање <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	--	--	--

Назив модула:	Јела по поруџбини
Трајање модула:	336 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање јела по поруџбини; • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација. 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише јела по поруџбини; • групише јела по поруџбини; • познаје рецептуре и израђује основне калкулације за јела по поруџбини; • припрема намирнице за јела по поруџбини; • припрема јела по поруџбини; • прима поруџбину; • користи фондове у припреми јела; • сервира јела по поруџбини; • декорише јела по поруџбини. <hr/> <p>ИСХОДИ ЗА ПРАКТИЧНУ НАСТАВУ И НАСТАВУ У БЛОКУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • припрема намирнице за јела по поруџбини; • припрема јела по поруџбини; • прима поруџбину; • користи фондове у припреми јела; • сервира јела по поруџбини; 	<ul style="list-style-type: none"> • Јела по поруџбини - појам, дефиниција, подела; • Шницле: натур, париска, бечка, карађорђева, кордон блу; • Котлет: на жару, на путеру, "бон-фам", "Орлов", "Парма", "Миланез", "Империјал"; • Медаљони: натур, на путеру, сосом од печурака, "Букетијер"; • Крменадле: лионски, на жару, на путеру, цигански и шумадијски начин; • Свињски филе: царски филе, пуњени свињски филе; • Пилећег меса - пилеће месо на жару и "американ"; "Салтим бока"; • Ћевапи: чобански, хајдучки, српски; • Говеђи филе: Шатобријан на жару, бифтек на жару, бифтек са јајетом, "Монте Карло", фефер; турнедо "Росини", филе мињони са печуркама, на ловачки и мексички начин, Соте Строганов, тартар бифтек; • Рамстек: на жару, на начин шефа кухиње, "Мирабо"; • Од рибљег меса: пржена риба на тршћански и далматински начин; 	<p>На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Облици наставе <p>Програм се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе 160 часова • практична настава 96 часова • настава у блоку 60 часова <p>Подела одељења на групе</p> <p>Одељење се дели на 2 групе по 12 ученика приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби • практичне наставе • наставе у блоку <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у кабинету за куварство • вежбе се реализују у два

	<ul style="list-style-type: none"> • декорише јела по поруџбини. 		<p>дана недељно, са фондом часова: првог дана 4 и другог дана 6 часова;</p> <ul style="list-style-type: none"> • први дан у трајању од 4 часа може се реализовати и у учионици • практична настава реализује се у школској радионици или угоститељском објекту • настава у блоку се реализује у школској радионици или угоститељском објекту <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 4 и другог дана 6 часова, један за другим; • практична настава реализује се један дан недељно у трајању од 5 часова • настава у блоку се реализује четири пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова) укупно 120
--	---	--	---

			<p>часова.</p> <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	--	--	---

Назив модула:

Јела са роштиља

Трајање модула:

44 часа

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање јела са роштиља • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише јела са роштиља; • наброји јела са роштиља • познаје нормативе и израђује основне калкулације за јела са роштиља; • припрема намирница за јела са роштиља; • припрема јела са роштиља; • прима поруџбину; • сервира јела са роштиља; • декорише јела са роштиља. <hr/> <p>ИСХОДИ ЗА ПРАКТИЧНУ</p>	<p>Јела са роштиља појам, дефиниција, подела</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пљескавица на жару, на кајмаку; ћевапчићи на жару и на кајмаку; - Вешалице (свињска, телећа) бела и димљена; - Ражњићи; - Мућкалица на други начин; - Ћулбастаја; - Лесковачки уштипци; - Ролована цигерица у марамици; - Роловано пилеће бело 	<p>На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе Програм се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе 20 часова • практична настава 12 часова • настава у блоку 12 часова <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе по 12 ученика приликом реализације:</p>

	<p>НАСТАВУ И НАСТАВУ У БЛОКУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • припрема намирница за јела са роштиља; • припрема јела са роштиља; • прима поруџбину; • сервира јела са роштиља; • декорише јела са роштиља. 	<p>месо.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • кабинетских вежби • практичне наставе • наставе у блоку <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у кабинету за куварство • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 4 и другог дана 6 часова; • први дан у трајању од 4 часа може се реализовати и у учионици • практична настава реализује се у школској радионици или угоститељском објекту • настава у блоку се реализује у школској радионици или угоститељском објекту <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 4 и другог дана 6 часова, један за другим; • практична настава реализује се један дан недељно у трајању од 5 часова • настава у блоку се реализује четири пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова) укупно
--	--	--------------	--

			120 часова. Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	--	--	--

Назив модула: Трајање модула:	Посластице 44 часа
----------------------------------	-------------------------------------

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање посланица • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује врсте посланица; • познаје нормативе и израђује основне калкулације за одређене посланице; • познаје стручне термине у посланичарству; • припрема намирнице за посланице; • припрема посланице; • сервира посланице; • декорише посланице. <hr/> <p>ИСХОДИ ЗА ПРАКТИЧНУ НАСТАВУ И НАСТАВУ У БЛОКУ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • припрема намирнице за посланице; 	<p>Посланичарство:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Предмет, значај и задаци посланичарства; - Подела посланичарства. <p>Хладне посланице:</p> <p>Брантајнг маса</p> <ul style="list-style-type: none"> - Принцес крофне са шлагом. <p>Слатки линзер</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мирбер пита. <p>Вучено тесто</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сува пита са орасима. <p>Основна ванил парфе маса</p>	<p>На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Облици наставе <p>Програм се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе 20 часова • практична настава 12 часова • настава у блоку 12 часова <p>Подела одељења на групе</p> <p>Одељење се дели на 2 групе по 12 ученика приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби

	<ul style="list-style-type: none"> • припрема посланице; • сервира посланице; • декорише посланице. 	<ul style="list-style-type: none"> - Парфеи по врстама. - Воћне салате <p>Топле посланице и преливи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Палачинке једноставне са џемом, чоколадом, орасима. <p>Шатои - вински шато</p> <ul style="list-style-type: none"> - Палачинке у шатоу; - Гратиниране палачинке са орасима и маком; - Кох од гриза са винским шатоом. 	<ul style="list-style-type: none"> • практичне наставе • наставе у блоку <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у кабинету за куварство • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 4 и другог дана 6 часова • први дан у трајању од 4 часа може се реализовати и у учионици • практична настава реализује се у школској радионици или угоститељском објекту • настава у блоку се реализује у школској радионици или угоститељском објекту <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама • вежбе се реализују у два дана недељно, са фондом часова: првог дана 4 и другог дана 6 часова, један за другим; • практична настава реализује се један дан недељно у трајању од 5 часова • настава у блоку се реализује четири пута годишње са по 30 часова (5 дана по 6 часова)
--	--	--	---

			укупно 120 часова. Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина
--	--	--	---

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Здравствена култура
- Исхрана
- Хемија
- Основе услуживања
- Националне кухиње
- Економика и организација угоститељско туристичких предузећа

НАЦИОНАЛНЕ КУХИЊЕ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
ИИИ		60				60

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Упознавање ученика са навикама у исхрани појединих народа света;
- Оспособљавање ученика да препознају основне карактеристике значајних кухиња света;
- Упознавање ученика са најпознатијим јелима светских кухиња;
- Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање најпознатијих јела.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: трећи

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Националне кухиње	60

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Назив модула:	Националне кухиње
Трајање модула:	60 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за припрему јела националних кухиња. 	<ul style="list-style-type: none"> Описује предмет изучавања; познаје задатке националне кухиње као предмета; објашњава значај предмета. познаје карактеристике српске, француске, мађарске, руске, италијанске, кинеске кухиње, кухиња земаља Магреб-а, турске, грчке, индијске и јапанске кухиње; наброји најзаступљеније намирнице у исхрани; наведе најпознатија јела за сваку кухињу; познаје културу исхране народа ових кухиња; познаје територијалну 	<ul style="list-style-type: none"> Појам, значај и задаци предмета; Подела кухиња према сродности. <p>Српска кухиња</p> <ul style="list-style-type: none"> Основне карактеристике и територијална распрострањеност српске кухиње; Сировине за припремање јела српске кухиње; Најпознатија јела српске кухиње: хлеб, погаче, проје, цицваре, качамак, попара, чорбе, гибанице, савијаче, филије, кајмак, пасуљ пребранац.... Специфичности у сервирању јела српске кухиње (грнчарија); Култура живљења народа ове 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. <p>Облици наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - вежбе 60 часова <p>Подела одељења на групе</p> <ul style="list-style-type: none"> Одељење се дели на 2 групе приликом реализације вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> вежбе се реализују у

	<p>заступљеност ових кухиња; <ul style="list-style-type: none"> • разликује посуде и начине сервирања јела • разликује норматив за одређена национална јела наведених кухиња; • припрема намирнице за одређена национална јела наведених кухиња; • припрема одређена национална јела наведених кухиња; • одржава припремљено јело до сервирања; • сервира национална јела; • декорише национална јела. </p>	<p>кухиње;</p> <p>Француска кухиња</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основне карактеристике и територијална распрострањеност француске кухиње; • Сировине за припремање јела француске кухиње; • Најпознатија јела француске кухиње: француске закуске, лук супа, марсељења бујабеса, сосеви, рататуј, шукрут, алзашки пасуљ.... • Специфичности у сервирању јела француске кухиње; • Култура живљења народа ове кухиње. <p>Мађарска кухиња</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основне карактеристике и територијална распрострањеност мађарске кухиње; • Сировине за припремање јела мађарске кухиње; • Најпознатија јела мађарске кухиње: љуте чорбе, гулаши, паприкаши, ткањи, перкелти, балатонски варенац.... • Специфичности у сервирању јела мађарске кухиње; • Култура живљења народа ове кухиње. <p>Руска кухиња</p>	<p>кабинету за куварство.</p> <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Препоручује се да се од наведених јела практично припреми једно типско јело по избору у оквиру одређене националне кухиње. <p>Оцењивање</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вредновање остварености исхода вршити кроз: <ol style="list-style-type: none"> 1. праћење остварености исхода 2. тестове знања 3. тестове практичних вештина <p>Оквирни број часова по темама</p> <p><i>Увод у националне кухиње 2 часа</i></p> <p><i>Српска кухиња 8 часова</i></p> <p><i>Француска кухиња 6 часова</i></p> <p><i>Мађарска кухиња 4 часа</i></p> <p><i>Руска кухиња 4 часа</i></p> <p><i>Италијанска кухиња 6 часова</i></p> <p><i>Кинеска кухиња 6 часова</i></p> <p><i>Кухиње земаља Магреба 6 часова</i></p> <p><i>Грчка кухиња 4 часа</i></p> <p><i>Индијска кухиња 4 часа</i></p> <p><i>Турска кухиња 4 часа</i></p>
--	---	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • Основне карактеристике и територијална распрострањеност руске кухиње; • Сировине за припремање јела руске кухиње; • Најпознатија јела руске кухиње • шчи, боршч, расољник, сољанка, уха, каше, окрошка, салата "орлов", блињи, кулич, јагоде "Романов"... • Специфичности у сервирању јела руске кухиње; • Култура живљења народа ове кухиње. <p><i>Италијанска кухиња</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Основне карактеристике и територијална распрострањеност италијанске кухиње; • Сировине за припремање јела италијанске кухиње; • Најпознатија јела италијанске кухиње: • макарони, лазање, пице, тотелине, шпагете, њоке, пасте, особуко, минестре, меланцини, полпете.... • Специфичности у сервирању јела италијанске кухиње; • Култура живљења народа ове кухиње. <p><i>Кинеска кухиња</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Основне карактеристике и територијална распрострањеност 	<p><i>Јапанска кухиња 6 часова</i></p>
--	--	---	--

		<p>кинеске кухиње;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сировине за припремање јела кинеске кухиње; • Најпознатија јела кинеске кухиње: свињетина са кикирикијем, говеђи кари, јунетина са цветовима карфиола, пикантни патлиџан, пржене банане са сладоледом од ваниле... • Специфичности у сервирању јела кинеске кухиње; • Култура живљења народа ове кухиње. <p>Кухиња земаља Магреб-а</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основне карактеристике и територијална распрострањеност кухиња земаља Магреба; • Сировине за припремање јела кухиња земаља Магреба; • Најпознатија јела кухиња земаља Магреба: Алжирски Кускус, Марокански Тајине, Мезе, Месхуи, Тунижанска кемиа, Биссара, Хлалем; • Специфичности у сервирању јела кухиња земаља Магреба; • Култура живљења народа ове кухиње; <p>Турска кухиња</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основне карактеристике и територијална распрострањеност турске кухиње; • Сировине за припремање јела турске 	
--	--	---	--

		<p>кухиње;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Најпознатија јела турске кухиње: Пиде, Сомун, Кебаб, Пастрма, Кофте, Изгара, Долма, Имам бајалди Пилав, Шампита, Ратлук, Туфахије, Халва, Кадаиф; • Специфичности у сервирању јела турске кухиње; • Култура живљења народа ове кухиње. <p><i>Грчка кухиња</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Основне карактеристике и територијална распрострањеност грчке кухиње; • Сировине за припремање јела грчке кухиње; • Најпознатија јела грчке кухиње: Мезедес: Долмадакиа, Флоринис јемистес, Сароникос; Авголемоно - супа, Трахана супа; Гирос, Сувлаки, Тзаики, Хориатики; Милопита, Каридопита, Боугатса; • Специфичности у сервирању јела турске кухиње; • Култура живљења народа ове кухиње. <p><i>Индијска кухиња</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Основне карактеристике и територијална распрострањеност индијске кухиње; • Сировине за припремање јела 	
--	--	--	--

		<p>индијске кухиње;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Најпознатија јела индијске кухиње: Дал, Батхура погачице, Кари, Чатни, Раита салата, Басмати пиринач, Теста: Чапати, Ги, Самоса, Парота; <p>Посластице: пудинг од пиринча;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Специфичности у сервирању јела индијске кухиње; • Култура живљења народа ове кухиње. <p>Јапанска кухиња</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основне карактеристике и територијална распрострањеност јапанске кухиње; • Сировине за припремање јела јапанске кухиње; • Најпознатија јела јапанске кухиње: едамаме, мисо супа, суши, теријенси, фугу, темпура, јакитори, бута дон, јакимеши, сладолед од зеленог чаја; • Специфичности у сервирању јела јапанске кухиње; <p>Култура живљења народа ове кухиње.</p>	
--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Куварство
- Здравствена култура
- Исхрана
- Основе услуживања
- Туристичка географија
- Географија

ОСНОВЕ УСЛУЖИВАЊА

Трећи разред

Назив предмета:	ОСНОВЕ УСЛУЖИВАЊА
Годишњи фонд часова:	30 часова
Разред:	Трећи

Циљеви предмета	<ul style="list-style-type: none"> - Упознавање ученика са појмом услуживања; - Упознавање ученика са средствима за рад, дневним оброцима, системом и начином услуживања; - Оспособљавање ученика да знање из области куварства прилагоди потребама услуживања хране у угоститељским објектима.
-----------------	--

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Појмовне основе услуживања	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са предметом, улогом и значајем услуживања, инвентаром и опремом, намештајем за услуживање; • Упознавање са радним одељењима и функционалном повезаношћу. 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни значај и улогу услуживања у угоститељским објектима; • препозна и прилагоди инвентар за услуживање у угоститељским објектима; • разликује радна одељења и објасни њихову функцију; • разликује просторије за служење obroka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам улога и задаци услуживања; • Радна одељења и њихова функционална повезаност; • Услужно особље (особине и дужности); • Инвентар, опрема и уређаји, намештај за услуживање. 	<ul style="list-style-type: none"> • На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Реализација наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (30 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на</p>

Дневни оброци	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са дневним оброцима и дневним циклусима исхране. 	<ul style="list-style-type: none"> наброји дневне оброке; објасни дневне оброке. 	<ul style="list-style-type: none"> Дневни оброци и дневни циклуси исхране у угоститељству - Главни дневни оброци, међу оброци, туристички оброци - Редовни и ванредни оброци 	<p>групе</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици
Системи и начини услугања	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са системима и начинима услугања. 	<ul style="list-style-type: none"> наброји системе услугања; објасни системе услугања; наброји начине услугања; објасни начине услугања. 	<ul style="list-style-type: none"> Организациони системи рада у услугању (обер, реверни, реонски, бригадни систем рада); Начини услугања (бечки, руски, енглески, француски и комбиновани начин услугања). 	<p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода; тестове знања; тестове практичних вештина.
Инструменти понуде у угоститељству	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика да препознају и наведу инструменте понуде. 	<ul style="list-style-type: none"> Правилно писање и састављање инструмената понуде. 	<ul style="list-style-type: none"> Инструменти понуде и документи продаје у угоститељским објектима; Појам, врсте, презентовање гостима (карта пића, кафанска карта, винска карта, јеловник, анкетни јеловник, мени карта и др.). 	<p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> Појмовне основе услугања 6 часова Дневни оброци 6 часова
Услугивање хране	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика да знања из куварства прилагоде потребама услугања хране. 	<ul style="list-style-type: none"> објасни начин услугања доручка и једноставних јела; објасни начин услугања хладних предјела; објасни начин услугања супа, чорби, потажа и консомеа; објасни начин 	<ul style="list-style-type: none"> Услугивање доручака, једноставних јела, хладних предјела, супа, чорби, потажа, консомеа, топлих предјела, рибе, ракова, шкољки, готових јела, печења, јела по поруџбини, специјалитета са роштиља, варива, салата и сирева, посластица, воћа и компота. 	<ul style="list-style-type: none"> Системи и начини услугања 6 часова Услугивање хране 11 часова

		услуживања топлих предјела; • објасни начин услуживања рибе, ракова и шкољки; • објасни начин услуживања главних јела; • објасни начин услуживања варива, салата и сирева; • објасни услуживање посластица, воћа и компота.		
--	--	---	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Стручни предмети
- Исхрана
- Здравствена култура

ЕКОНОМИКА ТУРИСТИЧКИХ И УГОСТИТЕЉСКИХ ПРЕДУЗЕЋА

Други разред

Назив предмета:	ЕКОНОМИКА ТУРИСТИЧКИХ И УГОСТИТЕЉСКИХ ПРЕДУЗЕЋА
Годишњи фонд часова:	32
Разред:	други

Циљеви предмета	<ul style="list-style-type: none"> - Упознавање организације и пословних активности предузећа; - Оспособљавање ученика за успешно и рационално решавање основних економских и организационих питања предузећа; - Стицање основе за разумевање појмова из економике предузећа као што су: средства предузећа, трошкови, развој итд;
-----------------	---

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Појмовно одређење економике и организације предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са економиком и организацијом предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише економику као науку; • дефинише организацију као науку; • познаје циљеве изучавања економике и организације предузећа. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам економике и организације предузећа; • Значај економике и организације у данашњим условима пословања. 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу 32 часа <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици, одговарајућем кабинету или
Појам угоститељско-туристичког предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са угоститељско-туристичким предузећима 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише угоститељско и туристичко предузеће и њихове задатке; • познаје 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам угоститељско и туристичко предузеће; • Карактеристике угоститељског и туристичког предузећа; 	

		карактеристике угоститељског и туристичког предузећа;		угоститељско-туристичком предузећу, школској радионици
Средства угоститељског и туристичког предузећа	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са пословним средствима угоститељског и туристичког предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише средства угоститељског и туристичког предузећа; познаје облике и амортизацију основних средстава; познаје облике обртних средстава. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам средстава угоститељско и туристичко предузећа; Основна средства предузећа; Обртна средства предузећа. 	<p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода тестове знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> Појмовно одређење економике и организације предузећа (2 часа) Појам предузећа (5 часова) Средства предузећа (4 часа) Извори средстава (2 часа) Расходи предузећа (10 часова) Резултати рада и расподела (5 часова) Мерила успешности пословања предузећа (4 часа)
Извори средстава	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са изворима средстава угоститељског и туристичког предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише изворе средстава; разликује сопствене и туђе изворе средстава. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам извора средстава; Сопствени извори средстава; Туђи извори средстава. 	
Расходи угоститељског и туристичког предузећа	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са расходима предузећа и калкулацијом цене производа и услуга у туризму и угоститељству 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише утрошке, трошкове и расходе предузећа; Разликује појмове: утрошке, трошкове и расходе предузећа; Познаје врсте трошкова; Познаје карактеристике трошкова; израђује калкулацију; Разликује врсте 	<ul style="list-style-type: none"> Појам расхода предузећа; Појам утрошака; Појам, подела и распоред трошкова; Појам калкулације; Врсте калкулације; Специфичности обрачуна трошкова. 	

		калкулација; • Познаје специфичности обрачуна трошкова и утврђивање цена у туризму и угоститељству.		
Резултати рада и расподела	• Упознавање ученика са резултатима рада и расподелом	• Дефинише укупан приход; • Разликује приходе предузећа; • Утврђује резултате предузећа; • Познаје начин распоређивања резултата предузећа (добитак, губитак).	• Појам укупног прихода; • Утврђивање резултата предузећа; • Распоређивање резултата предузећа.	
Мерила успешности пословања угоститељског и туристичког предузећа	• Упознавање ученика са мерилима успешности угоститељског и туристичког предузећа	• Дефинише мерила успешности; • Познаје продуктивност рада; • Познаје економичност рада; • Познаје рентабилност рада.	• Појам мерила пословног успеха; • Продуктивност; • Људски капитал; • Економичност рада; • Рентабилност.	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Стручни предмети
- Основе туризма и угоститељства
- Предузетништво

ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА

Други разред

Назив предмета:	ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА
Годишњи фонд часова:	32 часа
Разред:	други

Циљеви предмета	<ul style="list-style-type: none"> - Стицање знања о туристичко-географском простору и кретању у њему; - Стицање знања о туристичким вредностима Србије, њиховом простирању и атрактивности; - Разумевање међузависности туризма и географске средине.
-----------------	---

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Географски и туристички положај Србије	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о географском и туристичком положају Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> • Опише и покаже на карти положај Србије у Европи; • Објасни значај географског положаја за развој туризма на примеру Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> • Географски положај; • Величина територије и границе; • Туристички и функционални положај; 	<p>На почетку теме ученике треба упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања</p>
Природне туристичке вредности Србије	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о природним туристичким вредностима Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> • Класификује природне туристичке вредности Србије према генези и функцији; • Наведе и лоцира на карти природне туристичке вредности Србије; • Објасни разлоге атрактивности природних туристичких вредности 	<ul style="list-style-type: none"> • Планине као туристичке вредности; • Термоминерални извори; • Језера; • Реке; • Остале природне вредности. 	<p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (32 часа) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Место реализације наставе Теоријска настава се</p>

		Србије.		реализује у учионици
Антропогене туристичке вредности Србије	<ul style="list-style-type: none"> Усвајање знања о антропогеним туристичким вредностима Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> Подели антропогене туристичке вредности Србије по врстама; Издвоји специфичности најатрактивнијих антропогених туристичких вредности Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> Археолошке туристичке вредности; Споменичке вредности; Уметничке вредности; Етносоцијалне вредности; Амбијенталне целине и туристичке манифестације. 	<p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода; тестове знања; тестове практичних вештина.
Материјална основа туризма	<ul style="list-style-type: none"> Стицање знања о утицају материјалне основе на развој туризма у Србији. 	<ul style="list-style-type: none"> Разликује факторе туристичког промета; Наведе врсте саобраћаја који се користи у туризму; Одреди предности и недостатке сваке врсте саобраћаја који се користи у туризму; Познаје обим и структуру смештајних и угоститељских капацитета Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> Фактори туристичког промета; Саобраћајнице и саобраћајна средства; Смештајни и угоститељски капацитети. 	<p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> Географски и туристички положај Србије - 5 часова, Природне туристичке вредности Србије - 10 часова Антропогене туристичке вредности Србије - 6 часова Материјална основа туризма - 4 часа Правци туристичког кретања у Србији - 2 часа Перспективе развоја туризма Србије - 5 часова
Правци туристичког кретања у Србији	<ul style="list-style-type: none"> Усвајање знања о правцима туристичких кретања у Србији. 	<ul style="list-style-type: none"> Наведе и покаже на карти најважније правце кретања туриста у Србији. 	<ul style="list-style-type: none"> Најважнији правци туристичких кретања иностраних и домаћих туриста. 	
Перспективе развоја туризма Србије	<ul style="list-style-type: none"> Коришћење стечених знања у прогнозирању перспектива развоја туризма Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> Састави карту природних и антропогених вредности завичаја Наброји локалне ресурсе у средини у којој живи, који 	<ul style="list-style-type: none"> Стратегија развоја туризма у Србији; Савремени трендови у туризму. 	

		<p>јесу или би могли представљати туристичку атракцију</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наброји могуће правце развоја туризма Србије • Припреми промоцију туристичког садржаја изабраног по сопственом избору 		
--	--	---	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Историја
- Здравствено васпитање
- Маркетинг у туризму и угоститељству
- Стручни предмети

ПРЕДУЗЕТНИШТВО

Трећи разред

Назив предмета:	ПРЕДУЗЕТНИШТВО
Годишњи фонд часова:	60 часова
Разред:	трећи

Циљеви предмета	<ul style="list-style-type: none"> - Развијање пословних и предузетничких знања, вештина и понашања; - Развијање предузетничких вредности и способности да се препознају предузетничке могућности у локалној средини и делује у складу са тим; - Развијање пословног и предузетничког начина мишљења; - Развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији; - Оспособљавање за активно тражење посла (запошљавање и samozapoшљавање); - Оспособљавање за израду једноставног плана пословања мале фирме;
-----------------	---

- Мултидисциплинарни приступ и оријентација на праксу;
- Развијање основе за континуирано учење;
- Развијање одговорног односа према очувању природних ресурса и еколошке равнотеже.

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Предузетништво и предузетник	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање појма и значаја предузетништва; • Препознавање особености предузетника; 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе адекватне примере предузетништва из локалног окружења; • наведе карактеристике предузетника; • објасни значај мотивационих фактора у предузетништву; • доведе у однос појмове иновативност, предузимљивост и предузетништво; • препозна различите начине отпочињања посла у локалној заједници. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам, развој и значај предузетништва; • Профил и карактеристике успешног предузетника; • Мотиви предузетника; • Технике и критеријуми за утврђивање предузетничких предиспозиција. 	<p>На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ обавезом ученика да у току наставе редовно формирају радну свеску</p> <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вежбе (64 часа) <p>Методе рада: Радионичарски (све интерактивне методе рада)</p> <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе (2 наставника)</p> <p>Место реализације наставе Вежбе се реализују у кабинету / учионици</p> <p>Оквирни број часова по</p>

				<p>темама Предузетништво и предузетник 6 часова Развијање и процена пословних идеја, маркетинг план 16 часова Управљање и организација 18 часова Економија пословања 10 часова Ученички пројект- презентација пословног плана 8 часова</p> <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • активност ученика на часу; • редовност и прегледност радне свеске; • домаће задатке; • тестове знања; • израду практичних радова (маркетинг, организационо-производни и финансијски план); • израду коначне верзије бизнис плана; • презентацију. <p>Препоруке за реализацију наставе Предузетништво и предузетник: Дати пример</p>
--	--	--	--	--

				успешног предузетника и/или позвати на час госта - предузетника који би говорио ученицима о својим искуствима или посета успешном предузетнику;
Развијање и процена пословних идеја, маркетинг план	<ul style="list-style-type: none"> • Развијање способности за уочавање, формулисање и процену; пословних идеја • Упознавање ученика са елементима маркетинг плана; • Развијање смисла за тимски рад. 	<ul style="list-style-type: none"> • примени креативне технике избора, селекције и вредновања пословних идеја; • препозна садржај и значајбизнис плана; • истражи међусобно деловање фактора који утичу на тржиште: цена, производ, место, промоција и личност; • прикупи и анализира информације о тржишту и развија индивидуалну маркетинг стратегију; • развије самопоуздање у спровођењу теренских испитивања; • самостално изради маркетинг плана у припреми бизнис плана; • презентује маркетинг план као део сопственог бизнис 	<ul style="list-style-type: none"> • Трагање за пословним идејама; • Процена пословних могућности за нови пословни подухват; • SWOT анализа; • Структура бизнис плана и маркетинг плана као његовог дела; • Елементи маркетинг микса (5П) - (производ/услуга, цена, канали дистрибуције, промоција, личност); • Рад на терену-истраживање тржишта; • Презентација маркетинг плана за одабрану бизнис идеју. 	<p>Развијање и процена пословних идеја, маркетинг план:</p> <p>Користити олују идеја и вођене дискусије да се ученицима помогне у креативном смишљању бизнис идеја и одабору најповољније.</p> <p>Препоручити ученицима да бизнис идеје траже у оквиру свог подручја рада али не инсистирати на томе. Ученици се дела на групе окупљене око једне пословне идеје у којима остају до краја. Групе ученика окупљене око једне пословне идеје врше истраживање тржишта по наставниковим упутствима. Пожељно је организовати посету малим предузећима где ће се ученици информисати о начину деловања и опстанка тог</p>

<p>Управљање и организација, правни оквир за оснивање и функционисање делатности</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са суштином основних менаџмент функција и вештина; • Упознавање ученика са специфичностима управљања производњом/услугама и људским ресурсима; • Упознавање ученика са значајем коришћења информационих технологија за савремено пословање; • Давање основних упутстава где доћи до неопходних информација. 	<p>плана.</p> <ul style="list-style-type: none"> • наведе особине успешног менаџера; • објасни основе менаџмента услуга/производње; • објасни на једноставном примеру појам и врсте трошкова, цену коштања и инвестиције; • израчуна праг рентабилности на једноставном примеру; • објасни значај производног плана и изради производни план за сопствену бизнис идеју у најједноставнијем облику (самостално или уз помоћ наставника); • увиђа значај планирања и одабира људских ресурса за потребе организације; • користи гантограм; • објасни значај информационих технологија за савремено пословање; 	<ul style="list-style-type: none"> • Менаџмент функције (планирање, организовање, вођење и контрола); • Појам и врсте трошкова, цена коштања; • Инвестиције; • Преломна тачка рентабилности; • Менаџмент производње - управљање производним процесом/услугом; • Управљање људским ресурсима; • Управљање временом; • Инжењеринг вредности; • Информационе технологије у пословању; • Правни аспект покретања бизниса. 	<p>предузећа на тржишту.</p> <p>Управљање и организација: Препоручене садржаје по темама ученик савладава на једноставним примерима уз помоћ наставника</p> <p>Методе рада: Мини предавања Симулација Студија случаја Дискусија Давати упутстава ученицима где и како да дођу до неопходних информација. Користити сајтове за прикупљање информација (www.apr.gov.rs., www.sme.gov. rs. и други). Основна пословна документација: ЦВ, молба, жалба, извештај, записник... Посета социјалним партнерима на локалном нивоу (општина, филијале Националне службе за запошљавање, Регионалне агенције за развој малих и средњих предузећа и сл.)</p>
---	---	---	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • схвати важност непрекидног иновирања производа или услуга; • изабере најповољнију организациону и правну форму привредне активности; • изради и презентује организациони план за сопствену бизнис идеју; • самостално сачини или попуни основну пословну документацију. 		
Економија пословања, финансијски план	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање значаја биланса стања, биланса успеха и токова готовине као најважнијих финансијских извештаја у бизнис плану; • Препознавање профита/добити као основног мотива пословања; • Разумевање значаја ликвидности у пословању предузећа. 	<ul style="list-style-type: none"> • састави биланс стања на најједноставнијем примеру; • састави биланс успеха и утврди пословни резултат на најједноставнијем примеру; • направи разлику између прихода и расхода с једне стране и прилива и одлива новца са друге стране на најједноставнијем примеру; • наведе могуће начине финансирања сопствене делатности; 	<ul style="list-style-type: none"> • Биланс стања; • Биланс успеха; • Биланс токова готовине (<i>цасх флоу</i>); • Извори финансирања; • Институције и инфраструктура за подршку предузетништву; • Припрема и презентација финансијског плана. 	Економија пословања, финансијски план Користити формулар за бизнис план Националне службе запошљавања. Користити најједноставније табеле за израду биланса стања, биланса успеха и биланса новчаних токова. Обрадити садржај на најједноставнијим примерима из праксе Методе рада: Мини предавања Симулација Студија случаја Дискусија

		<ul style="list-style-type: none"> • се информисе у одговарајућим институцијама о свим релевантним питањима од значаја за покретање бизниса; • идентификује начине за одржавање ликвидности у пословању предузећа; • састави финансијски план за сопствену бизнис идеју самостално или уз помоћ наставника; • презентује финансијски план за своју бизнис идеју. 		
Ученички пројект-презентација пословног плана	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособити ученика да разуме и доведе у везу све делове бизнис плана; • Оспособљавање ученика у вештинама презентације бизнис плана. 	<ul style="list-style-type: none"> • самостално или уз помоћ наставника да повеже све урађене делове бизнис плана; • изради коначан (једноставан) бизнис план за сопствену бизнис идеју; • презентује бизнис план у оквиру јавног часа из предмета предузетништво. 	<ul style="list-style-type: none"> • Израда целовитог бизнис плана за сопствену бизнис идеју; • Презентација појединачних/групних бизнис планова и дискусија. 	Ученички пројект-презентација пословног плана: Позвати на јавни час успешног предузетника, представнике школе, локалне самоуправе и банака за процену реалности и иновативности бизнис плана. Према могућности наградити најбоље радове. У презентацији користити сва расположива средства за визуализацију а посебно

				презентацију у power поинт -у.
--	--	--	--	-----------------------------------

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Сви стручни предмети

ИСХРАНА

Први разред

Назив предмета:	ИСХРАНА
Годишњи фонд часова:	68
Разред:	први

Циљеви предмета: - Стицање знања о хранљивим материјама и енергетској вредности животних намирница;
 - Стицање знања о принципима правилне исхране и потребама у исхрани;
 - Оспособљавање ученика да утврди састав оброка којима се задовољавају енергетске потребе људи;
 - Стицање знања о болестима које изазива неправилна исхрана.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Хранљиве материје	• Стицање знања о хранљивим материјама и енергетској вредности животних намирница	• разликује појмове хране и исхране и њихове улоге; • објасни улогу појединих хранљивих материја у организму; • разликује намирнице по пореклу;	• Храна; • Исхрана; • Подела и врсте хранљивих материја и њихови извори; • Подела и врста намирница биљног порекла;	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања Реализација наставе:

		<ul style="list-style-type: none"> • наведе хемијски састав и значај појединих намирница биљног порекла у исхрани, • наведе хемијски састав и значај појединих намирница животињског порекла у исхрани; • наведе предности употребе органских производа у људској исхрани; • разликује појмове органске и конвенционалне хране, • наведе ризике употребе генетски модификоване хране; • израчуна енергетску вредност појединих намирница. 	<ul style="list-style-type: none"> • Подела и врста намирница животињског порекла; • Органска храна; • Генетски модификована храна; • Енергетска вредност намирница и енергетске потребе. 	<p>Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава - у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • приказати израчунавање енергетске вредности појединих намирница и оброка; • вежбати са ученицима израчунавање енергетске вредности намирница и оброка; • користити нутриционистичке табеле; • израдити са ученицима постере група намирница; • приказати примере јеловника који задовољавају принципе правилне исхране;
Правилна исхрана	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о принципима правилне исхране и потребама у исхрани 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе принципе правилне исхране; • наброје узроке неправилне исхране; • објасне последице неправилне исхране; • израчуна индекс ухрањености (БМИ); • састави дневни оброк. 	<ul style="list-style-type: none"> • Принципи правилне исхране; • Потребе у људској исхрани; • Пирамида исхране; • Болести изазване неправилном исхраном; • Индекс ухрањености (БМИ); • Састављање дневног оброка; 	<ul style="list-style-type: none"> • приказати болести неправилне исхране (видео записи); • сугерисати ученицима да прикупе податке о различитим намирницама користећи Интернет и друге изворе <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода
Кварење	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних 	<ul style="list-style-type: none"> • наброје најчешће 	<ul style="list-style-type: none"> • Микроорганизми у 	<ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода

намирница и конзервисање	знања о кварењу намирница и методама конзервисања	узроке квара намирница; • објасне услове под којима настаје кварење намирница; • наведе начине смањења ризик кварења намирница; • наведе начине очувања (намирница); • опише методе конзервисања намирница; • наведе могуће узрочнике и начине тровања храном.	храни - корисна и штетна дејства; • Најчешћи узроци квара намирница; • Начини очувања намирница од производње до потрошње; • Методе конзервисања; • Органолептичка својства намирница, провера декларације; • Биолошки, хемијски и радиолошки узрочници тровања храном.	• тестове знања Оквирни број часова по темама • Хранљиве материје (25 часова) • Правилна исхрана (25 часова) Кварење намирница и конзервисање(18)
---------------------------------	---	---	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА, ОДНОСНО МОДУЛИМА

- Хигијенски стандарди у куварству, посластичарству и угоститељству;
- Здравствена култура;
- Куварство и посластичарство;
- Основи угоститељства;
- Хемија.

ПРОФЕСИОНАЛНА ПРАКСА

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
И					30	30
ИИИ					60	60

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Оспособљавање ученика за припрему фондова и сосова
- Оспособљавање ученика за припрему и издавање салата;
- Оспособљавање ученика за припрему и издавање прилога и варива;
- Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање бистрих и густих супа, чорби;
- Оспособљавање ученика за припрему и издавање топлих прејела;
- Оспособљавање ученика за припрему и издавање готових јела;
- Оспособљавање ученика за припрему и издавање националних јела;
- Оспособљавање ученика за припрему и издавање печења.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: први и други

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Фондови и сосови	12
2.	Једноставне и сложене салате	6
3.	Прилози и варива	12
4.	Бистре и густе супе, чорбе	12
5.	Топла предјела	12
6.	Готова јела	24
7.	Национална јела	9
8.	Печења	3

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Назив модула: **Фондови и сосови**
Трајање модула: **12 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање фондова и сосева. 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише фондова - сосове; • наведе врсте фондова - сосова; • разликује нормативе за фондове - сосове; • описује начине припреме намирница за фондове - сосове; • наведе примену фондова у куварству; • наведе примену фондова - сосова; • комбинује технике термичке обраде; • припреми фондове - сосове; • одржава јела до сервирања; • сервира фондове - сосове • комбинује сосове са јелима. 	<p>Фондови и сосеви топле кухиње</p> <p>Индивидуална припрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> • радног простора; • потребних намирница; • потребног инвентара и алата; • основних сосова: <ul style="list-style-type: none"> - еспањол, - пилећи и телећи велуте, - бешамел, - холандез, - бернез. • од њих изведених сосова топле кухиње: <ul style="list-style-type: none"> - Мадера, Порто, Ловачки сос; - Пилећи и телећи велуте сос и Сипрем сос; - Крем сос, Морнеј и Субиз сос; - Муслин и Микадо сос; - Шорон сос • примена истих; • правилно чување до примене и сервирања. <p>Основни сосеви и од њих изведени сосеви хладне кухиње</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Професионална пракса се реализује по завршетку наставе у трајању од 30 часова, и то: 5 дана по 6 часова до 15. августа. • Оцењивање: Вредновање остварености исхода се врши кроз: <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове практичних вештина; • дневник практичне наставе који сваки ученик води за време професионалне праксе.

	<p>Индивидуална припрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> • радног простора; • потребних намирница; • потребног инвентара и алата; • фондова <ul style="list-style-type: none"> - мајонез - винегрет - аспик • од њих изведених сосова хладне кухиње <ul style="list-style-type: none"> - Рам сос, Тартар сос, Зелени сос, ајоли сос; - Бечки и Француски винегрет; Равигот сос. - Светли и тамни шофроа • примена истих; • правилно чување до примене и сервирања. • У току практичног рада: <ul style="list-style-type: none"> - одржавање личне и радне хигијене; - примена хигијенских стандарда; - примена правила заштите на раду; - примена ХАЦЦП принципа у току рада; - коришћење стручних израза. 	
--	--	--

Назив модула:

Салате

Трајање модула:

6 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему и издавање салата. 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише салате; • наведе врсте салата; • наведе врсте поврћа за припрему салата; • познаје нормативе за салате; • припреми намирнице за салате; • термички обрађује намирнице за салате; • припреми салате; • сервира салате; • декорише салате. 	<p>Салате:</p> <p>Индивидуална припрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> • радног простора; • потребних намирница; • потребног инвентара и алата; <p>припрема салата:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Једноставне салате од свежег поврћа: зелене салате, свеж купус, парадајз, краставац, шаргарепа, мимоза, башта и витаминска салата; - Једноставне салате од печеног поврћа: печене паприке са белим луком, ајвар; - Једноставне салате од куваног поврћа: кромпир, цвекла и пасуљ салата; - Сложене - мешане салате: српска, српска са сиром и грчка салата; - Салате од киселог поврћа: кисели купус и кисели краставац салата. <ul style="list-style-type: none"> • правилно чување салата до примене и сервирања; • сервирање салата. <p>У току практичног рада:</p> <ul style="list-style-type: none"> - одржавање личне и радне хигијене; - примена хигијенских стандарда; - примена правила заштите на раду; - примена ХАЦЦП принципа у току 	<ul style="list-style-type: none"> • Професионална пракса се реализује по завршетку наставе у трајању од 30 часова, и то: 5 дана по 6 часова до 15. августа. • Оцењивање: Вредновање остварености исхода се врши кроз: <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове практичних вештина; • дневник практичне наставе који сваки ученик води за време професионалне праксе.

	рада; - коришћење стручних израза.
--	---------------------------------------

Назив модула: Трајање модула:	Прилози и варива 12 часова
----------------------------------	---

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему и издавање прилога и варива. 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише прилоге и варива • разликује врсте прилога и варива; • разликује нормативе за варива и прилоге; • опише начин припремања намирница за варива и прилоге; • термички обрађује поврће; • припрема варива и прилоге; • сервира вариво и прилоге; • декорише варива и прилоге. 	<p>Прилози и варива: Индивидуална припрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> • радног простора; • потребних намирница; • потребног инвентара и алата. <p>припрема прилога и варива:</p> <p>- Кувано варива и прилози: Кувани (слани) кромпир, кувана шаргарепа на путеру, кувани грашак на путеру, кувани карфиол на путеру, кувани кукуруз на путеру, кувани броколи на путеру.</p> <p>- Обликовани прилози Цветови и куглице од кромпира и шаргарепа.</p> <p>- Повезана варива и прилози Боранија на српски начин, спанаћ и шаргарепа као крем, фино вариво.</p> <p>- Динстана варива и прилози</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Професионална пракса се реализује по завршетку наставе у трајању од 30 часова, и то: 5 дана по 6 часова до 15 августа. • Оцењивање: Вредновање остварености исхода се врши кроз: <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове практичних вештина; • дневник практичне наставе који сваки ученик води за време професионалне праксе;

		<p>Динстани пиринач, купус на бечки начин, подварак.</p> <p>- Печена варива и прилози Кромпир на пекарски начин, пасуљ пребранац.</p> <p>- Пржена варива и прилози Пом-фрит, пом-чипс, пом-пај, пом-шато, пом-дипломат.</p> <p>- Прилози за дивљач Париске, чешке и тиролске кнедле, печене и куване јабуке са брусницама. - правилно чување прилога и варива до примене и сервирања - сервирање прилога и варива.</p> <p>У току практичног рада - одржавање личне и радне хигијене; - примена хигијенских стандарда; - примена правила заштите на раду; - примена ХАЦЦП принципа у току рада; - коришћење стручних израза.</p>	
--	--	--	--

Назив модула:	Бистре и густе супе, чорбе
Трајање модула:	12 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање бистрих и густих супа и чорби. • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација. 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише бистре и густе супе, чорбе; • наведе врсте бистрих и густих супа, чорби; • разликује нормативе за бистре и густе супе, чорбе; • описује начине припреме намирница за бистре и густе супе, чорбе; • припрема бистре и густе супе, чорбе; • разликује додатке за бистре и густе супе; • припрема додатке за бистре и густе супе, чорбе • одржава јела до сервирања; • сервира припремљена јела; • декорише припремљена јела; 	<p>Бистре супе: појам, припрема и примена у куварству: супа од говеђег меса; супа од кокошијег меса.</p> <p>Додаци за супе од: теста: резанци, флекуце, тарана од ливеног теста: целестино и фригато; гриза: кнедле од гриза и кнедле од цигерице; поврћа: жилијен.</p> <p>Појачане супе консомеи: појам, припрема и примена у куварству: консоме од говеђег меса, консоме од кокошијег меса додаци за консоме: печени: профитероле, бисквит са шунком и крутон; комбиновани: колберт.</p> <p>Густе супе потажи: појам, подела, припрема и примена у куварству: велутеи: од пилећег меса, целера и артичока;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Професионална пракса се реализује по завршетку наставе у трајању од 30 часова, и то: 5 дана по 6 часова. • Оцењивање: Вредновање остварености исхода се врши кроз: • праћење остварености исхода; • тестове практичних вештина; • дневник практичне наставе који сваки ученик води за време професионалне праксе.

		<p>пасирани потажи: од парадајза и од поврћа;</p> <p>непасирани потажи од: печурака и броколија.</p> <p>Чорбе: појам, подела, припрема и примена</p> <p>рагу чорбе: од телећег меса, пилећег меса и јагњећег меса.</p> <p>Националне чорбе:</p> <p>од телећег меса, пилећег меса и јагњећег меса на српски начин, мађарска гулаш чорба, руски боршч, италијански минестрон.</p>	
--	--	---	--

Назив модула:	Топла предјела
Трајање модула:	12 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање топлих предјела. • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација. 	<ul style="list-style-type: none"> • Дефинише топла предјела • разликује врсте топлих предјела; • разликује рецептуре за топла предјела; • опише начине припремања намирница за топла предјела; • припрема топла предјела; • чува до сервирања топла предјела; • сервира топла предјела; 	<p>Топла предјела: појам, подела и карактеристике;</p> <p>Топла предјела од јаја:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Омлет: натур, омлет са сувомеснатим и млечним производима; - Кајгане: натур и на српски начин; - Специјалитети од јаја: бекендекс и хемендекс; - Поширана јаја: 	<ul style="list-style-type: none"> • Професионална пракса се реализује по завршетку наставе у трајању од 30 часова, и то: 5 дана по 6 часова. • Оцењивање: Вредновање остварености исхода се врши кроз: <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове практичних вештина; • дневник практичне наставе

	<ul style="list-style-type: none"> • декорише топла предјела. 	<p>са путером, на кладовски и ловачки начин</p> <p>Топла предјела од теста: Српска гибаница, пита зељаница, савијаче, њоке, равиоли, канелони са спанаћем и шунком</p> <p>Топла предјела од палачинки: Поховане палачинке са шунком и печуркама, гратиниране палачинке са сиром;</p> <p>Топла предјела од пиринча: Рижото од печурака, црни рижото и рижото од плодова мора;</p> <p>Топла предјела са сиром: Крофне са сиром, поховани качкаваљ;</p> <p>Топла предјела од печурака: Печурке на жару, печурке "орли";</p> <p>Шпагете: Наполитен, миланез, болоњез и карбонаре;</p> <p>Брускети: Сицилијен, карли бред;</p> <p>Крокети: Од кромпира, пиринча, шунке, печурака;</p> <p>Суфлеи/ пудинзи: Са сиром, печуракама и</p>	<p>који сваки ученик води за време професионалне праксе.</p>
--	--	--	--

		спанаћем; Топла предјела од рибе: Риба "орли", лигње порвенсал, поховане лигње;	
--	--	---	--

Назив модула: Трајање модула:	Готова јела 24 часа
----------------------------------	--------------------------------------

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему, примену и издавање готових јела. • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација. 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише готова јела; • групише готова јела; • познаје норматив за готова јела; • припрема намирнице за готова јела; • користи фондове у припреми јела; • припрема готова јела; • одржава припремљено готово јело до сервирања; • сервира готова јела; • декорише готова јела. 	<p>Готова јела - појам, дефиниција, подела, припрема и примена:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кувана меса: кувана говедина, кувана телетина, кувана јагњетина у млеку, пилеће месо у супи; - Гулаш: говеђи гулаш и бакрач гулаш; - Паприкаш: од телећег, од свињског, од пилећег и од јагњећег меса; - Шпикована меса: шпикована говедина у пикант сосу. <p>Јела од поврћа и меса:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сладак купус са свињским месом и са јагњећим месом; - Чорбаст пасуљ са сувим месом; - Ћувеч: ђувеч са свињским месом; - Ризото: ризото са телећим месом и са пилећим месом; - Пилав: пилав са телећим месом, са јагњећим месом, са пилећим месом; 	<ul style="list-style-type: none"> • Професионална пракса се реализује по завршетку наставе у трајању од 30 часова, и то: 5 дана по 6 часова. • Оцењивање: Вредновање остварености исхода се врши кроз: • праћење остварености исхода; • тестове практичних вештина; • дневник практичне наставе који сваки ученик води за време професионалне праксе.

		<p>- Ајмокац (фрикасе): од телећег меса, од пилећег меса, од јагњећег меса, ајмокац дибари; од телећег меса, од пилећег меса, од јагњећег меса;</p> <p>- Соте: од телећег меса са печуркама.</p> <p>Јела од млевеног меса - фаширане месне масе:</p> <p>- припрема месне масе;</p> <p>- фаширана шницла;</p> <p>- ролат - Штефани;</p> <p>- ћуфте у сосу од парадајза;</p> <p>- Сарма: од слатког и од киселог купуса, од зеља;</p> <p>- Пуњено поврће: пуњене паприке у парадајз сосу, пуњене тиквице у мирођија сосу;</p> <p>- Мусаке: од кромпира, од тиквица.</p> <p>Јела од рибљег меса:</p> <p>- поширана риба, паприкаш од шарана, пијани шаран, смуђ на смедеревски начин.</p>	
--	--	--	--

Назив модула:

Национална јела

Трајање модула:

9 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
• Оспособљавање ученика за припрему, примену и	• дефинише национална јела; • разликује норматив за одређена	• Национална јела појам, карактеристике,	• Професионална пракса се реализује по завршетку наставе у

издавање националних јела. • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација.	<p>национална јела;</p> <ul style="list-style-type: none"> • припрема намирнице за национална јела; • припрема национална јела; • одржава припремљено јело до сервирања; • сервира национална јела; • декорише национална јела. 	<p>припремање и примена</p> <ul style="list-style-type: none"> - свадбарски купус; - пуњени патлиџан - Имам бајалди; - ћуфте на грчки начин; - розбратна на српски начин; - јагњећа капама. 	<p>трајању од 30 часова, и то: 5 дана по 6 часова.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оцењивање: <p>Вредновање остварености исхода се врши кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове практичних вештина; • дневник практичне наставе који сваки ученик води за време професионалне праксе.
---	--	--	--

Назив модула:	Печења
Трајање модула:	3 часа

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за припрему и издавање печења. • Оспособљавање ученика за израду основних калкулација. 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује нормативе за печења; • припрема намирница за печења; • опише начин припреме печења; • припрема сафт за печење; • сервира печења; • декорише печења. 	<p>Печења</p> <ul style="list-style-type: none"> - свињско; - телеће; - пилеће; - прасеће; - роловане пуњене телеће груди. 	<ul style="list-style-type: none"> • Професионална пракса се реализује по завршетку наставе у трајању од 30 часова, и то: 5 дана по 6 часова. • Оцењивање: <p>Вредновање остварености исхода се врши кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове практичних вештина; • дневник практичне наставе који сваки ученик води за време професионалне праксе.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Здравствена култура
- Исхрана
- Хемија
- Основе услуживања
- Националне кухиње
- Економика и организација туристичких и угоститељских предузећа

Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Први разред

Назив предмета:	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ
Годишњи фонд часова:	34 часа
Разред:	први

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Стицање знања, развијање вештина, усвајање вредности и формирање ставова који су претпоставка за успешан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву; 2. Оснаживање ученика за поштовање, одбрану и афирмацију вредности демократског друштва; 3. Јачање друштвене кохезије, уважавање различитости и подршка сузбијању сваког облика дискриминације и насиља.
------------------	---

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
ЈА, МИ И ДРУГИ	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицање ученика на међусобно упознавање • Подстицање ученика да сагледају 	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира своје особине и да их представи другима • Препозна, анализира сличности и разлике унутар групе • Прихвати друге ученике и 	<ul style="list-style-type: none"> • Лични идентитет • Откривање и уважавање разлика • Групна припадност • Стереотипи и 	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.

	међусобне сличности и разлике и уваже их • Развој негативног става према било ком облику дискриминације	уважи њихову различитост • Препозна предрасуде, стереотипе, дискриминацију, нетолеранцију поразличитим основама • Сагледа могуће последице нетолеранције, дискриминације, стереотипа, предрасуда и начине	предрасуде • Толеранција и дискриминација	Реализација наставе: Предмет се реализује кроз: • теоријску наставу Подела одељења на групе • Одељење се не дели на групе Место реализације наставе Настава се реализује у учионици
КОМУНИКАЦИЈА У ГРУПИ	• Оспособљавање ученика за комуникацију у групи	• Искаже, образложи и брани мишљење аргументима • Активно слуша • Дебатује и дискутује на неугрожавајући начин, уважавајући мишљење других • Објасни разлику између дијалога и дебате • Објасни разлоге и начине настанка гласина у свакодневной комуникацији и објасни последице које изазивају гласине	• Самопоуздано реаговање • Гласине • Неслушање, активно слушање • Неоптужујуће поруке • Изражавање мишљења • Вођење дебате и дијалога	Препоруке за реализацију наставе • Активности на првим часовима треба тако организовати да се обезбеди међусобно упознавање ученика, упознавање ученика са циљевима и наставним садржајима предмета, али и тако да наставник добије почетни увид у то са каквим знањима, ставовима и вештинама из области грађанског васпитања група
ОДНОСИ У ГРУПИ/ ЗАЈЕДНИЦИ	• Оспособљавање ученика за рад у групи/тиму и међусобну сарадњу	• Ради у групи/тиму • Препозна предности групног/тимског рада • Учествоје у доношењу групних одлука • Разликује могуће облике учешћа младих у друштвеном животу • Објасни потребу и важност	• Сарадња • Групни рад • Групно одлучивање • Учешће младих: "Лествица партиципације" • Радити заједно	располаже с обзиром да нису сви ученици у основној школи похађали наставу грађанског васпитања у истој мери. • Реализација програма треба да се одвија у складу са принципима активне,

		<p>партиципације младих у друштвеном животу</p> <ul style="list-style-type: none"> • Објасни степене и облике учешћа младих у друштвеном животу 		<p>проблемске и истраживачке наставе са сталним рефлексима на одговарајуће појаве из друштвеног контекста прошлости и садашњости.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Квалитет наставе се обезбеђује усаглашавањем садржаја са одговарајућим методичким активностима и сталном разменом информација унутар групе. • Дobar индикатор успешне наставе је способност ученика да адекватно примењују стечена знања и вештине и да у пракси изражавају ставове и вредности демократског друштва. • Наставник треба да пружи неопходну помоћ и подршку ученицима у припреми и реализацији активности, а заједно са групом да обезбеди повратну информацију о њеној успешности.
	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицање ученика да сукобе решавају на конструктиван начин и избегавају сукобе 	<ul style="list-style-type: none"> • Објасни разлоге, ток и последице сукоба • Објасни ефекте конфликта на ток комуникације • Уочи факторе који одређују понашање у ситуацијама конфликта • Анализира сукоб из различитих улова, (препознаје потребе и страхове актера сукоба) и налази конструктивна решења прихватљива за обе стране у сукобу. • Образложи предности конструктивног начине решавања сукоба • Објасни значај посредовања у сукобу 	<ul style="list-style-type: none"> • Динамика и исходи сукоба • Стилски поступања у конфликтима • Сагледавање проблема из различитих углова • Налажење решења • Постизање договора • Извини 	
	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да препознају примере насиље у својој средини и преузму 	<ul style="list-style-type: none"> • Препозна и објасни врсте насиља • Идентификује и анализира узроке насиља у својој средини, међу вршњацима, 	<ul style="list-style-type: none"> • Посредовање • Насиље у околини • Вршњачко насиље 	<ul style="list-style-type: none"> • У реализацији овог програма наставник је извор знања, организатор и водитељ ученичких активности и особа која даје

	<p>одговорност за сопствено понашање у таквој ситуацији</p>	<p>школи</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идентификује и анализира могуће начине реаговања појединца у ситуацијама вршњачког насиља, из позиције жртве и посматрача • Прихвати одговорност за сопствено понашање 	<ul style="list-style-type: none"> • Насиље у школи. • Постизање мира 	<p>повратну информацију.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повратна информација је од великог значаја не само за процес стицања сазнања, већ и за подстицање самопоуздања, учешћа у раду групе и мотивације за предмет • За успешно реализовање наставе број ученика у групи не би требала да буде већа од 25 ученика. Оптималан број ученика је 15-20 ученика <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: 1. праћење остварености исхода</p> <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ја, ми и други (7 часова) • Комуникација у групи (9 часова) • Односи у групи/заједници (18 часова)
--	---	--	---	--

Други разред

Назив предмета:	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ
Годишњи фонд часова:	32 часа
Разред:	други

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
ПРАВА И ОДГОВОРНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са врстама права и природом (универзалност, целовитост, недељивост) Упознавање ученика са начинима и механизмима заштите права Сагледавање значаја личног ангажовања у заштити сопствених права и права других људи 	<ul style="list-style-type: none"> Објасни значење и смисао људских права Разликује врсте људских права (лична, политичка, социјалноекономска, културна, здравствена права) Анализира и објашњава однос права и одговорности Објасни целовитост и узајамну повезаност људских права Објасни универзалност и развојност људских права Објашњава потребу посебне заштите права детета Проналази примере и показатеље остваривања и кршења људских права Процени положај појединца и друштвених 	<ul style="list-style-type: none"> Потребе и права Права и правила Права и закони Међународна документа о заштити права Права и вредности Врсте права Односи међу правима Сукоб права Дечја и људска права Конвенције и заступљеност права у штампи Одговорност одраслих Одговорност деце Кршење права детета Заштита права детета 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу <p>Подела одељења на групе</p> <ul style="list-style-type: none"> Одељење се не дели на групе <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Реализација програма треба да се одвија у складу са принципима активне, проблемске и истраживачке

		<p>група са аспекта људских права</p> <ul style="list-style-type: none"> • Објасни механизме и начине за заштиту људских права • Анализира и тумачи основна међународна и домаћа документа из области људских права • Објасни улогу најзначајнијих институција и процедуре заштите људских права • Објасни улогу појединца и група у заштити људских права 		<p>наставе са сталним рефлексијама на одговарајуће појаве из друштвеног контекста прошлости и садашњости.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Квалитет наставе се обезбеђује усаглашавањем садржаја са одговарајућим методичким активностима и сталном разменом информација унутар групе.
<p>ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВОЂЕЊЕ АКЦИЈЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицање ученика на активну партиципацију у животу школе • Развијање вештина планирања акција 	<ul style="list-style-type: none"> • Идентификује проблеме у својој локалној заједници/ школи • Анализира изабране проблеме, изучава их • Предлаже активности и дискутује о њима са осталим члановима тима • Сарађује са члановима тима и учествује у доношењу одлука • Формулише циљеве и кораке акције • Иницира активности, прати их и оцењује их • Представи путем јавне презентацију нацрт акције 	<ul style="list-style-type: none"> • Избор проблема • Идентификација могућих решења • Припрема нацрта акције • Реализација акције (ван редовних часова и учионице) • Анализа реализоване акције • Представљање резултата акције 	<ul style="list-style-type: none"> • Добар индикатор успешне наставе је способност ученика да адекватно примењују стечена знања и вештине и да у пракси изражавају ставове и вредности демократског друштва. Наставник треба да пружи неопходну помоћ и подршку ученицима у припреми и реализацији активности, а заједно са групом да обезбеди повратну информацију о њеној успешности. • У реализацији овог програма наставник је извор знања, организатор и водитељ ученичких активности и особа

		и резултате акције	<p>која даје повратну информацију.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повратна информација је од великог значаја не само за процес стицања сазнања, већ и за подстицање самопоуздања, учешћа у раду групе и мотивације за предмет • За успешно реализовање наставе број ученика у групи не би требала да буде већа од 25 ученика. Оптималан број ученика је 15-20 ученика <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: 1. праћење остварености исхода</p> <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Права и одговорности (16 часова) • Планирање и извођење акције (16 часова)
--	--	--------------------	--

Трећи разред

Назив предмета:	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ
Годишњи фонд часова:	30 часова
Разред:	трећи

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
ДЕМОКРАТИЈА И ПОЛИТИКА	<ul style="list-style-type: none"> Разумевање појмова демократија, политика, власт, грађански живот Упознавање са механизмима функционисања демократије и институцијама демократије Сагледавање значаја и начина контроле и ограничења власти у демократији 	<ul style="list-style-type: none"> Објасни појмове демократија, политика, власт, грађански живот Наведе разлике између демократског и недемократског начина одлучивања Објасни разлике између непосредне и посредне демократије Анализира различите начине ограничавања власти Разликује надлежности законодавне, извршне и судске власти 	<ul style="list-style-type: none"> Демократија, политика и власт Функционисања институције демократије Механизми и начини контроле и ограничења власти у демократском поретку 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу <p>Подела одељења на групе</p> <ul style="list-style-type: none"> Одељење се не дели на групе <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Реализација програма треба да се одвија у складу
ГРАЂАНИН И ДРУШТВО	<ul style="list-style-type: none"> Сагледавање улоге грађанина/грађанке у демократском друштву Упознање се са радом локалне самоуправе Сагледавање улоге и 	<ul style="list-style-type: none"> Разуме политичко одређење појма грађанин/грађанка Разуме значај поштовања закона у демократској држави 	<ul style="list-style-type: none"> Однос државе и грађанског друштва Појам грађанина Значај и начин учествовања грађанина у политици 	

	<p>карактеристика цивилног друштва у демократији</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сагледавање значаја и начина учествовања грађанина/грађанке у политици 	<ul style="list-style-type: none"> • Објасни улогу локалне самоуправе и послове којима се она бави • Објасни карактеристике и улогу цивилног друштва • Наведите могућности утицаја грађана на власт, правни и политички систем (различите форме грађанског удруживања, различите форме грађанских иницијатива и акција) • Идентификује и анализира факторе који ометају/ подстичу демократски развој друштва 	<ul style="list-style-type: none"> • Улога грађана у остваривању права 	<p>са принципима активне, проблемске и истраживачке наставе са сталним рефлексивним одговарајућим појавом из друштвеног контекста прошлости и садашњости.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Квалитет наставе се обезбеђује усаглашавањем садржаја са одговарајућим методичким активностима и сталном разменом информација унутар групе. • Дobar индикатор успешне наставе је способност ученика да адекватно примењују стечена знања и вештине и да у пракси изражавају ставове и вредности демократског друштва.
<p>ГРАЂАНСКА И ПОЛИТИЧКА ПРАВА И ПРАВО НА ГРАЂАНСКУ ИНИЦИЈАТИВУ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са суштином грађанских права и правом на грађанску иницијативу • Сагледавање улоге грађана у остваривању људских права у демократском друштву • Сагледавање неопходности и начина активног учешћа 	<ul style="list-style-type: none"> • Објасни појам људских права • Наведите врсте људских права и објасни њихов садржај • Анализира представљање људских права у актуелним медијима • Објасни улогу појединца у заштити и остваривању људских 	<ul style="list-style-type: none"> • Право на грађанску иницијативу • Партиципација грађана у процесу доношења одлука и право на самоорганизовање грађана • Улога невладиних организација 	<ul style="list-style-type: none"> • Наставник треба да пружи неопходну помоћ и подршку ученицима у припреми и реализацији активности, а заједно са групом да обезбеди повратну информацију о њеној успешности. • У реализацији овог програма наставник је извор знања, организатор и водитељ ученичких

	грађана у демократском друштву	права <ul style="list-style-type: none"> • Објасни појам грађанске иницијативе • Наведите надлежности општине и послове којима се она бави • Разликује формалну од неформалне иницијативе • Наведите форму и садржај формалног предлога грађанске иницијативе • Наведите структуру, функционисање, правила и процедуре рада Скупштине • Изведе симулацију заседања Скупштине поштујући све процедуре у процесу доношења одлука на предлог грађана • Објасни појам, карактеристике, улогу и врсте удруживања грађана • Идентификује и анализира активности и акције удружења грађана у својој локалној заједници. 		активности и особа која даје повратну информацију. <ul style="list-style-type: none"> • Повратна информација је од великог значаја не само за процес стицања сазнања, већ и за подстицање самопоуздања, учешћа у раду групе и мотивације за предмет • За успешно реализовање наставе број ученика у групи не би требала да буде већа од 25 ученика. Оптималан број ученика је 15-20 ученика <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <p>1. праћење остварености исхода</p> <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Демократија и политика (4 часа) • Грађанин и друштво (8 часова) • Грађанска и политичка права и право на грађанску иницијативу(10 часова) • Планирање конкретне акције (8 часова)
<p>ПЛАНИРАЊЕ КОНКРЕТНЕ АКЦИЈЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицање и оспособљавање ученика за планирање 	<ul style="list-style-type: none"> • Идентификује проблеме у својој локалној заједници 	<ul style="list-style-type: none"> • Избор проблема • Идентификација могућих решења 	

	<p>заједничких акција и пројеката у локалној заједници</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира изабране проблеме, изучава их • Предлаже активности и дискутује о њима са осталим члановима тима • Сарађује са члановима тима и учествује у доношењу одлука • Формулише циљеве и кораке акције • Иницира активности, прати их и оцењује • Представи путем јавне презентацију нацрт акције и резултате акције 	<ul style="list-style-type: none"> • Припрема нацрта акције • Реализација акције (ван редовних часова и учионице) • Анализа реализоване акције • Представљање резултата акције 	
--	--	---	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Српски језик и књижевност
- Историја
- Социологија са правима грађана

B: ИЗБОРНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ

STRANI JEZIK I (sedma godina učenja)

Treći razred

Naziv predmeta:	STRANI JEZIK I (sedma godina učenja)
Godišnji fond časova:	30
Razred:	treći

Ciljevi predmeta:	Razvijanje sazajnih i intelektualnih sposobnosti i sticanje pozitivnog odnosa prema drugim kulturama uz uvažavanje različitosti i usvajanje znanja i umjenja potrebnih u komunikaciji na stranom jeziku u usmenom i pisanom obliku, kako u svakodnevnom životu tako i u poslovnom okruženju.
-------------------	--

CILJ	ISHODI NA KRAJU TREĆEG RAZREDA Učenik će biti u stanju da:	PREPORUČENE TEME OPŠTE I STRUČNE I GRAMATIČKI SADRŽAJI (80% + 20%)	KOMUNIKATIVNE FUNKCIJE	NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA
SLUŠANJE Osposobljavanje učenika za razumevanje usmenog govora	<ul style="list-style-type: none"> • razume osnovne poruke i zahteve iskazane jasnim standardnim jezikom kada je reč o bliskim temama (škola, posao, hobi) • razume globalno suštinu nešto dužih razgovora ili diskusija na sastancima, koji se odnose na manje složene sadržaje iz struke, ukoliko se govori 	<ul style="list-style-type: none"> • Svakodnevni život (generacijski konflikti i načini prevazilaženja) • Obrazovanje (obrazovanje za sve, praksa i pripreme za buduće zanimanje, razmena učenika) • Poznate firme, preduzeća, ustanove, institucije u zemljama čiji se jezik uči 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predstavljanje sebe i drugih 2. Pozdravljanje (sastajanje, rastanak; formalno, neformalno, specifično po regionima) 3. Identifikacija i imenovanje osoba, objekata, boja, brojeva itd.) 4. Davanje jednostavnih 	NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA Komunikativna nastava stranih jezika podrazumeva poimanje jezika kao sredstva komunikacije; insistira na upotrebi ciljnog jezika u učionici u dobro osmišljenim kontekstima od interesa za učenike; pretpostavlja primenu tzv. <i>Teacher talk</i> , odn. prilagođavanje govorne delatnosti nastavnika interesovanjima i znanjima učenika; insistira na

	razgovetno standardnim jezikom, postavlja pitanja i traži objašnjenja u vezi sa temom diskusije/razgovora	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturni život (međunarodni projekti i učešće na njima) • Zaštita čovekove okoline (volonterski rad) • Mediji (štampa, televizija, elektronski mediji) • Istorijski događaji/ličnosti iz zemalja čiji se jezik uči • Svet kompjutera (prednosti i mane upotrebe kompjutera) 	<p>uputstava i komandi</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Izražavanje molbi i zahvalnosti 6. Izražavanje izvinjenja 7. Izražavanje potvrde i negiranje 8. Izražavanje dopadanja i nedopadanja 9. Izražavanje fizičkih senzacija i potreba 10. Iskazivanje prostornih i vremenskih odnosa 11. Davanje i traženje informacija i obaveštenja 12. Opisivanje i upoređivanje lica i predmeta 13. Izricanje zabrane i reagovanje na zabranu 14. Izražavanje pripadanja i posedovanja 15. Skretanje pažnje 16. Traženje mišljenja i izražavanje slaganja i neslaganja 17. Traženje i davanje dozvole 18. Iskazivanje čestitki 	<p>komunikativnom aspektu upotrebe jezika, odn. na značenju jezičke poruke, a ne toliko na gramatičnoj preciznosti iskaza; pretpostavlja da se znanja učenika mere precizno definisanim relativnim, a ne toliko apsolutnim kriterijumima tačnosti.</p> <p>Jedan od ključnih elemenata komunikativne nastave je i socijalna interakcija kroz rad u učionici. Ona se bazira na grupnom ili individualnom rešavanju problema, potraži za informacijama i manje ili više kompleksnim zadacima. U tim zadacima uvek su jasno određeni kontekst, procedura i cilj, čime se unapređuje kvantitet jezičkog materijala koji je neophodan uslov za bilo koje učenje jezika.</p> <p>Takozvana komunikativno-interaktivna paradigma u nastavi stranih jezika, između ostalog, uključuje i sledeće komponente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usvajanje jezičkog sadržaja kroz ciljano i osmišljeno učestvovanje u društvenom činu • poimanje nastavnog programa kao dinamične, zajednički pripremljene i ažurirane liste zadataka i aktivnosti • nastavnik je tu da omogući pristup i prihvatanje novih ideja
<p>ČITANJE</p> <p>Osposobljavanje učenika za razumevanje pročitanih tekstova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razume jednostavnije tekstove (standardna pisma, informacije o procesu rada u struci) koji su pisani običnim jezikom ili jezikom struke • razume opis događaja i osećanja • razume osnovni sadržaj kao i važnije detalje u izveštajima, brošurama i ugovorima vezanim za struku 	<p>STRUČNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zanimanja, opisi poslova i zaduženja u domenu ugostiteljstva • Vrste ugostiteljskih objekata i opisi usluga u ugostiteljstvu • Pribor i oprema za rad u ugostiteljskom objektu • Vrste namirnica, jela i poslastica • Hrana po regijama, odlike nacionalnih kuhinja i običaja u ishrani. • Način serviranja hrane i poslastica • Mere održavanja 		
<p>GOVOR</p> <p>Osposobljavanje učenika za kratko monološko</p>	<ul style="list-style-type: none"> • jednostavnim sredstvima opiše status i obrazovanje, buduće zaposlenje • opiše delatnost, firmu, 			

izlaganje i za učešće u dijalogu na stranom jeziku	proces rada ili pak prepriča telefonski razgovor ili odluke nekog dogovora u okviru poznate leksike • obrazloži kraće svoje namere, odluke, postupke	higijene i kvaliteta • Čitanje, praćenje i vođenje propisane dokumentacija u domenu struke • Poslovna komunikacija u pismenom i usmenom obliku na stranom jeziku (telefoniranje, ugovaranje sastanaka, potvrđivanje ili odbijanje rezervacije ili porudžbine, reklamacije i dr.)	19. Iskazivanje preporuke 20. Izražavanje hitnosti i obaveznosti 21. Iskazivanje sumnje i nesigurnosti	• učenici se tretiraju kao odgovorni, kreativni, aktivni učesnici u društvenom činu • udžbenici su samo jedan od resursa; osim njih preporučuje se i primena drugih izvora informacija i didaktičkih materijala, pogotovu kad je reč o stručnim temama • učionica postaje prostor koji je moguće restrukturirati iz dana u dan Važan cilj u učenju stranog jezika u srednjim stručnim školama je ovladavanje jezikom struke, i to u onolikoj meri koja je neophodna da se jezik koristi radi informisanosti i osposobljenosti za jednostavnu komunikaciju u usmenom i pisanom obliku na stranom jeziku. Taj segment nastave stranog jezika koji se progresivno uvećava od 20 do 50% tokom četvorogodišnjeg obrazovanja mora da bude jasno definisan i u skladu sa ishodima vezanim za kvalifikacije struke. Neophodno je da stručna tematika koja se obrađuje na stranom jeziku prati ishode pojedinih stručnih predmeta i bude u korelaciji sa njima. Realizacija nastave jezika struke se mnogo više ogleda u razvijanju receptivnih veština nego produktivnih jer je svrha učenja
PISANJE Osposobljavanje učenika za pisanje kraćih tekstova različitog sadržaja	• popunjava račune, priznanice i hartije od vrednosti • napiše jednostavno poslovno pismo prema određenom modelu • opiše i pojasni sadržaj shema i grafikona vezanih za struku	GRAMATIČKI SADRŽAJI Napomena: U trećem razredu trogodišnje srednje stručne škole nisu predviđeni novi gramatički sadržaji. U nastavi se sistematizuju i utvrđuju oni gramatički sadržaji čije savladavanje učenicima predstavlja posebnu teškoću a koji se u datoj struci često koriste.		
MEDIJACIJA Osposobljavanje učenika da prevodi, sažima i prepričava sadržaj kraćih usmenih i pisanih tekstova	• Sažima sadržaj teksta, filma, razgovara i sl.			
MEDIJSKA PISMENOST Osposobljavanje učenika da koriste medije kao izvore informacija i razvijaju kritičko	• identifikuje različita gledišta o istoj temi			

mišljenje u vezi sa njima				stranog jezika, u prvoj liniji, usmerena na to da se učenici osposobe da prate određenu stručnu literaturu u cilju informisanja, praćenja inovacija i dostignuća u oblasti struke, usavršavanja i napredovanja.
ZNANJA O JEZIKU	<ul style="list-style-type: none"> • korektno upotrebljava jednostavne strukture koristeći zavisne rečenice (uz određene sistemske elementarne greške koje globalni smisao ne dovode u pitanje) 			<p>Stoga je spektar tekstova koji se preporučuju veliki: šematski prikazi, uputstva o primeni aparata, instrumenata ili pak materijala, hemikalija, recepti, deklaracije, kraći stručni tekstovi čiji je sadržaj relevantan za tematske sadržaje stručnih predmeta, izveštaji, katalozi, programi sajamskih aktivnosti i sl. Veoma je bitno u radu sa takvim tekstovima odrediti dobru didaktičku podršku. Dobro osmišljeni nalozi upućuju na to da određene tekstove, u zavisnosti od težine i važnosti informacija koje oni nose, treba razumeti globalno, selektivno ili pak detaljno. Produktivne veštine treba ograničiti na strogo funkcionalnu primenu realnu za zahteve struke. To podrazumeva pisanje kratkih poruka, mejlova u okviru poslovne komunikacije (porudžbenice, reklamacije, zahtevi, molbe) i vođenje usmene komunikacije koja</p>

				omogućava sporazumevanje na osnovnom nivou bilo u direktnom kontaktu sa sagovornikom ili u telefonskom razgovoru. Predviđen je po jedan pismeni zadatak u svakom polugodištu.
--	--	--	--	---

KORELACIJA SA DRUGIM PREDMETIMA

- Srpski jezik i književnost
- Sociologija sa pravima građana
- Određeni sadržaji stručnih predmeta

ИЗАБРАНИ СПОРТ

Други или трећи разред

Назив предмета:	ИЗАБРАНИ СПОРТ
Годишњи фонд:	32 или 30
Разред:	други или трећи

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Циљ наставе предмета - изабрани спорт јесте да ученици задовоље своја интересовања и потребе за стицањем знања, способности за бављење спортом као интегралним делом физичке културе и настојање да стечена знања примењују у животу (стварање трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима); 2. Стицање теоријских знања у изабраном спорту, пружање неопходних знања из изабраног спорта (принципи, технике, начин вежбања - тренирања, стицање основних и продубљених тактичких знања; 3. Социјализација ученика кроз изабрани спорт и неговање етичких вредности према учесницима у такмичењу; 4. Откривање даровитих и талентованих ученика за одређени спорт и њихово подстицање да се баве спортом.
------------------	---

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<p>Предлог спортова који се понуде ученицима као избор: У првом реду, спортови који се у одређеном обиму обрађују кроз наставу физичког васпитања:</p> <ul style="list-style-type: none"> - атлетика - гимнастика - ритмичка гимнастика - рукомет - кошарка - одбојка - мали фудбал - плес 1. спортови 	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са вредностима спорта • усмерени развој и одржавање моторичких способности ученика; • учење и усавршавање моторичких форми изабраног спорта; • стицање теоријских знања у изабраном спорту; • познавање правила такмичења у изабраном спорту; • формирање навика за бављење изабраним спортом; • социјализација ученика кроз изабрани спорт и неговање етичких вредности према учесницима у такмичења; • откривање даровитих и талентованих ученика за одређени спорт и њихово подстицање да се баве спортом. 	<ul style="list-style-type: none"> • теоријски објасни вредности физичких активности при учествовању у спортској игри; • прикаже техничке вештине индивидуалне технике; • прикаже, објасни и демонстрира колективну тактику спортске гране са којом се упознао и учио; • игра уз примену правила игре; • учествује у организацији школских спортских такмичења • примењује правила фер 	<ul style="list-style-type: none"> • Програмски садржаји физичког васпитања-изабраног спорта чини следећа структура: • развијање моторичких способности ученика; • спортско-техничко образовање ученика (обучавање и усавршавање технике); • индивидуална и колективна тактика изабраног спорта; • теоријско образовање; • правила изабраног спорта; • организовање унутар одељенских и међуодељенских такмичења. <p style="text-align: center;">ТЕОРИЈСКО ОБРАЗОВАЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • упознавање ученика вредностима изабраног спорта; • упознавање ученика са основним принципима вежбања у складу са његовим узрастом; • упознавање ученика са 	<p>Настава физичко васпитање - изабрани спорт је изборни предмет и реализује се у оквиру редовне наставе са једним или два часа недељно који се уноси у распоред часова школе. Часови се уписују према редовном распореду часова у рубрику дневника под називом - изабрани спорт (нпр. атлетика) и посебно се нумеришу;</p> <p>сваки ученик је обавезан да се определи за један спорт које му се понуди почетком школске године, а још боље на крају претходног разреда;</p> <p>школа ученицима треба да понуди такав избор да њиме буду понуђени најмање два индивидуална и два колективна спорта. Уколико школа има оптималне услове за рад, ученицима се може понудити и више спортова;</p> <p>прихватају се они спортови за које се определило највише ученика у једном одељењу (цело одељење реализује програм</p>

<ul style="list-style-type: none"> • учење и усавршавање основних и сложених елемената технике изабраног спорта; • пружање неопходних знања из изабраног спорта (принципи технике, начин вежбања-тренирања, стицање основних и продубљених тактичких знања, правила такмичења у спорту итд.) и њихова примена у пракси; • учење и усавршавање основне тактике изабраног спорта и њена примена у пракси; • обавезна реализација такмичења на одељењском и разредном нивоу; • задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећењем и др; • стварање објективних представа ученика о сопственим могућностима за учешће у изабраном 	плеја	<p>штетним последицама неправилног вежбања и предозирања у изабраном спорту;</p> <ul style="list-style-type: none"> • упознавање ученика са етичким вредностима и слабостима спорта; • упознавање ученика са естетским вредностима спорта. <p>Минимални образовни захтеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предметни наставници утврђују минималне образовне захтеве, у складу са усвојеним програмом за сваки изабрани спорт. Под тим се подразумева: • савладаност основне технике и њена примена; • познавање и примена елементарне тактике; • познавање и примена правила; • ангажованост и учешће ученика на такмичењима у изабраном спорту. <p style="text-align: center;">ПРОГРАМ ПО ИЗБОРУ УЧЕНИКА</p>	<p>изабраног спорта целе школске године). Избор спорта врши се на нивоу одељења;</p> <p>предлог за изабрани спорт даје актив наставника физичког васпитања, у складу са условима рада школе.</p> <p>предлог мора бити реалан;</p> <p>предлажу се спортови за које постоје адекватни услови;</p> <p>ученици једног одељења могу изабрати исти спорт који су упражњавали у предходним разредима или могу изабрати нови спорт који до тада нису упражњавали.</p> <p style="text-align: center;">ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОГРАМА</p> <p>Основне карактеристике програму су:</p> <p>изборност;</p> <p>да служе потребама ученика;</p> <p>омогућавање наставницима не само да планирају већ и да програмирају рад у настави у складу са сопственим знањима, искуствима;</p> <p>програм у великој мери омогућава креативност наставника;</p> <p>програм је у функцији целокупне</p>
--	-------	---	---

	<p>спорту;</p> <ul style="list-style-type: none"> • подстицање стваралаштва ученика у спорту (у домену технике, тактике и такмичења). • упознавање ученика са основним принципима вежбања у складу са његовим узрастом; • упознавање ученика са штетним последицама неправилног вежбања и предозирања у изабраном спорту; • упознавање ученика са етичким вредностима и слабостима спорта; • упознавање ученика са естетским вредностима спорта. 		<ul style="list-style-type: none"> • РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ - Савладавање основних вежби: докорак, ", мењајући корак галопом у свим правцима, полкин корак, далеко високи скок, "маказице; - Систематска обрада естетског покрета тела у месту и у кретању без реквизита и са реквизитима, користећи при томе различиту динамику, ритам и темпо, - Примена савладане технике естетског покрета и кретања у кратким саставима. - Треба савладати најмање пет народних плесова. - Припрема за такмичење и приредбе и учешће на њима. • СПОРТСКА ИГРА (по избору) - Понављање и учвршћивање раније обучаваних елемената игре. - Даље проширивање и продубљавање техничко-тактичке припремљености ученика у складу са изборним 	<p>наставе физичког васпитања ученика.</p> <p>Предлог спортова који се понуде ученицима као избор.</p> <p>У првом реду, спортови који се у одређеном обиму обрађују кроз наставу физичког васпитања:</p> <ul style="list-style-type: none"> • атлетика; • гимнастика; • ритмичка • гимнастика: • рукомет; • кошарка; • одбојка; • мали фудбал; • плес. <p>Спортови који се налазе у програмима такмичења "Савеза за школски спорт и олимпијско васпитање Србије":</p> <p>Спортови за које је заинтересована локална средина, односно локална самоуправа.</p> <p>Спортови за које постоје одговарајући природни и материјални ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> - скијање; - веслање. <p>Спортови са којима су се ученици</p>
--	---	--	--	---

		<p>програмом за дату игру.</p> <p>РУКОМЕТ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу. - Покривање и откривање играча, одузимање лопте, ометање противника. Општи принципи постављања играча у одбрани и нападу. Напад са једним и два играча и напад против зонске одбране. Зонска одбрана и напад "човек на човека". Уигравање кроз тренажни процес. - Правила игре. - Учествовање на разредним, школским и међушколским такмичењима. <p>ФУДБАЛ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу. - Покривање и откривање играча, одузимање лопте и ометање противника. Општи принципи постављања играча у нападу и одбрани. Разне варијанте напада и одбране. 	<p>упознали кроз курсне облике рада.</p> <p><i>Дидактичко-методичко упутство за реализацију часова изабране спортске гране (изборног спорта)</i></p> <p>часове изабране спортске гране потребно је са методичког становишта у што већој мери прилагодити моделу часа физичког васпитања; у складу са моторичким формама које карактеришу изабрани спорт и које се примењују у основној фази часа, неопходно је бирати вежбања, како за уводно-припремну тако и завршну фазу часа; тежиште рада у свим изабраним спортовима да је на техници и њеној примени у ситуационим условима; код индивидуалних спортова инсистирати на примени кретања у такмичарским условима; Настојати да се трчи или плива што брже, скаче што више или баца што даље, постиже што више кругова итд.; код колективних спортова (спортских игара) форсирати</p>
--	--	---	---

		<p>Уигравање кроз тренажни процес.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правила малог фудбала. - Учествовање на разним школским и међушколским такмичењима. <p>• КОШАРКА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу - Техника кошарке. Шутирање на кош из места и кретања, шут са једном или обема рукама, са разних одстојања од коша. Постављање и кретање играча у нападу и одбрани. Одбрана "зоном" и "човек на човека". Напад против ових врста одбрана. Контранапад у разним варијантама и принцип блока. - Правила игре и суђење. - Учествовање на разредним и школским такмичењима. <p>ОДБОЈКА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу - Техника одбојке. Игра са 	<p>увежбавање технике и тактике највише кроз игру и ситуационе услове приближне условима игре; на сваком часу у одређеним временским интервалима спроводити такмичење између екипа.</p> <p>у раду на овим часовима неопходно је правити тимове-екипе према способностима; на часовима изабраног спорта обавезно је примењивати диференциране облике рада у складу са знањима и способностима ученика. Овакав приступ је обавезан уважавајући структуру ученика који су се определили за одређени спорт (има оних који су се тим спортом већ бавили или се њиме баве и ученика почетника); садржаје рада на часовима програмирају наставници задужени за реализацију предмета физичко васпитање - изабрани спорт у складу са знањима о спортској грани и сагледавањем способности и знања ученика; програмирани садржаји планирају се као и сви остали часови наставе физичког васпитања;</p>
--	--	--	--

			<p>повученим и истуреним центром. Смечирање и његова блокада. Уигравање кроз тренажни процес.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правила игре и суђења. - Учествовање на одељенским, разредним и међушколским такмичењима. <p>ПЛИВАЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Упознавање и примена основних сигурносних мера у пливању; - Усвајање две технике пливања (по склоностима и избору ученика). Вежбање ради постизања бољих резултата. Скок на старту и окрети. - Учествовање на одељенским, разредним и међушколским такмичењима. <p>БОРИЛАЧКЕ ВЕШТИНЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Избор борилачке вештине која се изучава на матичним факултетима спорта и физичког васпитања, и која је у програму Школских спортских такмичења. Наставник у складу са могућностима школе и интересовањима ученика 	<p>оцењивање ученика је у складу са обимом и квалитетом оног наученог садржаја који је за ученике одређен (програм за почетнике и програм за напредније); реализацијом часова физичког васпитања - изабрани спорт пратити и запажати ученике који су посебно талентовани за спорт и упућивати их да се њиме баве и изван школе у клубовима и спортским школама ако то желе или имају интересовања.; током рада са ученицима уочавати оне чије се интересовање за одређени спорт не поклапа са њиховим могућностима и истим на крају школске године саветовати за који спорт да се одреде у наредној школској години.</p> <p>ИИ ОРГАНИЗАЦИЈА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА</p> <p>садржаји наставе физичко васпитање - изабрани спорт могу се реализовати у објектима школе, на одговарајућим вежбаљима - објектима ван школе, под условом да се налазе</p>
--	--	--	--	--

			<p>предлаже наставни програм.</p> <p>КЛИЗАЊЕ И СКИЈАЊЕ - Програмски задаци из клизања и скијања обухватају савладавање основне технике и упознавање са правилима такмичења. Наставник предлаже наставни програм, који се заснива на програму клизања и предмета скијање на матичним факултетима</p>	<p>у близини школе или да је за ученике организован наменски превоз (спортска хала, базен, отворени терени, клизалиште, скијалиште итд.); часови се могу организовати у истој смени у оквиру распореда часова са другим предметима или у супротној смени, ако за тим постоји потреба и адекватни услови.</p> <p>ИИИ ПЛАНИРАЊЕ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА</p> <p>планирање образовно-васпитног рада спроводе наставници у складу са основним принципима планирања наставе физичког васпитања. Годишњи план рада је обавезни облик наставног планирања из кога проистичу месечни и недељни планови рада; сходно уобичајеној пракси, наставници обавезно израђују и припрему за појединачан час. Припрема за час базира се на прихваћеној четвороделној структури часа примереног потребама наставе физичког васпитања.</p>
--	--	--	---	---

				<p>ИВ ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ</p> <p><i>Праћење и вредновање постигнућа ученика</i> праћење напретка ученика обавља се сукцесивно током целе школске године, а на основу јединствене методологије која предвиђа следеће тематске целине. У осмом разреду оцењивање се врши бројчано, на основу остваривања оперативних задатака и минималних образовних захтева: стање моторичких способности; усвојене здравствено-хигијенске навике; достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у складу са индивидуалним могућностима; однос према раду.</p> <p>1. Праћење и вредновање моторичких способности врши се на основу савладаности програмског садржаја којим се подстиче развој оних физичких способности за које је овај узраст критичан период због њихове трансформације под утицајем физичких активности - координација, гипкост,</p>
--	--	--	--	---

				<p>равнотежа, брзина, снага и издржљивост.</p> <p>2. Усвојеност здравствено-хигијенских навика прати се на основу утврђивања нивоа правилног држања тела и одржавања личне и колективне хигијене, а, такође, и на основу усвојености и примене знања из области здравља.</p> <p>3. Степен савладаности моторних знања и умења спроводи се на основу минималних програмских захтева, који је утврђен на крају навођења програмских садржаја.</p> <p>4. Однос према раду вреднује се на основу редовног и активног учествовања у наставном процесу, такмичењима и ваншколским активностима. Оцењивање ученика у оквиру праћења и вредновања наставног процеса, врши се на основу правилника о оцењивању ученика основне школе и на основу савремених дидактичко методичких знања.</p> <p>Педагошка документација и дидактички материјал Обавезна педагошка</p>
--	--	--	--	--

			<p>документација је: <i>Дневник рада</i>, структура и садржај утврђује се на републичком нивоу и одобрава га министар, а наставнику се оставља могућност да га допуни оним материјалом за које има још потребе.</p> <p><i>Планови рада: годишњи</i>, по разредима и циклусима, план стручног актива, план ванчасовних и ваншколских активности и праћење њихове реализације.</p> <p><i>Писане припреме</i> наставник сачињава за поједине наставне временску артикулацију остваривања наставне теме (укупан и редни број часова, време реализације), конзистентну дидактичку структуру часова (облике рада, методичке поступке обучавања и увежбавања).</p> <p><i>Радни картон</i>: има сваки ученик са програмом садржаја који се вежба, а који сачињава учитељ или предметни наставник и који је прилагођен конкретним условима рада.</p> <p><i>Формулари за обраду података</i> за: стање физичких способности, реализацију програмских садржаја у часовној и ванчасовној</p>
--	--	--	--

				<p>организацији рада. <i>Очигледна средства:</i> цртежи, контурограми, видео-траке аранжирани, таблице оријентационих вредности моторичких способности, разноврсна обележавања радних места и други писани материјали који упућују ученике на лакше разумевање и остваривање радних циљева и задатака.</p>
--	--	--	--	--

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Други разред

Назив предмета:	ЛИКОВНА КУЛТУРА
Годишњи фонд часова:	32
Разред:	други

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Развијање стваралачког мишљења, визуелног опажања, критичког мишљења, индивидуалности и самопоуздања у самосталном ликовном изражавању, радозналости и маштовитости; 2. Оспособљавање за изражавање идеја, ставова, порука и емоција традиционалним и савременим визуелним медијима; 3. Подстицање успешне вербалне комуникације, тимски рад, самостално проналажење и систематизовање информација из различитих извора, креативне активности у слободно време, као и развијање способности за самопроцену и презентацију свог рада; 4. Развијање одговорности према очувању здравља и животне средине; 5. Упознавање са значајем и улогом уметности у друштву, свакодневном животу и раду; 6. Формирање позитивног става према очувању културног идентитета, националне и светске културне баштине; 7. Формирање навике праћења културно-уметничких садржаја путем штампе и електронских медија и посећивања музеја, галерија, библиотека, концерата, биоскопа, позоришта и других институција културе;
------------------	---

8. Оспособљавање за примену стечених знања и умења у свакодневном животу и раду.

Планирање и организација наставе	<p>1. Приликом израде годишњег плана, од 15 понуђених тема треба одабрати најмање 4. Минимално време за реализацију једне теме је пет часова. Наставник формира програм бирајући теме према:</p> <ul style="list-style-type: none"> • циљевима предмета; • расположивом фонду часова; • години учења; • специфичностима профила; • могућностима школе; • специфичностима локалне заједнице; • предзнањима и сазнајним могућностима ученика. <p>2. Теоријски садржаји и практични ликовни рад су интегрисани.</p> <p>3. Теме треба обрадити комбиновањем савремених наставних метода, уз разноврсне визуелне примере.</p> <p>4. Посебни садржаји су препоручени садржаји намењени појединим профилима и/или заинтересованим ученицима.</p> <p>Препоручени садржаји су садржаји који нису кључни за достизање исхода и могу да се обраде информативно: један редовни час, кроз домаћи задатак, тематску наставу или индивидуалне, одељенске и школске пројекте.</p> <p>5. У зависности од теме, пожељно је припремати наставу у сарадњи са наставницима општеобразовних, стручних и изборних предмета, педагогом, локалним уметницима и стручњацима и/или институцијама културе.</p> <p>6. Користити стручну литературу и интернет у припремању наставе. Ради лакшег прикупљања наставног материјала, програм садржи препоручене адресе или линкове на интернет-странице. Међутим, треба имати у виду да се ове адресе често мењају и да је наставник упућен на континуирано ажурирање наставног материјала.</p> <p>7. У зависности од теме, настава се реализује у кабинету за ликовну културу (атељеу), кабинету за информатику, радионици, простору школе, библиотеци, музеју, галерији, атељеу уметника, локалном окружењу...</p> <p>8. Како се не би прекинула мотивација и континуитет у раду, допустити ученицима да заврше радове код куће.</p> <p>9. Подстицати ученике да одступају од рутинских поступака и стереотипије, а елементе искуства реструктурирају и стављају у нове односе, испробавају различита оригинална решења у самосталном ликовном изражавању и процењују свој рад и радове других.</p> <p>10. Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • активност на часу. <p>11. Пожељно је на крају полугодишта и/или године организовати изложбу у локалној заједници и позвати родитеље на отварање.</p>
----------------------------------	---

12. Препоручује се наставницима вођење електронског портфолија који садржи: основне податке о наставнику, опис успешно реализоване теме, препоручено време за реализацију, коришћене материјале и технике, примере радова ученика, евентуално наставни материјал (визуелне примере) и препоручену литературу или адресе интернет-страница. Електронски портфолио треба да буде доступан на сајту или профилу школе. Циљ објављивања портфолија је промоција рада наставника и размена наставних материјала, идеја и линкова.

ТЕМЕ	ЦИЉЕВИ:	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕ НИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА:	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Дигитална фотографија	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање за примену дигиталне фотографије у настави, свакодневно м животу и раду; 	<ul style="list-style-type: none"> фотографише целину и детаљ под различитим условима осветљења; учита дигиталну фотографију на рачунар; обради фотографију у одабраном рачунарском програму; 	<ul style="list-style-type: none"> Примена дигиталне фотографије у настави, свакодневном животу и будућој професији, дигитална фотографија као савремени уметнички медиј; Принципи компоновања у фотографији, кадрирање, осветљење; Етичке норме у избору мотива, обради 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> одговарајући кабинет; простор школе. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> остварити сарадњу са наставником информатике и размену информација и искустава између ученика и ученика и наставника; према условима осветљења и временским приликама - један час реализовати у школском дворишту или у природи; изабрати рачунарски програм за обраду фотографија према могућностима школе и предзнањима ученика; објаснити ученицима како да фотографишу ликовне радове; напреднијим ученицима допустити експериментисање сложенијим алаткама у програму по избору; упутити заинтересоване ученике на литературу и бесплатне фото-едиторе на интернету; мотивисати ученике да учествују у уређењу школског часописа

		<p>фотографије и објављивању фотографија;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Фотографисање дигиталним фотоапаратом или мобилним телефоном: екстеријер, ентеријер, детаљ, мртва природа, аутопортрет; • Пренос фотографије на рачунар, обрада фотографије основним алаткама: опсецање, подешавање светлине, контраста и боје; • Сортирање, обележавање и чување фотографија на рачунару; • Могуће преобликовање неуспелих 	<p>или сајта/профила школе.</p> <p>Интернет:</p> <p>www.пхотоартс.цом www.атгет www.пхотограпху-ноу.нет www.пхотограпхуситес.цом www.пихипорт.цом www.усефилм.цом www.грапхицссофт.абоут.цом хттп://www.пхотограпхумад.цом/блог/пост/10-топ-пхотограпху-цомпоситион-рулес хттп://грапхицссофт.абоут.цом/од/пихелбаседвин/тп/фреепхотоедв.хтм хттп://www.схапецоллаге.цом/ хттп://download.цнет.цом/ хттп://АндреаПланет.цом/</p>
--	--	--	--

			<p>фотографија у апстрактне слике, позадине, колаже;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Самопроцена радова. <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Цртање светлом; • Израда електронског портфолија; • Рекламна фотографија; • Модна фотографија. 	
<p>Примитивна племенска уметност</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о појави, значају и функцији уметности у праисторији; • Развијање интересовања за племенску уметност и традицију различитих 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе улогу примитивне племенске уметности у праисторијско и савремено доба; • одабере медиј, мотив и материјал за рад и образложи избор; • уради 	<ul style="list-style-type: none"> • Примитивна племенска уметност од праисторије до савременог доба; • Услови за настанак уметности, функције уметности у праисторијско доба, материјали; 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • направити визуелни преглед праисторијске уметности свих континената, укључујући и налазе на тлу Србије, као увод у тему; • упоредити примере праисторијске уметности са савременом племенском уметношћу; • мотивисати ученике да самостално уоче специфичности примитивне племенске уметности различитих култура и народа;

<p>народа; • Формирање позитивног става према очувању културног идентитета;</p>	<p>ликовни рад са одликама примитивне племенске уметности;</p>	<p>• Разлози за дуготрајни опстанак примитивне племенске уметности, популарност савремене племенске уметности, последице комерцијализације; • Уметност афричких племена, инуитска уметност, уметност индијанских племена, абориџанска, полинезијска... плес, музика, одећа, украшавање, орнаментика, занати; • Примитивна уметност као инспирација савременим уметницима;</p>	<p>• у складу са могућностима, приказати презентацију, документарни филм или промотивни спот; пустити карактеристичну музику; остварити сарадњу са музејима; • упутити ученике на стваралачко изражавање природним материјалима: угљен, креда, дрво, лишће, шљунак, слама, плодови, кожа, камен, глина, канап, влакна, органске боје; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање или објавити презентацију радова на сајту/профилу школе.</p> <p>Интернет: хтп://www.гоогле.рс/имагес хтп://www.брадсхауффондацион.цом/ хтп://www.нативевиллаге.орг/ хтп://www.индианетзоне.цом/ хтп://www.аборигиналартонлине.цом/културе/сумболс.пхп хтп://www.инуит.цом/ хтп://www.вамена-галлериу.цом/ен/трибал-арт/оцеаниа/примитиве-магиц-стоне-малекула~60~671.хтмл хтп://www.висуал-артс-цорк.цом/анциент-арт/трибал-арт.хтмл хтп://www.трибал-ехплорер.цом/бугео_2.хтмл хтп://www.арцхаеологу.орг/ www.уоутубе.цом: Јанет анд Катху тхроат сингинг бетвеен цлассес, Аборигинал Дидгеридоо парт1, Масаи трибе данце, Нага трибал цхант анд данце, Зулу-премаритал данце...</p>
---	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none">• Израда цртежа, слика, скулптура, употребних и украсних предмета, тотема, маски, скица за шминку, одећу, накит, фризуру. Посебни садржаји:<ul style="list-style-type: none">• Креирање звука облицима из природе, уобличавање композиције на рачунару, учитавање звука у презентацију;• Ритуални плес: обједињавање слике, музике и плеса;• Терапија путем уметности: уметнички занати;• Истраживање: народна	
--	--	--	---	--

			<p>уметност Србије;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Израда сувенира; • Презентација: поређење култура (шминке, ношње, фризура, обуће, керамике, веза...). 	
<p>Цивилизације прошлости</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са значајним споменицима културе; • Формирање позитивног става према очувању културног наслеђа; 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни значај очувања споменика културе; • уради ликовни рад са карактеристикама одабране цивилизације; • дискутује о различитим решењима задатка; 	<ul style="list-style-type: none"> • Цивилизација - појам; • Општи приказ: географски положај, градови, трајање и разлог нестанка, веровања, положај владара, улога уметника и уметности; • Оријентациони избор споменика прошлости: Персеполис, 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • приказати цивилизације на временској ленти или их означити на карти света; • тему обрадити методом аналогije; посветити више пажње културама (цивилизацијама) које су ученицима непознате; • нагласити значај споменика прошлих цивилизација као наслеђа свих народа; • мотивисати ученике да самостално уоче сличности и разлике у уметности различитих цивилизација; • приликом постављања задатка, наставник је у улози наручиоца уметничког рада, а ученик у улози уметника; • поставити више задатака различитог степена сложености и омогућити ученицима да самостално одаберу задатак; • упутити ученике на доступне изворе информација; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору

		<p>Тутанкамонова гробница, <i>Мохењо-даро</i>, <i>Санџхи</i> (Индија), <i>Оин</i> династија - ратници од теракоте, <i>Маџху</i> <i>Пиџиху</i>, <i>Меса</i> <i>Верде</i>, <i>Цхиџен</i> <i>Итза</i>, <i>Тикал</i>, <i>Ел Тајин</i>, толтечки ратници у Тули, Ангкор, Петра, Нара;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Уметничка идеја у прошлим цивилизацијама , утицај веровања и друштвене организације на уметност; • Израда цртежа и скица за палате, храмове, стубове, орнаменте, споменике, рељефе, фасаде, фонтане, 	<p>школе и заједнички одабрати радове за објављивање или објавити презентацију радова на сајту/профилу школе.</p> <p>Интернет: хтп://www.гоогле.рс/имавес www.уоутубе.цом/ хтп://www.анциентцивилизатионс.цо.ук/хоме_сет.хтмл хтп://www.мауалордс.орг/ хтп://wxц.унесцо.орг/ен/лист/668 хтп://www.латинамерицанстудиес.орг/олмецс.хтм хтп://www.диносориа.цом/арцхеологије.хтм</p>
--	--	--	---

			<p>престоле, намештај, употребне и ритуалне предмете, дворске одежде, владарске симболе, вајање владарског портрета.</p> <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осмишљавање туристичке туре, израда рекламне презентације или брошуре; • Заштићена светска културна баштина. 	
<p>Ктитори, мецене и колекционари</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Сагледавање вредности и значаја уметничких дела из угла инвеститора; • Формирање 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни улогу и значај ктитора, мецена и колекционара у историји уметности; • формира 	<ul style="list-style-type: none"> • Појмови: ктитор, мецена, колекционар; • Велики инвеститори у уметност кроз историју: црква, владари, 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • извући занимљивости из литературе и са интернета о дворским

<p>навике праћења културно-уметничких манифестација;</p>	<p>електронску или штампану збирку уметничких дела; • образложи избор уметничких дела;</p>	<p>племство, буржоазија, држава, приватни фондови...улога и значај; • Инвестирање у различите облике уметности кроз историју: сакрални објекти, палате, споменици, ликовна уметност, позориште, балет, музика, мода, филм...музејске колекције, приватне збирке, мотиви за улагање у уметност; • Приказ десет значајних уметничких дела по избору наставника, уз образложење избора; • Одељенски</p>	<p>уметницима, градњи споменика, изради наруџбина; • објаснити ученицима разлику између уметничких дела и кича; • приликом поделе улога, поставити ученицима смернице, нпр. утврђену суму новца, институцију за коју се набавља уметничко дело, врсту уметности у коју се улаже; • у складу са могућностима, формирати индивидуалне или заједничку електронску, штампану или фото-збирку уметничких дела; • избећи негативне коментаре, мотивисати ученике да образложе свој избор; • у складу са могућностима, један час реализовати у музеју или галерији; • мотивисати ученике на континуирано ажурирање збирке; • мотивисати ученике на посећивање институција културе и културно-уметничких манифестација у локалном окружењу.</p> <p>Интернет: хтп://www.woopidoo.com/професион/арт-цоллекторс/индекс.хтм хтп://www.фамоусартистсгаллеру.цом/ хтп://www.мусеумстуфф.цом/ хтп://масон.гму.еду/~монтецин/мусеум.хтм хтп://www.лоувре.фр/ллв/цоммун/хоме.јсп?бмЛоцале=ен хтп://www.тхеатрехистору.цом/ хтп://www.артабус.цом/ хтп://www.филмсите.орг/дирецторс.хтмл хтп://www.фамоуспеопле.цо.ук/данцерс/ хтп://www.греатбуилдингс.цом/ хтп://www.нотаблебиографхиес.цом хтп://www.wга.ху/</p>
--	--	--	---

			<p>обилазак електронских: музеја, галерија, културно- историјских споменика, фестивала; • Улога колекционара или инвеститора: прикупљање и формирање електронске или штампане збирке уметничких дела по избору ученика.</p> <p>Посебни садржаји: • Истраживање: значајне културно- уметничке манифестације у Србији; • Истраживање: институције културе у Србији;</p>	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Терапија путем уметности: укључивање старије популације у уметничке активности. 	
Уметност рециклирања	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање за креативно преобликовање материјала за рециклажу; 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни значај рециклирања; • наведе улогу уметности у очувању животне средине; • уради ликовни рад од материјала за рециклажу; • образложи избор мотива и материјала; 	<ul style="list-style-type: none"> • Уклањање отпада у великим градовима, време распадања појединих материјала, значај рециклирања, улога и значај уметности у очувању животне средине и смањењу сиромаштва; • Израда скица; • Преобликовање предмета и материјала за рециклажу: израда таписерије од 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • успоставити повезаност са сличним садржајима(обликовање и преобликовање) из основне школе; • према потреби поделити ученике у парове или мање тимове; • избећи шаблонске радове, нпр. људске фигуре и роботе направљене од пластичних флаша; • упутити ученике у процес израде, али инсистирати на иновативним решењима у оквиру процеса; • уколико ученици раде на једном или два сложенија рада већег формата, помоћи у техничкој реализацији (нпр. спајање делова у целину, поставка и сл.); • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и објавити радове на сајту/профилу школе. <p>Интернет:</p> <p>хттп://вебецоист.цом/ хттп://www.артецо.цом/ хттп://www.багс2рицхес.цо.ук/ хттп://www.роббиероуландс.цом.ау/артворкс.пхп</p>

		<p>пластичних трака, израда асамблажа, скулптура и инсталација, израда накита, торби, шешира, кутија за оловке и накит, посуда, лустера, стоних лампи, мозаика;</p> <p>• Оријентациони избор уметника: <i>Даниел Цлемметт, Ницк Гентру, Роберт Брадфорд, Јамес Цорбетт, Субодх Гупта, Емма Вхитесиде, Мицхел де Броин, Хонг Куоунг, Аурора Робсон, Луцу Норман, Нек Цханд...</i></p> <p>Посебни</p>	<p>хтп://www.johnдахлсен.цом/ хтп://www.тоонтоонз.цом/цанарт/цанартмаин.хтмл хтп://www.бонниемелтзер.цом/МихедМедиа.хтмл хтп://www.хеарт2арт2хеарт.цом/пагес/тхефоревертрон.хтмл хтп://www.алуминоуспублисхинг.цом/пхпББ/ хтп://www.артхунт.цо.ук/индех.хтм хтп://www.рецуцле2арт.цом/ хтп://фресхоме.цом/2010/07/17/оригинал-валл-цлоцкс-маде-фром-винул-рецордс/ хтп://www.гхостфорест.орг/ хтп://quазен.цом/артс/арцхитецтуре/севен-странге-хоусес-маде-оф-рецуцлед-материалс/ хтп://инхабитат.цом/лов-инцоме-хоусинг-маде-оф-рецуцлед-материалс/ хтп://www.греенхомебуилдинг.цом/рецуцлематериалс.хтм хтп://сциенцехах.цом/2010/01/беаутифул-хоме-буилт-фром-рецуцлед-материалс/ хтп://www.ехпедитио.орг/ хтп://www.сцивее.тв/ноде/6935хтп://www.ацхилдгроуs.цом/2008/02/28/цоол-рецуцлед-багс-бу-а-воменс-цо-оп/</p>
--	--	--	---

			<p>садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Израда колекције одеће од материјала за рециклажу; • Грађење зидова, пултова, клупа, ограда и мањих објеката од пластичних флаша, конзерви, стиропора, гума, затварача; • Терапија путем уметности: материјали за рециклажу који су погодни за рад са децом и старијим особама; • Креирање звука предметима за рециклажу; • Видео-рад: акција чишћења околине. 	
Уметност и наука	• Формирање целовите	• наведе примере	• Повезаност науке и	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима

<p>слике о повезаности уметности, науке и различитих делатности;</p>	<p>повезаности уметности и науке, наставних предмета и различитих делатности;</p>	<p>уметности; <ul style="list-style-type: none"> • Математика у уметности: симетрија, перспектива, модуларност, златни пресек, орнаментика, теселација, оригами; • Географија у уметности: пејзажи; апстрактне слике инспирисане сателитским снимцима и географским картама; • Биологија у уметности: уметност под микроскопом, илустрације, анатомски цртежи; • Хемија у уметности: производња пигмената и материјала, фотографије; </p>	<p>наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговарати о уметничкој вредности научних илустрација; • приказати Леонардове, Рембрантове и Дирерове скице и цртеже; <p>задати ученицима пројектне задатке, према интересовањима;</p> <ul style="list-style-type: none"> • избећи наглашавање ликовног рада као илустрације наставних садржаја, инсистирати на оригиналном ликовном приказу; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе. <p>Интернет:</p> <p>www.mi.sanu.ac.rs/~jablanc/c-d3.htm http://www.литандарт.цом/2008/01/30/тхе-арт-сциенце-пхеномен/ www.оригамитесселлатионс.цом http://цедисон.вордпресс.цом/цатегору/оригами-тесселлатион/ www.артофгеографху.цом www.браинпицкинг.орг http://www.сциенцеарт.нл/ http://www.сциенцеарт.цо.ук/ http://биоарт.мед.харвард.еду/ http://www.ворлдсциенцефестивал.цом/БиоАрт http://атуноу.блогспот.цом/2006/11/whо-саус-енгинееринг-анд-арт-цант.хтмл http://www.арттхерапу.орг/ http://www.цап.ца/аоп/арт.хтмл http://www.фиелдспројецт.цом/</p>
--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Физика у уметности: оптика, акустика, фотографије; • Историја и уметност: историјски догађаји у уметничким делима, уметничка дела као историјски извори; • Разговор о повезаности уметности и других наставних предмета и делатности; • Израда цртежа, скулптура, слика, графика, постера, инсталација, фотографија, видео-радова, орнамената, оригамија, колажа... наука, наставни 	<p>хтп://артофцхемистру.цом/индекс.хтмл хтп://www.схандс.орг/аим/ хтп://цаде.вриттле.ац.ук/АгрицултуреАрт.асп хтп://www.геологуинарт.цом/геоарт_вебзине.хтмл хтп://www.пбс.орг/сееингинтхедарк/ресоррес-линкс/астроному-анд-тхе-артс.хтмл хтп://артандтецх.осу.еду/</p>
--	--	--	---

			<p>предмет, област, лекција, дефиниција, формула, појам као инспирација.</p> <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Терапија путем уметности: лечење бојом, звуком и покретом; • Тематски дан. 	
<p>Уметност ХХИ века</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са утицајем технологије на уметност ХХИ века; • Стваралачко изражавање савременим медијима; 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни утицај технологије на уметност ХХИ века; • наведе пример утицаја технологије на уметност ХХИ века; • изрази идеје, емоције, поруке и ставове савременим медијима; 	<ul style="list-style-type: none"> • Традиционални и савремени медији у ХХИ веку; • Одговарајући примери уметничких медија, праваца и техника: 3Д анимација, сликање песком, динамичко сликарство, дигитална уметност, 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • остварити сарадњу са наставником информатике и/или наставницима стручних предмета; • приказати ученицима разноврсне примере; • по завршетку теме заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе. <p>Интернет:</p> <p>www.цуланд.ру хттпс://биоарт.мед.харвард.еду/ хттп://сандфантасу.цом/</p>

		<p>ласерска уметност, генетичка уметност, нано уметност, интерактивна уметност, виртуелна уметност, акционо сликање на сцени, визуелни ефекти за филм;</p> <p>• Прибор: <i>glow граффити</i> спреј, ЛЕД светлосни канапи, интерактивне табле, И/О четка, Филипсов прибор за дигитално сликање светлом;</p> <p>• <i>Цуберфест</i> (Киберфест, Русија), СТРП фестивал; ВИДФЕСТ (Ванкувер);</p>	<p>хтп://www.флихху.цом/украине-талант-санд-аниматсион.хтм хтп://www.санбасе.цом/ хтп://www.давемц.нет/ГенАрт/ хтп://www.гамасутра.цом хтп://www.виртуаларт.ат/ хтп://www.абстрактдигиталартгаллеру.цом хтп://www.неме.орг/маин/524/цоллецтинг-неу-медиа-арт хтп://www.дпанди.цом/јд/индех.хтмл хтп://цреативефан.цом/30-инцредибле-матте-паинтингс-фром-фамоус-филмс/ хтп://www.e-онсофтваре.цом/продуцтс/солутионс/?паге=матте хтп://www.зоицстудиос.цом хтп://www.алцхемистс.цом хтп://www.холограпхицарт.цо.ук хтп://www.ласерартфест.ца/ хтп://www.мат.уцсб.еду/ хтп://www.аниматроницс.орг/ хтп://www.тецхблог.цом уоутубе: Блацклигхт Ну2АРТ перформанце; Паинт данце; Мо(ве)мент: ливе паинтинг анд данце; Сунцхронизед Елементс; лигхт паинтинг; АртЦреатедФромСхadowс, Пхилипс-дигитал-лигхт-паинтинг-кит, И/О брусх...</p>
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none">• Цртање, сликање, графика и вајање у рачунарском програму; видео-записи, одељенски спотови, монтажа и анимација у рачунарском програму; колективно акционо сликање на сцени; обједињавање ликовне уметности, филма, музике и плеса; израда светлосне скулптуре, слике или инсталације; израда звучне скулптуре, кинетичке скулптуре... <p>Посебни садржаји:</p>	
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Специјални (механички) ефекти у позоришту и визуелни ефекти за филм; • Звучни ефекти; • Електронска музика; • Терапија путем уметности: материјали и технике; • Експериментална архитектура, паметне зграде; • Црно позориште; плес сенки; • Ликовно обликовање веб странице. 	
Амбијент и простор	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање за естетско преобликовање елемената ентеријера и 	<ul style="list-style-type: none"> • опише утицај амбијента на расположење, понашање и радни учинак; • преобликује елементе 	<ul style="list-style-type: none"> • Утицај амбијента на расположење, понашање и радни учинак; • Одговарајући примери 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет; • школски простор.

<p>обликовање простора;</p>	<p>ентеријера; • уреди део школског простора;</p>	<p>дизајна школског простора, инсталација у ентеријеру и преобликовања елемената ентеријера; • Израда скица; • Преобликовање елемената ентеријера: осликавање и преобликовање похабаних столица, клупа, столова, ормана, зидова, прозорских оквира, стаклених површина, стубова; лепљење и уметање различитих материјала; израда витража, лустера, лампи, асамблажа, мозаика; • Обликовање</p>	<p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ученике мотивисати визуелним примерима; • према потреби поделити ученике у парове или мање тимове; • у раду користити еколошке боје и лакове; • обликовање простора може бити заједнички рад на нивоу одељења, разреда или школе; • подстицати ученике да процењују свој рад и радове других; • по завршетку теме објавити радове свих ученика на сајту/профилу школе. <p>Интернет:</p> <p>хтп://www.артецо.цом/ хтп://www.скифурнитуре.цом хтп://www.бикефурнитуре.цом/ хтп://фресхоме.цом/ хтп://www.инструцтаблес.цом/ид/ДИУ-Винул-Валл-Арт/ хтп://цомеуптомуроом.цом/ хтп://www.апартментхерапу.цом/ хтп://www.аллдрифтвудфурнитуре.цом/дрифтвуд_таблес.хтмл хтп://www.фаухфинисх.цом/ФаухФинисх/фаух-аппетите-десигн.хтм хтп://бхоуседесаин.цом/ хтп://азмуарцх.цом/ хтп://www.гоогле.рс/имагес хтп://хоме.ребстецх.цом/цоол-валл-паинтинг/ хтп://интер1ор.цом/деcoration/таг/оффице-цхаирс/ хтп://хомес-десигнинг.цом/деcoration/деcoration/олд-фурнитуре-неу-лифе/ хтп://www.ноблепаркпс.виц.еду.ау/арт_схow_2008.хтм хтп://www.салватионсцт.цом/фурнитуре.хтм хтп://www.стухеиве.цом/таг/рустиц_фурнитуре хтп://www.флицкр.цом/пхотос/29371360@Н00/272362405/</p>
-----------------------------	---	--	--

			простора у делу учионице или простору школе.	хтп://www.дезигнитхаз.цом/ хтп://www.бхајанхуџан.цом/вп/?паге_ид=798 хтп://www.цонцептуалгарденс.цо.ук/
Стрип	<ul style="list-style-type: none"> • Формирање целовите слике о стрипу као савременом уметничком медију; 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна уметнички цртеж у стрипу; • опише традиционални поступак цртања стрипа; • нацрта ликовно-графички рад; 	<ul style="list-style-type: none"> • Појмови: стрип, манга, чиби, графички роман; • Развојни пут стрипа, различите функције стрипа кроз историју; • Школе стрипа: америчка и јапанска, француско-белгијска, енглеска, италијанска - карактеристике, типични представници, међусобни утицаји, популарност школа и аутора код нас и у свету; • Фестивали стрипа, музеји, 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • направити поређење између америчког, европског и јапанског стрипа; • указати ученицима на могуће смерове цртања и читања стрипа; • разговарати о утицају јапанског стрипа на савремени европски стрип и анимирани филм; • објаснити ученицима разлику између карикатуре и уметничког стрипа; више пажње посветити графичком роману као књижевно-графичкој форми; • на репрезентативним примерима указати ученицима на ликовни рукопис, композицију, покрет, скраћење, сенку; • упутити ученике како да увежбавањем постигну препознатљив стил и са једноставним, непрофесионалним цртежом; • по могућности организовати гостовање професионалних цртача стрипа како би ученици стекли целокупну слику о теми; • упутити заинтересоване ученике на електронске уџбенике, школе стрипа и рачунарске програме; • тема може да се реализује као одељенски рад - израдом табле стрипа на хамеру, уцртавањем или лепљењем појединачних цртежа; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање на

			<p>друштва;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Утицај стрипа на уметничке правце, културу и друштво; • 	<p>сајту/профилу школе.</p> <p>Интернет:</p> <p>хтп://ен.википедиа.орг/вики/Еуропеан_цомиц хтп://www.сецулт.орг/ хтп://www.цомицартдепот.цом/ хтп://www.линесандцолорс.цом/ хтп://www.филетрансит.цом/сцреенсхот.пхп?ид=79391 хтп://идеја.форум-експресс.нет/г2093-манга хтп://www.дерексантос.цом/цомицпаге/</p>
Знаменити српски уметници	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са знаменитим српским уметницима и разумевање значаја њихових дела; 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе неколико знаменитих српских уметника; • објасни значај одабраног уметника; • уради оригиналан визуелни приказ живота и/или дела одабраног уметника; 	<ul style="list-style-type: none"> • Знаменити српски уметници, избор наставника; • Израда оригиналног, нетрадиционалног ликовног приказа живота и/или дела српског уметника по избору ученика: презентација, графичка прича, колаж, инсталација; комбинација текста, илустрација и фотографија; видео-рад, 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • направити сажет приказ живота и дела одабраних уметника; • поредити сензибилитет одабраних уметника; • упутити ученике на доступне изворе информација; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе.

			анимација;	
Трагом наслеђа	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за израду промотивног рада; 	<ul style="list-style-type: none"> прикупља информације из различитих извора; дискутује о знаменитостима краја; уради промотивни ликовни рад; 	<ul style="list-style-type: none"> Значај квалитетне промоције у будућој професији; Истраживање културних, историјских и природних знаменитости краја: обилазак околине, обилазак локалних галерија и музеја; истраживање стручне литературе, интернета, архиве, новинских чланака; разговори са одговарајућим профилем стручњака, наставницима, родитељима, фамилијом; 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> одговарајући кабинет; библиотека; локална заједница. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> тему обрадити као одељенски пројекат; мотивисати ученике атрактивним визуелним примерима; омогућити ученицима неспутано изношење предлога ликовних решења; по завршетку теме објавити рад на сајту/профилу школе.

			<p>интервјуи, анкете; проучавање и прављење фото и писане документације; • Оријентациони избор тема у оквиру пројекта: природне одлике, историја, културно- историјски споменици, манифестације, спорт, уметност, туризам, делатности, стари занати, обичаји и веровања, знаменити људи, одевање кроз историју, архитектура, кулинарство, музика; • Дизајн промотивног</p>	
--	--	--	--	--

			материјала; • Израда промотивног спота, презентације, брошуре, плаката, илустрованих прича, разгледница, паноа за промовисање културно-историјских и природних знаменитости краја.	
Необична уметност	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицање иновативности у ликовном изражавању; 	<ul style="list-style-type: none"> • предложи нетрадиционални материјал за рад; • уради ликовни рад од нетрадиционалног материјала; • образложи избор материјала и мотива; 	<ul style="list-style-type: none"> • Визуелни приказ: необичне идеје, уметничка дела на неуобичајеној подлози или од неуобичајених материјала; • Оријентациони избор уметника: 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визуелним примерима, разговором и асоцијацијама мотивисати ученике да осмисле оригиналне предлоге; • према потреби поделити ученике у парове или мање тимове; • подстицати ученике да процењују свој рад и радове других; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе, заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе.

<p>Архитектура Србије</p>	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са одликама архитектуре на тлу Србије; Формирање позитивног става према очувању културног наслеђа; 	<ul style="list-style-type: none"> наведе неколико значајних споменика и грађевина у Србији; објасни значај очувања знаменитих грађевина и споменика; уради ликовни рад са стилским одликама локалне архитектуре; 	<ul style="list-style-type: none"> Знаменити споменици и зграде - обележја светских градова; Сакрална архитектура Србије; Замкови, утврђења и палате Србије; Световна архитектура Србије: типови старих српских кућа, знаменити објекти XIX и XX века; Споменици, фонтане, паркови и парковске скулптуре; Значај очувања знаменитих грађевина и споменика; Израда скица за викендицу, викенд-насеље, 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> одговарајући кабинет; локална заједница. <p>Препоруке за реализацију теме:</p> <ul style="list-style-type: none"> излагање прилагодити сазнајним могућностима и интересовањима ученика, приказати само карактеристичне примере; препоручује се обилазак родног места или локалног окружења, фотографисање објеката и споменика, скицирање фасада и споменика, разговор о елементима архитектуре, стилевима, фасадама, стубовима, фонтанама, споменицима; подстицати ученике да процењују свој рад и радове других; по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе. <p>Интернет: хттп://www.греатбуилдингс.цом/</p>
----------------------------------	--	--	---	---

			<p>етно-село, наменске објекте, реконструкција замка или утврђења, скица за рељефе, тргове, ограде, прозорска окна и друге елементе екстеријера, споменике и скулптуре у пленеру...</p> <p>Осмишљавање туристичке туре;</p>	
Улична уметност	<ul style="list-style-type: none"> • Препознавање уметничких вредности у супкултури; • Формирање одговорног односа према очувању здравља и окружења; 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна естетске и идејне вредности уличне уметности; • наведе материјале штетне по здравље и мере заштите; • уради скицу за мурал или 	<ul style="list-style-type: none"> • Појмови: улична уметност, мурали, графити, тагирање; • Видови уличне уметности: мурали, графити, стикери, инсталације; 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију теме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговарати о томе шта један графит чини уметничким и о различитим доживљајима посматрача; • радове урађене у рачунарском програму треба одштампати како би ученици по њима урадили слободоручни цртеж уз додавање оригиналних детаља; • у складу са могућностима, реализовати скицу еколошким

		графит;	<ul style="list-style-type: none"> • Историјат графита, легални графити, графити у галеријама; • Дискусија: намера уметника, идеје, поруке, ставови, емоције, стилови; тагирање по културно-историјским споменицима, знаменитим зградама, приватној својини, радовима уметника; • Материјали, опасност по здравље и околину, мере заштите; <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Истраживање: 	<p>бојама на оштећеном зиду школе или у окружењу;</p> <ul style="list-style-type: none"> • подстицати ученике да процењују свој рад и радове других; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе. <p>Интернет:</p> <p>хтп://www.граффити.орг/ хтп://www.барцелонастретарт.нет/ хтп://www.унуртх.цом/ хтп://www.хмаркјенкинсх.цом/оутсиде.хтмл хтп://артрадарјоурнал.цом/2010/01/21/вхат-ис-стрет-арт-вандалисм-граффити-ор-публиц-арт-парт-и/ хтп://www.метанаморпх.цом хтп://www.еуропеан-стрет-паинтинг.цом хтп://www.тохел.цом/инспиратион/2008/09/15/педестриан-стрет-арт-бу-петер-гибсон/ хтп://www.хеатхеронхертравелс.цом/цримес-оф-пассион-стрет-арт-он-схов-ин-бристол/ хтп://вебурбанист.цом хтп://граффити.плаудо.цом/ хтп://www.царолунрудерцоолеу.цом/пхото440.хтмл хтп://беен-сеен.цом/индех.пхп/артицлес/паспорт/цреативе-субваус-ароунд-тхе-ворлд</p>
--	--	---------	---	---

			улична култура, музика и плес; • Пантомима; • Знамените грађевине Србије; • Израда документарног филма.	
Времеплов	• Формирање опште слике о променама у уметности током историје.	• наведе узроке промена у уметности током историје; • прикаже ликовним радом специфичност одабраног историјског периода.	• Ликовни приказ историјског периода по избору ученика; израда маски, костима, шешира, перика, декорација, скица за употребне предмете... Посебни садржаји: • Пројекат свих одељења, тематска забава - реконструкција одабраног периода: израда	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања. Место реализације наставе: • одговарајући кабинет. Препоруке за реализацију наставе: • приказати визуелну презентацију појединачних историјских периода, изнети само кључне информације и карактеристичне примере; • разговарати о томе како су историјски догађаји, развој технологије и открића утицали на промене у естетици и уметности; • омогућити ученицима неспутано изношење мишљења и идеја; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе. Интернет: хттп://www.хисторуворлд.нет/ хттп://www.хуперхистору.цом/ хттп://www.еуеуитнесстохистору.цом хттп://www.британница.цом/ хттп://www.фасхион-ера.цом/

			сценографије, костима, маски, фризура, шминке, избор музике, концерт, наступ хора, представа, плес, луткарско позориште...	хтп://www.ессентиалсофмусиц.цом/ хтп://www.тхеатрехистору.цом/
--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Музичка култура
- Српски језик и књижевност
- Историја
- Хемија
- Математика
- Рачунарство и информатика

НАСТАВНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ

II. НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ КОНОБАР

1. СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ, ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА

1. Назив квалификације: Конобар

2. Подручје рада: Трговина, угоститељство и туризам

3. Ниво квалификације: ИИИ

4. Трајање образовања: три године

5. Сврха квалификације: услуживање госта храном и пићем.

6. Стручне компетенције:

- Одржавање хигијене и здравствено-безбедносних услова
- Обављање припремних и завршних радова спровођењем ресторанске процедуре
- Пријем госта и поруџбине
- Услуживање госта пићем
- Услуживање госта храном
- Извршавање административних послова

7. Опис рада

Стручна компетенција	Јединице компетенције
Одржавање хигијене и здравствено-безбедносних услова	<ul style="list-style-type: none"> - Одржава хигијену радног простора, радних површина, опреме и инвентара - Одржава личну хигијену и радну униформу

	- Одржава хигијену при руковању храном
Обављање припремних и завршних радова спровођењем ресторанске процедуре	- Упознаје се са дневном понудом хране и пића - Упознаје се са дневним планом и активностима - Припрема ситан инвентар и стону апотеку - Припрема опрему и уређаје за послуживање - Распрема столове на крају рада - Враћа ситан инвентар на крају рада - Проверава исправност простора, опреме и инвентара на крају рада
Пријем госта и поруџбине	- Смешта госте - Прима поруџбину пића и хране - Региструје поруџбину - Дистрибуира поруџбину
Услуживање госта пићем	- Услужује аперитиве, диџестиве, напитке - Услужује вина - Припрема пиће пред гостом - Проверава задовољство госта услугом

Стручна компетенција	Јединице компетенције
Услуживање госта храном	- Услужује предјела - Услужује супе и чорбе - Услужује главна јела - Услужује посланице - Припрема храну пред гостом - Проверава задовољство госта услугом
Извршавање административних послова	- Наплаћује рачун - Обрачунава дневни промет - Води књигу шанка

8. Циљеви стручног образовања

Циљ стручног образовања за образовни профил конобар је оспособљавање ученика за услуживање госта храном и пићем. Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потреба континуираног образовања, стручног усавршавања, развоја каријере, унапређење могућности запослења, усмерава ученике да се оспособљавају за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;
- ефикасан рад у тиму;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- благовремено реаговање на промене у радној средини;
- препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу;
- примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада;
- примену мера заштите животне средине у складу са концептом одрживог развоја;
- употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу.

9. Исходи стручног образовања

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Ставови
По завршеном програму образовања за овај профил, ученик ће бити оспособљен да:			
Одржава хигијену и здравствено-безбедносне услове	<ul style="list-style-type: none"> - наведе санитарно-здравствене прописе у угоститељству - наведе хигијенске прописе у угоститељству - објасни значај и наведе принципе ХАЦЦП стандарда при руковању храном и пићем - наведе прописе о безбедности и заштити здравља у угоститељству - наведе еколошке прописе у угоститељству 	<ul style="list-style-type: none"> - одржава личну хигијену и радну униформу према стандарду - одржава хигијену радног места, опреме и инвентара - спроводи санитарно здравствене прописе у угоститељским објектима - спроводи мере безбедности и заштите здравља у угоститељству 	<ul style="list-style-type: none"> - савесно, одговорно, уредно и благовремено обавља поверене послове - ефикасно организује време - испољи позитиван однос према примени санитарних и здравствених мера у процесу рада - испољи позитиван однос према значају функционалне и техничке исправности опреме и средстава за рад - испољи љубазност,
Обавља припремне и завршне радове	<ul style="list-style-type: none"> - објасни појам и функцију припремних и завршних радове у 	<ul style="list-style-type: none"> - ради у тиму - анализира дневну понуду - јеловник, 	

<p>спровођењем ресторанске процедуре</p>	<p>угоститељским објектима</p> <ul style="list-style-type: none"> - наведе припремне и завршне радове у угоститељским објектима - разликује групе инвентара за услуживање - разликује опрему, уређаје и намештај за услуживање - наведе садржај и редослед постављања малог стоног инвентара и кувера за одређени оброк - наведе садржај и редослед постављања инвентара за услуживање на и у сервисни сто 	<p>мени карту, ценовник пића и винску карту</p> <ul style="list-style-type: none"> - планира и организује послове из делокруга свога рада - рукује инвентаром за услуживање, опремом, уређајима и намештајем за услуживање - користи и одржава опрему и уређаје за услуживање - пере, брише и полира инвентар за услуживање - изврши прекривање стола ресторанским рубљем - уреди сервисни сто - комплетира и поставља мали стони инвентар - савија салвете на најмање три начина - поставља кувер на сто за одређени оброк - опсервира инвентар - сортира инвентар за услуживање - примењује различите технике ношења и преношења инвентара - равна столове у свом реону - припрема изложбени сто за самоуслуживање - припрема употребљено стоно рубље за замену - враћа неупотребљени прибор за услуживање у офис 	<p>комуникативност, предузимљивост, ненаметљивост и флексибилност у односу према гостима и сарадницима</p> <ul style="list-style-type: none"> - испољи позитиван однос према професионално-етичким нормама и вредностима
--	---	---	---

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Ставови
----------------------	-------	---------	---------

По завршеном програму образовања за овај профил, ученик ће бити оспособљен да:			
Прима госта и поруџбине	<ul style="list-style-type: none"> - објасни процедуру пријема, прихвата и смештаја гостију - објасни процедуру резервација у ресторану - наведе и објасни правила пословног бонтона у угоститељству - наведе врсте и садржај понуде угоститељског објекта - наведе карактеристике различитих врсте јела, пића и напитака које се служе у угоститељском објекту - разликује врсте гостију с обзиром на својства и особености њиховог понашања 	<ul style="list-style-type: none"> - организује пријем, прихват и смештај гостију - дочекује госта - поздравља госта - смешта госта за слободни или резервисани сто - презентује понуду јела и пића - саслуша жеље (потребе) госта и адекватно на њих реагује - препоручи госту адекватну комбинацију јела и пића - евидентира и предаје поруџбину производним одељењима - поздрави и испрати госта - примени технике успешне комуникације у решавању најчешћих комуникацијских конфликта - користи стручну терминологију у угоститељству на српском и два страна језика 	
Услужује госта пићем	<ul style="list-style-type: none"> - класификује пића и напитке према групама у карти пића, винској карти, барској карти и ценовнику пића - наведе основне карактеристике пића и напитака - препознаје пића, напитке и барске мешавине из инструмената понуде - наведе врсте и географско порекло вина и виногорја у Србији 	<ul style="list-style-type: none"> - преузима поруџбине из производних одељења - примењује основне технике ношења, припремања и сервирања пића, барских мешавина и напитака - правилно прилази госту - демонстрира технике фрапирања, шамбрирања, презентовања, отварања, дегоржирања и декантирања вина - припрема топле и хладне напитке - услужује алкохолна и безалкохолна пића, хладне и топле напитке у 	

	<ul style="list-style-type: none"> - познаје угоститељски норматив за пића и напитке - наведе правила коришћења инвентара за услуживање пића и напитака - наведе редослед послуживања пића и напитака по бонтону и протоколу 	<p>одређеним приликама, доручковаоници, ресторану и кафани</p>	
Услужује госта храном	<ul style="list-style-type: none"> - класификује храну и посланице према групама у инструментима понуде - разликује јела и посланице из инструмената понуде - наведе врсте и састав доручка - наведе угоститељски норматив за јела и посланице - објасни правила коришћења инвентара за услуживање јела - наведе редослед послуживања јела по бонтону и протоколу 	<ul style="list-style-type: none"> - примењује основне технике ношења и начине услуживања у различитим системима организације рада - комбинује одговарајуће начине услуживања - примењује правилан прилаз госту при услуживању - услужује: топла и хладна предјела, супе, чорбе, потаже и консоме, рибе, ракове, шкољке, главна јела, варива, салате, сиреве, посланице, воће и компоте - услужује доручак у доручковаоници, кафани и хотелској соби - припрема јела пред гостом (фламбира, филира, траншира) 	

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Ставови
По завршеном програму образовања за овај профил, ученик ће бити оспособљен да:			
Извршава административне послове	<ul style="list-style-type: none"> - наведе и објасни врсте евиденција у угоститељству - објасни процедуру испостављања и наплате рачуна 	<ul style="list-style-type: none"> - примењује различите начине наплате рачуна - води књигу шанка - пише требовања и утврди стање у 	

	- наведе поступке материјалног и финансијског раздужења	шанку - води књигу пазара, сортира рачуне по врсти, упише - рачуне у дневни извештај - утврди и преда дневни пазар	
--	---	---	--

2. НАСТАВНИ ПЛАН

Месечни и годишњи фонд часова за образовни профил: КОНОБАР

	И РАЗРЕД				ИИ РАЗРЕД				ИИИ РАЗРЕД				УКУПНО											
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње											
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ					
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	11	2		374	68			9			288			8			240			902	68			970
1. Српски језик и књижевност	3			102				2			64			2			60			226				226
1.1 _____ језик и књижевност*	3			102				2			64			2			60			226				226
2. Српски као нематерњи језик*	2			68				2			64			2			60			192				192
3. Страни језик	2			68				2			64									132				132
4. Физичко васпитање	2			68				2			64			2			60			192				192
5. Математика	2			68				2			64			1			30			162				162
6. Рачунарство и информатика		2			68																68			68
7. Историја														2			60			60				60
8. Хемија	1			34																34				34
9. Екологија и заштита животне средине								1			32									32				32
10. Географија	1			34																34				34
11. Социологија са правима грађана														1			30			30				30

**ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА
за образовни профил Конобар***

	I РАЗРЕД							II РАЗРЕД							III РАЗРЕД							УКУПНО				Σ
	недељно			годишње				недељно			годишње				недељно			годишње				годишње				
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	7	5	6	238	170	204	90	8	6	6	256	192	192	150	2	8	11	60	240	330	120	554	602	726	360	2242
1 Страни језик	2			68				2			64				2			60				192				192
2 Здравствена култура	1			34																		34				34
3 Основе туризма и угоститељства	2			68																		68				68
4 Услуживање		5	6		170	204	60		6	6		192	192	90		6	11		180	330	120		542	726	270	1538
5 Исхрана	2			68																		68				68
6 Основе куварства и посластичарства								2			64											64				64
7 Психологија у туризму и угоститељству								2			64											64				64
8 Економика туристичких и угоститељских предузећа								1			32											32				32
9 Туристичка географија								1			32											32				32
10 Предузетништво																2			60				60			60
11 Професионална пракса							30							60											90	90
B2: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ								2			64				2			60				124				124
1 Изборни предмет према програму образовног профила								2			64				2			60				124				124
Укупно A2+B2	7	5	6	238	170	204	90	8 (**10)	6	6	256 (**320)	192	192	150	2 (**4)	8	11	60 (**120)	240	330	120	554 (**678)	602	726	360	2366
Укупно A2+B2	18			702				20 (*22)			790 (**854)				21 (**23)			750 (**810)				2242 (**2366)				

Напомена: * Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку

** Уколико се изаберу само стручни изборни предмети

Б: Листа изборних предмета према програму образовног профила

Рб	Листа изборних предмета	РАЗРЕД		
		И	ИИ	ИИИ
Стручни предмети				
1.	Пословна информатика у туризму и угоститељству		2	
2.	Барско пословање		2	
3.	Маркетинг у туризму и угоститељству			2
4.	Општа туристичка географија			2
Општеобразовни предмети				
1.	Страни језик I			2
2.	Изабрани спорт		1	1
3.	Историја (одабране теме)			1
4.	Ликовна култура		1	
5.	Музичка култура		1	

Остали обавезни облици образовно-васпитног рада током школске године

	И РАЗРЕД часова	ИИ РАЗРЕД часова	ИИИ РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељенског старешине	68	64	60	192
Додатни рад *	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад *	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад *	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године по разредима

	И РАЗРЕД	ИИ РАЗРЕД	ИИИ РАЗРЕД
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно		
Трећи страни језик	2 часа недељно		
Други предмети *	1-2 часа недељно		
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секције и друго)	30-60 часова годишње		
Друштвене активности - ученички парламент, ученичке задруге	15-30 часова годишње		
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана		

*Поред наведених предмета школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним планом других образовних профила истог или другог подручја рада, као и у наставним плановима гимназије, или по програмима који су претходно донети.

Остваривање школског програма по недељама

	И РАЗРЕД	ИИ РАЗРЕД	ИИИ РАЗРЕД
Разредно-часовна настава	34	32	30
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	3	5	4
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2
Завршни испит			3
Укупно радних недеља	39	39	39

Подела одељења у групе

разред	предмет / модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи - до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
	Рачунарство и информатика	68			15

	Хигијенски стандарди и заштита на раду	30	30		15
	Основе угоститељског услуживања	174	174	30	15
	Професионална пракса			30	15
ИИ	Пословна комуникација	60	60	30	15
	Услуживање пића и напитака	132	132	60	15
	Професионална пракса			60	15
ИИИ	Услуживање јела и посластица	120	144	90	15
	Припрема јела пред гостом	30	36		15
	Свечани приједи	90		30	15
	Предузетништво	60			15

**Професионална пракса се обавља у периоду од 01.09. до 15.08. текуће школске године у првом и другом разреду. Закључна оцена утврђује се на седници одељенског већа после 15.08. текуће школске године. На истој седници утврђује се и општи успех ученика о завршеном разреду.

3. НАСТАВНИ ПРОГРАМ

A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Први разред

Назив предмета:	Српски језик и књижевност
Годишњи фонд часова:	102
Разред:	први

Циљеви предмета:	<ul style="list-style-type: none"> - Проширивање и продубљивање знања о српском књижевном језику; - Развијање и неговање језичке културе, поштовање правила књижевног (стандардног) језика у усменом и писаном изражавању; - Подстицање ученика на усавршавање говорења, писања и читања, као и неговање културе дијалога; - Оспособљавање за ефикасно комуницирање; - Упознавање књижевне уметности; - Унапређивање знања о сопственој култури и културама других народа; - Развијање хуманистичког и књижевног образовања на најбољим делима српске и светске културне баштине; - Упућивање ученика на истраживачки и критички однос према књижевности; - Обезбеђивање функционалних знања из теорије и историје књижевности; - Развијање трајног интересовања за нова сазнања.
------------------	---

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Увод у проучавање књижевног дела	• Увођење ученика у свет књижевног дела и књижевност као науку и уметност	• разликује врсте уметности и њихова изражајна средства • објасни појам и	• Врсте уметности, подела уметности • Књижевност као уметност, књижевност и друге	• На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима

		<p>функцију књижевности као уметности и однос књижевности и других уметности</p> <ul style="list-style-type: none"> • наведе научне дисциплине које се баве проучавањем књижевности • увиђа разлику између усмене и писане књижевности • разликује књижевне родове и врсте • одреди тему, мотив, сиже, фабулу, лик и идеју у књижевном делу • износи своје утиске и запажања о књижевном делу, тумачи његове битне чиниоце и вреднује га 	<p>уметности</p> <ul style="list-style-type: none"> • Историја књижевности, теорија књижевности, књижевна критика • Лирика као књижевни род: народна лирска песма и уметничка лирска песма по избору • Епика као књижевни род: епска народна песма (предлог "Кнежева вечера"), приповетка по избору и роман (предлог Драгослав Михаиловић "Кад су цветале тикве") • Драма као књижевни род: драма по избору • Процена остварености исхода - тест 	<p>оцењивања.</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (102 часа)</p> <p>Место реализације наставе • Теоријска настава се реализује у учионици</p> <p>Препоруке за реализацију наставе • Приликом обраде драмског дела могућност посете позоришној представи и гледање снимка позоришне представе, а након тога разговор о драмском тексту и његовој позоришној реализацији. Такође је ову наставну тему могуће обрађивати током целе школске године, па на пример структуру и одлике драмског дела обрадити на примеру "Ромеа и Јулије", а структуру и одлике лирске и епске народне песме обрадити током реализације теме Народна књижевност</p>
Књижевност старог века	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са митологијом, репрезентативним делима старог века и њиховим значајем за развој европске културе 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни значај митологије за античку књижевност и развој европске културе • наведе имена аутора, називе обрађених дела и класификује их по културама којима припадају, књижевним родовима и врстама • објасни универзалне поруке књижевности 	<ul style="list-style-type: none"> • Сумерско-вавилонска књижевност: Еп о Гилгамешу (анализа одломака) • Митови: о Танталу, Сизифу, Нарцису; митови о Троји: Парисов суд, Одисеј и Пенелопа, Ахил, Едип... • Хеленска књижевност: Хомер: Илијада (одломак) • Софокле: Антигона (одломак) • Стари и Нови завет (текстови 	<p>оцењивања.</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (102 часа)</p> <p>Место реализације наставе • Теоријска настава се реализује у учионици</p> <p>Препоруке за реализацију наставе • Приликом обраде драмског дела могућност посете позоришној представи и гледање снимка позоришне представе, а након тога разговор о драмском тексту и његовој позоришној реализацији. Такође је ову наставну тему могуће обрађивати током целе школске године, па на пример структуру и одлике драмског дела обрадити на примеру "Ромеа и Јулије", а структуру и одлике лирске и епске народне песме обрадити током реализације теме Народна књижевност</p>

		старог века	по избору) • Процена остварености исхода	• Народна књижевност се може обрадити по мотивима (рад у групама)
Средњовековна књижевност	• Упознавање са споменицима јужнословенске културе, развојем писма и језика, делима средњовековне књижевности	• наведе најзначајније споменике јужнословенске културе, језик, писмо и век у ком су настали • именује ауторе и дела • разуме поетику жанрова средњовековне књижевности • лоцира обрађене текстове у историјски контекст • објасни значај средњовековне књижевности за српску културу	• Почети словенске писмености: Црноризац Храбар: "Слово о писменима" • Рад Ђирила и Методија • Словенска писма и развој књижевног језика • Најстарији споменици јужнословенске културе • Свети Сава: "Житије светог Симеона" (одломак) • Јефимија: "Похвала кнезу Лазару" • Деспот Стефан Лазаревић; "Слово љубве" • Процена остварености исхода - тест	• Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина • Оквирни број часова по темама • Увод у проучавање дела (13 часова) • Књижевност старог века (12 часова) • Средњовековна књижевност (12 часова) • Народна књижевност (12 часова) • Хуманизам и ренесанса (10 часова) • Општи појмови о језику (5 часова) • Фонетика (10 часова) • Правопис (10 часова) • Култура изражавања (18 часова)
Народна књижевност	• Указивање на народну књижевност као израз колективног мишљења и осећања, ризницу народних обичаја, чувара моралног и националног кодекса	• разликује лирске, епске и лирско-епске песме • уочи одлике усмене уметности речи (колективност, варијантност, формулативност) • процењује етичке вредности изнете у делима народне књижевности • тумачи ликове, битне мотиве, фабулу, сиже, композицију и поруке у	• Врсте народне књижевности • Лирска народна песма "Овчар и девојка", "Зао господар" (предлог) • Епска народна песма "Бановић Страхиња", Марко пије уз Рамазан вино", "Бој на Мишару" • Лирско-епске песме (по избору) • Народне проза (бајка по избору) • Кратке народне прозне врсте (избор)	

		<p>одабраним делима</p> <ul style="list-style-type: none"> • упореди уметничку интерпретацију стварности и историјске чињенице 	<ul style="list-style-type: none"> • Процена остварености исхода
Хуманизам и ренесанса	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са поетиком хуманизма и ренесансе, њеним најзначајнијим представницима и књижевним делима 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе најзначајније представнике и њихова дела • објасни значење појмова хуманизам и ренесанса • наводи и на обрађеним делима образлаже одлике епохе • упореди вредности средњег века са вредностима хуманизма и ренесансе 	<ul style="list-style-type: none"> • Поетика хуманизма и ренесансе, најзначајнији представници • Франческо Петрарка: "Канцонијер" (избор сонета) • Ђовани Бокачо: "Декамерон" (приповетка по избору) или Данте Алигијери "Пакао" (приказ дела, одломак) • Вилијам Шекспир: "Ромео и Јулија" • Сервантес: "Дон Кихот" (одломак) • Процена остварености исхода
Општи појмови о језику	<ul style="list-style-type: none"> • Указивање на проучавање језика као система, упознавање са његовом функцијом, друштвеном условљеношћу и историјским развојем 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни функцију језика и појам језичког знака • разуме природу модерног књижевног (стандардног) језика • наведе фазе развоја књижевног језика до 19. века • наведе дисциплине које се баве проучавањем језичког система 	<ul style="list-style-type: none"> • Место језика у људском друштву, битна својства језика, језик и комуникација • Књижевни језик, језичка норма и стандардизација • Језички систем и науке које се њиме баве • Књижевни језици код Срба до 19. века • Процена остварености исхода

Фонетика	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања из области фонетике (фонологије) књижевног језика и способности да се та знања примене у говору и писању 	<ul style="list-style-type: none"> • правилно изговара гласове и акценте књижевног језика • разликује гласовне алтернације 	<ul style="list-style-type: none"> • Фонетика и фонологија • Гласови књижевног језика и њихов изговор • Гласовне алтернације сугласника (звучних и беззвучних; с:ш, з:ж, н:м; к, г, х:ч, ж, ш и к, г, х:ц, з, с; алтернације ненепчаних са предњонепчаним сугласницима), самогласника (промена о у е и умекшаност сугласника, непостојано а, промена сонанта л у вокал о) и упрошћавање сугласничких група са правописним решењима • Акценти књижевног језика • Процена остварености исхода - тест 	
Правопис	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да пишу у складу са правописном нормом 	<ul style="list-style-type: none"> • уме да се служи правописом • примени знања о гласовним алтернацијама у складу са језичком нормом • примени употребу великог и малог слова у складу са језичком нормом • подели речи на крају реда у складу са језичком нормом 	<ul style="list-style-type: none"> • Главне норме писања великог и малог слова (на почетку реченице, наслови и натписи, властита имена, имена народа, географски појмови, небеска тела, празници, установе и организације, присвојни придеви на -ов и -ин, куртоазна употреба великог слова, вишечлана имена земаља и остала вишечлана имена, помоћне речи у именима, називи серијских и 	

			апстрактних појмова, звања, титуле...) • Подела речи на крају реда	
Култура изражавања	• Оспособљавање ученика да користе различите облике казивања и функционалне стилове	• опише стања, осећања, расположења, изрази ставове, донесе закључке у усменом и писаном изражавању • разликује функционалне стилове • препозна и примени одлике разговорног и књижевноуметничког функционалног стила • попуњава формуларе, уплатнице, захтеве и слично у складу са језичком нормом	• Језичке вежбе • Стилске вежбе • Врсте функционалних стилова - основне одлике • Разговорни функционални стил • Књижевноуметнички функционални стил • Попуњавање формулара, захтева, уплатница и сл. • Школски писмени задаци 4 x 2+2 • Домаћи задаци	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Историја;
- Грађанско васпитање/Верска настава.

Други разред

Назив предмета:	Српски језик и књижевност
Годишњи фонд часова:	64
Разред:	други

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Барок, класицизам, просветитељство	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са европским културним, духовним и мисаоним тенденцијама 17. и 18. века и њиховим утицајима на српску књижевност 	<ul style="list-style-type: none"> наведе особености барока, класицизма и просветитељства и њихове представнике у књижевности препозна на обрађеним делима одлике просветитељства објасни значај Доситејевог рада за српску културу и књижевност направи паралелу у обради истих мотива у европској и српској књижевности 	<ul style="list-style-type: none"> Барок и класицизам; поезика, главни представници у нашој и европској књижевности Молијер: "Тврдица" Просветитељство у Европи и код нас Књижевно - просветитељски рад Доситеја Обрадовића Доситеј Обрадовић: "Живот и прикљученија" (одломци) Јован Стерија Поповић: "Тврдица" (одломци) Процена остварености исхода 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (64 часа) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици
Романтизам	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са поетиком романтизма, представницима и делима европске и српске књижевности 	<ul style="list-style-type: none"> наведе представнике романтизма и њихова дела уочава и образлаже одлике романтизма 	<ul style="list-style-type: none"> Романтизам у Европи и код нас (појам, особености, значај, представници) Пушкин: "Цигани" (одломак) 	<p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Могућност гледања

		<ul style="list-style-type: none"> • изнесе свој суд о књижевним делима користећи стечена знања и сопствена запажања • препозна и усвоји вредности националне културе и разуме/поштује културне вредности других народа 	<ul style="list-style-type: none"> • Хајне: "Лорелај" или Ш. Петефи: "Слобода света" • Вук Караџић - рад на реформи језика и правописа, рад на сакупљању народних умотворина, лексикографски рад • Значај 1847. године • Петар Петровић Његош: Хуманистичко-филозофске мисли "Горског вијенца" (тумачење гномских израза по избору) • Бранко Радичевић: "Кад млидија` умрети" • Ђура Јакшић: "На Липару" • Јован Јовановић Змај: "Ђулићи" и "Ђулићи увеоци" (избор) • Лаза Костић: "<i>Санта Марија делла Салуте</i>" • Процена остварености исхода 	<p>екранизације неких од дела реалистичке књижевности</p> <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Барок, класицизам, просветитељство (10 часова) • Романтизам (14 часова) • Реализам (14 часова) • Морфологија са творбом речи (10 часова) • Правопис (6 часова) • Култура изражавања (10 часова)
Реализам	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са поетиком реализма, представницима и делима европске и српске књижевности 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе представнике правца и њихова дела • дефинише одлике реализма и препозна их на обрађеним књижевним делима • тумачи уметнички свет и стваралачке поступке у 	<ul style="list-style-type: none"> • Реализам у Европи и код нас (појам, особености, значај, представници) • Балзак: "Чича Горио" (одломци по избору) • Гогољ: "Ревизор" (одломак) • Милован Глишић: "Глава 	

		структури обрађених дела	шећера" <ul style="list-style-type: none"> • Лаза Лазаревић: "Ветар" • Радоје Домановић: "Данга" • Симо Матавуљ: "Поварета" • Бранислав Нушић: "Госпођа министарка" • Војислав Илић: "Сиво, суморно небо" • Процена остварености исхода 	
Морфологија са творбом речи	<ul style="list-style-type: none"> • Систематизовање знања о врстама речи, њиховим облицима и основним правилима грађења речи 	<ul style="list-style-type: none"> • одреди врсту речи и граматичке категорије • употреби у усменом и писаном изражавању облике речи у складу са језичком нормом • препозна просте, изведене и сложене речи • препозна основне принципе творбе речи 	<ul style="list-style-type: none"> • Морфологија у ужем смислу • Врсте речи • Именске речи и њихове граматичке категорије • Глаголи. Граматичке категорије глагола • Прилози, предлози, везници, речце, узвици • Основни појмови о извођењу речи • Основни појмови о творби сложеница и полусложеница. • Процена остварености исхода 	
Правопис	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да пишу у складу са правописном нормом 	<ul style="list-style-type: none"> • примени правила одвојеног и састављеног писања речи у складу са језичком нормом 	<ul style="list-style-type: none"> • Спојено и одвојено писање речи (писање бројева и изведеница од њих, писање заменица и заменичких 	

			прилога, спојени предлога и других речи, глаголи и речи, писање негације) • Основна правила спојеног, полусложеничког и одвојеног писања	
Култура изражавања	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да теоријска знања из граматике и правописа примењује у усменом и писаном изражавању у складу са језичком нормом, • Оспособљавање ученика да користе различите облике казивања и функционалне стилове 	<ul style="list-style-type: none"> • изражава размишљања и критички став према проблемима и појавама које намећу књижевни текстови али су и део свакодневног живота • примени одлике новинарског стила 	<ul style="list-style-type: none"> • Лексичке вежбе • Стилске вежбе • Домаћи задаци • Школски писмени задаци 2x2+2 • Писање вести, извештаја, интервјуа и других облика новинарског изражавања • Милутин Миланковић: "Кроз васиону и векове" 	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Грађанско васпитање/Верска настава

Трећи разред

Назив предмета:	Српски језик и књижевност
Годишњи фонд часова:	60
Разред:	трећи

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Модерна	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са основним одликама модерне, представницима и њиховим делима 	<ul style="list-style-type: none"> наведе одлике правца, представнике и њихова дела анализира одабрана дела, износи запажања и ставове 	<ul style="list-style-type: none"> Одлике симболизма и импресионизма Шарл Бодлер: "Албатрос" Богдан Поповић: "Предговор Антологији новије српске лирике" Алекса Шантић: "Претпразничко вече" Јован Дучић: "Благо цара Радована" (избор) или песма по избору Милан Ракић: "Долап" или "Јасика" В. П. Дис: "Можда спава" или С. Пандуровић: "Светковина" Б. Станковић: дело по избору Процена остварености исхода 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (60 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <p>Оцењивање</p>

<p>Међуратна књижевност</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са одликама међуратне књижевности, представницима и делима 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе одлике праваца, представнике и њихова дела • анализира одабрана дела, износи запажања и ставове 	<ul style="list-style-type: none"> • Одлике међуратне књижевности и представници у светској и српској књижевности • Тагоре: "Градинар" (избор)" • Душан Васиљев: "Човек пева после рата" • Милутин Бојић: "Плава гробница" • Милош Црњански: "Сеобе И" (одломак) • Иво Андрић: "Мост на Жепи" или приповетка по избору • Растко Петровић: "Људи говоре" или И. Андрић: "Ех Понто" • Процена остварености исхода 	<p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Модерна (12 часова) • Међуратна књижевност (12 часова) • Савремена књижевност (7 часова) • Лексикологија (6 часова) • Синтакса (5 часова) • Правопис (6 часова) • Култура изражавања (12 часова)
<p>Савремена књижевност</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са одабраним делима савремене књижевности 	<ul style="list-style-type: none"> • изнесе своје утиске о прочитаним делима савремене српске књижевности • уочи одлике савремене књижевности на прочитаним делима • уочи разлику између књижевног дела и његове интерпретације у филмској и позоришној уметности 	<ul style="list-style-type: none"> • Савремена српска књижевност у другој половини 20. века • Савремена поезија - (по избору обрадити песму Васка Попе, Миодрага Павловића или Десанке Максимовић) • Савремена проза - Иво Андрић: "Проклета авлија" • Савремена драма - Душан Ковачевић: драма 	

			по избору • Процена остварености исхода
Лексикологија	• Упознавање ученика са основама лексикологије	• препозна и одреди вредност лексеме • наведе примере синонима, антонима, хомонима, жаргона...	• Синонимија • Хомонимија • Антонимија • Полисемија • Састав лексике српског књижевној језика • Дијалектизми • Архаизми и историзми • Вулгаризми • Неологизми • Жаргонизми • Термини • Фразеологизми • Евалуавија- тест
Синтакса	• Систематизовање знања о синтакси	• одреди синтаксичке јединице у реченици • препозна типове зависних, независних реченица и напоредних конструкција	• Синтаксичке јединице • Основне реченичне и синтагматске конструкције • Систем зависних реченица • Систем независних реченица • Напоредне конструкције
Правопис	• Оспособљавање ученика за примењивање знања из језика и правописа у складу са језичком нормом	примени правописне знаке у складу са језичком нормом • употреби интерпункцију у складу са језичком нормом	Правописни знаци • Општа правила интерпункције у реченици • Скраћенице • Процена остварености

		<ul style="list-style-type: none"> • примењује правописна правила у писању скраћеница 	исхода	
Култура изражавања	<p>Оспособљавање ученика да теоријска знања из граматике и правописа примењују у усменом и писаном изражавању</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да попуњавају административне обрасце у складу са језичком нормом и користе функционални административни стил 	<ul style="list-style-type: none"> • износи став, користи аргументе и процењује опште и сопствене вредности у усменом и писаном изражавању • примени одлике административног стила • примени вештину комуникације у ситуацијама везаним за струку 	<ul style="list-style-type: none"> • Лексичке вежбе • Стилске вежбе • Домаћи задаци • Говорне вежбе • Школски писмени задаци 2x2+2 • Писање молбе, жалбе, биографије... 	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Грађанско васпитање/Верска настава
- Социологија са правима грађана

STRANI JEZIK**Prvi razred**

Naziv predmeta: **STRANI JEZIK**
 Godišnji fond časova: **68**
 Razred: **prvi**

Ciljevi - Razvijanje sazajnih i intelektualnih sposobnosti i sticanje pozitivnog odnosa prema drugim kulturama uz uvažavanje predmeta: različitosti i usvajanje znanja i umjenja potrebnih u komunikaciji na stranom jeziku u usmenom i pisanom obliku, kako u svakodnevnom životu tako i u poslovnom okruženju.

CILJ	ISHODI NA KRAJU PRVOG RAZREDA Učenik će biti u stanju da:	PREPORUČENE TEME OPŠTE I STRUČNE I GRAMATIČKI SADRŽAJI (80% + 20%)	KOMUNIKATIVNE FUNKCIJE	NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA
SLUŠANJE Osposobljavanje učenika za razumevanje usmenog govora	<ul style="list-style-type: none"> • razume rečenice, pitanja i uputstva iz svakodnevnog govora (kratka uputstva izgovorena sporo i razgovetno) • razume opšti sadržaj kraćih, prilagođenih tekstova (računajući i stručne) posle nekoliko slušanja ili uz pomoć vizuelnih efekata (na uputstvima, formularima, oznakama, etiketama) • razume brojeve (cene, račune, tačno vreme) 	<ul style="list-style-type: none"> • Svakodnevni život (organizacija vremena, poslova, slobodno vreme) • Hrana i zdravlje (navike u ishrani, karakteristična jela i pića u zemljama sveta) • Poznati gradovi i njihove znamenitosti • Sportovi i poznata sportska takmičenja • Život i dela slavnih ljudi XX veka (iz sveta nauke i kulture) • Mediji (štampa, 	Predstavljanje sebe i drugih <ul style="list-style-type: none"> • Pozdravljanje (sastajanje, rastanak; formalno, neformalno, specifično po regionima) • Identifikacija i imenovanje osoba, objekata, boja, brojeva itd.) • Davanje jednostavnih uputstava i komandi • Izražavanje molbi i zahvalnosti 	Komunikativna nastava stranih jezika podrazumeva poimanje jezika kao sredstva komunikacije; insistira na upotrebi ciljnog jezika u učionici u dobro osmišljenim kontekstima od interesa za učenike; pretpostavlja primenu tzv. <i>Teacher talk</i> , odn. prilagođavanje govorne delatnosti nastavnika interesovanjima i znanjima učenika; insistira na komunikativnom aspektu upotrebe jezika, odn. na

		<p>televizija)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interesantne životne priče i događaji • Svet kompjutera (rasprostranjenost i primena) 	<ul style="list-style-type: none"> • Izražavanje izvinjenja • Izražavanje potvrde i negiranja • Izražavanje dopadanja i nedopadanja • Izražavanje fizičkih senzacija i potreba • Iskazivanje prostornih i vremenskih odnosa • Davanje i traženje informacija i obaveštenja 	<p>značenju jezičke poruke, a ne toliko na gramatičnoj preciznosti iskaza; pretpostavlja da se znanja učenika mere precizno definisanim relativnim, a ne toliko apsolutnim kriterijumima tačnosti. Jedan od ključnih elemenata komunikativne nastave je i socijalna interakcija kroz rad u učionici. Ona se bazira na grupnom ili individualnom rešavanju problema, potrazi za informacijama i manje ili više kompleksnim zadacima. U tim zadacima uvek su jasno određeni kontekst, procedura i cilj, čime se unapređuje kvantitet jezičkog materijala koji je neophodan uslov za bilo koje učenje jezika. Takozvana komunikativno-interaktivna paradigma u nastavi stranih jezika, između ostalog, uključuje i sledeće komponente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usvajanje jezičkog sadržaja kroz ciljano i osmišljeno učestvovanje u društvenom činu • poimanje nastavnog programa kao dinamične,
<p>ČITANJE</p> <p>Osposobljavanje učenika za razumevanje pročitanih tekstova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • u nepoznatom tekstu prepoznaje poznate reči, izraze i rečenice (npr. u oglasima, na plakatima) • razume opšti sadržaj i smisao kraćih tekstova (saopštenja, formulara sa podacima o nekoj osobi, osnovne komande na mašinama/kompjuteru, deklaracije o proizvodima, uputstva za upotrebu i primenu) 	<p>STRUČNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zanimanja, opisi poslova i zaduženja u domenu ugostiteljstva • Vrste ugostiteljskih objekata i opisi usluga u ugostiteljstvu • Pribor i oprema za rad u ugostiteljskom objektu • Vrste namirnica, jela i poslastica • Hrana po regijama, odlike nacionalnih kuhinja i običaja u ishrani. • Način serviranja hrane i poslastica • Mere održavanja higijene i kvaliteta • Čitanje, praćenje i 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisivanje i upoređivanje lica i predmeta • Izricanje zabrane i reagovanje na zabranu • Izražavanje pripadanja i posedovanja • Skretanje pažnje • Traženje mišljenja i izražavanje • Slaganja i neslaganja • Traženje i davanje dozvole • Iskazivanje čestitki • Iskazivanje preporuke • Izražavanje hitnosti i obaveznosti • Iskazivanje sumnje i nesigurnosti 	<p>značenju jezičke poruke, a ne toliko na gramatičnoj preciznosti iskaza; pretpostavlja da se znanja učenika mere precizno definisanim relativnim, a ne toliko apsolutnim kriterijumima tačnosti. Jedan od ključnih elemenata komunikativne nastave je i socijalna interakcija kroz rad u učionici. Ona se bazira na grupnom ili individualnom rešavanju problema, potrazi za informacijama i manje ili više kompleksnim zadacima. U tim zadacima uvek su jasno određeni kontekst, procedura i cilj, čime se unapređuje kvantitet jezičkog materijala koji je neophodan uslov za bilo koje učenje jezika. Takozvana komunikativno-interaktivna paradigma u nastavi stranih jezika, između ostalog, uključuje i sledeće komponente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usvajanje jezičkog sadržaja kroz ciljano i osmišljeno učestvovanje u društvenom činu • poimanje nastavnog programa kao dinamične,

		<p>vođenje propisane dokumentacija u domenu struke</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poslovna komunikacija u pismenom i usmenom obliku na stranom jeziku (telefoniranje, ugovaranje sastanaka, potvrđivanje ili odbijanje rezervacije ili porudžbine, reklamacije i dr.) <p style="text-align: center;">ENGLISKI JEZIK</p> <p>I. REČENICA</p> <p>Obnoviti rečenične model obuhvaćene programom za osnovnu školu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Red reči u rečenici. <p>Mesto priloga i priloških odredbi.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tag questions</i> - Indirektni govor <p>a) izjave - bez promene glagolskog vremena (glagol glavne rečenice u jednom od sadašnjih vremena)</p> <p>b) molbe, zahtevi, naredbe</p> <p>v) pitanja sa promenom reda reči - bez promene glagolskog vremena</p>		<p>zajednički pripremljene i ažurirane liste zadataka i aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • nastavnik je tu da omogući pristup i prihvatanje novih ideja • učenici se tretiraju kao odgovorni, kreativni, aktivni učesnici u društvenom činu • udžbenici su samo jedan od resursa; osim njih preporučuje se i primena drugih izvora informacija i didaktičkih materijala, pogotovu kad je reč o stručnim temama • učionica postaje prostor koji je moguće restrukturirati iz dana u dan
--	--	---	--	---

		(glagol glavne rečenice u jednom od sadašnjih vremena) - <i>Yes/No</i> pitanja - " <i>WH</i> " pitanja		
GOVOR Osposobljavanje učenika za kratko monološko izlaganje na stranom jeziku	<ul style="list-style-type: none"> • upotrebljava jednostavne izraze i rečenice da bi predstavio svakodnevne, sebi bliske ličnosti, aktivnosti, situacije i događaje 	- Direktna i indirektna pitanja II. IMENIČKA GRUPA 1. Član - Obnoviti upotrebu određenog i neodređenog člana - Nulti član uz gradivne i apstraktne imenice 2. Imenice - Množina imenica - obnoviti - Izražavanje pripadanja i svojine - saksonski genitiv - Brojive i nebrojive imenice 3. Zamenički oblici a) Zamenice - Lične zamenice u funkciji subjekta i objekta - Pokazne zamenice - Odnosne zamenice b) determinatori - Pokazni determinatori		Važan cilj u učenju stranog jezika u srednjim stručnim školama je ovladavanje jezikom struke, i to u onolikoj meri koja je neophodna da se jezik koristi radi informisanosti i osposobljenosti za jednostavnu komunikaciju u usmenom i pisanom obliku na stranom jeziku. Taj segment nastave stranog jezika koji se progresivno uvećava od 20 do 50% tokom četvorogodišnjeg obrazovanja mora da bude jasno definisan i u skladu sa ishodom vezanim za kvalifikacije struke. Neophodno je da stručna tematika koja se obrađuje na stranom jeziku prati ishode pojedinih stručnih predmeta i bude u korelaciji sa njima. Realizacija nastave jezika struke se mnogo više ogleda u razvijanju receptivnih veština nego produktivnih jer je svrha učenja stranog jezika, u prvom
PISANJE Osposobljavanje učenika za pisanje kraćih tekstova različitog sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> • sastavlja kratak tekst (mejl, pismo) o odgovarajućoj temi • piše kratke poruke relevantne za posao (mesto i termini sastanka) • piše kraći tekst o sebi i svom okruženju • popunjava formular gde se traže opširniji lični i poslovni podaci 			

		<p>- Neodređeni determinatori - Prisvojni determinatori 4. Pridevi - Obnoviti komparaciju prideva - <i>too/not...enough/not as...(as)/...than</i> 5. Brojevi - Obnoviti proste i redne brojeve 6. Kvanifikatori</p> <p>III GLAGOLSKA GRUPA 1. Glagoli - Obnoviti glagolske oblike predviđene programom za osnovnu školu</p>		<p>liniji, usmerena na to da se učenici osposobe da prate određenu stručnu literaturu u cilju informisanja, praćenja inovacija i dostignuća u oblasti struke, usavršavanja i napredovanja. Stoga je spektar tekstova koji se preporučuju veliki: šematski prikazi, uputstva o primeni aparata, instrumenata ili pak materijala, hemikalija, recepti, deklaracije, kraći stručni tekstovi čiji je sadržaj relevantan za tematske sadržaje stručnih predmeta, izveštaji, katalozi, programi sajamskih aktivnosti i sl. Veoma je bitno u radu sa takvim tekstovima odrediti dobru didaktičku podršku. Dobro osmišljeni nalozi upućuju na to da određene tekstove, u zavisnosti od težine i važnosti informacija koje oni nose, treba razumeti globalno, selektivno ili pak detaljno. Produktivne veštine treba ograničiti na strogo funkcionalnu primenu realnu za zahteve struke. To podrazumeva pisanje kratkih poruka, mejlova u okviru</p>
<p>INTERAKCIJA</p> <p>Osposobljavanje učenika za učešće u dijalogu na stranom jeziku i razmenu kraćih pisanih poruka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na jednostavan način se sporazumeva sa sagovornikom koji govori sporo i razgovetno • postavlja jednostavna pitanja u vezi sa poznatim temama iz života i struke kao i da usmeno ili pismeno odgovara na ista (brojevi, podaci o količinama, vreme, datum) • napiše kratko lično pismo, poruku, razglednicu, čestitku 			

<p>MEDIJACIJA</p> <p>Osposobljavanje učenika da prevodi, sažima i preporučava sadržaj kraćih usmenih i pisanih tekstova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na jednostavan način sažme i preporučava sadržaj kraćih tekstova 			<p>poslovne komunikacije, popunjavanje formulara, računa i dr. administrativnih papira (porudžbenice, reklamacije, zahtevi, molbe) i vođenje usmene komunikacije koja omogućava sporazumevanje na osnovnom nivou bilo u direktnom kontaktu sa sagovornikom ili u telefonskom razgovoru.</p>
<p>MEDIJSKA PISMENOST</p> <p>Osposobljavanje učenika da koriste medije kao izvore informacija i razvijaju kritičko mišljenje u vezi sa njima</p>	<ul style="list-style-type: none"> • koristi sadržaje medijske produkcije namenjene učenju stranih jezika (štampani mediji, audio/video zapisi, kompakt disk, internet itd.) 			<p>vođenje usmene komunikacije koja omogućava sporazumevanje na osnovnom nivou bilo u direktnom kontaktu sa sagovornikom ili u telefonskom razgovoru.</p> <p>Predviđen je po jedan pismeni zadatak u svakom polugodištu.</p>
<p>ZNANJE O JEZIKU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje i pravilno koristi osnovne fonološke (intonacija, prozodija, ritam) i morfosintaksičke kategorije(imenički i glagolski nastavci, osnovni red reči) 			

Drugi razred

Naziv predmeta: STRANI JEZIK
Godišnji fond časova: 64
Razred: drugi

CILJ	ISHODI NA KRAJU DRUGOG RAZREDA Učenik će biti u stanju da:	PREPORUČENE TEME OPŠTE I STRUČNE I GRAMATIČKI SADRŽAJI (80% + 20%)	KOMUNIKATIVNE FUNKCIJE	NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA
SLUŠANJE Osposobljavanje učenika za razumevanje usmenog govora	<ul style="list-style-type: none"> • razume kraće iskaze koji sadrže frekventne reči i strukture (informacije o ličnostima, poslu, porodici, kupovini, školi, bližem okruženju) • razume najbitnije informacije u kratkim i jednostavnim obaveštenjima (preko razglasa, na ulici, na šalteru) i pravilno ih koristi 	<ul style="list-style-type: none"> • Svakodnevni život (komunikacija među mladima, generacijski konflikti i načini prevazilaženja, međuvršnjačka podrška) • Obrazovanje (obrazovanje u zemljama čiji se jezik uči, školovanje koje priprema za studije ili svet rada, obrazovanje za sve) • Poznati regioni u zemljama čiji se jezik uči, njihova obeležja • Kulturni život (manifestacije koje mladi rado posećuju u zemlji i zemljama čiji se jezik 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predstavljanje sebe i drugih 2. Pozdravljanje (sastajanje, rastanak; formalno, neformalno, specifično po regionima) 3. Identifikacija i imenovanje osoba, objekata, boja, brojeva itd.) 4. Davanje jednostavnih uputstava i komandi 5. Izražavanje molbi i zahvalnosti 6. Izražavanje izvinjenja 7. Izražavanje potvrde i negiranje 8. Izražavanje dopadanja i 	Komunikativna nastava stranih jezika podrazumeva poimanje jezika kao sredstva komunikacije; insistira na upotrebi ciljnog jezika u učionici u dobro osmišljenim kontekstima od interesa za učenike; pretpostavlja primenu tzv. <i>Teacher talk</i> , odn. prilagođavanje govorne delatnosti nastavnika interesovanjima i znanjima učenika; insistira na komunikativnom aspektu upotrebe jezika, odn. na značenju jezičke poruke, a ne toliko na gramatičnoj preciznosti iskaza; pretpostavlja da se znanja učenika mere precizno

		<p>uči, međunarodni projekti i učešće na njima)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaštita čovekove okoline (akcije na nivou grada, škole, volonterski rad) • Mediji (štampa, televizija, elektronski mediji) • Interesantne životne priče i događaji • Svet kompjutera (mladi i društvene mreže) 	<p>nedopadanja</p> <p>9. Izražavanje fizičkih senzacija i potreba</p> <p>10. Iskazivanje prostornih i vremenskih odnosa</p> <p>11. Davanje i traženje informacija i obaveštenja</p> <p>12. Opisivanje i upoređivanje lica i predmeta</p> <p>13. Izricanje zabrane i reagovanje na zabranu</p>	<p>definisanim relativnim, a ne toliko apsolutnim kriterijumima tačnosti.</p>
<p>ČITANJE</p> <p>Osposobljavanje učenika za razumevanje pročitanih tekstova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • čita i razume različite vrste kratkih i prilagođenih tekstova (jednostavnija lična / poslovna pisma, pozivnice, termini, prospekti, uputstva, oglasi) prepoznajući osnovna značenja i relevantne detalje • otkriva značenje nepoznatih reči na osnovu konteksta i /ili pomoću rečnika • uoči predvidljive informacije (kad, gde, ko, koliko, zašto) u svakodnevnom tekstovima (reklame, oglasi, jelovnici, prospekti) kao i jednostavnijim stručnim tekstovima (formulari, šeme, izveštaji) 	<p>STRUČNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zanimanja, opisi poslova i zaduženja u domenu ugostiteljstva • Vrste ugostiteljskih objekata i opisi usluga u ugostiteljstvu • Pribor i oprema za rad u ugostiteljskom objektu • Vrste namirnica, jela i poslastica • Hrana po regijama, odlike nacionalnih kuhinja i običaja u ishrani. • Način serviranja hrane i poslastica 	<p>14. Izražavanje pripadanja i posedovanja</p> <p>15. Skretanje pažnje</p> <p>16. Traženje mišljenja i izražavanje slaganja i neslaganja</p> <p>17. Traženje i davanje dozvole</p> <p>18. Iskazivanje čestitki</p> <p>19. Iskazivanje preporuke</p> <p>20. Izražavanje hitnosti i obaveznosti</p> <p>21. Iskazivanje sumnje i nesigurnosti</p>	<p>Jedan od ključnih elemenata komunikativne nastave je i socijalna interakcija kroz rad u učionici. Ona se bazira na grupnom ili individualnom rešavanju problema, potrazi za informacijama i manje ili više kompleksnim zadacima. U tim zadacima uvek su jasno određeni kontekst, procedura i cilj, čime se unapređuje kvantitet jezičkog materijala koji je neophodan uslov za bilo koje učenje jezika. Takozvana komunikativno interaktivna paradigma u nastavi stranih jezika, između ostalog, uključuje i sledeće</p>

<p>GOVOR</p> <p>Osposobljavanje učenika za kratko monološko izlaganje i za učešće u dijalogu na stranom jeziku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje situacije, priča o događajima i argumentuje stavove koristeći jednostavne izraze i rečenice • vodi jednostavne razgovore (telefonira), daje informacije i uputstva, ugovara termine • reaguje učtivo na pitanja, zahteve, pozive, izvinjenja sagovornika 	<ul style="list-style-type: none"> • Mere održavanja higijene i kvaliteta • Čitanje, praćenje i vođenje propisane dokumentacija u domenu struke • Poslovna komunikacija u pismenom i usmenom obliku na stranom jeziku (telefoniranje, ugovaranje sastanaka, potvrđivanje ili odbijanje rezervacije ili porudžbine, reklamacije i dr.) 		<p>komponente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usvajanje jezičkog sadržaja kroz ciljano i osmišljeno učestvovanje u društvenom činu • poimanje nastavnog programa kao dinamične, zajednički pripremljene i ažurirane liste zadataka i aktivnosti • nastavnik je tu da omogući pristup i prihvatanje novih ideja • učenici se tretiraju kao odgovorni, kreativni, aktivni učesnici u društvenom činu • udžbenici su samo jedan od resursa; osim njih preporučuje se i primena drugih izvora informacija i didaktičkih materijala, pogotovu kad je reč o stručnim temama • učionica postaje prostor koji je moguće restrukturirati iz dana u dan
<p>PISANJE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sastavlja kraći tekst (mejl, pismo) u određene lične i poslovne svrhe (obaveštenje, ugovaranje, pomeranje termina) • piše kraći tekst o firmi, poslovanju i personalu • piše izveštaj na osnovu beleški 	<p style="text-align: center;">ENGLISKI JEZIK</p> <p>I. REČENICA</p> <p>Obnoviti rečenične model obuhvaćene programom za osnovnu školu.</p> <p>- Red reči u rečenici.</p> <p>Mesto priloga i priloških odredbi.</p> <p>- <i>Tag questions</i></p> <p>- Indirektni govor</p> <p>a) izjave - bez promene glagolskog vremena (glagol glavne rečenice u jednom od sadašnjih vremena)</p> <p>b) molbe, zahtevi,</p>		
<p>INTERAKCIJA</p> <p>Osposobljavanje učenika za učešće u dijalogu na stranom jeziku i razmenu kraćih pisanih poruka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • komunicira u svakodnevnim situacijama i razmenjuje informacije, bliske njegovim interesovanjima (pismeno i usmeno) 			
<p>MEDIJACIJA</p> <p>Osposobljavanje učenika da prevodi, sažima i prepričava</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prevodi usmeno ili pismeno kratke poruke u skladu sa potrebama komunikacije 			<p>Važan cilj u učenju stranog jezika u srednjim stručnim školama je ovladavanje jezikom struke, i to u onolikoj meri koja je neophodna da se</p>

sadržaj kraćih usmenih i pisanih tekstova		naredbe v) pitanja sa promenom reda reči - bez promene glagolskog vremena (glagol glavne rečenice u jednom od sadašnjih vremena)		jezik koristi radi informisanosti i osposobljenosti za jednostavnu komunikaciju u usmenom i pisanom obliku na stranom jeziku. Taj segment nastave stranog jezika koji se progresivno uvećava od 20 do 50% tokom četvorogodišnjeg obrazovanja mora da bude jasno definisan i u skladu sa ishodima vezanim za kvalifikacije struke. Neophodno je da stručna tematika koja se obrađuje na stranom jeziku prati ishode pojedinih stručnih predmeta i bude u korelaciji sa njima. Realizacija nastave jezika struke se mnogo više ogleda u razvijanju receptivnih veština nego produktivnih jer je svrha učenja stranog jezika, u prvoj liniji, usmerena na to da se učenici osposobe da prate određenu stručnu literaturu u cilju informisanja, praćenja inovacija i dostignuća u oblasti struke, usavršavanja i napredovanja. Stoga je spektar tekstova koji se preporučuju veliki: šematski prikazi, uputstva o
<p>MEDIJSKA PISMENOST</p> <p>Osposobljavanje učenika da koriste medije kao izvore informacija i razvijaju kritičko mišljenje u vezi sa njima</p>	<ul style="list-style-type: none"> • argumentuje svoj stav o medijskom tekstu smisleno i svrsishodno koristi izvore informacija koje su relevantne za struku i obavljanja posla 	<p>II. IMENIČKA GRUPA</p> <p>1. Član</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obnoviti upotrebu određenog i neodređenog člana - Nulti član uz gradivne i apstraktne imenice <p>2. Imenice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Množina imenica - obnoviti - Izražavanje pripadanja i svojine - saksonski genitiv - Brojive i nebrojive imenice <p>3. Zamenički oblici</p> <p>a) Zamenice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lične zamenice u funkciji subjekta i objekta - Pokazne zamenice - Odnosne zamenice 		

		<p>b) determinatori</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pokazni determinatori - Neodređeni determinatori - Prisvojni determinatori <p>4. Pridevi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obnoviti komparaciju prideva - <i>too/not...enough/not as... (as)/...than</i> <p>5. Brojevi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obnoviti proste i redne brojeve <p>6. Kvanifikatori</p> <p>III. GLAGOLSKA GRUPA</p> <p>1. Glagoli</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obnoviti glagolske oblike predviđene programom za osnovnu školu - Modalni glagoli: <i>may, can, must</i> - Pasivne konstrukcije - sadašnje vreme/prošlo - <i>the Simple present/past</i> (prošlo vreme receptivno) - <i>going to</i> i trajni prezent za planove i namere, <i>going to</i> i <i>will</i> (za buduća 	<p>primeni aparata, instrumenata ili pak materijala, hemikalija, recepti, deklaracije, kraći stručni tekstovi čiji je sadržaj relevantan za tematske sadržaje stručnih predmeta, izveštaji, katalogi, programi sajamskih aktivnosti i sl. Veoma je bitno u radu sa takvim tekstovima odrediti dobru didaktičku podršku. Dobro osmišljeni nalozi upućuju na to da određene tekstove, u zavisnosti od težine i važnosti informacija koje oni nose, treba razumeti globalno, selektivno ili pak detaljno. Produktivne veštine treba ograničiti na strogo funkcionalnu primenu realnu za zahteve struke. To podrazumeva pisanje kratkih poruka, mejlova u okviru poslovne komunikacije (porudžbenice, reklamacije, zahtevi, molbe) i vođenje usmene komunikacije koja omogućava sporazumevanje na osnovnom nivou bilo u direktnom kontaktu sa sagovornikom ili u telefonskom razgovoru.</p> <p>Predviđen je po jedan</p>
--	--	---	---

		predviđanja) - <i>used to</i> 2. Prilozi, izvođenje priloga i upotreba, prilozi verovatnoće sa <i>may</i> , <i>might i will</i> 3. Predlozi, najčešći predlozi za orijentaciju u vremenu i prostoru. 4. Kondicional prvi		pismeni zadatak u svakom polugodištu.
--	--	---	--	---

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

ЦИЉ ПРЕДМЕТА

Општи циљ предмета:

Циљ физичког васпитања је да се разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно - образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Посебни циљеви предмета:

1. Подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела (превенција постуралних поремећаја);
2. Развој и усавршавање моторичких способности и теоријских знања неопходних самостални рад на њима;
3. Стицање моторичких умења (вештина) и теоријских знања неопходних за њихово усвајање;

4. Проширење и продубљавање интересовања које су ученици стекли у основној школи и потпуније сагледавање спортске гране, за коју показују посебан интерес;
5. Усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаних општим циљем овог предмета (васпитно-образовног подручја);
6. Мотивација ученика за бављење физичким активностима и формирање позитивних психо-социјалних образаца понашања;
7. Оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада.

Први разред

Назив предмета:	Физичко васпитање
Годишњи фонд часова:	68
Разред:	први

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
• Здравствена култура и физичка активност, као основа за реализовање постављених циљева и исхода;	• Унапређивање и очување здравља; • Утицај на правилно држање тела (превенција постуралних поремећаја);	• Препозна везе између физичке активности и здравља; • Објасни карактеристике положаја тела, покрета и кретања у професији за коју се школује и уочи оне, које могу имати негативан утицај на његов раст, развој; • Одабере и изведе вежбе обликовања и вежбе из корективне гимнастике, које ће	• Вежбе обликовања (јачања, лабављење и растезање); • Вежбе из корективне гимнастике; • Провера стања моторичких и функционалних способности;	• На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања; • Током реализације часова физичког васпитања давати информације о томе које вежбе позитивно утичу на статус њиховог организма, с обзиром на карактеристике њихове професије, а које негативно утичу на здравље; • Ученици који похађају трогодишње стручне школе

		превентивно утицати на могуће негативне утицаје услед рада у одабраној професији;		далеко су више оптерећени у редовном образовању практичном и теоријском наставом од осталих ученика;
<ul style="list-style-type: none"> Развој моторичких и функционалних способности човека, као основа за реализовање постављених циљева и исхода; 	<ul style="list-style-type: none"> Развој и усавршавање моторичких способности и теоријских знања неопходних за самостални рад на њима; 	<ul style="list-style-type: none"> Именује моторичке способности које треба развијати, као и основна средства и методе за њихов развој; Примени адекватна средства (изводи вежбе) за развој и усавршавање моторичких способности из: вежби обликовања, атлетике, гимнастике, пливања и спортских игара за развој: снаге, брзине, издржљивости, гипкости, спретности и окретности; 	<ul style="list-style-type: none"> Вежбе снаге без и са малим тековима (до 4 кг.); Трчање на 60 м и 100 м; Трчање на 800 м ученице и 1000 м ученици; Вежбе растезања (број понављања и издржај у крајњем положају), Полигони спретности и окретности и спортске игре; Аеробик; <p>АТЛЕТИКА У свим атлетским дисциплинама треба радити на развијању основних моторичких особина за дату дисциплину;</p>	<ul style="list-style-type: none"> Због тога је физичко васпитање, у овим школама, значајно за активан опоравак ученика, компензацију и релаксацију с обзиром на њихова честа статичка и једнострана оптерећења. Теоријска знања из области физичких активности су од великог значаја за укупним бављењем физичким вежбама. <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (4 часа) мерење и тестирање (8 часова) практична настава (56 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели приликом реализације; Настава се изводи</p>
<ul style="list-style-type: none"> Усвајање знања, умења и вештина из спортских грана и дисциплина као основа за реализовање постављених циљева и исхода; Атлетика; 	<ul style="list-style-type: none"> Стицање моторичких умења (вештина) и теоријских знања неопходних за за њихово усвајање; Мотивација ученика за бављењем физичким активностима; Формирање 	<ul style="list-style-type: none"> Кратко опише основне карактеристике и правила атлетике, гимнастике и спортске гране - дисциплина које се уче; Демонстрира технику дисциплина из атлетике и гимнастике (вежби на справама и 	<p>Трчања: Усавршавање технике трчања на кратке и средње стазе: - 100 м ученици и ученице; - 800 м ученици и ученице; - штафета 4 x 100 м ученици и ученице</p> <p>Вежбање технике трчања на средњим стазама умереним</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • Спортска гимнастика: (Вежбе на справама и тлу); • Спортска игра (по избору); • Физичка, односно спортска активност: у складу са могућностима школе. 	<p>позитивног психосоцијалних образаца понашања;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Примена стечених умења, знања и навика у свакодневним условима живота и рада; • Естетско изражавање покретом и доживљавање естетских вредности покрета и кретања; • Усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика; • Повезивање моторичких задатака у целине; • Увођење ученика у организовани систем припрема за школска такмичења, игре, сусрете и манифестације; • Развијање елемената ритма у препознавању целина: рад-одмор; напрезање- 	<p>тлу) које - поседује вештину, технику и тактику спортске игре као и вежбе из осталих програмом предвиђених садржаја</p> <ul style="list-style-type: none"> • Детаљније опише правила спортске гране за коју показује посебан интерес - за коју школа има услове; • Објасни због којих је карактеристика физичког васпитања важно, да активно учествује у процесу наставе и да самостално спроводи одређен програм физичке и спортске активности; • Жели да се бави физичким, односно спортским активностима, пошто сагледава (детектује) позитивне карактеристике физичке и спортске активности - њихове позитивне утицаје на здравље, дружење и добро расположење; 	<p>интезитетом и различитим темпом у трајању од 5 до 10 мин.</p> <p>Крос: јесењи и пролећни</p> <ul style="list-style-type: none"> - 800 м ученице, - 1000 м ученици. <p>Скокови:</p> <p>Скок удаљ техником увинућа</p> <p>Скок увис леђном</p> <p>Бацања:</p> <p>Бацање кугле, једна од рационалних техника (ученице 4 кг, ученици 5 кг).</p> <p>Спровести такмичења у одељењу, на резултат, у свим реализованим атлетским дисциплинама.</p> <p>• СПОРТСКА ГИМНАСТИКА: ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ</p> <p>Напомене:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Наставник формира групе на основу умења (вештина) ученика стечених после основне школе: основни, средњи и напредни ниво - Наставник олакшава, односно отежава програм на основу моторичких способности и претходно стечених умења ученика. 	<p>фронтално и по групама, у зависности од карактера методске јединице која се реализује. Уколико је потребно, нарочито за вежбе из корективне гимнастике, приступ је индивидуалан.</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици или у сали, истовремено са практичном наставом; • Практична настава реализује се на спортском вежбалишту (сала, спортски отворени терени, базен, клизалиште, скијалиште). <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Настава се реализује у циклусима који трају приближно 10-12 часова (узастопних). Наставнику физичког васпитања је остављено да, зависно од потреба, прецизира трајање сваког циклуса, као и редослед њиховог садржаја. <p>• Садржај циклуса је:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за проверу нивоа знања на
---	---	---	---	--

	<p>релаксација; убрзање-успоравање; • Избор спортских грана, спортско-рекреативних или других кретних активности као трајног опредељења за њихово свакодневно упражњавање;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Сагледа негативне утицаје савременог начина живота (пушење, дрога, насиље, деликвентно понашање) и буде свестан да је физичким, односно спортским активностима могуће предупредити негативне утицаје; • Комуницира путем физичких односно спортских активности са својим друговима и ужива у дружењу и контактима; • Доводи у везу свакодневни живот и способност за учење и практичан рад са физичким, односно спортским активностима и правилном исхраном; • самостално бира физичку, односно спортску активност и изводи је у окружењу у коме живи; • Објасни да покрет и кретање, без обзира на то којој врсти физичке, 	<p>1. Вежбе на тлу За ученике и ученице: - вага претклоном и заножењем и спојено, одразом једне ноге колут напред; - став на шакама, издржај, колут напред; - два повезана предмета странце удесно и улево; - за напредни ниво предмет странце са окретом за 180° и доскоком на обе ноге ("рондат")</p> <p>2. Прескок За ученике коњ у ширину висине 120 цм; за ученице 110 цм: - згрчка; - разношка - за напредни ниво: склонка</p> <p>3. Кругови За ученике /дохватни кругови/: - из мирног виса вучењем вис узнето, спуст у вис стражњи, издржај, вучењем вис узнето, спуст у вис предњи. За ученице /дохватни кругови/: - уз помоћ суножним</p>	<p>крају школске године - један; - за атлетику - један; - за гимнастику: вежбе на справама и тлу - један - за спорт по избору ученика - два; - за повезивање физичког васпитања са животом и радом - један.</p> <p>Начин остваривања програма</p> <ul style="list-style-type: none"> • Садржаји програма усмерени су на:развијање физичких способности; спортско-техничко образовање; повезивање физичког васпитања са животом и радом; • Годишњи план, програм и распоред кросева, такмичења, зимовања и других облика рада утврђује се на почетку школске године на наставничком већу, на предлог стручног већа наставника физичког васпитања; • Стручно веће наставника физичког васпитања, самостално, одређује
--	--	---	---	---

		<p>односно спортске активности припада, има своју естетску компоненту (лепота извођења, лепота доживљаја);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ужива у извођењу покрета и кретања; • Наводи основне олимпијске принципе и примењује их на школским спортским такмичењима и у слободном времену; • Препозна нетолерантно понашање својих другова и реагује на њега, шири дух пријатељства, буде истрајан је у својим активностима. • Се правилно односи према окружењу у коме вежба, рекреира се и бави се спортом, што преноси у свакодневни живот; • Учествоје на школском такмичењу и у систему школских спортских такмичења. 	<p>одскоком наскок у згиб, њих у згибу /уз помоћ/; спуст у вис стојећи</p> <p>4. Разбој За ученике /паралелни разбој/:</p> <ul style="list-style-type: none"> - из њиха у упору, предњихом саскок са окретом за 180° (окрет према притци); - њих у упору, у зањиху склек, предњихом упор, зањих у упору, у предњиху склек <p>За ученице /двовисински разбој или једна притка вратила/:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наскок у упор на н/п, према једном ногом до упора јашућег, прехват у потхват упорном руком (до предножне) и спојено одножењем заножне према и саскок са окретом за 90° (одношка), завршити боком према притци. <p>5. Вратило За ученике /дохватно вратило/:</p> <ul style="list-style-type: none"> - суножним одривом узмак; ковртвај назад у упору предњем; саскок замахом у заножење (зањихом). 	<p>редослед обраде појединих садржаја програма и циклуса;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Часови у току недеље треба да буду распоређени у једнаким интервалима, не могу се одржавати као блок часови. Настава се не може одржавати истовремено са два одељења ни на спортском терену ни у физкултурној сали; • У свим разредима настава физичког васпитања се реализује одвојено за ученике и одвојено за ученице, а само у школама које имају по два паралелна објекта за физичко васпитање дозвољена је истовремена реализација часа; <p>Праћење, вредновање и оцењивање Праћење напретка ученика у физичком васпитању се обавља сукцесивно у току читаве школске године, на основу методологије праћења, мерења и вредновања ефеката у</p>
--	--	---	--	--

			<p>6. Греда За ученице /висока греда/: - залетом и суножним одскоком наскок у упор, премах одножно десном; окрет за 90°, упором рукама испред тела преднос разножно; ослонцем ногу иза тела (напреднији ниво: замахом у занужење) до упора чучећег; усправ, усправ, ходање у успону са докорацима, вага претклоном, усклон, саскок пруженим телом (чеоно или бочно у односу на справу)</p> <p>7. Коњ са хватаљкама За ученике: - премах одножно десном напред замах улево, замах удесно, замах улево и спојено премах левом напред; премах десном назад, замах улево, замах удесно и спојено одножењем десне, саскок са окретом за 90 ° улево до става на тлу, леви бок према коњу.</p> <p>Школско такмичење (одељење, школа): актив наставника физичког васпитања бира справе на</p>	<p>физичком васпитању - стандарди за оцењивање физичких способности ученика и постигнућа у спортским играма</p> <p>Минимални образовни захтеви</p> <ul style="list-style-type: none"> • Атлетика: трчање на 100 м за ученике и ученице, трчање на 800 м за ученике и 500 м за ученице, скок удаљ, увис, бацање кугле - на резултат. • Вежбе на справама и тлу: За ученике: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, једне справе у упору и једне справе у вису; За ученице: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, греде и двовисинског разбоја. <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тестирање и провера савладаности стандарда из основне школе (6 часова); • Теоријских часова (2 у првом и 2 у другом полугодишту);
--	--	--	---	--

			<p>којима ће се ученици такмичити.</p> <p>За напредније ученике: састави из система школских спортских такмичења и учешће на вишим нивоима школских такмичења.</p> <p>Минимални образовни захтеви:</p> <p>За ученике: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, једне справе у упору и једне справе у вису;</p> <p>За ученице: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, греде и двовисинског разбоја.</p> <p>• СПОРТСКА ИГРА (по избору)</p> <p>• Понављање и учвршћивање раније обучаваних елемената игре;</p> <p>• Даље проширивање и продубљавање техничко-тактичке припремљености ученика у складу са изборним програмом за дату игру. На основу претходних умења у техници и тактици наставник планира</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Атлетика (11 часова) • Гимнастика: вежбе на справама и тлу (11 часова); • Спортска игра: по избору школе(12 часова); • Физичка активност, односно спортска активност:у складу са могућностима школе а по избору ученика (10 часова). • Пливање (10 часова); • Провера знања и вештина (4 часа). <p>• ПОСЕБНЕ АКТИВНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Из фонда радних дана и за извођење редовне наставе школа у току школске године организује: - Два целодневна излета са пешачењем - И разред до 12км (укупно у оба правца); - ИИ разред до 14 км (укупно у оба правца); - ИИИ разред до 16 км(укупно у оба правца); - Два кроса: јесењи и пролећни - Стручно веће наставника
--	--	--	---	---

			<p>конкретне садржаје из спортске игре;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Актив наставника, према програму који сам доноси (из програма трећег разреда (програм по избору ученика) у складу са могућностима школе, организује наставу за коју ученици покажу посебно интересовање; • Препорука: уколико је могуће, организовати наставу пливања (посебно обуку за непливаче). 	<p>физичког васпитања утврђује програм и садржај излета, и дужину стазе за кросеве, према узрасту ученика.</p> <p>- Школа организује и спроводи спортска такмичења, као јединствени део процеса наставе физичког васпитања. спортска такмичења организују се у оквиру радне суботе и у друго време које одреди школа. Међушколска спортска такмичења организују се у оквиру календара које одреди Савез за школски спорт и олимпијско васпитање Србије које је уједно и организатор ових такмичења.</p>
--	--	--	--	---

Други разред

Назив предмета:	Физичко васпитање
Годишњи фонд часова:	64
Разред:	други

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<ul style="list-style-type: none"> Здравствена култура и физичка активност, као основа за реализовање постављених циљева и исхода; 	<ul style="list-style-type: none"> Унапређивање и очување здравља; Утицај на правилно држање тела (превенција постуралних поремећаја); 	<ul style="list-style-type: none"> Препозна везе између физичке активности и здравља; Објасни карактеристике положаја тела, покрета и кретања у професији за коју се школује и уочи оне, које могу имати негативан утицај на његов раст, развој; Одабере и изведе вежбе обликовања и вежбе из корективне гимнастике, које ће превентивно утицати на могуће негативне утицаје услед рада у одабраној професији; 	<ul style="list-style-type: none"> Вежбе обликовања (јачања, лабављење и растезање); Вежбе из корективне гимнастике; Провера стања моторичких и функционалних способности; 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања; Током реализације часова физичког васпитања давати информације о томе које вежбе позитивно утичу на статус њиховог организма, с обзиром на карактеристике њихове професије, а које негативно утичу на здравље; Ученици који похађају трогодишње стручне школе далеко су више оптерећени у редовном образовању практичном и теоријском наставом од осталих ученика Због тога је физичко
<ul style="list-style-type: none"> Развој моторичких и функционалних способности 	<ul style="list-style-type: none"> Развој и усавршавање моторичких способности и 	<ul style="list-style-type: none"> Именује моторичке способности које треба развијати, као и основна средства и методе за 	<ul style="list-style-type: none"> Вежбе снаге без и са малим теговима (до 4 кг.); Трчање на 60 м и 100 м; Трчање на 800 м 	

<p>човека, као основа за реализовање постављених циљева и исхода;</p>	<p>теоријских знања неопходних за самостални рад на њима;</p>	<p>њихов развој; <ul style="list-style-type: none"> • Примени адекватна средства (изводи вежбе) за развој и усавршавање моторичких способности из: вежби обликовања, атлетике, гимнастике, пливања и спортских игара за развој: снаге, брзине, издржљивости, гпкности, спретности и окретности; </p>	<p>ученице и 1000 м ученици; <ul style="list-style-type: none"> • Вежбе растезања (број понављања и издржај у крајњем положају), • Полигони спретности и окретности и спортске игре; • Аеробик; </p>	<p>васпитање, у овим школама, значајно за активан опоравак ученика, компензацију и релаксацију с обзиром на њихова честа статичка и једнострана оптерећења. Теоријска знања из области физичких активности су од великог значаја за укупним бављењем физичким вежбама.</p>
<p>• Усвајање знања, умења и вештина из спортских грана и дисциплина као основа за реализовање постављених циљева и исхода;</p> <p>• Атлетика;</p> <p>• Спортска гимнастика: (Вежбе на справама и тлу);</p> <p>• Спортска игра (по избору);</p> <p>• Физичка, односно спортска активност: у складу</p>	<p>• Стицање моторичких умења (вештина) и теоријских знања неопходних за њихово усвајање;</p> <p>• Мотивација ученика за бављењем физичким активностима;</p> <p>• Формирање позитивног психосоцијалних образаца понашања;</p> <p>• Примена стечених умења, знања и навика у свакодневним условима живота и рада;</p> <p>• Естетско изражавање</p>	<p>• Кратко описати основне карактеристике и правила спортске гране атлетике, гимнастике и спортске гране - дисциплина које се уче;</p> <p>• Демонстрирати - вежбе и технике атлетских дисциплина и вежби на справама и тлу које се уче (поседовати вештину)</p> <p>• Детаљније описати правила спортске гране за коју показује посебан интерес, за коју школа има услове;</p> <p>• Објаснити због којих је карактеристика физичког васпитања важно да активно учествује у процесу наставе и да самостално спроводи</p>	<p>АТЛЕТИКА У свим атлетским дисциплинама треба радити на развијању основних моторичких особина за дату дисциплину;</p> <p>Трчања: Усавршавање технике трчања на кратке и средње стазе: - 100 м ученици и ученице; - 800 м ученици и ученице - штафета 4 x 100 м ученици и ученице Вежбање технике трчања на средњим стазама умереним интензитетом и различитим темпом у трајању од 5 до 10 мин.</p>	<p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (4 часа) • мерење и тестирање (6 часова) • практична настава (56 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели приликом реализације; Настава се изводи фронтално и по групама, у зависности од карактера методске јединице која се реализује. Уколико је потребно, нарочито за вежбе из корективне</p>

<p>са могућностима школе.</p>	<p>покретом и доживљавање естетских вредности покрета и кретања;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика; • Повезивање моторичких задатака у целине; • Увођење ученика у организовани систем припрема за школска такмичења, игре, сусрете и манифестације; • Развијање елемената ритма у препознавању целина: рад-одмор; напрезање-релаксација; убрзање-успоравање; • Избор спортских грана, спортско-рекреативних или других кретних активности као трајног опредељења за њихово свакодневно упражњавање. 	<p>одређен програм физичке и спортске активности;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ученици ће желети да се бави физичким, односно спортским активностима пошто ће сагледати (детектовати) позитивне карактеристике физичке и спортске активности и њихове позитивне утицаје на здравље, дружење и добро расположење; • Сагледати негативне утицаје савременог начина живота (пушење, дрога, насиље, деликвентно понашање) и свестан је да физичким, односно спортским активностима могуће је предупредити негативне утицаје • Путем физичких односно спортских активности комуницирати са својим друговима и уживати у дружењу и контактима; • Довести у везу свакодневни живот и способност за учење и практичан рад са физичким, односно спортским активностима и правилном исхраном; 	<p>Крос: јесењи и пролећни -800 м ученице, -1000 м ученици.</p> <p>Скокови: Скок удаљ корачном техником. Скок увис леђном техника.</p> <p>Бацања: Бацање кугле, једна од рационалних техника (ученице 4 кг, ученици 5 кг). Спровести такмичења у одељењу, на резултат, у свим реализованим атлетским дисциплинама.</p> <p>• СПОРТСКА ГИМНАСТИКА: ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ Напомена: - Наставник олакшава, односно отежава програм на основу моторичких способности и претходно стечених умења ученика. 1. Вежбе на тлу За ученике и ученице: - из упора за рукама, зибом, провлак згрчено напред до упора пред</p>	<p>гимнастике, приступ је индивидуалан.</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици или у сали, истовремено са практичном наставом; • Практична настава реализује се на спортском вежбалишту (сала, спортски отворени терени, базен, клизалиште, скијалиште). <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Настава се реализује у циклусима који трају приближно 10-12 часова (узастопних). Наставнику физичког васпитања је остављено да, зависно од потреба, прецизира трајање сваког циклуса, као и редослед њиховог садржаја. <p>Садржај циклуса је:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за проверу нивоа знања на крају школске године - један; - за атлетику - један; - за гимнастику: вежбе на
-------------------------------	---	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Објаснити да покрет и кретање, без обзира на то којој врсти физичке, односно спортске активности припадају, имају своју естетску компоненту(лепота извођења, лепота доживљаја); • Ученик ужива у извођењу покрета и кретања; • Ученик наводи основне олимпијске принципе и примењује их на школским спортским такмичењима и у слободном времену; • Препознаје нетолерантно понашање својих другова и реагује на њега, шири дух пријатељства, истрајан је у својим активностима. • Има правилан однос према окружењу у којем вежба, рекреира се и бави се спортом. 	<p>рукама (опружено);</p> <ul style="list-style-type: none"> - колут напред и спојено усправом до ваге претклоном и заножењем, издржај - прамет странце упором у "бољу" страну и спојено, прамет странце у "слабију" страну - за напредни ниво прамет напред упором <p>2. Прескок За ученике коњ у ширину висине 120 цм; за ученице 110 цм:</p> <ul style="list-style-type: none"> - згрчка; - разношка - за напредни ниво: склонка и прескоци са заножењем <p>3. Кругови За ученике /доскочни кругови/:</p> <ul style="list-style-type: none"> - њих, зањихом саскок, уз помоћ. <p>4. Разбој За ученике /паралелни разбој/:</p> <ul style="list-style-type: none"> - из упора седећег разножно пред рукама, прехватом напред и дизањем склоњено став на раменима, спуст назад у 	<p>справама и тлу - један</p> <ul style="list-style-type: none"> - за спорт по избору ученика - два; - за повезивање физичког васпитања са животом и радом - један. <p>Начин остваривања програма Садржаји програма усмерени су на:развијање физичких способности; спортско-техничко образовање; повезивање физичког васпитања са животом и радом. Годишњи план, програм и распоред кросева, такмичења, зимовања и других облика рада утврђује се на почетку школске године на наставничком већу, на предлог стручног већа наставника физичког васпитања. Стручно веће наставника физичког васпитања, самостално, одређује редослед обраде појединих садржаја програма и циклуса. Часови у току недеље треба да буду распоређени у</p>
--	--	---	--	---

			<p>упор седећи разножно, прехват рукама иза бутина, сножити и зањихом саскок.</p> <p>За ученице /двовисински разбој, једна притка, вратило/:</p> <p>- вис на в/п лицем према н/п: клим, премах згрчено једном ногом до виса лежећег на н/п, прехват (може разноручно) на н/п до упора јашућег; премах одножно предножном (уназад) до упора предњег; замахом уназад (зањихом) саскок пруженим телом;</p> <p>- једна притка: наскок у упр предњи, премах одножно једном ногом до упора јашућег; премах одножно заножном до упора стражњег; саскок саседом (замахом ногама унапред).</p> <p>5. Вратило</p> <p>За ученике /доскочно вратило/</p> <p>- из мирног виса узмак до упора, замахом ногама уназад (зањихом) саскок увито</p>	<p>једнаким интервалима, не могу се одржавати као блок часови. Настава се не може одржавати истовремено са два одељења ни на спортском терену ни у физкултурној сали.</p> <p>У свим разредима настава физичког васпитања се реализује одвојено за ученике и одвојено за ученице, а само у школама које имају по два паралелна објекта за физичко васпитање дозвољена је истовремена реализација часа</p> <p>Праћење, вредновање и оцењивање</p> <p>Праћење напретка ученика у физичком васпитању се обавља сукцесивно у току читаве школске године, на основу методологије праћења, мерења и вредновања ефеката у физичком васпитању - стандарди за оцењивање физичких способности ученика и постигнућа у</p>
--	--	--	--	--

			<p>6. Греда За ученице /висока греда/:</p> <p>- залетом и суножним одскоком наскок у упор чучећи; окрет за 90 ° усправ у успон, окрет за 180 °, лагано трчање на прстима, скок са променом ногу, кораци у успону до краја греде; саскок згрчено (бочно у односу на греду).</p> <p>7. Коњ са хваталкама За ученике:</p> <p>- из упора пред рукама, коло заножно левом, коло заножно десном.</p> <p>Школско такмичење (одељење, школа): актив наставника физичког васпитања бира справе на којима ће се ученици такмичити.</p> <p>За напредније ученике: састави из система школских спортских такмичења и учешће на вишим нивоима школских такмичења.</p> <p>Минимални образовни захтеви:</p>	<p>спортским играма</p> <p>Минимални образовни захтеви</p> <ul style="list-style-type: none"> • Атлетика: трчање на 100 м за ученике и ученице, трчање на 800 м за ученике и 500 м за ученице, скок удаљ, увис, бацање кугле - на резултат. <p>Вежбе на справама и тлу: За ученике: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, једне справе у упору и једне справе у вису; За ученице: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, греде и двовисинског разбоја.</p> <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тестирање и провера савладаности стандарда из основне школе (5 часова) • Теоријских часова (2 у првом и 2 у другом полугодишту). • Атлетика (11 часова) • Гимнастика: вежбе на справама и тлу (11) часова. • Спортска игра: по избору
--	--	--	---	---

			<p>За ученике: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, једне справе у упору и једне справе у вису;</p> <p>За ученице: наставни садржаји из програма вежби на тлу, прескока, греде и двовисинског разбоја.</p> <p>• СПОРТСКА ИГРА (по избору) Да ли треба рећи да се игра разликује од оне у првом разреду? - Понављање и учвршћивање раније обучаваних елемената игре. - Даље проширивање и продубљавање техничко-тактичке припремљености ученика у складу са изборним програмом за дату игру. На основу претходних умења у техници и тактици наставник планира конкретне садржаје из спортске игре.</p> <p>• Актив наставника,</p>	<p>школе(11 часова)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Физичка активност, односно спортска активност:у складу са могућностима школе а по избору ученика (9 часова). • Пливање (9 часова). • Провера знања и вештина (4 часа). <p>ПОСЕБНЕ АКТИВНОСТИ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Из фонда радних дана и за извођење редовне наставе школа у току школске године организује: - Два целодневна излета са пешачењем - И разред до 12км (укупно у оба правца); - ИИ разред до 14 км (укупно у оба правца); - ИИИ разред до 16 км(укупно у оба правца); - Два кроса: јесењи и пролећни - Стручно веће наставника физичког васпитања утврђује програм и садржај излета, и дужину стазе за кросеве, према узрасту
--	--	--	---	--

			<p>према програму који сам доноси (из програма трећег разреда (програм по избору ученика) у складу са могућностима школе, организује наставу за коју ученици покажу посебно интересовање</p>	<p>ученика.</p> <p>Школа организује и спроводи спортска такмичења, као јединствени део процеса наставе физичког васпитања. спортска такмичења организују се у оквиру радне суботе и у друго време које одреди школа. Међушколска спортска такмичења организују се у оквиру календара које одреди Савез за школски спорт и олимпијско васпитање Србије које је уједно и организатор ових такмичења.</p>
--	--	--	--	--

Трећи разред

Назив предмета:	Физичко васпитање
Годишњи фонд часова:	60
Разред:	трећи

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
-------------	------------	---	---	---------------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> • Здравствена култура и физичка активност, као основа за реализовање постављених циљева и исхода; 	<ul style="list-style-type: none"> • Унапређивање и очување здравља; • Утицај на правилно држање тела (превенција постуралних поремећаја); 	<ul style="list-style-type: none"> • Препозна везе између физичке активности и здравља; • Објасни карактеристике положаја тела, покрета и кретања у професији за коју се школује и уочи оне, које могу имати негативан утицај на његов раст, развој; • Одабере и изведе вежбе обликовања и вежбе из корективне гимнастике, које ће превентивно утицати на могуће негативне утицаје услед рада у одабраној професији; 	<ul style="list-style-type: none"> • Вежбе обликовања (јачања, лабављење и растезање); • Вежбе из корективне гимнастике; • Провера стања моторичких и функционалних способности; 	<ul style="list-style-type: none"> • На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања; • Током реализације часова физичког васпитања давати информације о томе које вежбе позитивно утичу на статус њиховог организма, с обзиром на карактеристике њихове професије, а које негативно утичу на здравље; • Ученици који похађају трогодишње стручне школе далеко су више оптерећени у редовном образовању практичном и теоријском наставом од осталих ученика;
<ul style="list-style-type: none"> • Развој моторичких и функционалних способности човека, као основа за реализовање постављених циљева и исхода; 	<ul style="list-style-type: none"> • Развој и усавршавање моторичких способности и теоријских знања неопходних за самостални рад на њима; 	<ul style="list-style-type: none"> • Именује моторичке способности које треба развијати, као и основна средства и методе за њихов развој; • Примени адекватна средства (изводи вежбе) за развој и усавршавање моторичких способности из: вежби обликовања, атлетике, гимнастике, пливања и спортских игара за 	<ul style="list-style-type: none"> • Вежбе снаге без и са малим теговима (до 4 кг); • Трчање на 60 м и 100 м; • Трчање на 800 м ученице и 1000 м ученици; • Вежбе растезања (број понављања и издржај у крајњем положају), • Полигони спретности и окретности и спортске игре; • Аеробик; 	<ul style="list-style-type: none"> • Због тога је физичко васпитање, у овим школама, значајно за активан опоравак ученика, компензацију и релаксацију с обзиром на њихова честа статичка и једнострана оптерећења. Теоријска знања из области физичких активности су од великог значаја за укупним бављењем физичким

		развој: снаге, брзине, издржљивости, гipкости, спретности и окретности;		вежбама.
<ul style="list-style-type: none"> • Усвајање знања, умења и вештина из спортских грана и дисциплина као основа за реализовање постављених циљева и исхода; • Програм по избору ученика: • Ритмичка гимнастика и народни плесови; • Спортска игра (по избору); • Рукомет; • Фудбал; • Кошарка; • Одбојка; • Пливање; 	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање моторичких умења (вештина) и теоријских знања неопходних за њихово усвајање; • Мотивација ученика за бављењем физичким активностима; • Формирање позитивног психосоцијалних образаца понашања; • Примена стечених умења, знања и навика у свакодневним условима живота и рада; • Естетско изражавање покретом и доживљавање естетских вредности покрета и кретања; • Усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика; 	<ul style="list-style-type: none"> • Кратко опише основне карактеристике и правила атлетике, гимнастике и спортске гране - дисциплина које се уче; • Демонстрира технику дисциплина из атлетике и гимнастике (вежби на справама и тлу) које - поседује вештину, технику и тактику спортске игре као и вежбе из осталих програмом предвиђених садржаја • Детаљније опише правила спортске гране за коју показује посебан интерес - за коју школа има услове; • Објасни због којих је карактеристика физичког васпитања важно, да активно учествује у процесу наставе и да самостално спроводи 	<p style="text-align: center;">ПРОГРАМ ПО ИЗБОРУ УЧЕНИКА</p> <ul style="list-style-type: none"> • РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ - Савладавање основних вежби: докорак," мењајући корак галопом у свим правцима, полкин корак, далеко високи скок, "маказице; - Систематска обрада естетског покрета тела у месту и у кретању без реквизита и са реквизитима, користећи при томе различиту динамику, ритам и темпо, - Примена савладане технике естетског покрета и кретања у кратким саставима. - Треба савладати најмање пет народних плесова. - Припрема за такмичење и приредбе и учешће на њима. • СПОРТСКА ИГРА (по 	<p>Облици наставе</p> <p>Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (4 часа) • мерење и тестирање (4 часа) • практична настава (52 часа) <p>Подела одељења на групе</p> <p>Одељење се не дели приликом реализације; Настава се изводи фронтално и по групама, у зависности од карактера методске јединице која се реализује. Уколико је потребно, нарочито за вежбе из корективне гимнастике, приступ је индивидуалан.</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици или у сали, истовремено са практичном наставом; • Практична настава реализује се на спортском вежбалишту (сала, спортски отворени терени, базен,

<ul style="list-style-type: none"> • Борилачке вештине; • Клизање, смучање; 	<ul style="list-style-type: none"> • Повезивање моторичких задатака у целине; али без стварања крутих моторичких аутоматизама • Увођење ученика у организовани систем припрема за школска такмичења, игре, сусрете и манифестације; • Развијање елемената ритма сједињавањем кинетичких и енергетских елемената у цјелине: у препознавању целина: рад-одмор; напрезање-релаксација; убрзање-успоравање; • Избор спортских грана, спортско-рекреативних или других кретних активности као трајног одређења за њихово свакодневно упражњавање; 	<p>одређен програм физичке и спортске активности;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Жели да се бави физичким, односно спортским активностима, пошто сагледава (детектује) позитивне карактеристике физичке и спортске активности - њихове позитивне утицаје на здравље, дружење и добро расположење; • Сагледа негативне утицаје савременог начина живота (пушење, дрога, насиље, деликвентно понашање) и буде свестан да је физичким, односно спортским активностима могуће предупредити негативне утицаје; • Комуницира путем физичких односно спортских активности са својим друговима и ужива у дружењу и контактима; • Доводи у везу 	<p>избору)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Понављање и учвршћивање раније обучаваних елемената игре. - Даље проширивање и продубљавање техничко-тактичке припремљености ученика у складу са изборним програмом за дату игру. <p>РУКОМЕТ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу. - Покривање и откривање играча, одузимање лопте, ометање противника. Општи принципи постављања играча у одбрани и нападу. Напад са једним и два играча и напад против зонске одбране. Зонска одбрана и напад "човек на човека". Уигравање кроз тренажни процес. - Правила игре. - Учествовање на разредним, школским и 	<p>клизалиште, скијалиште).</p> <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Настава се реализује у циклусима који трају приближно 10-12 часова (узастопних). Наставнику физичког васпитања је остављено да, зависно од потреба, прецизира трајање сваког циклуса, као и редослед њиховог садржаја. <p>Садржај циклуса је:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за проверу нивоа знања на крају школске године - један; - за атлетику - један; - за гимнастику: вежбе на справама и тлу - један - за спорт по избору ученика - два; - за повезивање физичког васпитања са животом и радом - један. <p>Начин остваривања програма</p> <p>Садржаји програма усмерени су на:развијање физичких способности; спортско-техничко образовање; повезивање физичког васпитања са</p>
---	--	--	---	--

		<p>свакодневни живот и способност за учење и практичан рад са физичким, односно спортским активностима и правилном исхраном;</p> <ul style="list-style-type: none"> самостално бира физичку, односно спортску активност и изводи је у окружењу у коме живи (да ли си ово намерно избацио?); Објасни да покрет и кретање, без обзира на то којој врсти физичке, односно спортске активности припада, има своју естетску компоненту (лепота извођења, лепота доживљаја); Ужива у извођењу покрета и кретања; Наводи основне олимпијске принципе и примењује их на школским спортским такмичењима и у слободном времену; Препозна нетолерантно понашање својих 	<p>међушколским такмичењима.</p> <p>ФУДБАЛ</p> <ul style="list-style-type: none"> Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу. Покривање и откривање играча, одузимање лопте и ометање противника. Општи принципи постављања играча у нападу и одбрани. Разне варијанте напада и одбране. Уигравање кроз тренажни процес. Правила малог фудбала. Учествовање на разним школским и међушколским такмичењима. <p>КОШАРКА</p> <ul style="list-style-type: none"> Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу Техника кошарке. Шутирање на кош из места и кретања, шут са једном или обема рукама, са разних 	<p>животом и радом.</p> <p>Годишњи план, програм и распоред кросева, такмичења, зимовања и других облика рада утврђује се на почетку школске године на наставничком већу, на предлог стручног већа наставника физичког васпитања.</p> <p>Стручно веће наставника физичког васпитања, самостално, одређује редослед обраде појединих садржаја програма и циклуса.</p> <p>Часови у току недеље треба да буду распоређени у једнаким интервалима, не могу се одржавати као блок часови. Настава се не може одржавати истовремено са два одељења ни на спортском терену ни у физкултурној сали.</p> <p>У свим разредима настава физичког васпитања се реализује одвојено за ученике и одвојено за ученице, а само у школама које имају по два паралелна објекта за физичко</p>
--	--	--	---	--

		<p>другова и реагује на њега, шири дух пријатељства, буде истрајан је у својим активностима.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Се правилно односи према окружењу у коме вежба, рекреира се и бави се спортом, што преноси у свакодневни живот • Учествоје на школском такмичењу и у систему школских спортских такмичења 	<p>одстојања од коша. Постављање и кретање играча у нападу и одбрани. Одбрана "зоном" и "човек на човека". Напад против ових врста одбрана. Контранапад у разним варијантама и принцип блока.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правила игре и суђење. - Учествовање на разредним и школским такмичењима. <p>ОДБОЈКА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу - Техника одбојке. Игра са повученим и истуреним центром. Смечирање и његова блокада. Уигравање кроз тренажни процес. - Правила игре и суђења. - Учествовање на одељенским, разредним и међушколским такмичењима. <p>ПЛИВАЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Упознавање и примена основних сигурносних мера 	<p>васпитање дозвољена је истовремена реализација часа</p> <p>Праћење, вредновање и оцењивање</p> <p>Праћење напретка ученика у физичком васпитању се обавља сукцесивно у току читаве школске године, на основу методологије праћења, мерења и вредновања ефеката у физичком васпитању - стандарди за оцењивање физичких способности ученика и постигнућа у спортским играма</p> <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тестирање и провера савладаности стандарда из основне школе (5 часова) • Теоријских часова (2 у првом и 2 у другом полугодишту). • Атлетика (10 часова) • Гимнастика: вежбе на справама и тлу (10) часова. • Спортска игра: по избору школе(10 часова) • Физичка активност,
--	--	---	--	--

			<p>у пливању; - Усвајање две технике пливања (по склоностима и избору ученика). Вежбање ради постизања бољих резултата. Скок на старту и окрети. - Учествовање на одељенским, разредним и међушколским такмичењима.</p> <p>БОРИЛАЧКЕ ВЕШТИНЕ - Избор борилачке вештине која се изучава на матичним факултетима спорта и физичког васпитања, и која је у програму Школских спортских такмичења. Наставник у складу са могућностима школе и интересовањима ученика предлаже наставни програм.</p> <p>КЛИЗАЊЕ И СКИЈАЊЕ - Програмски задаци из клизања и скијања обухватају савладавање основне технике и упознавање са правилима такмичења. Наставник предлаже наставни програм, који се заснива на програму</p>	<p>односно спортска активност:у складу са могућностима школе а по избору ученика (8 часова). • Пливање (9 часова). • Провера знања и вештина (4 ч).</p> <p>Школа организује и спроводи спортска такмичења, као јединствени део процеса наставе физичког васпитања. спортска такмичења организују се у оквиру радне суботе и у друго време које одреди школа. Међушколска спортска такмичења организују се у оквиру календара које одреди Савез за школски спорт и олимпијско васпитање Србије које је уједно и организатор ових такмичења.</p>
--	--	--	--	--

			клизања и предмета скијање на матичним факултетима	
--	--	--	---	--

Сваки од образовних профила има карактеристике везане за обављање конкретних стручних послова, који захтевају одређене положаје тела, покрете и кретања, који могу негативно утицати на правилно држање (статус кичменог стуба и статус стопала). Како би се избегли ови негативни утицаји, наставници стручних предмета и професори физичког васпитања дефинишу могуће професионалне поремећаје, на основу чега се програмирају се посебни садржаји, којима се обезбеђује превенција.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Екологија и заштита животне средине;
- Хемија;
- Ликовна култура;
- Музичка култура;
- Исхрана.

МАТЕМАТИКА

Први разред

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Развијање логичког и апстрактног мишљења; 2. Развијање способности јасног и прецизног изражавања и коришћења основног математичко-логичког језика; 3. Развијање способности одређивања и процене квантитативних величина и њиховог односа; 4. Развијање осећаја за простор, разликовање геометријских објеката и њихови узајамни односи и трансформације; 5. Разумевање функционалних зависности, њихово представљање и примена; 6. Развијање систематичности, уредности, прецизности, темељности, истрајности, критичности у раду.
------------------	---

Годишњи фонд часова: **68 часова**Разред: **први**

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о скупу реалних бројева • Упознавање са појмовима апсолутна и релативна грешка 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује различите записе бројева из скупова N, Z, Q, и те бројеве приказује на бројној правој и пореди их. • разликује основне подскупове скупа реалних бројева (N, Z, Q, I) и уочава релације 	<ul style="list-style-type: none"> • Преглед бројева, операције са реалним бројевима • Апсолутна вредност реалног броја • Приближна вредност реалних бројева, правила заокруживања • Апсолутна и релативна грешка 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (68

		$\mathbb{N} \subset \mathbb{Z} \subset \mathbb{Q} \subset \mathbb{R}$, $\mathbb{I} \subset \mathbb{R}$ <ul style="list-style-type: none"> • израчуна вредност једноставног рационалног бројевног израза поштујући приоритет рачунских операција и употребу заграда • одреди апсолутну вредност реалног броја и графички интерпретира на бројевној оси • заокругли број на одређени број децимала • одреди апсолутну и релативну грешку 		<p>часова).</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Настава се реализује у учионици или кабинету за математику. <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • образложити циљ предмета, начин и критеријум оцењивања; • неопходна предзнања поновити уз максимално ангажовање ученика; • подстицати ученике на размишљање и самостално закључивање; • примењивати разноврсне облике и методе рада, како би се подстакла активност ученика; • инсистирати на прецизности, тачности, систематичности и уредности у раду; • упућивати ученике на претраживање различитих извора и примену савремених
ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о пропорцијама и процентном рачуну • Оспособљавање за примену пропорција и процената на 	<ul style="list-style-type: none"> • израчуна одређен део неке величине • одреди непознате чланове просте пропорције • прошири или скрати размеру и примени је у решавању проблема поделе 	<ul style="list-style-type: none"> • Размера и пропорција • Директна и обрнута пропорционалност • Прост сразмерни рачун • Рачун поделе • Процентни и промилни рачун 	

	решавање реалних проблеме	<ul style="list-style-type: none"> • препозна директну или обрнуту пропорционалност две величине, примени је при решавању једноставних проблема и. • прикаже графички • одреди непознату главницу, проценат или процентни износ 		технологија.
РАЦИОНАЛНИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о полиномима • Разумевање поступка растављања полинома на чиниоце и одређивања НЗС и НЗД полинома 	<ul style="list-style-type: none"> • сабира, одузима и множи полиноме • примени дистрибутивни закон множења према сабирању и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата, збир и разлику кубова при трансформацији полинома • растави полином на чиниоце • одреди НЗД и НЗС полинома • трансформише једноставнији 	<ul style="list-style-type: none"> • Полиноми • Растављање полинома на чиниоце • НЗД и НЗС полинома • Трансформације рационалних алгебарских израза 	<ul style="list-style-type: none"> • Реални бројеви: садржаје о грешкама повезати са стручним предметима, израчунавати апсолутну и релативну грешку конкретних мерења. • Пропорционалност: користити што више конкретних примера из живота и струке (рецептуре за одређене прехранбене производе, енергетска вредност оброка и сл). • Рационални

		рационални алгебарски израз		алгебарски изрази: тежиште треба да буде на разноврсности идеја, сврси и суштини трансформација полинома и алгебарских разломака, а не на раду са компликованим изразима.
ГЕОМЕТРИЈА	<ul style="list-style-type: none"> • Обнављање основних појмова у геометрији • Проширивање знања о троугловима и четвороугловима 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује основне и изведене геометријске појмове • разликује међусобни однос углова (суседни, упоредни, унакрсни, комплементни, суплементни) • наведе и примени везе између углова са паралелним (или нормалним крацима) • наведе и примени релације везане за унутрашње и спољашње углове троугла • дефинише појмове симетрала дужи, симетрала угла, тежишна дуж и средња линија троугла • конструише симетралу дужи, симетралу угла и 	<ul style="list-style-type: none"> • Геометријски појмови и везе између њих • Троугао • Значајне тачке троугла • Четвороугао • Талесова теорема 	<p>• Геометрија: инсистирати на прецизности, уредности и правилној терминологији.</p> <p>• Линеарне једначине и неједначине: истаћи повезаност између аналитичког и графичког приказа функције. Садржаје повезати са одговарајућим садржајима хемије и примерима из свакодневног живота.</p> <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: 1. усмену проверу знања;</p>

		<p>висину троугла</p> <ul style="list-style-type: none"> • конструише значајне тачке троугла • наведе својство тежишта • наведе основне релације у једнакокраком, односно једнакостраничном троуглу • разликује врсте четвороуглова и њихове особине • наведе ставове о паралелограму и уме да их примени • наведе особине специјалних паралелограма • формулише Талесову теорему и примени је на поделу дужи на n једнаких делова 		<p>2. писмену провера знања; 3. тестове знања; 4. активност на часу.</p>
<p>ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о линеарној једначини, неједначини и функцији • 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам линеарне једначине • реши линеарну једначину • примени линеарну 	<ul style="list-style-type: none"> • Линеарна једначина и њене примене • Линеарна функција и њен график • Линеарна неједначина • Систем линеарних једначина 	<p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реални бројеви 8 часова; • Пропорционалност 11 часова; • Рационални алгебарски

	<p>Оспособљавање за анализу графика функције и његову примену</p> <ul style="list-style-type: none"> • Примена знања о линеарним једначинама, системима и неједначинама на реалне проблеме 	<p>једначину на решавање проблема</p> <ul style="list-style-type: none"> • реши једначину које се своди на линеарну једначину • дефинише појам линеарне функције • прикаже аналитички, табеларно и графички линеарну функцију • реши линеарну неједначину и графички прикаже скуп решења • реши систем линеарних једначина са две непознате 		<p>изрази 13 часова;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Геометрија 14 часова; • Линеарне једначине и неједначине 14 часова. • За реализацију 4 писмена задатка са исправкама планирано је 8 часова.
--	---	--	--	--

Други разред

МАТЕМАТИКА

Годишњи фонд 64 часа

часова:

Разред: Други

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
ТРИГОНОМЕТРИЈА ПРАВОУГЛОГ ТРОУГЛА	<ul style="list-style-type: none"> Разумевање основних тригонометријских функција и идентичности Оспособљавање за примену тригонометријских функција у практичним проблемима 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише основне тригонометријске функције оштрог угла израчуна основне тригонометријске функције оштрог угла правоуглог троугла када су дате две странице конструира оштар угао ако је позната једна његова тригонометријска функција наведе тригонометријске идентичности и примењује их у одређивању вредности тригонометријских функција ако је позната вредност једне од њих наведе вредности 	<ul style="list-style-type: none"> Дефиниције тригонометријских функција у правоуглом троуглу Вредности тригонометријских функција за углове од 0°, 30°, 45°, 60°, 90° Основне тригонометријске идентичности Решавање правоуглог троугла 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (64 часа). <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Настава се реализује у учионици или кабинету за математику. <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> образложити циљ предмета, начин и

		<p>тригонометријских функција карактеристичних углова (од 30°, 45°, 60°) и са калкулатора прочита вредности за остале оштре углове и обрнуто (одређује оштар угао ако је позната вредност тригонометријске функције)</p> <ul style="list-style-type: none"> • примени елементе тригонометрије правоуглог троугла на решавање практичних проблема 		<p>критеријум оцењивања;</p> <ul style="list-style-type: none"> • неопходна предзнања поновити уз максимално ангажовање ученика; • подстицати ученике на размишљање и самостално закључивање; • примењивати разноврсне облике и методе рада, како би се подстакла активност ученика; • инсистирати на прецизности, тачности, систематичности и уредности у раду; • упућивати ученике на претраживање различитих извора и примену савремених технологија.
<p>СТЕПЕНОВАЊЕ И КОРЕНОВАЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о степеновању и кореновању • Уочавање веза између степеновања и кореновања • Овладавање поступком рационалисања имениоца 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе особине операција степеновања са целим експонентом и примени их у трансформацијама једноставнијих израза • наведе особине операција кореновања и примени их у трансформацијама једноставних израза • наведе особине операција степеновања са рационалним изложиоцем и примени их у трансформацијама једноставнијих израза 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам степена. Операције са степенима • Степен са целим изложиоцем • Појам корена. Операције са коренима • Степен са рационалним изложиоцем • Рационалисање имениоца разломка 	<ul style="list-style-type: none"> • Тригонометрија правоуглог троугла: садржаје повезивати са одговарајућим примерима из живота. Поновити правила заокругљивања бројева на одређени број децимала. Оспособити ученике за употребу калкулатора као помоћног средства при решавању проблема применом тригонометрије.

		<ul style="list-style-type: none"> • рационалише именилац разломка у једноставним случајевима 		<ul style="list-style-type: none"> • Степеновање и кореновање: при проширивању скупа из кога је изложилац, нагласити перманентност особина степеновања. Оспособити ученике да помоћу калкулатора одреде вредности корена и степена датог броја. • Функција и график функције: приликом обраде користити што више конкретних примера из живота и струке. • Квадратна једначина и квадратна функција: показати односе између решења и коефицијената, као и растављање квадратног тринома на чиниоце. Нацртати свих шест облика квадратне функције. Истаћи повезаност између аналитичког и графичког приказа квадратне функције. • Тела: користити симулације пресека на рачунару. Садржаје повезати
<p>ФУНКЦИЈА И ГРАФИК ФУНКЦИЈЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање основних својстава функција • Оспособљавање за представљање података различитим графичким облицима и анализу датих података 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе примере функција • одреди знак, интервале монотоности, максимум и минимум на датом графику • прочита и разуме податак са графикона, дијаграма или из табеле и одреди минимум или максимум и средњу вредност зависне величине • податке представљене у једном графичком облику представи у другом 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам функције. • Функције са коначним доменом • Графичко представљање функције • Читање графика функције (одређивање знака, интервала монотоности, максимума, минимума) - без формалне дефиниције тих појмова • Различити графички облици представљања функција са коначним доменом (табела, график, дијаграм, круг) • Одређивање максимума, минимума и средње вредности зависне величине 	
<p>КВАДРАТНА ЈЕДНАЧИНА И КВАДРАТНА ФУНКЦИЈА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања потребних за решавање квадратних једначина • Оспособљавање за 	<ul style="list-style-type: none"> • реши непотпуну квадратну једначину у скупу \mathbb{R} • наведе пример квадратне једначине која нема решења у скупу \mathbb{R} 	<ul style="list-style-type: none"> • Квадратна једначина • Образац за решавање квадратне једначине • Природа решења квадратне једначине • Растављање 	

	скицирање и анализу графика квадратне функције	<ul style="list-style-type: none"> • примени образац за решавање квадратне једначине • одреди природу решења квадратне једначине • растави квадратни трином • скицира и анализира график квадратне функције (да прочита нуле функције, максимум или минимум, где расте, а где опада) 	<p>квадратног тринома на линеарне чиниоце</p> <ul style="list-style-type: none"> • Квадратна функција и њен график 	<p>са стручним предметима и проблемима из свакодневног живота.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Низови: низове задавати формулом, навођењем чланова и рекурентно. Примере низова узимати из разних области математике, (нпр. из геометрије) као и из свакодневног живота (нпр. проблем сложеног интересног рачуна).
ТЕЛА	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о телима • Уочавање односа у простору • Разумевање површине и запремине тела и примена на конкретне примере 	<ul style="list-style-type: none"> • израчуна обим и површину фигура у равни • разликује правилне полиедре • израчуна површину и запремину коцке и квадра • израчуна површину и запремину правилне шестоугаона призме и ваљка • израчуна површину и запремину лопте • одреди површину једноставних равних пресека тела 	<ul style="list-style-type: none"> • Обим и површина фигура у равни • Призме и врсте призма. Површина и запремина призме • Површина и запремина коцке и квадра • Површина и запремина правилне шестоугаона призме • Ваљак. Површина и запремина ваљка • Лопта. Површина и запремина лопте • Једноставни равни пресеци тела 	
НИЗОВИ	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са појмом низа • Разумевање појмова 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна низ и да га настави (једноставнији примери) 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам низа • Аритметички низ • Збир првих n 	Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:

	<p>аритметички и геометријски низ и примена на конкретне проблеме</p>	<ul style="list-style-type: none"> • препозна аритметички низ, објасни шта су n и d и израчуна тражени чланова низа • израчуна збир првих n чланова аритметичког низа • препозна геометријски низ, објасни шта су n и q и израчуна тражени чланова низа • израчуна збир првих n чланова геометријског низа 	<p>чланова аритметичког низа</p> <ul style="list-style-type: none"> • Геометријски низ • Збир првих n чланова геометријског низа 	<ol style="list-style-type: none"> 1. усмену проверу знања; 2. писмену провера знања; 3. тестове знања; 4. активност на часу. <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тригонометрија правоуглог троугла 7 часова; • Степеновање и кореновање 12 часова; • Функција и график функције 6 часова; • Квадратна једначина и квадратна функција 15 часова; • Тела 10 часова; • Низови 6 часова. <p>За реализацију 4 писмена задатка са исправкама планирано је 8 часова.</p>
--	---	--	---	--

Трећи разред

МАТЕМАТИКА

Годишњи фонд часова: **30 часова**
Разред: **трећи**

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
АНАЛИТИЧКА ГЕОМЕТРИЈА У РАВНИ	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са координатном методом Разумевање зависности положаја праве и међусобног положаја две праве од коефицијената k и n Разумевање зависности положаја кружнице и међусобног положаја праве и кружнице од коефицијената у њиховим једначинама 	<ul style="list-style-type: none"> примени Гаусов алгоритам на решавање система линеарних једначина (3×3) израчуна растојање између две тачке и обим троугла ако су дате координате његових темена разликује општи облик једначине праве од експлицитног облика и преведе један запис у други објасни положај праве у координатном систему у зависности од 	<ul style="list-style-type: none"> Системи линеарних једначина. Гаусов алгоритам Декартов координатни систем у равни. Координате тачке и растојање између две тачке Једначина праве у Декартовом правоуглом координатном систему. Општи и експлицитни облик једначине праве Једначина праве одређена тачком и коефицијентом правца Једначина праве одређена двема тачкама Узајамни положај две праве Нормални облик једначине праве и 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (30 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Настава се реализује у учионици или кабинету за математику <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> образложити циљ предмета, начин и критеријум оцењивања неопходна предзнања поновити уз максимално ангажовање ученика подстицати ученике на размишљање и самостално

		<p>коэффицијената k и n</p> <ul style="list-style-type: none"> • одреди једначину праве одређену датом тачком и датим коэффицијентом правца • одреди једначину праве одређену датим двама тачкама • примени услов паралелности две праве • израчуна растојање тачке од праве • преведе општи облик једначине кружнице у експлицитни • одреди положај кружнице у Декартовом координатном систему и полупречник кружнице 	<p>растојање тачке од праве</p> <ul style="list-style-type: none"> • Једначина кружнице • Узајамни положај праве и кружнице 	<p>закључивање</p> <ul style="list-style-type: none"> • примењивати разноврсне облике и методе рада, како би се подстакла активност ученика • инсистирати на прецизности, тачности, систематичности и уредности у раду • упућивати ученике на претраживање различитих извора и примену савремених технологија
<p>ЕЛЕМЕНТИ ФИНАНСИЈСКЕ МАТЕМАТИКЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са основним елементима финансијске математике • Уочавање разлике 	<ul style="list-style-type: none"> • примени каматни рачун од сто (време дато у годинама, месецима или данима) 	<ul style="list-style-type: none"> • Прост каматни рачун (каматни рачун од сто, више сто и ниже сто) • Примена простог каматног рачуна (рад са 	<ul style="list-style-type: none"> • Аналитичка геометрија у равни: истаћи да је аналитичка геометрија на одређени начин спој алгебре и геометрије и повезати примену аналитичког апарата са

	<p>између простог и сложеног каматног рачуна</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање за примену стечених знања у свакодневном животу 	<ul style="list-style-type: none"> • примени каматни рачун више сто и ниже сто • објасни појам менице и на који начин се употребљава • примени прост каматни рачун на обрачунавање камате код штедних улога и потрошачких кредита • покаже разлику између простог и сложеног каматног рачуна на датом примеру 	<p>меницама и са рачуном штедног улога, потрошачки кредити)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам сложеног каматног рачуна 	<p>решавањем одређених задатака из геометрије. Указати на везе између различитих облика једначине праве. Једначину кружнице обрадити у општем и канонском облику.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Елементи финансијске математике: користити што више конкретних примера из живота. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. усмену проверу знања; 2. писмену провера знања; 3. тестове знања; 4. активност на часу. <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аналитичка геометрија у равни: 17 часова; • Елементи финансијске математике: 9 часова; <p>За реализацију 2 писмена задатка са исправкама планирана су 4 часа.</p>
--	--	---	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА - Хемија;

- Економика туристичких и угоститељских предузећа;
- Предузетништво;
- Рачунарство и информатика.

РАЧУНАРСТВО И ИНФОРМАТИКА

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				Професионална пракса	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
И		68				68

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

Стицање знања, вештина и формирање вредносних ставова информатичке писмености неопходних за живот и рад у савременом друштву.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Први разред

Разред: **први**

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Основе рачунарске технике	12
2.	Обрада текста	16
3.	Табеларни прорачуни	16
4.	Слајд - презентације	10
5.	Интернет и електронска комуникација	14

Назив модула: **Основе рачунарске технике**
 Трајање модула: **12 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<p>Оспособљавање ученика за коришћење основних могућности рачунарског система</p>	<ul style="list-style-type: none"> • класификује фазе историјског развоја рачунара • наведе примере употребе РС у свакодневном животу • дефинише појмове хардвера и софтвера • објасни Фон Нојманов модел рачунара • разликује јединице за меру количине података • разликује основне компоненте рачунара • разликује факторе који утичу на перформансе рачунара • разликује врсте софтвера • дефинише оперативни систем (ОС) и наводи његове главне функције • подешава радно окружење ОС • хијерархијски 	<ul style="list-style-type: none"> • Историјски развој технологија за складиштење, обраду и пренос података • примена РС у разним областима људске делатности • блок-схема Фон Нојмановог модела рачунарског система • јединице за мерење количине податка (бит, бајт, редови величине) • основне компоненте рачунара и њихов утицај на перформансе рачунара • врсте и подела софтвера, главне функције ОС-а • подешавање радног окружења (позадина радне површине, сат, календар, језик тастатуре, резолуција монитора...) • концепти организације датотека и фасцикли • типови датотека • текст едитор цртање који постоји у саставу ОС-а • програм за цртање који 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Ставовe предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе.</p> <p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <p>1. лабораторијске вежбе</p> <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лабораторијских вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • рачунарски кабинет <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Конкретне примере за вежбање прилагодити образовном профилу. • При реализацији модула инсистирати на вештинама. • Принцип рада рачунарског система објаснити правећи паралелу са системима који су ученицима већ познати из ранијег искуства.

	<p>организује фасцикле и управља фасциклама и датотекама</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује типове датотека • користи текст едитор оперативног система • црта помоћу програма за цртање у оквиру ОС • инсталира нови софтвер • компресује и декомпресује датотеке и фасцикле • обезбеђује заштиту рачунара од штетног софтвера • инсталира периферне уређаје • наводи примере и предности умрежавања рачунара • манипулише дељивим ресурсима у локалној мрежи • управља штампањем докумената • примењује здравствене и сигурносне мере заштите при коришћењу рачунара 	<p>постоји у саставу ОС-а</p> <ul style="list-style-type: none"> • инсталација корисничког софтвера • програми за архивирање података • програми за заштиту рачунара од штетног софтвера • инсталација периферних уређаја • дељење ресурса у оквиру локалне мреже • подешавање параметара штампе • фактори који штетно утичу на здравље корисника рачунара, животну средину и мере за њихову минимизацију • врсте лиценци, ауторска права и заштита података 	<ul style="list-style-type: none"> • Основне компоненте рачунара: објаснити ученицима начин повезивања рачунара, улазно - излазне портове и уређаје спољашње меморије, а централну јединицу само на нивоу основне блок - шеме (матична плоча, напајање, РАМ, процесор, графичка, звучна и мрежна карта). • Објаснити значај и направити хијерархију утицаја појединих компоненти РС на перформансе рачунара. • Поделу софтвера урадити на нивоу: ОС, апликативни софтвер и драјвери и објаснити њихову намену. • При подешавању радног окружења посебну пажњу обратити на регионална подешавања • При реализацији хијерархијске организације фасцикли објаснити ученицима њен значај. • Инсталацију софтвера реализовати на програмима за заштиту рачунара и архивирање података. • Инсталацију периферних уређаја урадити на примеру штампача. • Објаснити ученицима значај правилног држања тела, осветљења, дужине рада без паузе... • Инсистирати на поштовању и доследном спровођењу ауторских права и софтверских лиценци. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Праћење остварености исхода • Тестове знања
--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • објасни утицај коришћења рачунара на животну средину • примењује и поштује законска решења у вези са ауторским правима и заштитом података 		<ul style="list-style-type: none"> • Тестове практичних вештина
--	---	--	--

Назив модула: **Обрада текста**

Трајање модула: **16 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за рад са програмима за обраду текста	<ul style="list-style-type: none"> • подешава радно окружење програма за обраду текста • управља текстуалним документима и чува их у различитим верзијама • креира и уређује текстуалне документе • креира и уређује табеле • уметне објекте у текст и модификује их • направи циркуларна писма • подешава параметре изгледа странице 	<ul style="list-style-type: none"> • подешавање радног окружења (палете алатки, пречице, лењир, поглед, зум...) • рад са документима (отварање, снимање у различитим форматима и верзијама програма) • уношење текста (унос текста, симбола и специјалних карактера) • форматирање текста (слова, обликовање, индексирање, експонирање, боја, промена величине слова) • форматирање пасуса • стилови • креирање и форматирање табеле • уношење података и 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Ставовe предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе.</p> <p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: • лабораторијске вежбе</p> <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p>

	<p>текстуалног документа</p> <ul style="list-style-type: none"> • проналази и исправља правописне и словне грешке помоћу алата уграђених у програм за обраду текста • прегледа и штампа текстуални документ 	<p>модификовање табеле</p> <ul style="list-style-type: none"> • рад са објектима (уметање, копирање, премештање, промена величине...) • израда циркуларног писма, избор листе прималаца, уметање података, снимање и штампање • подешавање параметара изгледа странице документа (оријентација папира, величина, маргине, прелом, уређивање заглавља и подножја, аутоматско нумерисање страна) • исправљање правописних грешака, контролор правописа • прегледање документа пре штампања, штампање целог документа, појединачних страница и одређивање броја копија 	<ul style="list-style-type: none"> • Лабораторијских вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • рачунарски кабинет <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Конкретне примере за вежбање прилагодити образовном профилу кроз корелацију са стручним предметима (форме, текстови, обрасци, извештаји и сл. са каквима ће ученик радити при обављању стручних послова) • При реализацији овог модула инсистирати на правопису и употреби одговарајућег језика тастатуре. • Инсистирати на правилном форматирању параграфа (максимално користити могућности које пружа програм, избегавати поновљену употребу тастера "ентер" и "размак") • При обради табела као пример урадити табелу која ће се касније користити при изради циркуларног писма. <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове практичних вештина
--	---	--	---

Назив модула: **Табеларни прорачуни**
Трајање: **16 часова**
модула:

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за рад са програмом за табеларне прорачуне	<ul style="list-style-type: none"> • подешава радно окружење програма за табеларне прорачуне • управља табеларним документима и чува их у различитим верзијама • уноси податке различитих типова - појединачно и аутоматски • измени садржаје ћелија • сортира и поставља филтере • манипулише врстама и колонама • организује радне листове • уноси формуле у ћелије • форматира ћелије • бира, обликује и модификује графиконе 	<ul style="list-style-type: none"> • подешавање радног окружења (палете алатки, пречице, лењир, поглед, зум...) • рад са документима (отварање, снимање у различитим форматима и верзијама програма) • уношење података (појединачни садржаји ћелија и аутоматске попуње) • мењање типа и садржаја ћелије • сортирање и филтрирање • подешавање димензија, преметање, фиксирање и сакривање редова и колона • додавање, брисање, премештање и преименовање радних листова • уношење формула са основним аритметичким операцијама, користећи референце на ћелије • функције за: сумирање, средњу вредност, минимум, максимум, пребројавање, заокруживање • логичке функције • копирање формула, релативно и апсолутно референцирање ћелија • форматирање ћелија (број децималних места, датум, валута, проценат, поравнање, прелом, оријентација, спајање ћелија, фонт, боја садржаја и 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Ставовe предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе.</p> <p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • лабораторијске вежбе <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лабораторијских вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • рачунарски кабинет <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Конкретне примере за вежбање прилагодити образовном профилу кроз корелацију са стручним предметима. • При реализацији овог модула инсистирати на правопису и употреби одговарајућег језика тастатуре.

	<ul style="list-style-type: none"> • подешава изглед странице за штампање табеларног документа • исправља грешке у формулама и тексту • прегледа и штампа табеларни документ 	<p>позадине, стил и боја рама ћелије)</p> <ul style="list-style-type: none"> • намена различитих типова графикона, приказивање података из табеле помоћу графикона • подешавање изгледа странице документа за штампање (оријентација папира, величина, маргине, прелом, уређивање заглавља и подножја, аутоматско нумерисање страна) • исправљање грешака у формулама и тексту • прегледање документа пре штампања, аутоматско штампање насловног реда, штампање опсега ћелија, целог радног листа, целог документа, графикона и одређивање броја копија 	<ul style="list-style-type: none"> • Логичке функције: избор функција прилагодити нивоу знања ученика и потребама образовног профила. • Форматирање ћелија обрађивати током два часа • При обради графикона, показати различите врсте графикона (хистограме, линијске, и "пите"; објаснити њихову намену; показати подешавање појединих елемената графикона). <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове практичних вештина
--	---	--	--

Назив модула: **Слајд - презентације**

Трајање модула: **10 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за израду слајд - презентација и њихово презентовање	<ul style="list-style-type: none"> • подешава радно окружење програма за израду слајд - презентације • управља слајд - презентацијама и чува их у различитим форматима 	<ul style="list-style-type: none"> • подешавање радног окружења (палете алатки, пречице, лењир, поглед, зум...) • рад са документима (отварање, снимање у различитим форматима и верзијама програма) 	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Ставови предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе.

	<p>и верзијама</p> <ul style="list-style-type: none"> • додаје и премешта слајдове • припреми презентацију у складу са правилима и смерницама за израду презентације • користи различите организације слајда • уноси и форматира текст на слајду • додаје објекте на слајд • уноси белешке уз слајд • подешава позадину слајда • користи и модификује готове дизајн - теме • додаје и подешава анимационе ефекте објектима • бира и подешава прелазе између слајдова • израђује интерактивне слајд презентације • разликује врсте погледа на презентацију • припрема за штампу и штампа презентацију • подешава презентацију за јавно приказивање; • припрема презентације за приказивање са другог рачунара 	<ul style="list-style-type: none"> • додавање и манипулација слајдовима • основна правила и смернице за израду презентације (количина текста и објеката по слајду, величина и врста слова, дизајн...) • организација слајда: слајдови са текстом, табелама, дијаграмима и графиконима • форматирање текста • додавање објеката на слајд (звук, филм...) • позадина слајда (боје, преливи, шрафуре, текстуре и слике) • дизајн - теме • анимациони ефекти (врсте, подешавање параметара, анимационе шеме) • прелаз између слајдова • интерактивна презентација (хиперлинкови и акциона дугмад) • врсте погледа на презентацију • штампање презентације • подешавање презентације за јавно приказивање (ручно, аутоматски, у петљи...) • наступ презентера (положај презентера, вербална и невербална комуникација, савладавање треме...) 	<p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • лабораторијске вежбе <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лабораторијских вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • рачунарски кабинет <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Практичну реализацију модула извести у неком од програма за израду слајд презентације. • Конкретне примере за вежбање прилагодити образовном профилу кроз корелацију са стручним предметима. • Кроз цео модул ученик треба да ради на једној презентацији чија је тематика везана за конкретан образовни профил и да на њој примени сва усвојена знања и вештине. • При реализацији овог модула инсистирати на правопису и употреби одговарајућег језика тастатуре. • Извођење наставе започети објашњењима наставника а затим усмерити ученике да самостално вежбају. • Инсистирати на значају слајд
--	---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • излаже слајд-презентацију 		<p>презентација и важности квалитетног презентовања.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подстицати код ученика креативност. • Последња два часа ученици презентују своје радове и дискутују о њима. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. праћење остварености исхода 2. тестове практичних вештина
--	---	--	---

Назив модула: **Интернет и електронска комуникација**

Трајање **14 часова**

модула:

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
Оспособљавање ученика за коришћење Интернета и електронску комуникацију	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам и структуру Интернета • разликује начине повезивања рачунара са Интернетом • разликује Интернет - сервисе • објасни појмове 	<ul style="list-style-type: none"> • историјски развој Интернета и структура • адресе и протоколи • начини повезивања рачунара са Интернетом (предности и недостаци сваког од њих) • сервиси Интернета (WWW, електронска пошта, ФТП...) • WWW, веб - прегледач (врсте, отварање и подешавање) 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Ставовe предвиђене модулом изграђивати и вредновати код ученика током свих облика наставе.</p> <p>Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе:</p>

	<p>хипертекста и WWW</p> <ul style="list-style-type: none"> • користи садржаје са веба (WWW - сервиса) • проналази садржаје на вебу помоћу претраживача • процењује садржаје са веба на критички начин • преузима садржаје са веба • комуницира путем електронске поште • разликује предности и недостатке електронске комуникације • користи разноврсне Интернет - сервисе • попуњава и шаље веб - базиране обрасце • објашњава појам електронског пословања • примени сервис "у облаку" • објашњава могуће 	<ul style="list-style-type: none"> • коришћење претраживача (основно и напредно) • поузданост извора информација. • медијска писменост. • преузимање садржаја са веба (снимањем веб странице, копирањем садржаја са веб странице, преузимањем датотеке) • програми за електронску пошту ("веб - мејл" и програми за преузимање поште на локални рачунар) • радно окружење програма за електронску пошту • постављање адресе примаоца ("за", "копија", "невидљива копија") • пријем и слање електронске поште, без и са прилогом • напредне могућности програма за преузимање ел. поште (уређивање адресара, уређивање фасцикли, аутоматско сортирање поште...) • веб - обрасци разноврсне намене • електронско пословање у трговини и јавној управи • предности и недостаци електронске комуникације • социјалне мреже, форуми, системи за брзе поруке, системи за електронско учење... • рачунарски сервис "у облаку", 	<ul style="list-style-type: none"> • лабораторијске вежбе <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • лабораторијских вежби <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • рачунарски кабинет <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • При реализацији овог модула инсистирати на правопису и употреби одговарајућег језика тастатуре. • Током реализације свих садржаја модула инсистирати на могућностима злоупотребе Интернета а поготово на безбедности корисника, поузданости информација и спречавању злоупотребе деце. • При претраживању Интернета ученике усмерити ка тражењу образовних веб сајтова и коришћењу система за електронско учење. • При обради електронског пословања демонстрирати различите врсте веб образаца који се користе за поручивање и плаћање робе путем Интернета, поручивање докумената... • Показати рад са текстом, рад са табелама и складиштење података у неком од сервиса "у облаку" (цлоуд цомпјутинг), доступних путем веба. • Преузимање садржаја са веба вежбати на
--	---	---	---

	<p>злоупотребе Интернета</p> <ul style="list-style-type: none"> • примењује безбедносне мере приликом коришћења Интернета • примењује правила лепог понашања на мрежи • поштује ауторска права за садржаје преузете са мреже 	<p>рад са текстом, табелама и датотекама.</p> <ul style="list-style-type: none"> • безбедност деце на Интернету • безбедносни ризици коришћења електронске комуникације • правила лепог понашања у електронској комуникацији 	<p>примерима преузимања текста, слика, клипова и датотека.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Код преузимања садржаја са веба водити рачуна о веродостојности извора информација и развијати код ученика критичко мишљење и медијску писменост у избору и тумачењу садржаја. • При електронској комуникацији поштовати правила лепог понашања (<i>нетикетте</i>). • При реализацији садржаја везаних за електронску пошту објаснити ученицима "пут" електронског писма. • Доследно спроводити поштовање ауторских права и софтверских лиценци. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. праћење остварености исхода 2. тестове практичних вештина
--	---	---	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Сви предмети

ИСТОРИЈА**Трећи разред**

Назив предмета:	ИСТОРИЈА
Годишњи фонд часова:	60
Разред:	трећи

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Стицање хуманистичког образовања и развијање историјске свести; 2. Разумевање историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса и улоге истакнутих личности; 3. Развијање индивидуалног и националног идентитета; 4. Стицање и проширивање знања, развијање вештина и формирање ставова неопходних за разумевање савременог света (у националном, регионалном, европском и глобалном оквиру); 5. Унапређивање функционалних вештина и компетенција неопходних за живот у савременом друштву (истраживачких вештина, критичког и креативног мишљења, способности изражавања и образлагања сопствених ставова, разумевања мултикултуралности, развијање толеранције и културе аргументованог дијалога); 6. Оспособљавање за ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија; 7. Развијање свести о потреби сталног усавршавања и свести о важности неговања културно-историјске баштине.
------------------	---

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Српска држава и државност	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о настанку модерне српске државе и најважнијим одликама српске 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна различите историјске садржаје (личности, догађаје, појаве и процесе) и доведе их у везу са одговарајућом 	<ul style="list-style-type: none"> • Српска државност у средњем веку. • Српски народ и његови суседи у средњем веку. • Положај Срба под османском, хабзбуршком и 	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања

	<p>државности.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Развијање свести о значају средњовековне државности за настанак модерне српске државе. • Уочавање улоге знаменитих личности у развоју српске државности. • Разумевање најзначајнијих идеја модерног доба и њиховог утицаја у процесу стварања српске државе. • Разумевање међународног контекста у коме настаје и постоји српска држава. 	<p>временском одредницом и историјским периодом;</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује периоде у којима је постојала, престала да постоји и поново настала српска држава; • наведе и упореди одлике српске државности у средњем и новом веку; • уочи утицај европских револуционарних збивања на развој српске националне и државне идеје; • објасни узроке и последице Српске револуције, ослободилачких ратова 1876-1878, Балканских ратова и Првог светског рата; • уочи и објасни на историјској карти промене граница српске државе; • лоцира места најважнијих битака које су вођене током Српске револуције, ослободилачких 	<p>млетачком влашћу (ХВИ-ХВИИИ век).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Српска револуција 1804-1835. и њено место у контексту европских збивања. • Развој државних институција. • Развој уставности. • Улога модерних династија (Карађорђевићи, Обреновићи, Петровићи) у развоју српске државности. • Ратови Србије и Црне Горе за независност 1876-1878. • Формирање модерног политичког система и настанак странака (радикалне, либералне и напредњачке). • Положај Срба под османском и хабзбуршком влашћу у ХИХ и почетком ХХ века. • Србија и Црна Гора у Балканским ратовима и Првом светском рату. • Најзначајније личности (вожд Карађорђе Петровић, кнез Милош Обреновић, прота Матеја Ненадовић, митрополит Стефан Стратимировић, Димитрије 	<p>Облици наставе: Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава. <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици или одговарајућем кабинету. <p>Оцењивање: Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања. <p>Оквирни број часова по темама:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Српска држава и државност - 31 часа; • Српски народ у југословенској држави - 13 часова; • Достигнућа српске културе - 9 часова; • Српски народ и Србија у савременом свету - 7 часова. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • структура програма конципирана је с циљем да помогне наставнику у планирању непосредног рада са
--	--	---	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • ратова 1876-1878, Балканских ратова и Првог светског рата; • опише улогу истакнутих личности у Српској револуцији, у развоју државних институција и формирању модерног политичког система, у ослободилачким ратовима 1876-1878, Балканским ратовима и Првом светском рату; • изведе закључак о значају уставности за развој модерног политичког система. 	<p>Давидовић, Тома Вучић Перишић, Илија Гарашанин, кнез Александар Карађорђевић, кнез Михаило Обреновић, Владимир Јовановић, Светозар Милетић, краљ Милан Обреновић, владика Петар И • Петровић, владика Петар ИИ Петровић, књаз Данило Петровић, књаз Никола Петровић, Лука Вукаловић, Јован Ристић, Стојан Новаковић, Никола Пашић, краљ Александар Обреновић, краљ Петар И Карађорђевић, престолонаследник Александар Карађорђевић, Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин Мишић, Петар Бојовић, Јанко Вукотић...).</p>	<p>ученицима, олакшавајући му одређивање обима и дубине обrade појединих наставних садржаја,</p> <ul style="list-style-type: none"> • за сваку тематску целину дати су циљеви, исходи и садржаји, а исходи треба да послуже да наставни процес буде тако обликован да се наведени циљеви остваре,
<p>Српски народ у југословенској држави</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о југословенској идеји и носиоцима идеје стварања југословенске државе. • Разумевање међународног контекста у коме 	<ul style="list-style-type: none"> • образложи најважније мотиве и узроке стварање југословенске државе; • уочи значај настанка југословенске државе за српски народ; • идентификује одлике југословенске државе као монархије и као 	<ul style="list-style-type: none"> • Југословенска идеја и конституисање државе. • Одлике политичког система у југословенској краљевини (политичке борбе, Видовдански и Октоисани устав, лични режим краља Александра, стварање Бановине Хрватске и отварање српског питања). 	<p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • садржаје треба прилагођавати ученицима, како би најлакше и најбрже достигли наведене исходе, • наставник има слободу да сам одреди распоред и динамику активности за сваку тему, уважавајући циљеве предмета,

	<p>настаје југословенска држава.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о одликама југословенске државе. • Проширивање знања о положају српског народа у југословенској држави. • Уочавање улоге знаменитих личности у политичком животу југословенске државе. • Сагледавање међународног положаја југословенске државе. 	<p>републике;</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује особености друштвено-политичких система који су постојали у југословенској држави; • уочи и разуме међународни положај југословенске државе; • образложи допринос југословенских антифашистичких покрета победи савезника у Другом светском рату; • именује најважније личности које су утицале на друштвено-политичка збивања у Југославији. 	<ul style="list-style-type: none"> • Априлски рат и последице пораза, геноцид над Србима у НДХ. • Отпор, устанак и грађански рат. • Биланс рата и допринос Југославије победи антифашистичке коалиције. • Проглашење републике и изградња новог државног и друштвеног уређења. • Сукоб Југославије и социјалистичких земаља - резолуција Информбироа, Голи оток. • Југославија између истока и запада. • Разбијање и распад Југославије - пораз Југославије као идеје, политичког пројекта и друштвеног система, велике силе и југословенска криза, ратови у Словенији, Хрватској, Босни и Херцеговини, настанак нових држава, сукоби на Косову и Метохији и НАТО интервенција 1999, Косовско питање, раздвајање Србије и Црне Горе. • Најзначајније личности (краљ Александар И 	<p>програм се може допунити садржајима из прошлости завичаја, чиме се код ученика постиже јаснија представа о историјској и културној баштини у њиховом крају (археолошка налазишта, музејске збирке),</p> <ul style="list-style-type: none"> • у школама на наставном језику неке од националних мањина могу се обрадити и проширени наставни садржаји из прошлости тог народа, • важно је искористити велике могућности које историја као наративни предмет пружа у подстицању ученичке радозналости, која је у основи сваког сазнања, • наставни садржаји треба да буду представљени као "прича" богата информацијама и детаљима, не зато да би оптеретили памћење ученика, већ да би им историјски догађаји, појаве и процеси били предочени јасно, детаљно, живо и динамично, • посебно место у настави <i>историје</i> имају питања, како она која поставља наставник ученицима, тако и она која долазе од ученика, подстакнута оним што су чули у учионици
--	--	--	--	---

			<p>Карађорђевић, Никола Пашић, Стјепан Радић, Љуба Давидовић, Светозар Прибићевић, Антон Корошец, Милан Стојадиновић, Влатко Мачек, кнез Павле Карађорђевић, краљ Петар ИИ Карађорђевић, генерал Драгољуб Михаиловић, генерал Милан Недић, Анте Павелић, Јосип Броз Тито, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман...).</p>	<p>или што су сазнали ван ње користећи различите изворе информација,</p> <ul style="list-style-type: none"> • добро осмишљена питања наставника имају подстицајну функцију за развој историјског мишљења и критичке свести, не само у фази утврђивања и систематизације градива, већ и у самој обради наставних садржаја,
<p>Достигнућа српске културе</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање појма српског културног простора. • Развијање свести о вишевековном континуитету српске културе. • Сагледавање српске културе као дела европске културног наслеђа. • Проширивање знања о највишим дOMETИМА и представницима српске културе. • Развијање свести о значају 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује периоде у којима су настала најзначајнија дела српске културе; • упореди одлике српске културе различитих периода; • објасни утицаје историјских збивања на културна кретања; • опише одлике свакодневног живота код Срба у различитим епохама и областима; • именује најважније личности које су заслужне за развој српске културе. 	<ul style="list-style-type: none"> • Средњовековна култура Срба (језик и писмо, верски карактер културе, Мирослављево јеванђеље, књижевност, најзначајније задужбине, правни споменици). • Последице сеоба на српску културу (утицај западноевропских културних кретања на српску културу). • Успон грађанске класе. • Свакодневни живот сеоског и градског становништва. • Културна и просветна политика - оснивање Велике школе, Универзитета, 	<p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • у зависности од циља који наставник жели да оствари, питања могу имати различите функције, као што су: фокусирање пажње на неки садржај или аспект, подстицање поређења, трагање за појашњењем, настава би требало да помогне ученицима у стварању што јасније представе не само о томе шта се десило, већ и зашто се то десило и какве су последице из тога проистекле, у настави треба што више користити различите облике организоване активности ученика (индивидуални рад, рад

	<p>образовања за општи културни напредак.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Уочавање промена у свакодневном животу код Срба кроз векове. 		<p>академије наука, Народног позоришта.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Европски културни утицаји. • Личности - Свети Сава, деспот Стефан Лазаревић, монахиња Јефимија, Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, Сава Текелија, Петар ИИ Петровић Његош, Паја Јовановић, Урош Предић, Надежда Петровић, Лаза Костић...). • Српска култура као део југословенског културног простора (културна сарадња и прожимања, наука, уметнички покрети, хуманитарне и спортске организације, популарна култура, личности - Никола Тесла, Михајло Пупин, Михаило Петровић Алас, Јован Цвијић, Милутин Миланковић, Бранислав Нушић, Исидора Секулић, Јован Дучић, Ксенија Атанасијевић, Слободан Јовановић, Сава Шумановић, Иван Мештровић, Иво Андрић, Милош Црњански, Бојан Ступица, Десанка 	<p>у пару, рад у групи, радионице или домаћи задатак),</p> <ul style="list-style-type: none"> • да би схватио догађаје из прошлости, ученик треба да их "оживи у свом уму", у чему велику помоћ може пружити употреба различитих историјских текстова, карата и других извора историјских података (документарни и играни видео и дигитални материјали, музејски експонати, илустрације), обилажење културно-историјских споменика и посете установама културе, • коришћење историјских карата изузетно је важно јер омогућавају ученицима да на очигледан и сликовит начин доживе простор на коме се неки од догађаја одвијао, помажући им да кроз време прате промене на одређеном простору,
--	--	--	--	--

			Максимовић, Борислав Пекић, Добрица Ћосић, Александар Петровић, Александар Поповић, Емир Кустурица, Душан Ковачевић...).	
Српски народ и Србија у савременом свету	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање политичких и економских односа у савременом свету. • Сагледавање међународног положаја Србије. • Проширивање знања о најзначајнијим међународним организацијама и чланству Србије у њима. • Проширивање знања о последицама научно-технолошког развоја на живот савременог човека. 	<ul style="list-style-type: none"> • идентификује најважније чиниоце у међународним политичким и економским односима; • разуме место и улогу Србије у савременом свету; • утврди значај чланства Србије у међународним организацијама; • објасни утицај савремених техничких достигнућа на повезивање људи у свету. 	<ul style="list-style-type: none"> • Најутицајније државе и организације у међународним политичким и економским односима. • Улога Организације уједињених нација у очувању мира у свету, борби против сиромаштва и заштити културних споменика. • Геополитички положај Србије. • Чланство Србије у регионалним, европским и светским организацијама (Савет Европе, ОЕБС, ОУН...). • Срби ван Србије (проблем избеглица, Црна Гора, Република Српска, Срби у дијаспори). • Свет почетком ХХИ века - научни и технолошки развој, Интернет, утицај медија на јавно мњење, популарна култура, глобализација, тероризам, еколошки 	<p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • треба искористити и утицај наставе историје на развијање језичке и говорне културе (беседништва), јер историјски садржаји богате и оплемењују језички фонд ученика, • у раду са ученицима неопходно је имати у виду интегративну функцију историје, која у образовном систему, где су знања подељена по наставним предметима, помаже ученицима да постигну целовито схватање о повезаности и условљености географских, економских и културних услова живота човека кроз простор и време, • пожељно је избегавати фрагментарно и изоловано учење историјских чињеница јер оно има најкраће трајање у памћењу и најслабији трансфер у стицању других знања и вештина, • у настави треба, кад год је то

			проблеми...	могуће, примењивати дидактички концепт мултиперспективности, <ul style="list-style-type: none"> • одређене теме, по могућности, треба реализовати са одговарајућим садржајима из сродних предмета.
--	--	--	-------------	---

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Српски језик и књижевност
- Географија
- Социологија са правима грађана
- Грађанско васпитање
- Верска настава

ХЕМИЈА

Први разред

Назив предмета:	ХЕМИЈА
Годишњи фонд часова:	34
Разред:	први

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Развој функционалног система хемијског знања као подршке за изучавање стручних предмета; 2. Разумевање односа између структуре супстанци, њихових својстава као и могућности њихове примене; 3. Разумевање природних појава и процеса и хемијског приступа у њиховом изучавању; 4. Развој хемијске научне писмености; 5. Препознавање, разумевање и примена хемијских знања у свакодневном животу и професионалном раду; 6. Разумевање корисности од хемијске производње и за одабрану струку; 7. Развој способности за сагледавање потенцијалних ризика, могућности превенције и мере заштите при хемијским незгодама у свакодневном животу и професионалном раду;
------------------	--

8. Развој одговорног става према коришћењу супстанци у свакодневном животу и у професионалном раду;
 9. Развој комуникативности и спремности за сарадњу и тимски рад;
 10. Развој одговорности, систематичности, прецизности и позитивног става према учењу;
 11. Развој свести о сопственом знању и потреби за даљим професионалним напредовањем.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Структура супстанце	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање корпускуларног концепта грађе супстанци • Разумевање односа између структуре супстанци и њихових својстава • Разумевање утицаја међумолекулских сила на физичка својства супстанци 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни електронеутралност атома • разуме појам изотопа и примену изотопа • разликује атом од јона • зна симболе елемената и формуле једињења • објасни узрок хемијског везивања атома • објасни типове хемијских веза • разликује јонску везу од ковалентне везе • разликује неполярну од поларне ковалентне везе • разуме да својства хемијских једињења зависе од типа хемијске везе • разуме појам релативне атомске масе и релативне молекулске масе • разуме појам количине супстанце и повезаност количине супстанце са масом 	<ul style="list-style-type: none"> • Грађа атома, атомски и масени број. Релативна атомска маса • Хемијски симболи и формуле • Хемијска веза (јонска и ковалентна веза). Релативна молекулска маса 	<p>На почетку теме, ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начином оцењивања.</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава • демонстрациони огледи <p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајућем кабинету • специјализованој учионици • учионици

		<p>супстанце</p> <ul style="list-style-type: none"> • зна квантитативно значење симбола и формула 		
Дисперзни системи	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање односа између квалитативног састава дисперзног система и његових својстава • Разумевање односа између квантитативног односа компоненти раствора и његових својстава • Сагледавање значаја примене дисперзних система у свакодневном животу и професионалном раду 	<ul style="list-style-type: none"> • разуме да су дисперзни системи смеше више чистих супстанци • разликује дисперзну фазу и дисперзно средство • објасни појам хомогене смеше • објасни везу између величина честица раствора и врсте раствора • зна појам и разуме примену аеросола, суспензија, емулзија и колоида • разуме утицај температуре на растворљивост супстанци • израчуна масени процентни садржај раствора • разуме појам количинске концентрације раствора 	<ul style="list-style-type: none"> • Дисперзни системи • Растворљивост • Масени процентни садржај раствора • Количинска концентрација раствора <p>демонстрациони огледи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • припремање раствора познате количинске концентрације • припремање раствора познатог масеног процентног садржаја • размена енергије између система и околине <p>растварање амонијум-хлорида и натријум-хидроксида у води</p>	<p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • неопходна предзнања поновити уз максимално ангажовање ученика • ново градиво обрадити увођењем што више примера из реалног живота и подстицати ученике на размишљање и самостално закључивање • у настави се изводе сви предвиђени демонстрациони огледи, како би ученици разумели значај хемијског експеримента као примарног извора знања и основног метода сазнавања у хемији • наставник бира примере и демонстрационе огледе у складу са потребама струке • прилагодити разматрање квантитативног аспекта хемијских реакција потребама образовног профила • упућивати ученике на претраживање различитих извора, применом савремених технологија за прикупљање хемијских података
Хемијске реакције	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање концепта одржања материје кроз принципе одржања масе и енергије • Разумевање корпускуларног концепта у процесу 	<ul style="list-style-type: none"> • разуме да хемијска промена значи настајање нових супстанци, раскидањем старих и стварањем нових хемијских веза • разликује реакције синтезе и анализе 	<ul style="list-style-type: none"> • Хемијске реакције, хемијске једначине и квантитативни аспект хемијских реакција • Топлотни ефекти хемијских реакција • Брзина хемијске 	

	<p>одигравања хемијских реакција</p>	<ul style="list-style-type: none"> • напише једначине за хемијске реакције • примени и користи знања из стехиометријског израчунавања на хемијским једначинама • разликује егзотермне и ендотермне реакције • зна факторе који утичу на брзину хемијске реакције • разуме значај хемијске равнотеже за процесе из свакодневног живота • објасни појам електролита • разуме појам јаких и слабих електролита • прикаже електролитичку дисоцијацију киселина, база и соли хемијским једначинама • разликује киселу, базну и неутралну средину на основу pH вредности раствора 	<p>реакције и хемијска равнотежа</p> <ul style="list-style-type: none"> • Електролити и електролитичка дисоцијација киселина, база и соли • pH вредност <p>демонстрациони огледи:</p> <p>кретање честица као услов за хемијску реакцију /реакција између гасовитог амонијака и гасовитог хлороводоника/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • указивати на корисност и штетност хемијских производа по здравље људи • указивати на повезаност хемије са техничко-технолошким, социо-економским и друштвеним наукама <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмену проверу знања • писану проверу знања <p>Број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Структура супстанце (4) • Диспезни системи (3) • Хемијске реакције (5) • Хемија елемената и једињења (20) • Хемијски аспекти загађивања животне средине (2)
<p>Хемија елемената и једињења</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање односа структуре супстанци и њихових својстава • Сагледавање значаја примене елемената и једињења у професионалном раду и свакодневном животу • Разумевање значаја и примене елемената, 	<ul style="list-style-type: none"> • разуме периодичну промену својстава елемената у ПСЕ • разликује метале, неметале и металоиде • зна карактеристична својства неметала: водоника, кисеоника, азота, угљеника, фосфора, сумпора, хлора и њихових важнијих једињења, као и њиховог ефекта на живи свет 	<ul style="list-style-type: none"> • Преглед и опште карактеристике елемената 17, 16, 15, 14. и 13. групе ПСЕ • Преглед и опште карактеристике елемената 1. и 2. групе ПСЕ • Опште карактеристике прелазних елемената и 	

<p>једињења и легура у техничко-технолошким процесима</p>	<ul style="list-style-type: none"> • зна карактеристична својства метала: натријума, калијума, магнезијума, калцијума, алуминијума и олова и њихових важнијих једињења, као и њиховог ефекта на живи свет • зна општа својства прелазних метала и њихових једињења и њихову примену у струци • објасни процесе оксидације и редукције као отпуштања и примања електрона • разуме шта је оксидациони број и како се одређује оксидациони број атома у молекулу • препознаје практичан значај електролизе • препознаје примере корозије у окружењу • зна својства атома угљеника у органским молекулима • познаје класификацију органских једињења (према структури и врсти хемијских веза) • зна како хемијска својства зависе од природе хемијске везе • зна хемијска својства органских једињења која 	<p>њихова практична примена</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оксидо-редукциони процеси. Електролиза и корозија • Угљоводоници - извор енергије • Органска једињења са кисеоником: алкохоли, карбонилна једињења, карбоксилне киселине и естри • Угљени хидрати • Липиди • Протеини. Ензими • Витамини <p>демонстрациони огледи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • реакција магнезијума и алуминијума са сирћетном киселином • дејство сирћетне киселине на предмете од бакра • припремање пенушавих освежавајућих пића • доказивање скроба раствором јода • растварање скроба у топлој и хладној води • згрушавање протеина 	
---	--	--	--

		имају примену у струци и свакодневном животу	лимунском киселином	
Хемијски аспекти загађивања животне средине	<ul style="list-style-type: none"> • Развој одговорног става према коришћењу супстанци у свакодневном животу и професионалном раду • Разумевање и просуђивање начина одлагања и уништавања хемијских загађивача животне средине 	<ul style="list-style-type: none"> • разуме и објасни штетно дејство неких супстанци на животну средину и здравље људи • зна најчешће изворе загађивања атмосфере, воде и тла • разуме и објасни значај пречишћавања • разуме значај правилног одлагања секундарних сировина 	<ul style="list-style-type: none"> • Загађивање атмосфере, воде и тла • Извори загађивања • Пречишћавање • Заштита и одлагање секундарних сировина 	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Екологија и заштита животне средине
- Исхрана
- Здравствена култура

ЕКОЛОГИЈА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Други разред

Назив предмета:	ЕКОЛОГИЈА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Годишњи фонд часова:	32 часа
Разред:	други

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Схватање односа човека и животне средине; 2. Разумевање структуре екосистема и биосфере; 3. Схватање концепта одрживог развоја; 4. Упознавање са различитим облицима загађивања животне средине и њиховим утицајима на здравље човека.
------------------	--

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Основни појмови екологије	<ul style="list-style-type: none"> • Схватање структуре екосистема/биосфере и процеса који се у њима одвијају • Разумевање значаја биодиверзитета за опстанак живота на Земљи 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише предмет истраживања и значај екологије • објасни структуру екосистема • објасни процесе који се одигравају у екосистему • анализира међусобне односе организама у ланцима исхране • објасни структуру биосфере • анализира биогеохемијске циклусе у биосфери • утврђује значај 	<ul style="list-style-type: none"> • Дефиниција, предмет истраживања и значај екологије • Структура екосистема • Процеси који се одигравају у екосистему • Биодиверзитет • Биосфера као јединствени еколошки систем Земље 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима евидентирања и оцењивања.</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз комбинацију различитих облика наставног рада и врста наставе (дидактичких модела).</p> <p>Место реализације наставе</p>

		биодиверзитета за опстанак живота на Земљи		Кабинет за биологију, биолошка радионица, универзална учионица, адекватни објекти изван школског комплекса, природа.
Животна средина и одрживи развој	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са изворима и врстама загађивања животне средине • Разумевање концепта одрживог развоја • Разумевање значаја различитих облика заштите и унапређивања животне средине • Постојање свести о последицама глобалних климатских промена 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе изворе загађивања животне средине • анализира врсте загађивања свог непосредног окружења • процени последице загађивања животне средине • објасни значај одрживог развоја • наведе облике енергетске ефикасности • наведе узроке нестајања биљних и животињских врста на територији Србије • испољи одговоран однос према домаћим животињама, кућним љубимцима, огледним животињама, крзнашицама и осталим угроженим животињским и биљним врстама • процени последице глобалних климатских промена 	<ul style="list-style-type: none"> • Извори загађивања животне средине • Последице загађивања животне средине • Заштита животне средине и одрживи развој • Глобалне промене у животној средини и њихове последице 	<p>Оцењивање Евидентирање и оцењивање ученика (путем усмене и писане провере знања, тестирања, израде презентација и пројеката, организовање и учествовање у дебатама).</p> <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • основни појмови екологије (5 часова) • животна средина и одрживи развој (18 часова) • еколошка култура (9 часова)
Еколошка култура	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање значаја одржавања личне хигијене и хигијене животног и радног простора • Схватање значаја правилне употребе производа • Разумевање различитих 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни значај одржавања личне хигијене, хигијене животног и радног простора • разликује адитиве опасне по здравље • објасни значај употребе производа у складу са декларацијом и упутством у 	<ul style="list-style-type: none"> • Уређење животног и радног простора • Потрошачка култура • Употреба ГМ хране • Утицај савременог начина живота на здравље човека 	

	утицаја на здравље човека	циљу очувања сопственог здравља и заштите животне средине <ul style="list-style-type: none">• процени значај употребе биоразградиве амбалаже• објасни начине и значај одлагања отпада• анализира утицаје стреса, буке, психоактивних супстанци, брзе хране и физичке активности на здравље човека		
--	---------------------------	---	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Хемија
- Географија
- Здравствена култура

ГЕОГРАФИЈА

Први разред

Назив предмета:	ГЕОГРАФИЈА
Годишњи фонд часова:	34
Разред:	први

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уочавање и схватање корелативних односа између географије и других природних и друштвених наука; 2. Стицање нових актуелних знања о положају, месту и улози Србије на Балканском полуострву и југоисточној Европи; 3. Стицање нових и продубљених знања и објашњења о савременим географским појавама, објектима и процесима на територији Републике Србије; 4. Стицање нових актуелних знања о порасту, кретањима, структурним променама и територијалном размештају становништва; 5. Разумевање актуелне географске стварности наше земље и савременог света; 6. Развијање осећања припадности својој нацији као делу интегралног света, изградња и неговање националног и културног идентитета у мултиетничком, мултикултуралном и мултијезичком свету; 7. Оспособљавање ученика да примењују географско знање и вештине у даљем образовном и професионалном развоју; 8. Оспособљавање ученика за одговорно опхођење према себи и окружењу и за активно учествовање у заштити, обнови и унапређивању животне средине.
------------------	--

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Увод	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о предмету проучавања, подели, значају и месту географије у систему наука 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише предмет изучавања, значај, развој и место географије у систему наука • разликује природне и 	<ul style="list-style-type: none"> • Предмет проучавања, подела и место географије у систему наука 	На почетку теме ученике треба упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и

	<ul style="list-style-type: none"> • Уочавање и схватање корелативних односа између географије и других природних и друштвених наука 	<p>друштвене елементе географског простора и схвата њихове узајамне узрочно-последичне везе и односе</p> <ul style="list-style-type: none"> • одреди место географије у систему наука • препозна значај и практичну примену географских сазнања 		<p>начинима оцењивања</p> <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: теоријска настава (34 часа)</p> <p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици</p>
<p>Савремене компоненте географског положаја Србије</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о положају, месту и улози Србије на Балканском полуострву и југоисточној Европи • Уочавање општих географских карактеристика сагледавањем сложених друштвено - економских процеса и промена у југоисточној Европи на Балканском полуострву и у нашој држави. 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам и функције државних граница, разуме државно уређење Србије и познаје државна обележја: грб, заставу, химну • објашњава на карти положај и величину територије Србије уз кратак опис битних карактеристика граница са суседним земљама • дефинише појам југоисточна Европа, лоцира на карти Балканско полуострво и идентификује његове опште географске карактеристике: физичке, културне и демографске • анализира промене на политичкој карти Балканског полуострва: настанак и распад 	<ul style="list-style-type: none"> • Површина, границе, државно уређење и државна обележја Србије • Савремене компоненте географског положаја Србије 	<p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • коришћење савремених електронских помагала, • аналогних и дигиталних географских карата различитог размера и садржаја • коришћење информација са Интернета • коришћење интерактивних метода рада • коришћење географских и историјских карата,

		Југославије, стварање нових држава и облици њихове сарадње		општих и тематских
		<ul style="list-style-type: none"> • уочава предности и недостатке географског положаја Србије 		<ul style="list-style-type: none"> • коришћење писаних извора информација (књиге, статистички подаци, часописи...)
Природни ресурси Србије и њихов економско географски значај	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање нових и продубљених знања о природи Србије и њеном утицају на живот и привредне делатности људи • Сагледавање физичко-географских компонената простора Србије и разумевање њиховог значаја за живот људи и могућности развоја привреде 	<ul style="list-style-type: none"> • одреди у геолошком саставу Србије заступљеност стена различите старости, састава и порекла значајних за појаву руда и минерала • лоцира у оквиру геотектонске структуре Србије велике целине: Српско-македонску масу, Карпато-балканиде, Унутрашње динариде, Централне динариде и Панонску депресију и објасни њихов постанак (деловање унутрашњих тектонских и спољашњих сила) • идентификује основне макро-целине рељефа Србије: Панонски басен и Планинску област • одреди Планинску област и преглед громадних, карпатско-балканских, динарских планина и већих котлина • објасни елементе и факторе климе, разликује климатске типове у Србији и њихове 	<ul style="list-style-type: none"> • Рељеф Србије • Клима, биљни и животињски свет (одлике и значај) • Воде и водни ресурси, састав и карактер тла • Заштићена природна добра у Србији и заштита, очување и унапређивање природе 	<p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестови знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • увод (најмање 2 часа) • савремене компоненте географског положаја Србије (најмање 3 часа) • природни ресурси Србије и њихов економско географски значај (најмање 6 часова) • становништво и насеља Србије (најмање 5 часова) • привреда Србије (најмање 2 часа) • регионалне целине Србије

		<p>одлике</p> <ul style="list-style-type: none"> • направи преглед водног богатства Србије: одреди на карти развођа сливова, објасни постанак, поделу и значај језера и термоминералних вода • закључује о економском значају вода за снабдевање насеља, наводњавање, производњу хидроенергије, пловидбу, рибарство и туризам • дискутује о загађивачима, последицама и мерама заштите • познаје утицај физичко-географских фактора на формирање типова вегетације и разноврсност животињског света панонске и планинске области Србије • дефинише појам природне средине, предмет проучавања заштите природе, значај заштите и унапређивања природе • наведе елементе природне средине, загађиваче воде, ваздуха, земљишта; последице загађивања и мере заштите • препозна појаве штетне по своје природно и културно 	<ul style="list-style-type: none"> • (најмање 10 часова) • Србија и савремени процеси у Европи и свету (најмање 6 часова)
--	--	---	---

		<p>окружење и активно учествује у њиховој заштити, обнови и унапређивању</p> <ul style="list-style-type: none"> • дефинише: парк природе, предео изузетних одлика, резерват природе, споменик природе и природне реткости 		
Становништво и насеља Србије	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање знања о демографском развоју и распореду становништва у Србији • Уочавање демографских проблема и могућности њиховог превазилажења за свеукупни друштвено-економски развитак наше земље • Формирање свести о неговању националног и културног идентитета 	<ul style="list-style-type: none"> • опише антропогеографска обележја и историјско-географски континуитет насељавања Србије • објасни кретање становништва и територијални размештај становништва у Србији • укаже на промену броја становника Србије и наведе факторе који условљавају промене становништва • уз помоћ графичких метода анализира основне демографске одлике; да их објашњава, врши предвиђања и изводи закључке. • дефинише појмове: наталитет, морталитет и природни прираштај. • дефинише појам миграције и разликује типове и видове миграција • објасни структуру становништва у Србији (биолошка, економска, 	<ul style="list-style-type: none"> • Антропогеографска обележја Историјско-географски континуитет насељавања Србије • Кретање и територијални размештај становништва (наталитет, морталитет и природни прираштај) • Миграције. Појам, значај, типови и видови • Структура становништва: биолошка, економска, социјална, национална (етничка и верска) • Демографски проблеми и популациона политика у Србији • Постанак, развој и размештај насеља Србије 	

		<p>социјална, национална)</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује појмове: националног, етничког и културног идентитета • изгради став о једнаким правима људи без обзира на расну, националну, верску и другу припадност • објасни демографске проблеме и популациону политику у Србији • објасни радне миграције у европске земље и именује државе и градове у којима има нашег становништва • објасни исељавање нашег становништва на ваневропске континенте • разликује фазе у исељавању Срба у прекоокеанске земље • именује државе и градове у којима живи наше становништво 	<ul style="list-style-type: none"> • Подела насеља. Сеоска, градска, приградска и привремена 	
Привреда Србије	<ul style="list-style-type: none"> • Проширивање и продубљивање знања о привреди Србије и њеним основним карактеристикама 	<ul style="list-style-type: none"> • анализира утицај природних и друштвених чиниоца на условљеност развоја и размештаја привреде Србије и групише гране привреде по секторима • анализира утицај природних и друштвених фактора на развој туризма, дефинише и наведе поделу туризма 	<ul style="list-style-type: none"> • Основне карактеристике привреде Србије и место туризма и њој 	

<p>Регионалне целине Србије</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање и проширивање географских знања о регионалним целинама Србије и сагледавање њихових специфичности 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам регије и направи картографски преглед регионалних целина Србије • лоцира на карти Србије границе Војводине и њених предеоних целина и препозна њене природне и друштвене одлике • потврди на карти Србије границе Шумадије и Поморавља и наведе њихове природне и друштвене одлике • препозна на карти Србије границе Западне Србије и опише њене природне и друштвене одлике • покаже на карти Србије Старовлашко-рашку висију уз анализу њених природних и друштвених одлика • лоцира на карти Србије границе Источне Србије и наведе њене природне и друштвене одлике • препозна на карти Србије границе Јужног Поморавља и препозна његове природне и друштвене одлике • потврди на карти Србије границе Косова и Метохије и дискутује о његовим природним и друштвеним одликама 	<ul style="list-style-type: none"> • Војводина • Шумадија и Поморавље (западно и велико) • Западна Србија • Старовлашко-рашка висија • Источна Србија • Јужно Поморавље • Косово и Метохија 	
--	---	--	--	--

<p>Србија и савремени процеси у Европи и Свету</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о савременим политичким и економским процесима у Европи и свету који су услов за напредак свих земаља и народа • Стварање реалне слике о Србији у светским размерама и савременим међународним процесима 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише појмове: процес интеграције, демократска регионализација, глобализација • објасни економске интеграције на Балкану и у југоисточној Европи и познаје мирољубиву политику Србије у међународним оквирима и на Балкану • опише историјат развоја, наведе циљеве и дефинише проблеме унутар Уније • објасни услове које Србија треба да испуни да би постала равноправна чланица заједнице • опише историјат развоја УН, наведе циљеве и структуру организације и образложи приврженост Србије УН 	<ul style="list-style-type: none"> • Сарадња Србије са другим државама и међународним организацијама • Европска унија - оснивање, чланице, циљеви, проблеми, фондови и њихова приступачност • Уједињене нације. Структура и међународни значај. Србија и УН • Глобализација као светски процес 	
---	---	---	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Српски језик и књижевност
- Историја
- Економика туристичких и угоститељских предузећа
- Туристичка географија
- Предузетништво
- Грађанско васпитање
- Верска настава

СОЦИОЛОГИЈА СА ПРАВИМА ГРАЂАНА

Трећи разред

Назив предмета:	СОЦИОЛОГИЈА СА ПРАВИМА ГРАЂАНА
Годишњи фонд часова:	30
Разред:	трећи

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оспособљава ученика за живот у друштву изложеном сталним променама и изазовима које доноси развој савременог друштва; 2. Развијају способност, код ученика, за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву; 3. Унапреде ученичке способности за све облике комуникације, дијалога и исказивања аргументованог става.
-------------------------	---

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Структура и организација друштва	Упознавање са функционисањем, структуром и организацијом друштва	<ul style="list-style-type: none"> • схвати структуру и организацију друштва • објасни улогу друштвених група с посебним освртом на брак и породицу • схвати друштвену поделу рада • објасни узроке друштвеног раслојавања • наведе друштвене установе и друштвене 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и елементи друштва • Друштвене групе • Брак и породица • Друштвена подела рада • Друштвено раслојавање • Друштвене установе и организације • Насеља и становништво 	<ul style="list-style-type: none"> • На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (30 часова)

		<p>организације и направи разлику између њих</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује особености сеоског и градског становништва 		<p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Користити актуелне примере из штампе и других медија релевантне за предмет • Користити Устав и релевантне законе у зависности од садржаја који се обрађује <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. праћење остварености исхода 2. тестове знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Структура и организација друштва (8 часова) • Устав и правна држава у Србији (4 часова)
Држава и политика	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са Уставом Републике Србије, његовим историјским претечама и правосудним системом Републике Србије 	<ul style="list-style-type: none"> • схвати значај устава као највишег правног акта • разликује устав од закона • направи преглед развоја уставности у Србији • разликује уставност и законитост • уочи значај владавине права и правне државе • зна основне одредбе Устава Републике Србије • схвати функционисање правосудног система Републике Србије • разликује врсте судских поступака 	<ul style="list-style-type: none"> • Значење Устава Републике Србије • Принципи уставност и законитости • Уставни суд • Редовни судови 	<p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Користити актуелне примере из штампе и других медија релевантне за предмет • Користити Устав и релевантне законе у зависности од садржаја који се обрађује <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. праћење остварености исхода 2. тестове знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Структура и организација друштва (8 часова) • Устав и правна држава у Србији (4 часова)
Грађанин и његова права и слободе	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са политиком као вештином управљања друштвом • Оспособљавање за демократско мишљење 	<ul style="list-style-type: none"> • опише улогу политике у друштву • објасни појам, развој и облике суверености и демократије 	<ul style="list-style-type: none"> • Сувереност народа и грађани • Облици непосредне демократије • Вишепартијски систем 	<ul style="list-style-type: none"> • Држава и политика (4 часа) • Грађанин и његова права и слободе у Србији (4 часа) • Србија као држава,

	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са функционисањем државних институција и органа власти 	<ul style="list-style-type: none"> • зна државне симболе и елементе државности • разликује законодавну, извршну и судску власт • разликује удружења грађана и политичке партије • препозна идеолошке разлике партија и поделу на левицу, десницу и центар • схвати изборни поступак и конституисање скупштине и владе • разликује државне органе власти 	<ul style="list-style-type: none"> • Избори • Скупштина • Органи власти 	<p>аутономија и локална самоуправа (2 часа)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Култура и друштво (5 часова) • Друштвене промене и развој друштва (3 часа)
<p>Србија као држава, аутономија и локална самоуправа</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Богаћење знања о људским правима и слободама и о улози појединца у друштвеном и политичком животу 	<ul style="list-style-type: none"> • схвати људска права и слободе и свој положај у друштву • зна на који начин се штите права и слободе грађана 	<ul style="list-style-type: none"> • Политичке слободе и права грађана • Економске слободе и права грађана • Личне слободе и права грађана • Остале слободе и права грађана • Заштита уставом гарантованих права и слобода 	
<p>Устав и правна држава у Републици</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обогаћивање знања о државности Републике Србије поређењем 	<ul style="list-style-type: none"> • пореди садашње стање и традицију државности и 	<ul style="list-style-type: none"> • Србија, њена државност и уставотворна власт 	

Србији	традиције и садашњег стања • Развијање знања о аутономији и локалној самоуправи	у уставности у Србији • разликује аутономију и локалну самоуправу • разуме функционисање локалне самоуправе	(традиција и садашње стање) • Облици аутономије • Демократска локална самоуправа	
Култура и друштво	• Развијање знања о културним тековинама	• уочи разлику и сличности између културе и цивилизације • схвати настанак религије и религијског мишљења • идентификује монотеистичке религије и објасни специфичности хришћанства • разликује обичај и морал • схвати разлику између уметности, масовне културе, подкултуре, шунда и кича	• Појам културе и цивилизације • Религија • Настанак религијског мишљења • Монотеистичке религије • Хришћанство • Обичај и морал • Уметност • Масовна култура	
Друштвене промене и развој друштва	• Оспособљавање за живот у друштву изложеном сталним променама и изазовима које доноси развој савременог друштва • Стицање знања о хоризонталној и вертикалној покретљивости	• идентификује друштвене промене • зна основне карактеристике хоризонталне и вертикалне покретљивости • препозна друштвени	• Појам и врсте друштвених промена • Друштвена покретљивост • Друштвени развој	

	друштва	развој • формира став према савременим тенденцијама у развоју глобалног друштва		
--	---------	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Историја

A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ

STRANI JEZIK II (peta godina učenja)

Prvi razred

Naziv predmeta:	STRANI JEZIK II (peta godina učenja)
Godišnji fond časova:	68
Razred:	Prvi

Ciljevi predmeta:	Razvijanje saznavnih i intelektualnih sposobnosti i sticanje pozitivnog odnosa prema drugim kulturama uz uvažavanje različitosti i usvajanje znanja i umjenja potrebnih u komunikaciji na stranom jeziku u usmenom i pisanom obliku, kako u svakodnevnom životu tako i u poslovnom okruženju.
-------------------	---

CILJ	ISHODI NA KRAJU PRVOG RAZREDA Učenik će biti u stanju da:	OBAVEZNI I PREPORUČENI SADRŽAJI	NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA
SLUŠANJE Osposobljavanje učenika za razumevanje usmenog govora	• razume kraće spontane dijaloge (do 7 replika / pitanja i odgovora), tekstove sa temama predviđenim nastavnim programom, koje	OPŠTE TEME Svakodnevni život (organizacija vremena, poslova, slobodno	Oblici nastave Predmet se realizuje kroz sledeće oblike nastave:

	<p>čuje uživo, ili sa audio-vizuelnih zapisa</p> <ul style="list-style-type: none"> • razume opšti sadržaj i izdvoji ključne informacije iz kraćih i prilagođenih tekstova posle 2-3 slušanja • razume i reaguje na odgovarajući način na usmene poruke u vezi sa ličnim iskustvom i sa aktivnostima na času (poziv na neku grupnu aktivnost, zapovest, uputstvo, događaj iz neposredne prošlosti, planovi za blisku budućnost, svakodnevne aktivnosti, želje i izbori, itd.). 	<p>vreme)</p> <p>Hrana i zdravlje (navike u ishrani, karakteristična jela i pića u zemljama sveta)</p> <p>Poznati gradovi i njihove znamenitosti, regioni u matičnim zemljama</p> <p>Sportovi i poznata sportska takmičenja</p> <p>Život i dela slavnih ljudi XX veka (iz sveta nauke, kulture, sporta, muzike)</p> <p>Mediji (štampa, televizija, internet)</p> <p>Interesantne životne priče i događaji</p> <p>Svet kompjutera</p> <p>(rasprostranjenost, primena, korist i negativne strane)</p>	<p>komunikativna nastava stranih jezika uz primenu tehnika rada u grupama i parovima, dodatnih sredstava u nastavi (AV materijali, IT, igre, autentični materijali, itd.), kao i uz primenu principa nastave po zadacima (<i>task-based language teaching; enseňanza por tareas, handlungsortorientierter FSU</i>)</p> <p>Mesto realizacije nastave</p> <p>Nastava se realizuje u učionici ili odgovarajućem kabinetu</p> <p>Preporuke za realizaciju nastave</p>
<p>PISANJE</p> <p>Osposobljavanje učenika za pisanje kraćih tekstova različitog sadržaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • napiše povezane rečenice o nekim svakodnevnim aspektima iz svog okruženja • napiše kraći izveštaj, opis nekog događaja ili rezime predhodnih dešavanja ili aktivnosti iz ličnog iskustva koristeći svakodnevne reči i fraze prilagođene komunikativnoj situaciji • napiše veoma kratke formalne i neformalne tekstove (do 80 reči) koristeći standardne i konvencionalne formule pisanog izražavanja (pismo, obaveštenje, poruka) 	<p><i>Osnovna terminologija koja se odnosi na poslove iz domena opštih, pravnih i kadrovskih poslova</i></p> <p>STRUČNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zanimanja, opisi poslova i zaduženja u domenu ugostiteljstva • Vrste ugostiteljskih objekata i opisi usluga u ugostiteljstvu • Pribor i oprema za rad u ugostiteljskom objektu 	<p>slušanje i reagovanje na naloge i/ili zadatke u vezi sa tekstom koji čita nastavnik ili koji učenici čuju sa zvučnih zapisa</p> <p>rad u parovima, malim i velikim grupama (mini-dijalozi, igra po ulogama, simulacije, itd.)</p> <p>manualne aktivnosti (izrada panoa, prezentacija, zidnih novina, postera za učionicu ili roditelje i sl.)</p> <p>debate i diskusije primerene uzrastu (N.B. debate predstavljaju unapred pripremljene argumentovane</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • napiše kratke i jednostavne beleške u vezi sa trenutnim potrebama i planovima (spisak za kupovinu, poruke, spisak obaveza, zapisnik) • piše elektronske poruke, SMS poruke, učestvuje u diskusijama na blogu ili forumu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vrste namirnica, jela i poslastica • Hrana po regijama, odlike nacionalnih kuhinja i običaja u ishrani. • Način serviranja hrane i poslastica • Mere održavanja higijene i kvaliteta 	<p>monologe sa ograničenim trajanjem, dok su diskusije spontanije i nepripremljene interakcije na određenu temu)</p> <p>rešavanje "tekućih problema" u razredu, tj. dogovori i mini-projekti</p>
<p>GOVOR Osposobljavanje učenika za kratko monološko izlaganje i za učešće u dijalogu na stranom jeziku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • usklađuje intonaciju, ritam i visinu glasa sa sopstvenom komunikativnom namerom i sa stepenom formalnosti govorne situacije • pored informacija o sebi i svom okruženju opisuje u nekoliko rečenica poznatu radnju ili situaciju u sadašnjosti, prošlosti i budućnosti, koristeći poznate jezičke elemente (leksiku i morfosintaksičke strukture) • prepričava i interpretira u nekoliko rečenica sadržaj pisanih, ilustrovanih i usmenih tekstova na teme predviđene nastavnim programom, koristeći poznate jezičke elemente (leksiku i morfosintaksičke strukture) • u nekoliko rečenica daje svoje mišljenje i • izražava stavove 	<ul style="list-style-type: none"> • Mere zaštite i održavanja čovekove okoline • Čitanje, praćenje i vođenje propisane dokumentacija u domenu struke • Poslovna komunikacija u pismenoj i usmenoj formi <p>KOMUNIKATIVNE FUNKCIJE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predstavljanje sebe i drugih • Pozdravljanje (sastajanje, rastanak; formalno, neformalno, specifično po regionima) • Identifikacija i imenovanje osoba, objekata, boja, brojeva itd.) • Davanje jednostavnih uputstava i komandi • Izražavanje molbi i zahvalnosti • Izražavanje izvinjenja • Izražavanje potvrde i negiranje • Izražavanje dopadanja i 	<p>obimniji projekti koji se rade u učionici i van nje u trajanju od nekoliko nedelja do čitavog polugodišta uz konkretno vidljive i merljive proizvode i rezultate</p> <p>razvijanje jezičkih veština u domenu jezika struke, primenjivanjem istih strategija učenja kao i kod opšteg jezika i koristeći autentične ili adaptirane stručne tekstove (pisane ili usmene) prilagođene uzrastu, nivou znanja jezika i poznavanju struke</p> <p>u prvom razredu zastupljeni su gramatički sadržaji koji su već obrađivani u osnovnoj školi, posebno oni predviđeni u materijalima koji opisuju nivoe A1 i A2 na osnovu deskriptora Zajedničkog evropskog okvira za žive jezike</p> <p>gramatička građa predviđena</p>

	(dopadanje, nedopadanje, itd.), koristeći poznate jezičke elemente (leksiku i morfosintaksičke strukture).	nedopadanja • Izražavanje fizičkih senzacija i potreba • Iskazivanje prostornih i vremenskih odnosa	Programom za prvi razred srednje škole dobija svoj smisao tek kada se dovede u vezu sa datim komunikativnim funkcijama i temama, i to u sklopu jezičkih aktivnosti razumevanja (usmenog) govora i pisanog teksta, usmenog i pismenog izražavanja i medijacije; polazište za posmatranje i uvežbavanje jezičkih zakonitosti jesu usmeni i pisani tekstovi različitih vrsta, dužine i stepena težine; koriste se, takođe, izolovani iskazi, pod uslovom da su kontekstualizovani i da imaju komunikativnu vrednost
<p>ČITANJE Osposobljavanje učenika za funkcionalno čitanje i razumevanje različitih, uzrasno i sadržajno primerenih vrsta tekstova radi informisanja, izvršavanja uputstava i ostvarenja estetskog doživljaja (čitanje radi ličnog zadovoljstva)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razume kraće tekstove (do 120 reči), koji sadrže veliki procenat poznatih jezičkih elemenata, strukturalnih i leksičkih, a čiji sadržaj je u skladu sa razvojnim i saznajnim karakteristikama, iskustvom i interesovanjima učenika • razume i adekvatno interpretira sadržaj ilustrovanih tekstova (stripove, TV program, raspored časova, bioskopski program, red vožnje, informacije na javnim mestima itd.) koristeći jezičke elemente predviđene nastavnim programom. 	<ul style="list-style-type: none"> • Davanje i traženje informacija i obaveštenja • Opisivanje i upoređivanje lica i predmeta • Izricanje zabrane i reagovanje na zabranu • Izražavanje pripadanja i posedovanja • Skretanje pažnje • Traženje mišljenja i izražavanje slaganja i neslaganja • Traženje i davanje dozvole • Iskazivanje čestitki • Iskazivanje preporuke • Izražavanje hitnosti i obaveznosti • Iskazivanje sumnje i nesigurnosti 	<p>planira se izrada dva pismena zadatka.</p>
<p>SOCIOKULTURNA KOMPETENCIJA Sticanje i ovladavanje sociokulturnim kompetencijama neophodnim za pisanu i usmenu upotrebu jezika</p>	<ul style="list-style-type: none"> • u okviru polja svog interesovanja, znanja i iskustva, prepozna i razume sličnosti i razlike u pogledu navika (verbalna i neverbalna komunikacija), običaja, mentaliteta i institucija koje postoje između naše zemlje i zemalja čiji jezik uči • prepozna i razume najčešće 	<p>GRAMATIČKI SADRŽAJI</p> <p>Francuski jezik</p> <p>Učenici treba da razumeju i koriste:</p> <p>1. Sredstva za naglašavanje</p>	

<p>prisutne kulturne modele svakodnevnog života zemlje i zemalja čiji jezik uči</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznati i adekvatno reaguje na formalnost govorne situacije • adekvatno koristi najfrekvencije stilove i registre u vezi sa znanjima iz stranog jezika, ali i iz ostalih oblasti školskih znanja i životnih iskustava • adekvatno reaguje na pragmatičke funkcije govornih činova u ciljnom jeziku različite od onih u L1 (stepen formalnosti, ljubaznosti, kao i paralingvistička sredstva: gest, mimika, prostorni odnosi među govornicima, itd.) • učestvuje u svim vidovima moderne komunikacije (elektronske poruke, SMS poruke, diskusije na blogu ili forumu, društvene mreže) • koristi sve dosad navedene strategije razvoja komunikativnih kompetencija primenjujući jezik struke u skladu sa nivoom znanja jezika i potrebama 	<p>rečeničnih delova <i>c'est... qui i c'est... que: C'est Pierre qui va le faire; c'est toi que j'aime.</i></p> <p>2.Sredstva koja ukazuju na lice:</p> <p>a) naglašene lične zamenice posle predloga: <i>On peut aller chez moi; Je peux m'asseoir à côté de vous? Je n'ai jamais été chez eux;</i></p> <p>b) naglašene lične zamenice posle pozitivnog imperativa: <i>Regarde-moi ! Ouvre-lui ! Téléphonnez-leur !</i></p> <p>3. Aktualizatore imenice:</p> <p>a) vrednosti određenog člana - generalizacija: <i>Les enfants aiment les jeux de société;</i> specifikacija: <i>Le frère de Mia aime jouer au Scrabble;</i></p> <p>b) izostavljanje člana: natpisi (<i>Pâtisserie</i>), vrste proizvoda (<i>Chocolat, Savon de Marseille</i>), spiskovi (<i>lait, beurre, baguette, jambon, fromage blanc</i>); ispred imenice u poziciji atributa: <i>Elle est médecin; Il est boulanger;</i></p> <p>v) demonstrative (zamenice): <i>celui-ci/là; celle-ci/là</i> (kao odgovor na pitanje <i>Lequel? / Laquelle?</i>); <i>Cette moto? C'est</i></p>	
---	---	--

		<p><i>celle de mon grand frère;</i> g) posesive (zamenice): <i>le mien/la mienne; le tien/la tienne; le sien/la sienne;</i> d) kvantifikatore <i>un peu de / beaucoup de; pas assez de / assez de / trop de.</i></p> <p>4. Modalitete rečenice: a) negaciju (infinitiva): <i>Ne pas ouvrir les fenêtres; Ne pas se pencher;</i> b) interogaciju: upitnu morfemu <i>n'est-ce pas?</i> inverziju (receptivno): <i>Avez-vous compris? Voulez-vous essayer?</i></p> <p>5. Parcijalno direktno i indirektno pitanje: <i>Quand est-ce qu'on part? Il demande quand on part; Où sont mes affaires? Elle demande où sont ses affaires.</i> (Simultanost radnji).</p> <p>6. Sredstva za iskazivanje prostornih odnosa: a) priloški i drugi izrazi: <i>par terre, au milieu, au centre, dehors, dedans;</i> b) priloške zamenice <i>en</i> i <i>y</i>: <i>Tu vas à Nice? Non, j'en viens. Tu vas souvent à la campagne? J'y</i></p>	
--	--	--	--

		<p><i>vais chaque été.</i></p> <p>7. Kvalifikaciju: a) mesto prideva <i>petit, grand, jeune, vieux, gros, gentil, beau, joli, long, bon, mauvais;</i> b) promena značenja nekih prideva u zavisnosti od mesta: <i>Un grand homme / un homme grand; un brave homme / un homme brave.</i></p> <p>8. Sredstva za iskazivanje vremenskih odnosa: a) predlozi <i>dans, depuis</i> i izraz <i>il y a: Je pars dans deux jours; On est ici depuis lundi; Nous sommes arrivés il y a trois jours;</i> b) iskazivanje simultanosti i budućnosti u prošlosti: <i>Ce jour-là il est venu me dire qu'il partait; il m'a dit qu'il allait déménager; il a promis qu'il nous écrirait.</i></p> <p>9. Glagolske načine i vremena: - indikativ (utvrđivanje gradiva iz šestog razreda): prezent, složeni perfekt, imperfekt, futur prvi indikativa, kao i perifrastične konstrukcije: bliski futur, progresivni prezent, bliska prošlost;</p>	
--	--	--	--

		<p>- <i>il faut que, je veux que, j'aimerais que</i> praćeni prezentom subjunktiva glagola prve grupe (<i>Il faut que tu racontes ça à ton frère</i>), kao i receptivno: <i>Il faut que tu fasses/ que tu ailles/ que tu sois/ que tu lises/ que tu saches/ que tu écrives</i>;</p> <p>- prezent kondicionala: <i>Si mes parents me laissaient partir, je viendrais avec toi !</i></p> <p>- imperativ (receptivno): <i>aie un peu de patience, n'ayez pas peur</i>;</p> <p>- receptivno (radi razumevanja priča i bajki): oblici prostog perfekta (treće lice jednine i treće lice množine).</p> <p>10. Sredstva za iskazivanje pogodbe: <i>Si tu as le temps, viens à la maison; On ira voir le match si tu finis tes devoirs.</i></p>	
--	--	--	--

STRANI JEZIK II (šesta godina učenja)**Drugi razred**

Naziv predmeta:	STRANI JEZIK II (šesta godina učenja)
Godišnji fond časova:	64
Razred:	Drugi

Ciljevi predmeta:	Razvijanje sazajnih i intelektualnih sposobnosti i sticanje pozitivnog odnosa prema drugim kulturama uz uvažavanje različitosti i usvajanje znanja i umjenja potrebnih u komunikaciji na stranom jeziku u usmenom i pisanom obliku, kako u svakodnevnom životu tako i u poslovnom okruženju.
-------------------	--

CILJ	ISHODI NA KRAJU DRUGOG RAZREDA Učenik će biti u stanju da:	OBAVEZNI I PREPORUČENI SADRŽAJI	NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA
SLUŠANJE Osposobljavanje učenika za razumevanje usmenog govora	<ul style="list-style-type: none"> • razume kraće dijaloge (do 10 replika / pitanja i odgovora), druge vrste tekstova o temama predviđenim nastavnim programom, koje čuje uživo, ili sa audio-vizuelnih zapisa; • razume opšti sadržaj i izdvoji ključne informacije iz kraćih i prilagođenih tekstova posle 1-2 slušanja; • razume i reaguje na odgovarajući način na usmene poruke u vezi sa ličnim iskustvom i sa aktivnostima u poslovnom okruženju 	OPŠTE TEME <ul style="list-style-type: none"> • Svakodnevni život (komunikacija među mladima, generacijski konflikti i načini prevazilaženja, međuvršnjačka podrška) • Obrazovanje (obrazovanje u zemljama čiji se jezik uči, školovanje koje priprema za studije ili svet rada, obrazovanje za sve) • Poznati regioni u zemljama čiji se jezik uči, njihova obeležja • Kulturni život (manifestacije koje mladi rado posećuju u zemlji i zemljama čiji se jezik uči, međunarodni projekti i učešće na 	Oblici nastave Predmet se realizuje kroz sledeće oblike nastave: komunikativna nastava stranih jezika uz primenu tehnika rada u grupama i parovima, dodatnih sredstava u nastavi (AV materijali, IT, igre, autentični materijali, itd.), kao i uz primenu principa nastave po zadacima (<i>task-based language teaching; enseňanza por tareas, handlungsorientierter FSU</i>)
PISANJE	<ul style="list-style-type: none"> • piše rečenice i kraće tekstove 		

<p>Osposobljavanje učenika za pisanje kraćih tekstova različitog sadržaja</p>	<p>(do 100 reči) čiju koherentnost i koheziju postiže koristeći poznate jezičke elemente u vezi sa poznatim pisanim tekstom ili vizuelnim podsticajem;</p> <ul style="list-style-type: none"> • izdvaja ključne informacije i prepričava ono što je video, doživeo, čuo ili pročitao; • piše kratka poslovna pisma prema datom modelu poštujući pravila poslovne korespodencije 	<p>njima)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaštita čovekove okoline (akcije na nivou grada, škole, volonterski rad) • Mediji (štampa, televizija, elektronski mediji) • Interesantne životne priče i događaji • Svet kompjutera (mladi i društvene mreže) <p>STRUČNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zanimanja, opisi poslova i zaduženja u domenu ugostiteljstva 	<p>Mesto realizacije nastave</p> <p>Nastava se realizuje u učionici ili odgovarajućem kabinetu</p> <p>Preporuke za realizaciju nastave</p> <p>slušanje i reagovanje na naloge i/ili zadatke u vezi sa tekstom koji čita nastavnik ili koji učenici čuju sa zvučnih zapisa</p>
<p>GOVOR Osposobljavanje učenika za kratko monološko izlaganje i za učešće u dijalogu na stranom jeziku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pored informacija o sebi i svom okruženju opisuje ili izveštava u nekoliko rečenica o događajima i aktivnostima (poznatu radnju ili situaciju) u sadašnjosti, prošlosti i budućnosti, koristeći poznate jezičke elemente (leksiku i morfosintaksičke strukture); • prepričava i interpretira u nekoliko rečenica sadržaj, pisanih, ilustrovanih i usmenih tekstova na teme predviđene nastavnim programom, koristeći poznate jezičke elemente (leksiku i morfosintaksičke strukture); • u nekoliko rečenica daje svoje mišljenje i izražava stavove (dopadanje, 	<ul style="list-style-type: none"> • Vrste ugostiteljskih objekata i opisi usluga u ugostiteljstvu • Pribor i oprema za rad u ugostiteljskom objektu • Vrste namirnica, jela i poslastica • Hrana po regijama, odlike nacionalnih kuhinja i običaja u ishrani. • Način serviranja hrane i poslastica • Mere održavanja higijene i kvaliteta • Mere zaštite i održavanja čovekove okoline • Čitanje, praćenje i vođenje propisane dokumentacija u domenu struke • Poslovna komunikacija u pismenoj i usmenoj formi 	<p>rad u parovima, malim i velikim grupama (mini-dijalozi, igra po ulogama, simulacije, itd.)</p> <p>manualne aktivnosti (izrada panoa, prezentacija, zidnih novina, postera za učionicu ili roditelje i sl.)</p> <p>debate i diskusije primerene uzrastu (N.B. debate predstavljaju unapred pripremljene argumentovane monologe sa ograničenim trajanjem, dok su diskusije spontanije i nepripremljene interakcije na određenu temu)</p> <p>rešavanje "tekućih problema" u razredu, tj. dogovori i mini-</p>

	<p>nedopadanje, itd.), koristeći poznate jezičke elemente (leksiku i morfosintaksičke strukture).</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednostavnim rečima opiše lica, predmete iz okruženja i uporedi ih sa drugima. <p>Interakcija</p> <ul style="list-style-type: none"> • u stvarnim i simuliranim govornim situacijama sa sagovornicima razmenjuje iskaze u vezi s kontekstom učionice, kao i o svim ostalim temama predviđenim nastavnim programom (uključujući i razmenu mišljenja i stavova prema stvarima, pojavama, koristeći poznate morfosintaksičke strukture i leksiku); • učestvuje u komunikaciji i poštuje sociokulturne norme komunikacije (traži reč, ne prekida sagovornika, pažljivo sluša druge, itd). • da odgovori na ograničen broj neposrednih pitanja koja se nadovezuju uz mogućnost da mu se ponove i pruži pomoć pri formulisanju odgovora. 	<p>KOMUNIKATIVNE FUNKCIJE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predstavljanje sebe i drugih • Pozdravljanje (sastajanje, rastanak; formalno, neformalno, specifično po regionima) • Identifikacija i imenovanje osoba, objekata, boja, brojeva itd.) • Davanje jednostavnih uputstava i komandi • Izražavanje molbi i zahvalnosti • Izražavanje izvinjenja • Izražavanje potvrde i negiranje • Izražavanje dopadanja i nedopadanja • Izražavanje fizičkih senzacija i potreba • Iskazivanje prostornih i vremenskih odnosa • Davanje i traženje informacija i obaveštenja • Opisivanje i upoređivanje lica i predmeta • Izricanje zabrane i reagovanje na zabranu • Izražavanje pripadanja i posedovanja • Skretanje pažnje • Traženje mišljenja i izražavanje slaganja i neslaganja • Traženje i davanje dozvole • Iskazivanje čestitki • Iskazivanje preporuke 	<p>projekti</p> <p>obimniji projekti koji se rade u učionici i van nje u trajanju od nekoliko nedelja do čitavog polugodišta uz konkretno vidljive i merljive proizvode i rezultate</p> <p>razvijanje jezičkih veština u domenu jezika struke, primenjivanjem istih strategija učenja kao i kod opšteg jezika i koristeći autentične ili adaptirane stručne tekstove (pisane ili usmene) prilagođene uzrastu, nivou znanja jezika i poznavanju struke</p> <p>gramatička građa dobija svoj smisao tek kada se dovede u vezu sa datim komunikativnim funkcijama i temama, i to u sklopu jezičkih aktivnosti razumevanja (usmenog) govora i pisanog teksta, usmenog i pismenog izražavanja i medijacije; polazište za posmatranje i uvežbavanje jezičkih zakonitosti jesu usmeni i pisani tekstovi različitih vrsta, dužine i stepena težine; koriste se, takođe, izolovani iskazi, pod uslovom da su kontekstualizovani</p>
<p>ČITANJE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razume kraće tekstove (do 		

<p>Osposobljavanje učenika za funkcionalno čitanje i razumevanje različitih, uzrasno i sadržajno primerenih vrsta tekstova radi informisanja, izvršavanja uputstava i ostvarenja estetskog doživljaja (čitanje radi ličnog zadovoljstva)</p>	<p>120-150 reči), koji sadrže veći procenat poznatih jezičkih elemenata, internacionalizama, strukturalnih i leksičkih, a čiji sadržaj je u skladu sa razvojnim i saznavnim karakteristikama, iskustvom i interesovanjima učenika;</p> <ul style="list-style-type: none"> • razume i adekvatno interpretira sadržaj ilustrovanih tekstova (stripove, TV program, raspored časova, bioskopski program, red vožnje, informacije na javnim mestima itd.) koristeći jezičke elemente predviđene nastavnim programom. • pronalazi i izdvaja predvidljive informacije u tekstovima iz svakodnevnog okruženja (pisma, kraći novinski članci, uputstva o upotrebi) • Može da izvede zaključak o mogućem značenju nepoznatih reči oslanjajući se na • opšti smisao teksta sa temom iz svakodnevnog života. 	<ul style="list-style-type: none"> • Izražavanje hitnosti i obaveznosti • Iskazivanje sumnje i nesigurnosti <p>GRAMATIČKI SADRŽAJI</p> <p>FRANCUSKI JEZIK</p> <p>Učenici treba da razumeju i koriste:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Imenice - vlastite i zajedničke, odgovarajući rod, broj, sa determinativom: <i>Madame/Monsieur Mercier, Sylvie, Dominique, Jean-Pierre, Paris, Belgrade, la France, la Serbie, l'océan Atlantique, les Alpes; mes parents, leur mère, notre pays, vos enfants, cet élève, quelle maison?</i> 2. Određeni član ispred datuma: <i>Aujourd'hui c'est le 31 janvier;</i> ispred imena dana: <i>Le mardi je fais du tennis.</i> 3. Partitivni član: <i>J'ai acheté de la crème solaire.</i> 4. Zamenicu <i>on</i>: <i>On va au cinéma? En Suisse, on parle allemand, français et italien.</i> 5. Zamenice za direktni i indirektni objekat: <i>Tes amis? Je ne les connais pas! Mon livre? Et à ta soeur, tu lui as écrit? Samo receptivno: Je te le prête avec plaisir !</i> 6. Prideve - odgovarajući rod, broj, 	<p>i da imaju komunikativnu vrednost</p> <p>planira se izrada dva pismena zadatka.</p>
<p>SOCIOKULTURNA KOMPETENCIJA</p> <p>Sticanje i ovladavanje sociokulturnim</p>	<ul style="list-style-type: none"> • u okviru polja svog interesovanja, znanja i iskustva, prepozna i razume sličnosti i razlike u pogledu navika (verbalna i neverbalna 		

<p>kompetencijama neophodnim za pisanu i usmenu upotrebu jezika</p>	<p>komunikacija), običaja, mentaliteta i institucija koje postoje između naše zemlje i zemalja čiji jezik uči</p> <ul style="list-style-type: none"> • prepoznaje i razume najčešće prisutne kulturne modele svakodnevnog života zemlje i zemalja čiji jezik uči • prepoznaje i adekvatno reaguje na formalnost govorne situacije • adekvatno koristi najfrekventnije stilove i registre u vezi sa znanjima iz stranog jezika, ali i iz ostalih oblasti školskih znanja i životnih iskustava • adekvatno reaguje na pragmatičke funkcije govornih činova u ciljnom jeziku različite od onih u L1 (stepen formalnosti, ljubaznosti, kao i paralingvistička sredstva: gest, mimika, prostorni odnosi među govornicima, itd.) • učestvuje u svim vidovima moderne komunikacije (elektronske poruke, SMS poruke, diskusije na blogu ili forumu, društvene mreže) • koristi sve dosad navedene strategije razvoja komunikativnih kompetencija 	<p>mesto, poređenje: <i>un grand garçon, une grande fille, des personnes sympathiques, une fleur rouge, Sylvie est plus grande que sa soeur; nous sommes plus rapides que vous.</i></p> <p>7. Brojeve: osnovne preko 1000, redne do 20: <i>C'est un livre de cent pages! J'habite au sixième étage.</i></p> <p>8. Pitanja: <i>Est-ce que tu peux venir tout de suite? Tu connais ma cousine? Qu'est-ce que vous attendez?! Il vient quand? Tu habites où? C'est quoi ton nom / ton adresse...? Pourquoi...?</i></p> <p>9. Negaciju: <i>Elle ne vient pas avec nous? Je n'ai pas de frère.</i></p> <p>10. Zapovedni način: <i>Viens avec Pierre! Ne partez pas sans moi!</i></p> <p>11. Kondicional glagola <i>pouvoir</i> i <i>vouloir</i>: <i>Je voudrais un kilo de pommes, s'il vous plait. Est-ce que tu pourrais me prêter ton portable?</i></p> <p>12. Glagolska vremena:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezent indikativa frekventnih glagola, računajući i povratne (<i>se lever, se coucher</i>) i unipersonalne (<i>pleuvoir, neiger</i>); - složeni perfekt i imperfekt - građenje i kontrastiranje upotrebe: <i>Nous nous sommes rencontrés sur une plage quand nous avions quatre ans! Je dormais quand le téléphone a sonné.</i> 	
---	--	---	--

	<p>primenjujući jezik struke u skladu sa nivoom znanja jezika i potrebama</p>	<p>- futur prvi: <i>Nous déménagerons cet été. Nous irons chez ma grand-mère.</i></p> <p>13. Konstrukciju <i>il faut</i> sa infinitivom: <i>Il faut acheter des jus, préparer des sandwiches, décorer la salle...</i></p> <p>14. Predloge i sažete članove: <i>J'habite à Kragujevac, en Serbie; nous allons passer nos vacances en Belgique; nous sommes allés au zoo; il rentre du stade/de l'école à quelle heure? il y a un petit chat dans la rue, il est sous la voiture, je vais le mettre sur la fenêtre, c'est pour toi.</i></p> <p>15. Priloge za vreme, mesto, način, količinu: <i>avant, après, aujourd'hui, hier, demain, toujours, ici, là, devant, derrière, bien, mal, vite, doucement, gentiment, beaucoup, moins, plus, itd.</i></p> <p>16. Veznike <i>et, ou, mais.</i></p>	
--	---	--	--

STRANI JEZIK II (sedma godina učenja)**Treći razred**

Naziv predmeta:	STRANI JEZIK II (sedma godina učenja)
	60
Razred:	Treći

Ciljevi predmeta:	Razvijanje saznanjih i intelektualnih sposobnosti i sticanje pozitivnog odnosa prema drugim kulturama uz uvažavanje različitosti i usvajanje znanja i umjenja potrebnih u komunikaciji na stranom jeziku u usmenom i pisanom obliku, kako u svakodnevnom životu tako i u poslovnom okruženju.
-------------------	---

CILJ	ISHODI NA KRAJU TREĆEG RAZREDA Učenik će biti u stanju da:	OBAVEZNI I PREPORUČENI SADRŽAJI	NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA
SLUŠANJE Osposobljavanje učenika za razumevanje usmenog govora	<ul style="list-style-type: none"> • razume kraće dijaloge (do 15 replika / pitanja i odgovora), priče, druge vrste tekstova i pesme o temama predviđenim nastavnim programom, koje čuje uživo, ili sa audio-vizuelnih zapisa • razume opšti sadržaj i izdvoji ključne informacije iz kraćih autentičnih tekstova iz svakodnevnog života posle 1-2 slušanja (obaveštenja sa razglasa na stanici, aerodromu, u supermarketu ili u školi) • razume i reaguje na odgovarajući način na usmene 	OPŠTE TEME <ul style="list-style-type: none"> • Svakodnevni život (generacijski konflikti i načini prevazilaženja) • Obrazovanje (obrazovanje za sve, praksa i pripreme za buduće zanimanje, razmena učenika) • Poznate firme, preduzeća, ustanove, institucije u zemljama čiji se jezik uči • Kulturni život (međunarodni projekti i učešće na njima) • Zaštita čovekove okoline 	Oblici nastave Predmet se realizuje kroz sledeće oblike nastave: komunikativna nastava stranih jezika uz primenu tehnika rada u grupama i parovima, dodatnih sredstava u nastavi (AV materijali, IT, igre, autentični materijali, itd.), kao i uz primenu principa nastave po zadacima (task-based language teaching; enseñanza por tareas, handlungsorientierter FSU)

	<p>poruke u vezi sa ličnim iskustvom i sa aktivnostima na času (poziv na grupnu aktivnost, zapovest, uputstvo, događaj iz neposredne prošlosti, planovi za blisku budućnost, svakodnevne aktivnosti, želje i izbori, itd.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • razume kraće reklame, radio i TV emisije o temama predviđenim nastavnim programom iz domena svakodnevnog jezika kao i poslovnog. 	<p>(volonterski rad)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mediji (štampa, televizija, elektronski mediji) • Istorijski događaji/ličnosti iz zemalja čiji se jezik uči • Svet kompjutera (prednosti i mane upotrebe kompjutera) <p>STRUČNE TEME</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zanimanja, opisi poslova i zaduženja u domenu ugostiteljstva 	<p>Mesto realizacije nastave</p> <p>Nastava se realizuje u učionici ili odgovarajućem kabinetu</p> <p>Preporuke za realizaciju nastave</p> <p>slušanje i reagovanje na naloge i/ili zadatke u vezi sa tekstom koji čita nastavnik ili koji učenici čuju sa zvučnih zapisa</p> <p>rad u parovima, malim i velikim grupama (mini-dijalozi, igra po ulogama, simulacije, itd.)</p>
<p>PISANJE Osposobljavanje učenika za pisanje kraćih tekstova različitog sadržaja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • piše rečenice i kraće tekstove (do 100 reči) čiju koherentnost i koheziju postiže koristeći poznate jezičke elemente u vezi sa poznatim pisanim tekstom ili vizuelnim podsticajem • zapisuje ključne informacije i prepričava ono što je video, doživeo, čuo ili pročitao • koristi pisani kod za izražavanje sopstvenih potreba i interesovanja (šalje lične poruke, čestitke, koristi elektronsku poštu, piše lična pisma i sl.) • u kratkim formalnim i neformalnim pismima (obaveštenje profesorima, susedima, treneru) primenjuje oblike obraćanja, molbe, 	<ul style="list-style-type: none"> • Vrste ugostiteljskih objekata i opisi usluga u ugostiteljstvu • Pribor i oprema za rad u ugostiteljskom objektu • Vrste namirnica, jela i poslastica • Hrana po regijama, odlike nacionalnih kuhinja i običaja u ishrani. • Način serviranja hrane i poslastica • Mere održavanja higijene i kvaliteta • Mere zaštite i održavanja čovekove okoline • Čitanje, praćenje i vođenje propisane dokumentacija u domenu struke • Poslovna komunikacija u 	<p>manualne aktivnosti (izrada panoa, prezentacija, zidnih novina, postera za učionicu ili roditelje i sl.)</p> <p>debate i diskusije primerene uzrastu (N.B. debate predstavljaju unapred pripremljene argumentovane monologe sa ograničenim trajanjem, dok su diskusije spontanije i nepripremljene interakcije na određenu temu)</p> <p>rešavanje "tekućih problema" u razredu, tj. dogovori i mini-</p>

	pozdrava i zahvaljivanja • zapisuje planove, zadatke i druge zahteve koji mu se usmeno saopštavaju.	pismenoj i usmenoj formi KOMUNIKATIVNE FUNKCIJE	projekti
GOVOR Osposobljavanje učenika za kratko monološko izlaganje i za učešće u dijalogu na stranom jeziku	• usklađuje intonaciju, ritam i visinu glasa sa sopstvenom komunikativnom namerom i sa stepenom formalnosti govorne situacije • pored informacija o sebi i svom okruženju opisuje ili izveštava u nekoliko rečenica o događajima i aktivnostima (poznatu radnju ili situaciju) u sadašnjosti, prošlosti i budućnosti, koristeći poznate jezičke elemente (leksiku i morfosintaksičke strukture) • prepričava i interpretira u nekoliko rečenica sadržaj pisanih, ilustrovanih i usmenih tekstova na teme predviđene nastavnim programom kao i na teme iz drugih nastavnih predmeta koristeći poznate jezičke elemente (leksiku i morfosintaksičke strukture) • u nekoliko rečenica izražava svoja osećanja, mišljenje i stavove argumentujući ih (dopadanje, nedopadanje, protivljenje, itd.), koristeći poznate jezičke elemente (leksiku i morfosintaksičke	• Predstavljanje sebe i drugih • Pozdravljanje (sastajanje, rastanak; formalno, neformalno, specifično po regionima) • Identifikacija i imenovanje osoba, objekata, boja, brojeva itd.) • Davanje jednostavnih uputstava i komandi • Izražavanje molbi i zahvalnosti • Izražavanje izvinjenja • Izražavanje potvrde i negiranje • Izražavanje dopadanja i nedopadanja • Izražavanje fizičkih senzacija i potreba • Iskazivanje prostornih i vremenskih odnosa • Davanje i traženje informacija i obaveštenja • Opisivanje i upoređivanje lica i predmeta • Izricanje zabrane i reagovanje na zabranu • Izražavanje pripadanja i posedovanja	obimniji projekti koji se rade u učionici i van nje u trajanju od nekoliko nedelja do čitavog polugodišta uz konkretno vidljive i merljive proizvode i rezultate razvijanje jezičkih veština u domenu jezika struke, primenjivanjem istih strategija učenja kao i kod opšteg jezika i koristeći autentične ili adaptirane stručne tekstove (pisane ili usmene) prilagođene uzrastu, nivou znanja jezika i poznavanju struke gramatička građa predviđena dobija svoj smisao tek kada se dovede u vezu sa datim komunikativnim funkcijama i temama, i to u sklopu jezičkih aktivnosti razumevanja (usmenog govora i pisanog teksta, usmenog i pismenog izražavanja i medijacije; polazište za posmatranje i uvežbavanje jezičkih zakonitosti jesu usmeni i pisani tekstovi različitih vrsta, dužine i stepena težine; koriste se, takođe, izolovani iskazi, pod uslovom da su kontekstualizovani i da imaju

	<p>strukture)</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednostavnim rečima opisuje lica, događaje, situacije i predmete iz okruženja i upoređuje ih sa drugima iz oblasti svog interesovanja kao i iz određenih sadržaja drugih nastavnih predmeta. <p>Interakcija</p> <ul style="list-style-type: none"> • u stvarnim i simuliranim govornim situacijama sa sagovornicima razmenjuje iskaze u vezi s kontekstom učionice, kao i o svim ostalim temama predviđenim nastavnim programom (uključujući i razmenu mišljenja i stavova prema stvarima, pojavama iz domena njihovog interesovanja, svakodnevnog života i života mladih, koristeći poznate morfosintaksičke strukture i leksiku) • učestvuje u komunikaciji i poštuje sociokulturne norme komunikacije (traži reč, ne prekida sagovornika, pažljivo sluša druge, itd) • da odgovori na ograničen broj neposrednih pitanja koja se nadovezuju uz mogućnost da mu 	<ul style="list-style-type: none"> • Skretanje pažnje • Traženje mišljenja i izražavanje slaganja i neslaganja • Traženje i davanje dozvole • Iskazivanje čestitki • Iskazivanje preporuke • Izražavanje hitnosti i obaveznosti • Iskazivanje sumnje i nesigurnosti <p>GRAMATIČKI SADRŽAJI</p> <p>Francuski jezik</p> <p>Učenici treba da razumeju i koriste</p> <p>1. Sredstva za naglašavanje rečeničnih delova <i>c'est... qui i c'est... que: C'est Pierre qui va le faire; c'est toi que j'aime.</i></p> <p>2.Sredstva koja ukazuju na lice:</p> <p>a) naglašene lične zamenice posle predloga: <i>On peut aller chez moi; Je peux m'asseoir à côté de vous? Je n'ai jamais été chez eux;</i></p> <p>b) naglašene lične zamenice</p>	<p>komunikativnu vrednost planira se izrada dva pismena zadatka.</p>
--	---	--	--

	se ponove i pruži pomoć pri formulisanju odgovora.	posle pozitivnog imperativa: <i>Regarde-moi ! Ouvre-lui ! Téléphonez-leur !</i>	
<p>ČITANJE Osposobljavanje učenika za funkcionalno čitanje i razumevanje različitih, uzrasno i sadržajno primerenih vrsta tekstova radi informisanja, izvršavanja uputstava i ostvarenja estetskog doživljaja (čitanje radi ličnog zadovoljstva)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razume kraće tekstove (do 200 reči), koji sadrže veći procenat poznatih jezičkih elemenata, internacionalizama, strukturalnih i leksičkih, a čiji sadržaj je u skladu sa razvojnim i saznavnim karakteristikama, iskustvom i interesovanjima učenika • razume i adekvatno interpretira sadržaj ilustrovanih tekstova (stripove, TV program, bioskopski program, red vožnje, informacije na javnim mestima itd.) koristeći jezičke elemente predviđene nastavnim programom • pronalazi i izdvaja predvidljive informacije u tekstovima iz svakodnevnog okruženja (pisma, kraći novinski članci, uputstva o upotrebi, oglasi, plakati, katalozi) • može da izvede zaključak o mogućem značenju nepoznatih reči oslanjajući se na opšti smisao teksta sa temom iz svakodnevnog života • razume kraće tekstove u vezi sa gradivom drugih predmeta, oslanjajući se na opšti smisao teksta i predhodno stečena znanja. 	<p>3. Aktualizatore imenice:</p> <p>a) vrednosti određenog član - generalizacija: <i>Les enfants aiment les jeux de société;</i> specifikacija: <i>Le frère de Mia aime jouer au Scrabble;</i></p> <p>b) izostavljanje člana: natpisi (<i>Pâtisserie</i>), vrste proizvoda (<i>Chocolat, Savon de Marseille</i>), spiskovi (<i>lait, beurre, baguette, jambon, fromage blanc</i>); ispred imenici u poziciji atributa: <i>Elle est médecin; Il est boulanger;</i></p> <p>v) demonstrative (zamenice): <i>celui-ci/là; celle-ci/là</i> (kao odgovor na pitanje <i>Lequel? / Laquelle?</i>); <i>Cette moto? C'est celle de mon grand frère;</i></p> <p>g) posesive (zamenice): <i>le mien/la mienne; le tien/la tienne; le sien/la sienne;</i></p> <p>d) kvantifikatore <i>un peu de / beaucoup de; pas assez de / assez de / trop de.</i></p> <p>4. Modalitete rečenice:</p> <p>a) negaciju (infinitiva): <i>Ne pas ouvrir les fenêtres; Ne pas se pencher;</i></p>	

<p>SOCIOKULTURNA KOMPETENCIJA</p> <p>Sticanje i ovladavanje sociokulturnim kompetencijama neophodnim za pisanu i usmenu upotrebu jezika</p>	<p>u okviru polja svog interesovanja, znanja i iskustva, prepozna i razume sličnosti i razlike u pogledu navika (verbalna i neverbalna komunikacija), običaja, mentaliteta i institucija koje postoje između naše zemlje i zemalja čiji jezik uči</p> <p>prepozna i razume najčešće prisutne kulturne modele svakodnevnog života zemlje i zemalja čiji jezik uči</p> <p>prepozna i adekvatno reaguje na formalnost govorne situacije</p> <p>adekvatno koristi najfrekvencije stilove i registre u vezi sa znanjima iz stranog jezika, ali i iz ostalih oblasti školskih znanja i životnih iskustava</p> <p>adekvatno reaguje na pragmatičke funkcije govornih činova u ciljnom jeziku različite od onih u L1 (stepen formalnosti, ljubaznosti, kao i paralingvistička sredstva: gest, mimika, prostorni odnosi među govornicima, itd.)</p> <p>učestvuje u svim vidovima</p>	<p>b) interogaciju: upitnu morfemu <i>n'est-ce pas?</i> inverziju (receptivno): <i>Avez-vous compris? Voulez-vous essayer?</i></p> <p>5. Parcijalno direktno i indirektno pitanje: <i>Quand est-ce qu'on part? Il demande quand on part; Où sont mes affaires? Elle demande où sont ses affaires.</i> (Simultanost radnji).</p> <p>6. Sredstva za iskazivanje prostornih odnosa:</p> <p>a) priloški i drugi izrazi: <i>par terre, au milieu, au centre, dehors, dedans;</i></p> <p>b) priloške zamenice <i>en</i> i <i>y</i>: <i>Tu vas à Nice? Non, j'en viens. Tu vas souvent à la campagne? J'y vais chaque été.</i></p> <p>7. Kvalifikaciju:</p> <p>a) mesto prideva <i>petit, grand, jeune, vieux, gros, gentil, beau, joli, long, bon, mauvais;</i></p> <p>b) promena značenja nekih prideva u zavisnosti od mesta: <i>Un grand homme / un homme grand; un brave homme / un homme brave.</i></p>	
--	---	---	--

	<p>moderne komunikacije (elektronske poruke, SMS poruke, diskusije na blogu ili forumu, društvene mreže)</p> <p>koristi sve dosad navedene strategije razvoja komunikativnih kompetencija primenjujući jezik struke u skladu sa nivoom znanja jezika i potrebama</p>	<p>8. Sredstva za iskazivanje vremenskih odnosa:</p> <p>a) predlozi <i>dans, depuis</i> i izraz <i>il y a</i>: <i>Je pars dans deux jours; On est ici depuis lundi; Nous sommes arrivés il y a trois jours;</i></p> <p>b) iskazivanje simultanosti i budućnosti u prošlosti: <i>Ce jour-là il est venu me dire qu'il partait; il m'a dit qu'il allait déménager; il a promis qu'il nous écrirait.</i></p> <p>9. Glagolske načine i vremena:</p> <p>- indikativ (utvrđivanje gradiva iz šestog razreda): prezent, složeni perfekt, imperfekt, futur prvi indikativa, kao i perifrastične konstrukcije: bliski futur, progresivni prezent, bliska prošlost;</p> <p>- <i>il faut que, je veux que, j'aimerais que</i> praćeni prezentom subjunktiva glagola prve grupe (<i>Il faut que tu racontes ça à ton frère</i>), kao i receptivno: <i>Il faut que tu fasses/ que tu ailles/ que tu sois/ que tu lises/ que tu saches/ que tu écrives;</i></p> <p>- prezent kondicionala: <i>Si mes</i></p>	
--	--	--	--

		<p><i>parents me laisseraient partir, je viendrais avec toi !</i></p> <p>- imperativ (receptivno): <i>aie un peu de patience, n'ayez pas peur;</i></p> <p>- receptivno (radi razumevanja priča i bajki): oblici prostog perfekta (treće lice jednine i treće lice množine).</p> <p>10. Sredstva za iskazivanje pogodbe: <i>Si tu as le temps, viens à la maison; On ira voir le match si tu finis tes devoirs.</i></p>	
--	--	---	--

KORELACIJA SA DRUGIM PREDMETIMA

- maternji jezik,
- istorija,
- sociologija sa pravima građana,
- muzička kultura,
- likovna kultura,
- informatika i računarstvo

ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
И	68					68

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Стицање знања о основним принципима савремене заштите здравља, превентивним активностима које су најефикасније у заштити здравља становништва;
- Стицање знања о хигијенским принципима на основу којих ученици формирају позитиван став са циљем да се усвоји и увек примењује здраво понашање - здрав стил живљења, као основа за очување здравља;
- Стицање знања и усвајање вештина о указивању неодложне помоћи животно угроженим лицима у непредвиђеним задесним ситуацијама.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: први

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Лична хигијена и хигијена физичке културе	19
2.	Ментална хигијена	10
3.	Хигијена исхране	9
4.	Комунална хигијена	7
5.	Хигијена рада	7
6.	Основе прве помоћи	16

1. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Назив модула:	Лична хигијена и хигијена физичке културе
Трајање модула:	19 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Усвајање одговорности и доследности према личном здрављу и здрављу других; • Стицање знања о значају који лична хигијена има за очување и унапређење здравља; • Стицање знања о болестима које се преносе полним контактом; • Стицање знања о примени контрацептивних средстава; • Стицање знања о утицају атмосферских фактора, воде и физичке активности на очување и унапређење здравља. 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе дефиницију здравља СЗО; • објасни појам душевног и телесног здравља; • наведе факторе који утичу на здравље; • објасни значај редовног лекарског прегледа; • одржава личну хигијену; • одабере здравствено исправна средства за одржавање личне хигијене; • одабере и употреби одговарајућу заштиту од болести које се преносе полним контактом; • одабере и употреби одговарајуће контрацептивно средство; • одабере адекватну одећу и обућу; • користи благодети воде, ваздуха и сунчевог зрачења у циљу унапређења здравља; • примени мере којима се штити од неповољног 	<ul style="list-style-type: none"> • Дефиниција здравља, концепт здравља; • Значај и принципи одржавања хигијене коже, слузокоже и аднекса; • Хигијенски захтеви средстава за одржавање личне хигијене; • Болести који настају услед неправилног одржавања личне хигијене; • Анатомија и физиологија полних органа; • Полно преносиве болести; • Сиде; • Здравствени аспекти контрацепције и примене контрацептивних средстава; • Хигијенски и здравствени значај одеће и обуће; • Улога сунчевог зрачења, воде, ваздуха и физичке активности у очувању и унапређењу здравља; • Физичка активност као мера превенције обољења у различитим животним 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (19 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • активна настава; • демонстрација; • рад у групама. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове знања; • активност на часу.

	дејства сунчевог зрачења; • усвоји и планира дневне физичке активности као део здравог стила живота.	добима.	
--	---	---------	--

Назив модула:	Ментална хигијена
Трајање модула:	10 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о значају очувања менталног здравља и упознавање са факторима који могу да наруше ментално здравље; • Стицање знања о ризичном понашању деце и адолесцената; • Стицање знања о болестима зависности и њиховој превенцији. 	<ul style="list-style-type: none"> • примени мере којима се прилагођава утицајима средине и делује као стабилна и зрела личност; • примени мере којима се одупире факторима који нарушавају ментално здравље; • примени мере које подижу ниво психичке кондиције; • усвоји здрав стил живота, што значи да не постане зависан од никотина, алкохола и опојних дрога. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ментално здравље, однос телесног и менталног здравља, фактори који утичу на ментално здравље; • Специфичности менталног здравља код деце и омладине; • Стрес; • Болести зависности: пушење, наркоманија и алкохолизам; • Превенција болести зависности: пушење, наркоманија и алкохолизам. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (10 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • активна настава; • демонстрација; • групни рад. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода</p>

			вршити кроз: <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове знања; • активност на часу.
--	--	--	---

Назив модула:	Хигијена исхране
Трајање модула:	9 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о правилној исхрани; • Стицање знања о последицама неправилне исхране. 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни улогу хранљивих материја у организму; • објасни принципе правилне исхране; • примени пирамиду исхране; • наведе последице неправилне исхране; 	<ul style="list-style-type: none"> • Физиологија исхране; • Принципи правилне исхране и пирамида исхране; • Поремећаји понашања у исхрани; • Болести проузроковане неправилном исхраном. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (9 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • активна настава; • демонстрација; • групни рад. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода;

			<ul style="list-style-type: none"> • тестове знања; • активност на часу.
--	--	--	--

Назив модула: **Комунална хигијена**

Трајање

7 часова

модула:

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о позитивним и негативним утицајима спољне средине на здравље; • Стицање знања о значају воде за пиће, земљишта, атмосфере, аерозагађења и отпадних материја; • Стицање знања о зрачењима у животној средини. 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе како влага, атмосферски притисак, кретање ваздуха и температура утичу на здравље; • наведе како аерозагађење доводи до настанка болести; • опише значај хигијенски исправне воде за пиће и болести које се повезују са загађењем воде; • наведе методе пречишћавања воде; • наведе методе хигијенског уклањања отпадних материја; • одлаже материјал за рециклажу у зависности од порекла. 	<ul style="list-style-type: none"> • Састав атмосфере и аерозагађење; • Хигијенски, епидемиолошки, еколошки и здравствени значај воде за пиће; • Састав земљишта, кружење материје и мере заштите земљишта од загађења; • Зрачења у животној средини; • Хигијенски захтеви одлагања отпадних материја и вода; • Рециклажа и њен значај за одрживи развој. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (7 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • активна настава; • демонстрација; • групни рад. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове знања;

			• активност на часу.
--	--	--	----------------------

Назив модула:

Хигијена рада

Трајање модула:

7 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о дејству штетних нокси и других фактора у радној средини који доводе до нарушавања здравља; • Стицање знања о превенцији професионалних обољења и трауматизма. 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе факторе и штетне ноксе које утичу на здравље у радној средини; • објасни последице деловања штетних фактора у радној средини; • опише значај умора, замора и премора код појединих врста рада; • примени хигијенске методе за обнављање радне способности; • примени превентивне мере у циљу очувања здравља и спречавања професионалних болести и професионалног трауматизма. 	<ul style="list-style-type: none"> • Утицај радне средине и процеса рада на здравље; • Подела и значај штетних нокси радне средине; • Појава умора, замора и премора код појединих врста послова и хигијенске методе за обнављање радне способности; • Хигијенски захтеви рада за омладину, жене, инвалиде и стара лица; • Санитарно-хигијенски надзор услова у радној средини; • Санитарно-хигијенски надзор запослених; • Превенција професионалних обољења и професионалног трауматизма. 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (7 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • активна настава; • демонстрација; • групни рад. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове знања;

			• активност на часу.
--	--	--	----------------------

Назив модула:	Основе прве помоћи
Трајање модула:	16 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Усвајање вештина за пружање помоћи лицима у бесвесном стању; • Стицање знања о кардиопулмоналној реанимацији и усвајање вештина у техници оживљавања; • Усвајање вештина за практично пружање прве помоћи код крварења, рана и повреда зглобно-коштаног система; • Стицање знања о повредама изазваним физичким, хемијским и биолошким факторима. 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише прву помоћ и разуме њен значај; • утврди стање свести, утврди постојање дисања, утврди постојање срчаног рада; • препозна различите нивое поремећаја свести и збрине п/о на одговарајући начин (сомноленција, сопор, кома); • постави п/о у бочни релаксирајући положај; • препозна престанак дисања и рада срца; • изводи кардиопулмоналну реанимацију; • заустави крварење различитим методама; • правилно збрине рану; • препозна знаке повреда зглобова и костију; • изврши имобилизацију појединих телесних сегмената; • препозна различите 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам, циљеви, задаци и значај прве помоћи; • Појам, узроци и класификација поремећаја свести; • Појам и циљеви кардиопулмоналне реанимације; • Крварења - врсте и последице и методе привремене хемостазе; • Ране и поступак са ранама; • Имобилизација - појам, циљеви, правила имобилизације и средства за имобилизацију; • Повреде изазване дејством високе температуре на организам: топлотни удар, сунчаница, опекотине; • Повреде електрицитетом: повреде електричном струјом и удар грома; • Хемијске опекотине; 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (16 часова) <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • кабинет • учионица <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • значај благовремено пружене прве помоћи илустровати са што више примера; • приказати ученицима филм са овом тематиком; • организовати рад у паровима или групи;

	<p>термичке повреде и на одговарајући начин збрине различите термичке повреде;</p> <ul style="list-style-type: none"> • пружи адекватну прву помоћ код повреда електрицитетом; • препозна хемијска оштећења организма и збрине их на адекватан начин; • пружи прву помоћ код биолошких повреда. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тровање алкохолом, лековима и психоактивним супстанцама; • Биолошке повреде: ујед змија и других животиња, убоди инсеката (пчела, оса, стршљен, шкорпион, паук, крпељ); • Алергијске реакције. 	<ul style="list-style-type: none"> • активна настава; • демонстрација; • групни рад. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмено излагање; • тестове знања; • активност на часу; • праћење рада; • самостални рад; • праћење остварености исхода.
--	--	--	--

5. КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА, ОДНОСНО МОДУЛИМА

- Биологија;
- Хемија;
- Физика.

ОСНОВЕ ТУРИЗМА И УГОСТИТЕЉСТВА

Први разред

Назив предмета:	ОСНОВЕ ТУРИЗМА И УГОСТИТЕЉСТВА
Годишњи фонд часова:	68 часова
Разред:	први

Циљеви предмета	<ul style="list-style-type: none"> - Разумевање теоријских основа, основних принципа и организације туризма; - Схватање туристичке индустрије кроз међузависности различитих сектора; - Упознавање ученика са делатношћу угоститељства, његовим карактеристикама и значајем.
-----------------	---

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Појмовне основе туризма	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са основним појмовима из туризма. 	<ul style="list-style-type: none"> наводи дефиницију појмова: туризам, туриста, пословни путник, туристичка дестинација, туристичко место, туристичка регија; описује људске потребе; описује туристичке потребе и мотиве. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам, значај и задаци туризма; Категорије потрошача у туризму Основне карактеристике туризма као просторног, социјалног и економског феномена Туристичке потребе и мотиви Савремени потрошач и његове потребе Појам туристичке дестинације, места и регије. 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици, одговарајућем кабинету или угоститељско-туристичком предузећу, школској радионици
Облици, функције и видови туризма	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са видовима, облицима и функцијама савременог туризма. 	<ul style="list-style-type: none"> разликује облике туризма; описује видове туризма; познаје карактеристике видова туризма; наводи функције туризма; описује функције туризма; разликује привредне и непривредне функције 	<ul style="list-style-type: none"> Облици туризма; Видови туризма; Појам функција туризма; Функције туризма. 	<p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености

		туризма.		исхода
Туристичко тржиште	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са карактеристикама туристичког тржишта 	<ul style="list-style-type: none"> дефинише туристичко тржиште; познаје карактеристике туристичког тржишта; дефинише туристичку тражњу; описује специфичности туристичке тражње; дефинише туристички промет дефинише туристичку понуду; описује специфичности туристичке понуде; разликује факторе понуде и тражње. 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и карактеристике туристичког тржишта; Појам и карактеристике туристичке понуде; Појам и карактеристике туристичке тражње; Појам туристичког промета Фактори понуде и тражње. 	<ul style="list-style-type: none"> тестове знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> Појмовне основе туризма (6 часова) Облици, видови и функције туризма (6 часова) Туристичко тржиште (8 часова) Нови трендови у туризму (8 часова) Угоститељство (5 часова) Услуге у угоститељству (5 часова) Угоститељске пословне јединице (20 часова) Кадрови у угоститељству (5 часова) Узансе у угоститељству (5 часова)
Нови трендови у туризму и угоститељству	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са савременим туристичким кретањима 	<ul style="list-style-type: none"> Наводи нове трендове у туризму и угоститељству познаје карактеристика развоја домаћег и иностраног туризма; описује нове форме туристичке индустрије (<i>тимесхаринг</i>); дефинише индустрију слободног времена; дефинише подстицајна путовања; дефинише хотелске и ресторанске ланце; познаје начине пословања у ланцима; 	<ul style="list-style-type: none"> Карактеристике и перспективе развоја међународног туризма; Карактеристике и перспективе развоја туризма у Србији; Мега трендови у туризму; <i>Тимесхаринг</i>-нова туристичка индустрија Индустрија слободног времена; Подстицајна путовања Међународни хотелски и ресторатерски ланци; 	

		<ul style="list-style-type: none"> • дефинише облике привредног раста и развоја туристичких предузећа; • наводи пример туристичких занимљивости из своје локалне средине. 	<ul style="list-style-type: none"> • Прилагођавање туристичке понуде новим трендовима.
Угоститељство	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са појмом угоститељство и његовим местом и значајем у привредним делатностима 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе дефиницију појма угоститељства; • опише настанак и историјски развој угоститељства; • познаје место и улогу угоститељства у привреди земље; • објасни значај угоститељства за стратешки развој привреде Србије; • наведе задатке и објасни значај угоститељства. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам угоститељства; • Настанак и историјски развој; • Улога угоститељства у привреди Србије; • Задатак и значај угоститељства.
Услуге у угоститељству	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да прилагоде угоститељске услуге жељама и потребама гостију 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам угоститељске услуге; • разликује врсте угоститељских услуга; • објасни појам угоститељске понуде; • описује квалитет угоститељске услуге 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам услуге у угоститељству; • Подела угоститељских услуга; • Квалитет угоститељских услуга; • Угоститељска понуда; • Угоститељска услуга.
Угоститељске	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика 	<ul style="list-style-type: none"> • наводи дефиницију 	<ul style="list-style-type: none"> • Угоститељске

пословне јединице	да разликују угоститељске пословне јединице према намени и услугама које пружају	угоститељске пословне јединице; • разликује врсте угоститељско пословних јединица; • познаје правилник о категоризацији угоститељско пословних јединица; • разликује угоститељску понуду различитих угоститељско пословних јединица; • описује опремљеност угоститељско пословних јединица сходно категорији и врсти.	пословне јединице; • Подела угоститељских пословних јединице; • Карактеристике угоститељске пословне јединице; • Категоризација УПЈ.	
Кадрови у угоститељству	• Упознавање ученика са значајем, улогом и структуром	• објасни значај и улогу кадрова у угоститељству; • објасни структуру кадрова у угоститељству.	• Значај и улога кадрова у угоститељству; • Структура кадрова у угоститељству;	
Узансе у угоститељству	• Упознавање ученика са пословним обичајима у угоститељству	• Дефинише узансе; • Описује пословне обичаје.	• Узансе у угоститељским објектима за исхрану; • Узансе у угоститељском објекту за храну и пиће.	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА Стручни предмети (Услуживање, Основе куварства, Основе посластичарства);

- Економика туристичких и угоститељских предузећа;

- Предузетништво.

СВЕЧАНИ ПРИЈЕМИ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				Професионална пракса	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
ИИИ		90		30		120

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Оспособљавање ученика за успешну комуникацију са гостима и запосленим особљем у угоститељским објектима.
- Оспособљавање ученика за квалитетно услуживање пића, напитака, хране и послastiца на различитим заједничким оброцима и свечаним пријемима.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: први

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Свечани приједи	120

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИНИ ОЦЕЊИВАЊА МОДУЛА

Назив модула:	Свечани приједи
Трајање модула:	120 часова

ЦИЉ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
• Оспособљавање ученика за успешну комуникацију са	• разликује врсте заједничких оброка и свечаних приједи,	• Дневни оброци у угоститељству - (2	• На почетку програма ученике упознати са циљевима и исходима

<p>гостима и запосленим особљем у угоститељским објектима;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за квалитетно услуживање пића, напитака, хране и посластица на различитим заједничким оброцима и свечаним пријемима. 	<p>њихове поделе, просторије у којима се одржавају, инвентар за услуживање;</p> <ul style="list-style-type: none"> • класификује пића, напитке, јела и посластице из понуде за одређени заједнички оброк и свечани пријем; • препознаје пића, напитке, јела и посластице из понуде за одређени заједнички оброк и свечани пријем; • изврши припрему простора, опреме и уређаја, инвентара и намештаја за одређени заједнички оброк и свечани пријем; • примењује стандардизован приступ госту и одговарајуће начине услуживања на одређеном заједничком оброку и свечаном пријему; • услужује аперитиве на заједничким оброцима и свечаним пријемима; • услужује алкохолна и безалкохолна пића на заједничким оброцима и свечаним пријемима; • услужује вина на заједничким оброцима и свечаним пријемима; • услужује дигестиве на заједничким оброцима и 	<p>недеље)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Примена, место и време одржавања дневних obroка према врстама - Редовни и ванредни obroци; • Организациони системи рада на заједничким obroцима и свечаним пријемима - (2 недеље); • Начини услуживања на заједничким obroцима и свечаним пријемима (2 - недеље); • Мени и мени карта - (4 недеље) - Појам, улога, врсте, намена, правилно писање и изглед - Састављање менија за заједничке obroке и свечане пријеме - Услуживање групе гостију по менију; • Заједнички obroци као облици угоститељске понуде (појам, значај, врсте) - (5 недеља); - Заједнички ручак - Заједничка вечера - Пословни ручак - Пословна вечера • Свечани пријем као 	<p>наставе, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Реализација наставе Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе (90 часова) • наставу у блоку (30 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • кабинетских вежби • блок настава <p>Место реализације наставе • кабинетске вежбе се реализују у кабинету</p> <p>Препоруке за реализацију наставе • Нужно је коришћење визуелних средстава, угоститељске опреме, инвентара, намештаја и уређаја за услуживање</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наставу у блоку реализовати кроз рад на заједничким obroцима и свечаним пријемима према плану одржавања заказаних пријема односно према могућности и потреби. • Препоручује се обављање блок наставе у различитим врстама
---	---	--	--

	<p>свечаним пријемима;</p> <ul style="list-style-type: none"> • услужује топле и хладне напитке на заједничким оброцима и свечаним пријемима; • услужује хладна и топла предјела на заједничким оброцима и свечаним пријемима; • услужује супе, чорбе, потаже, консоме на заједничким оброцима свечаним пријемима; • услужује рибе, ракове, шкољке на заједничким оброцима свечаним пријемима; • услужује главна јела на заједничким оброцима свечаним пријемима; • услужује варива, салате, сиреве на заједничким оброцима свечаним пријемима; • услужује послатице, воће, компоте на заједничким оброцима свечаним пријемима; • услужује топле и хладне напитке на заједничким оброцима свечаним пријемима; • наводи и саставља различите 	<p>облици угоститељске понуде (појам, значај, врсте) - (10 недеља)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Банкет - свечани ручак - Банкет - свечана вечера - Свечани хладни бифе - Свечани топли бифе - Свечани хладно - топли бифе - Коктел партија - Гарден партија - Чајанка • Услуживање са протоколарним захтевима (по протоколу) - (3 недеље); • Кетеринг - (2 недеље). 	<p>угоститељских објеката</p> <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина • активности на часу • самостални практичан рад • усмено излагање
--	--	---	--

	<p>врсте менија намењених заједничким оброцима и свечаним пријемима;</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује и услужује јела и посластице по утврђеном мениу за заједнички оброк и свечани пријем; • користи елементе протокола приликом услуживања гостију; • врши правилно опхођење са гостима и колегама показујући љубазност, културу и предусретљивост; • наводи карактеристике у пословању везаном за кетеринг. 		
--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА, ОДНОСНО МОДУЛИМА

- Основе туризма и угоститељства;
- Исхрана;
- Страни језици;
- Основе куварства;
- Основе посластичарства;
- Предузетништво.

УСЛУЖИВАЊЕ

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				Професионална пракса	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
И		204	204	60		468
ИИ		192	192	90		474
ИИИ		180	330	120		630

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Примена теоријских знања у практичном контексту;
- Примена сигурносних и здравствених мера у процесу рада;
- Преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- Благовремено реаговање на промене у радној средини;
- Препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу;
- Употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу;
- Оспособљавање ученика за обављање припремних и завршних радова у угоститељским објектима;
- Оспособљавање ученика за квалитетно услуживање пићем и напицима у различитим угоститељским објектима и различитим приликама.

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: први

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Хигијенски стандарди и заштита на раду	60
2.	Основе угоститељског услуживања	408

Разред: други

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Пословна комуникација	94
2.	Угоститељско услуживање	380

Разред: трећи

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Угоститељско услуживање	344
2.	Припремање јела пред гостом	76

4. ЦИЉЕВИ, ИСХОДИ, ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА

Разред: први

Назив модула: **Хигијенски стандарди и заштита на раду**
Трајање модула: **60 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са појмом, улогом и задацима услуживања у угоститељству; Оспособљавање ученика за примену санитарних и здравствених прописа 	<ul style="list-style-type: none"> познаје појам, улогу и задатке услуживања у угоститељству; примењује мере заштите од повреда на раду; наведе и примењује 	<ul style="list-style-type: none"> Појам, улога и задаци услуживања. <p>Хигијенски стандарди и заштита на раду:</p> <ul style="list-style-type: none"> Заштита од повреда на раду; Појам, улога и задаци хигијене у 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе: Модул се реализује кроз:</p>

<p>(стандарда) из области личне и радне хигијене;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за примену заштите на раду. 	<p>хигијенске стандарде из области личне и радне хигијене у услуживању;</p> <ul style="list-style-type: none"> • наведе последице непридржавања хигијенских стандарда у односу на госте и угоститељски објекат; • примењује хигијенске стандарде из области личне и радне хигијене у услуживању. 	<p>угоститељству;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Санитарни преглед угоститељских радника (особља); • Лична хигијена (хигијена тела, руку, ногу, косе, хигијена доњег веша, чарапа); • Радна хигијена (хигијена радне униформе, хигијена инвентара за услуживање, хигијена радних површина, хигијена радних просторија, хигијена опреме и уређаја); • Средства, апарати и опрема за одржавање личне и радне хигијене; • Упознавање и примена ХАЦЦП норме у услуживању. 	<ul style="list-style-type: none"> • вежбе (30 часова) • практичну наставу (30 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби; • практичне наставе. <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вежбе се реализују у одговарајућем кабинету; • Практична настава и настава у блоку се реализује у одговарајућем кабинету или школској радионици. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • модул реализовати коришћењем визуелних средстава, угоститељске опреме, инвентара, намештаја и уређаја за услуживање; • део практичне наставе реализовати кроз обављање обавезног санитарног прегледа и обилазак угоститељских објеката и манифестација (хотела, ресторана, сајмова) <p>Предвиђене недеље рада: - Хигијенски стандарди и заштита на раду (5 недеља).</p>
---	--	--	--

			Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове знања; • тестове практичних вештина; • активности на часу • самостални практичан рад.
--	--	--	--

Назив модула:	Основе угоститељског услуживања
Трајање модула:	408 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за обављање припремних и завршних радова у угоститељским објектима; • Оспособљавање за правилно опхођење са гостима и колегама; • Оспособљавање ученика за услуживање гостију на доручку. 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни припремне и завршне радове у угоститељским објектима; • разликује групе инвентара за услуживање; • разликује опрему, уређаје и намештај за услуживање; • наведе садржај и редослед постављања малог стоног инвентара и кувера за одређени оброк; • наведе садржај и редослед постављања инвентара за услуживање на и у сервисни сто; • разликује средства понуде - документа продаје; 	<p>Угоститељски објекти и угоститељске услуге:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Основне и допунске угоститељске услуге; • Угоститељски објекти за смештај; • Угоститељски објекти за пружање услуга хране и пића госту; • Стручна терминологија у угоститељству. <p>Услужно и производно особље угоститељских објеката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Особине и дужности, хијерархија, изглед и униформа, 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе: Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе (174 часа) • практичну наставу (174 часа) • наставу у блоку (60 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби; • практичне наставе;

	<ul style="list-style-type: none"> • рукује инвентаром за услуживање; • рукује опремом, уређајима и намештајем за услуживање; • користи и одржава опрему и уређаје за услуживање; • пере, брише и полира инвентар за услуживање у угоститељским објектима; • користи стручну терминологију; • врши правилно опхођење са гостима и колегама показујући љубазност, културу и предусретљивост; • класификује јела, пића и напитке у карти доручка; • разликује и објасни дневне оброке у угоститељству; • примењује основне технике ношења и начине услуживања у различитим системима рада; • комбинује одговарајуће начине услуживања; • примењује правилан прилаз госту и начине услуживања; • наводи врсте и састав доручака; • услужује доручак у доручковаоници, кафани и 	<p>улога у услужном процесу рада.</p> <p>Опхођење и брига о госту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дочек, прихват и смештај госта; • Разговор са гостом; • Испраћај госта; <p>Радна одељења угоститељских објеката:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Техничко технолошка опремљеност, распоред и функционална повезаност. <p>Опрема, уређаји и намештај у просторијама за пријем и услуживање гостију:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Врсте, намена, руковање и одржавање; • Заштита на раду. <p>Инвентар за услуживање гостију:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам, улога и важност правилне употребе и чувања инвентара за услуживање; • Подела на групе према намени и материјалу од ког је инвентар израђен; • Инвентар за услуживање - група: рубље; • Инвентар за услуживање - група: стакло; • Инвентар за услуживање - 	<ul style="list-style-type: none"> • наставе у блоку. <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вежбе се реализују у одговарајућем кабинету; • Практична настава и настава у блоку се реализује у одговарајућем кабинету или школској радионици. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • модул реализовати коришћењем визуелних средстава, угоститељске опреме, инвентара, намештаја и уређаја за услуживање; • део практичне наставе реализовати кроз обилазак угоститељских објеката и манифестација (хотела, ресторана, сајмова, такмичења); • време реализације наставе у блоку ускладити са активностима у угоститељским објектима у којима се реализује настава у блоку. <p>Предвиђене недеље рада:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Угоститељски објекти и угоститељске услуге (2 недеље); - Услужно и производно особље угоститељских (1 недеља);
--	--	--	--

	<p>хотелској соби;</p> <ul style="list-style-type: none"> • изврши прекривање стола подстољњакком, стољњакком и надстољњакком; • уреди сервисни сто; • комплетира и поставља мали стони инвентар; • савија салвете на најмање три начина; • поставља кувер на сто за одређени оброк; • апсервира инвентар; • сортира инвентар за услуживање; • примењује различите технике ношења и преношења инвентара. 	<p>група: порцулан;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инвентар за услуживање - група: прибор за јело; • Инвентар за услуживање - група: мали стони инвентар; • Инвентар за услуживање - група: помоћни инвентар; • Инвентар за услуживање - група: метално посуђе. <p>Припремни и завршни радови у угоститељству:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам, улога и значај припремних радова у угоститељству; • Основна подела у офису, сали, точионици пића, аперитив бару - поступци и процедуре; • Кувери у угоститељству - појам, улога, значај (основни и проширени); • Завршни радови. <p>Организациони системи рада у услуживању:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Распоред услужног особља, њихове улоге и дужности у различитим системима услуживања (обер, ревивни, реонски и бригадни систем). <p>Начини услуживања гостију:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам, улога, врсте и 	<ul style="list-style-type: none"> - Опхођење и брига о госту (1 недеља); - Радна одељења угоститељских објеката (1 недеља); - Опрема, уређаји и намештај у просторијама за пријем и услуживање гостију (1 недеља); - Инвентар за услуживање гостију (7 недеља); - Припремни и завршни радови у угоститељству (2 недеље); - Организациони системи рада у услуживању (1 недеља); - Начини услуживања гостију (3 недеље); - Дневни оброци у угоститељству (1 недеља); - Доручак (5 недеља). <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове знања; • тестове практичних вештина; • активности на часу; • самостални практичан рад.
--	--	--	---

		<p>особености начина услуживања (бечки, енглески, француски, руски и комбиновани).</p> <p>Дневни оброци у угоститељству:</p> <ul style="list-style-type: none">• Појам, улога и значај дневних оброка у угоститељству;• Дневни циклус исхране и подела дневних оброка према њему;• Примена, место и време одржавања дневних оброка према врстама. <p>Доручак:</p> <ul style="list-style-type: none">• Доручковаоница;• Врсте и састав доручака;• Кувери за различите врсте доручака;• Инструменти понуде - карта доручка;• Доручак на бази самопослуживања - бифе сто;• Доручак у етажном сервису.	
--	--	---	--

Други разред

Разред:	други
----------------	--------------

Назив модула:	Пословна комуникација
Трајање модула:	150 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за успешну комуникацију са гостима и запосленим особљем у угоститељским објектима; • Оспособљавање ученика за обављање административно-књиговодствених послова у угоститељским објектима 	<ul style="list-style-type: none"> • познаје правила пословног бонтона у угоститељству; • саслуша жеље (потребе) госта и адекватно на њих реагује; • дочека, прихвати и смести госта за сто; • показује љубазност, предусретљивост у опхођењу са гостом; • наведе врсте и садржај понуде угоститељског објекта; • наведе карактеристике различитих врсте јела, пића и напитака које се служе у угоститељском објекту; • препоручи госту адекватну комбинацију јела и пића; 	<p>Пословна комуникација:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам, улога и значај пословне комуникације; • Врсте комуникације и начини њеног остваривања; • Бонтон у угоститељству - дочек, прихват и смештај гостију, уважавање жеља гостију, пријем поруџбина и реаговање на жалбе; • Сугестивна и импулсивна продаја услуга; • Регистравање и дистрибуција поруџбине, наплата услуга, прављење и наплата рачуна (врсте и начин), вођење књиге дневних пазара; • Обрачун дневног промета - предаја пазара, вођење књиге шанка, књиге требовања, књиге отписа. <p>Инструменти понуде и</p>	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе: Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе (60 часова) • практичну наставу (60 часова) • настава у блоку (30 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби; • практичне наставе; • наставе у блоку. <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у одговарајућем кабинету; • практична настава и настава у

	<ul style="list-style-type: none"> • примењује различите начине наплате рачуна; • води књигу шанка; • пише требовања и утврди стање у шанку; • води књигу пазара, сортира рачуне по врсти, упише рачуне у дневни извештај; • утврди и преда дневни пазар; • наведе елементе добре угоститељске праксе. • класификује пића и напитке према групама у карти пића, винској карти, барској карти и ценовнику пића • врши правилно опхођење са гостима и колегама показујући љубазност, културу и предусретљивост. 	<p>документи продаје:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инструменти понуде и документи продаје у угоститељским објектима • Појам, врсте, презентовање гостима (карта пића, кафанска карта, винска карта, јеловник, анкетни јеловник, мени карта, десертна карта и др.) 	<p>блоку се реализује у одговарајућем кабинету, школској радионици или у угоститељском објекту.</p> <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • модул реализовати коришћењем визуелних средстава, угоститељске опреме, инвентара, намештаја и уређаја за услуживање; • део практичне наставе реализовати кроз обилазак специфичних угоститељских објеката и манифестација (хотела, ресторана, угоститељских објеката, сајмова, такмичења); • Препоручује се обављање практичне наставе у различитим врстама угоститељских објеката; • Време реализације наставе у блоку ускладити са активностима у угоститељским објектима у којима се реализује настава у блоку. <p>Предвиђене недеље рада:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пословна комуникација (7 недеља); - Инструменти понуде и документи продаје (3 недеље). <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p>
--	---	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове знања; • тестове практичних вештина; • активности на часу; • самостални практичан рад.
--	--	--	---

Назив модула:	Услуживање пића и напитака
Трајање модула:	324 часа

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за квалитетно услуживање пићем и напицима у различитим угоститељским објектима и различитим приликама; • Оспособљавање ученика за успешну комуникацију са гостима и запосленим особљем у угоститељским објектима. 	<ul style="list-style-type: none"> • наводи појам, улогу и значај точионице пића; • рукује опремом, уређајима, инвентаром точионице пића; • наведе основне карактеристике пића и напитака; • правилно прилази госту приликом услуживања пића и напитака; • услужује алкохолна и безалкохолна пића у одређеним приликама, ресторану и кафани; • припрема топле и хладне напитке; • услужује хладне и топле 	<p>Точионица пића:</p> <ul style="list-style-type: none"> • појам, улога и значај точионице пића • опрема, уређаји, инвентар точионице пића • организација рада, требовање пића, складиштење и чување пића, намирница и материјала <p>Услуживање пића и напитака:</p> <ul style="list-style-type: none"> • класификација и подела пића у угоститељству према садржају алкохола, према намени и времену служења, према температури служења и према начину припреме <p>Алкохолна пића:</p> <ul style="list-style-type: none"> • подела, врсте, особине, норматив, начин сервирања и 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе: Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе (132 часа) • практичну наставу (132 часа) • настава у блоку (60 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби; • практичне наставе; • наставе у блоку;

	<p>напитке у одређеним приликама, доручковаоници, ресторану и кафани;</p> <ul style="list-style-type: none"> • препознаје пића, напитке и барске мешавине из инструмената понуде; • примењује основне технике ношења, припремања и сервирања пића, барских мешавина и напитака; • познаје врсте и географско порекло вина и виногорја у Србији, региону и свету; • демонстрира технике фрапирања, шамбрирања, презентовања, отварања, дегоржирања и декантирања вина. 	<p>услуживање (џин, виски, вотка, рум, коњак, бренди, ракије, аперитиви, ликери, дигестиви, топла алкохолна пића и пива)</p> <p>Безалкохолна пића:</p> <ul style="list-style-type: none"> • подела, врсте, особине, норматив, припрема, начин сервирања и услуживање <p>Топли и хладни напици:</p> <ul style="list-style-type: none"> • подела, врсте, карактеристике, прилози, припрема, сервирање и услуживање <p>Барске мешавине:</p> <ul style="list-style-type: none"> • опрема, уређаји и инвентар за припрему барских мешавина; • стручна терминологија, читање и писање рецептура; • основне технике припреме барских мешавина; • подела, врсте, особине, припрема, норматив, начин сервирања и услуживање барских мешавина. <p>Вина и виногорја:</p> <ul style="list-style-type: none"> • подела вина - према боји, количини шећера, квалитету, начину производње; • сорте грозђа; • виногорја Србије, региона, света; • појам, улога и значај сомалијера; • чување, сервирање (декантирање, фрапирање, 	<p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у одговарајућем кабинету; • практична настава и настава у блоку се реализује у одговарајућем кабинету, школској радионици или у угоститељском објекту. <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • модул реализовати коришћењем визуелних средстава, угоститељске опреме, инвентара, намештаја и уређаја за услуживање; • део практичне наставе реализовати кроз обилазак специфичних угоститељских објеката и манифестација (хотела, ресторана, угоститељских објеката, сајмова, такмичења); • препоручује се обављање практичне наставе у различитим врстама угоститељских објеката; • време реализације наставе у блоку ускладити са активностима у угоститељским објектима у којима се реализује настава у блоку. <p>Предвиђене недеље рада:</p> <p>- Точионица пића (2 недеље);</p>
--	---	---	---

		дегоржирање, дегустација), презентовање, отварање и услуживање вина; • слагање вина и хране.	- Услуживање пића и напитака (2 недеље); - Алкохолна пића (4 недеље); - Безалкохолна пића (2 недеље); - Топли и хладни напаци (2 недеље); - Барске мешавине (4 недеље); - Вина и виноград (6 недеље). Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода; • тестове знања; • тестове практичних вештина; • активности на часу; • самостални практичан рад.
--	--	---	--

Разред: **трећи**

Назив модула: **Услуживање јела и посластица**
Трајање модула: **354 часа**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за успешну комуникацију са гостима и запосленим особљем у угоститељским објектима Оспособљавање ученика за 	<ul style="list-style-type: none"> класификује храну и посластице према групама у инструментима понуде; познаје јела и посластице из инструмената понуде; примењује основне 	Дневни оброци и дневни циклус исхране у угоститељским објектима: <ul style="list-style-type: none"> Примена, место и време одржавања дневних 	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања. Реализација наставе:

<p>квалитетно услуживање хране и посластица у различитим угоститељским објектима и различитим приликама</p>	<p>технике ношења и начине услуживања у различитим системима организације рада;</p> <ul style="list-style-type: none"> • комбинује одговарајуће начине услуживања; • примењује правилан прилаз госту и начине услуживања; • разликује и услужује топла и хладна предјела у одређеним приликама у различитим угоститељским објектима; • разликује и услужује супе, чорбе, потаже и консоме у одређеним приликама у различитим угоститељским објектима; • разликује и услужује рибе, ракове, шкољке, мекушце у одређеним приликама у различитим угоститељским објектима; • разликује и услужује главна јела у одређеним приликама у различитим угоститељским објектима; • разликује и услужује варива, салате у одређеним приликама у различитим угоститељским објектима; • разликује и услужује 	<p>оброка према врстама</p> <p>Организациони системи рада у услуживању:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обер, ревирни, реонски и бригадни систем рада <p>Начини услуживања хране и посластица:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бечки, француски, енглески, руски, комбиновани <p>Инструменти понуде - јеловник:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам, улога, значај, изглед и врсте • Редослед писања, правилно груписање и избор јела <p>Услуживање по јеловнику са познавањем карактеристика хране и посластица:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Група јела - хладна предјела • Група јела - супе, чорбе, потажи, консомеи • Групе јела - топла предјела • Група јела - рибе, 	<p>Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе (120 часова) • практичну наставу (144 часа) • наставу у блоку (90 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби; • практичне наставе; • наставе у блоку. <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у одговарајућем кабинету; • практична настава и настава у блоку у се реализују у одговарајућем кабинету, школској радионици или у угоститељском објекту. <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • модул реализовати коришћењем визуелних средстава, угоститељске опреме, инвентара, намештаја и уређаја за услуживање; • део практичне наставе реализовати кроз обилазак специфичних угоститељских објеката и манифестација (хотела, ресторана, угоститељских објеката, сајмова, такмичења); • препоручује се обављање практичне наставе у различитим
---	--	--	---

	<p>сиреве у одређеним приликама у различитим угоститељским објектима;</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује и услужује посланице, воће, компоте у одређеним приликама у различитим угоститељским објектима; • наводи и саставља различите врсте менија; • разликује и услужује јела и посланице по утврђеном мениу у одређеним приликама у различитим угоститељским објектима; • разликује организације рада и инструменте понуде у пансионском пословању; • спроводи правилно анкетирање гостију; • правилно услужује јела, пића и напитке у пансиону; • правилно прима поруџбину, припрема потребан инвентар и услужује храну у хотелским собама. 	<p>ракови, шкољке и мекушци</p> <ul style="list-style-type: none"> • Група јела - готова јела • Група јела - печења • Група јела - јела по поруџбини • Група јела - специјалитети са роштиља • Група јела - варива, салате • Група јела - сиреви • Група јела - посланица, компота, воћа <p>Мени и мени карта:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Појам, улога, врсте, намена, правилно писање и изглед • Састављање менија за различите дневне оброке <p>Пансионско пословање:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организација рада и инструменти понуде • Начини анкетирања гостију (анкетни јеловник, анкетна мени карта, анкетни мени лист) • Етажни сервис у пансиону 	<p>врстама угоститељских објеката;</p> <ul style="list-style-type: none"> • време реализације наставе у блоку ускладити са активностима у угоститељским објектима у којима се реализује настава у блоку. <p>Предвиђене недеље рада:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дневни оброци и дневни циклус исхране у угоститељским објектима (2 недеље); - Организациони системи рада у услуживању (1 недеља); - Начини услуживања хране и посланица (3 недеље); - Инструменти понуде - јеловник (2 недеље); - Услуживање по јеловнику са познавањем карактеристика хране и посланица (8 недеља); - Мени и мени карта (3 недеље); - Пансионско пословање (3 недеље). <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове знања; • тестове практичних вештина; • праћење остварености исхода • тестове знања • тестове практичних вештина • активности на часу • самостални практичан рад
--	---	--	--

Назив модула:	Припрема јела пред гостом
Трајање модула:	74 часа

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за успешну комуникацију са гостима и запосленим особљем у угоститељским објектима; • Оспособљавање ученика за квалитетно припремање, довршавање, сервирање и услуживање јела пред гостом; 	<ul style="list-style-type: none"> • припрема потребан инвентар, опрему и намирнице за услуживање јела пред гостом у различитим угоститељским објектима и различитим приликама; • правилно филира, траншира, фламбира јела, послastiце и воће пред гостом; • правилно примењује технике филирања, транширања, фламбирања пред гостом; • припрема јела пред гостом у различитим угоститељским објектима и различитим приликама; • врши правилно опхођење са гостима и колегама показујући љубазност, културу и предусретљивост. 	<p>Припрема јела, послastiца, воћа пред гостом и њихово услуживање:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Услужно особље - траншер, фламбер • Припремање потребног инвентара, опреме, припремни радови, поступак рада, и завршни радови; • Филирање рибе (пастрмка); • Транширање - расецање (печено пиле); • Припремање татар бифтека пред гостом, сервирање и услуживање; • Фламбирање воћа и послastiца (банане и палачинке). 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе: Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе (30 часова) • практичну наставу (36 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежби; • практичне наставе; • наставе у блоку. <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • вежбе се реализују у одговарајућем кабинету; • практична настава и настава у блоку у се реализују у одговарајућем кабинету, школској радионици или у угоститељском објекту.

		<p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • модул реализовати коришћењем визуелних средстава, угоститељске опреме, инвентара, намештаја и уређаја за услуживање; • део практичне наставе реализовати кроз обилазак специфичних угоститељских објеката и манифестација (хотела, ресторана, угоститељских објеката и, сајмова, такмичења); • препоручује се обављање практичне наставе у различитим врстама угоститељских објеката; • време реализације наставе у блоку ускладити са активностима у угоститељским објектима у којима се реализује настава у блоку. <p>Предвиђене недеље рада у: - Припрема јела, посланица, воћа пред гостом и њихово услуживање (6 недеља).</p> <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода; • тестове знања; • тестове практичних вештина; • активности на часу; • самостални практичан рад.
--	--	---

5. КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА/МОДУЛИМА:

- Основе туризма и угоститељства;
- Исхрана;
- Страни језици;
- Основе куварства;
- Основе посластичарства,
- Рачунарство и информатика,
- Психологија у туризму и угоститељству;
- Туристичка географија;
- Предузетништво.

ИСХРАНА**Први разред**

Назив предмета:	ИСХРАНА
Годишњи фонд часова:	68
Разред:	први

Циљеви предмета: - Стицање знања о хранљивим материјама и енергетској вредности животних намирница;
 - Стицање знања о принципима правилне исхране и потребама у исхрани;
 - Оспособљавање ученика да утврди састав оброка којима се задовољавају енергетске потребе људи;
 - Стицање знања о болестима које изазива неправилна исхрана.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Хранљиве материје	• Стицање знања о хранљивим материјама и енергетској	• разликује појмове хране и исхране и њихове улоге;	• Храна; • Исхрана; • Подела и врсте	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно

	<p>вредности животних намирница</p>	<ul style="list-style-type: none"> • објасни улогу појединих хранљивих материја у организму; • разликује намирнице по пореклу; • наведе хемијски састав и значај појединих намирница биљног порекла у исхрани, • наведе хемијски састав и значај појединих намирница животињског порекла у исхрани; • наведе предности употребе органских производа у људској исхрани; • разликује појмове органске и конвенционалне хране, • наведе ризике употребе генетски модификоване хране; • израчуна енергетску вредност појединих намирница. 	<p>хранљивих материја и њихови извори;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подела и врста намирница биљног порекла; • Подела и врста намирница животињског порекла; • Органска храна; • Генетски модификована храна; • Енергетска вредност намирница и енергетске потребе. 	<p>учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава - у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • приказати израчунавање енергетске вредности појединих намирница и obroка; • вежбати са ученицима израчунавање енергетске вредности намирница и obroка; • користити нутриционистичке табеле; • израдити са ученицима постере група намирница; • приказати примере јеловника који задовољавају принципе правилне исхране;
<p>Правилна исхрана</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о принципима правилне исхране и потребама у исхрани 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе принципе правилне исхране; • наброје узроке неправилне исхране; • објасне последице неправилне исхране; • израчуна индекс 	<ul style="list-style-type: none"> • Принципи правилне исхране; • Потребности у људској исхрани; • Пирамида исхране; • Болести изазване неправилном исхраном; 	<ul style="list-style-type: none"> • приказати болести неправилне исхране (видео записи); • сугерисати ученицима да прикупе податке о различитим намирницама користећи Интернет и друге изворе

		ухраћености (БМИ); • састави дневни оброк.	• Индекс ухраћености (БМИ); • Састављање дневног obroка;	Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • тестове знања
Кварење намирница и конзервусање	• Стицање основних знања о кварењу намирница и методама конзервусања	• наброје најчешће узроке квара намирница; • објасне услове под којима настаје кварење намирница; • наведе начине смањења ризик кварења намирница; • наведе начине очувања (намирница); • опише методе конзервусања намирница; • наведе могуће узрочнике и начине тровања храном.	• Микроорганизми у храни - корисна и штетна дејства; • Најчешћи узроци квара намирница; • Начини очувања намирница од производње до потрошње; • Методе конзервусања; • Органолептичка својства намирница, провера декларације; • Биолошки, хемијски и радиолошки узрочници тровања храном.	Оквирни број часова по темама • Хранљиве материје (23 часа) • Правилна исхрана (23 часа) • Кварење намирница и конзервусање(18)

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА, ОДНОСНО МОДУЛИМА

- Хигијенски стандарду и куварству, посластичарству и угоститељству;
- Здравствена култура;
- Куварство и посластичарство;
- Основи угоститељства;
- Хемија.

ЕКОНОМИКА ТУРИСТИЧКИХ И УГОСТИТЕЉСКИХ ПРЕДУЗЕЋА

Други разред

Назив предмета:	ЕКОНОМИКА ТУРИСТИЧКИХ И УГОСТИТЕЉСКИХ ПРЕДУЗЕЋА
Годишњи фонд часова:	32
Разред:	други

Циљеви предмета	<ul style="list-style-type: none"> - Упознавање организације и пословних активности предузећа; - Оспособљавање ученика за успешно и рационално решавање основних економских и организационих питања предузећа; - Стицање основе за разумевање појмова из економике предузећа као што су: средства предузећа, трошкови, развој итд;
-----------------	---

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Појмовно одређење економике и организације предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са економиком и организацијом предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише економику као науку; • дефинише организацију као науку; • познаје циљеве изучавања економике и организације предузећа. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам економике и организације предузећа; • Значај економике и организације у данашњим условима пословања. 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску настава 32 часа
Појам угоститељско- туристичког предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са угоститељско-туристичким предузећима 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише угоститељско и туристичко предузеће и њихове задатке; 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам угоститељско и туристичко предузеће; • Карактеристике угоститељског и 	<p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици,

		<ul style="list-style-type: none"> • познаје карактеристике угоститељског и туристичког предузећа; 	туристичког предузећа;	одговарајућем кабинету или угоститељско-туристичком предузећу, школској радионици
Средства угоститељског и туристичког предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са пословним средствима угоститељског и туристичког предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише средства угоститељског и туристичког предузећа; • познаје облике и амортизацију основних средстава; • познаје облике обртних средства. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам средстава угоститељско и туристичко предузећа; • Основна средства предузећа; • Обртна средства предузећа. 	<p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • препоручују се посете стручним сајмовима и изложбама <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Појмовно одређење економике и организације предузећа (2 часа) 2. Појам предузећа (5 часова) 3. Средства предузећа (4 часа) 4. Извори средстава (2 часа) 5. Расходи предузећа (10 часова) 6. Резултати рада и расподела (5 часова)
Извори средстава	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са изворима средстава угоститељског и туристичког предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише изворе средстава; • разликује сопствене и туђе изворе средстава. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам извора средстава; • Сопствени извори средстава; • Туђи извори средстава. 	<ul style="list-style-type: none"> • праћење остварености исхода • тестове знања <p>Оквирни број часова по темама</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Појмовно одређење економике и организације предузећа (2 часа) 2. Појам предузећа (5 часова) 3. Средства предузећа (4 часа) 4. Извори средстава (2 часа) 5. Расходи предузећа (10 часова) 6. Резултати рада и расподела (5 часова)
Расходи угоститељског и туристичког предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са расходима предузећа и калкулацијом цене производа и услуга у туризму и угоститељству 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише утрошке, трошкове и расходе предузећа; • Разликује појмове: утрошке, трошкове и расходе предузећа; • Познаје врсте трошкова; • Познаје карактеристике трошкова; • израђује 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам расхода предузећа; • Појам утрошака; • Појам, подела и распоред трошкова; • Појам калкулације; • Врсте калкулације; • Специфичности обрачуна трошкова. 	<p>Оквирни број часова по темама</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Појмовно одређење економике и организације предузећа (2 часа) 2. Појам предузећа (5 часова) 3. Средства предузећа (4 часа) 4. Извори средстава (2 часа) 5. Расходи предузећа (10 часова) 6. Резултати рада и расподела (5 часова)

		калкулацију; • Разликује врсте калкулација; • Познаје специфичности обрачуна трошкова и утврђивање цена у туризму и угоститељству.		7. Мерила успешности пословања предузећа (4 часа)
Резултати рада и расподела	• Упознавање ученика са резултатима рада и расподелом	• Дефинише укупан приход; • Разликује приходе предузећа; • Утврђује резултате предузећа; • Познаје начин распоређивања резултата предузећа (добитак, губитак).	• Појам укупног прихода; • Утврђивање резултата предузећа; • Распоређивање резултата предузећа.	
Мерила успешности пословања угоститељског и туристичког предузећа	• Упознавање ученика са мерилима успешности угоститељског и туристичког предузећа	• Дефинише мерила успешности; • Познаје продуктивност рада; • Познаје економичност рада; • Познаје рентабилност рада.	• Појам мерила пословног успеха; • Продуктивност; • Људски капитал; • Економичност рада; • Рентабилност.	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Стручни предмети
- Основе туризма и угоститељства
- Предузетништво

ПСИХОЛОГИЈА У ТУРИЗМУ И УГОСТИТЕЉСТВУ

Други разред

Назив предмета:	ПСИХОЛОГИЈА У ТУРИЗМУ И УГОСТИТЕЉСТВУ
Годишњи фонд часова:	64 часова
Разред:	други

Циљеви предмета	<ul style="list-style-type: none"> - Стицање основних знања о природи психолошких процеса и особина и њиховом манифестовању у понашању - Разумевање принципа и законитости људског понашања у групи и процесу рада - Сагледавање места, улоге и значаја комуникације и комуникацијских вештина у туризму и угоститељству - Унапређење вештине опхођења с гостом/потрошачем услуга - Упознавање са применом психолошких сазнања у развоју маркетиншких стратегија у туризму и угоститељству
-----------------	---

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Психологија као наука	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са предметом психологије и њеном применом у угоститељству и туризму 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни предмет изучавања психологије и њену примену у угоститељству/туризму • објасни органске основе психичког живота 	<ul style="list-style-type: none"> • Предмет, значај и области примене психологије у угоститељству и туризму • Органски основи психичког живота 	<ul style="list-style-type: none"> • На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.
Психички процеси и особине	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање основних знања о природи психичких процеса и особина и разумевање психичког живота особе као целине међусобно повезаних 	<ul style="list-style-type: none"> • опише процес опажања других особа и факторе од којих тај процес зависи • познаје појам пажње и чиниоце од којих она зависи • познаје основе о 	<ul style="list-style-type: none"> • Опажање • Пажња и фактори који је изазивају • Учење, врсте учења инструментално, вербално, учење по моделу, стицање 	<p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (60 часова) <p>Подела одељења на групе</p>

	процеса и особина	<p>процесима учења и разликује врсте учења</p> <ul style="list-style-type: none"> • објасни процес памћења и факторе који доводе до заборављања • познаје основе о појмовима мишљења и интелигенције • познаје основе емоционалног живота човека и опише значај емоција за душевно здравље човека • објасни шта су мотиви и наведе врсте и карактеристике мотива • објасни појам и врсте фрустрација, конфликта и начине реаговања на њих 	<p>моторних вештина</p> <ul style="list-style-type: none"> • Памћење и заборављање • Мишљење стваралачко, имагинарно, интелигенција • Емоције појам и врсте, значај за душевно здравље, стрес • Мотивација /појам и врсте, фрустрације и конфликти, начини реаговања - реалистичко и одбрамбено 	<p>Одељење се не дели на групе</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Психички процеси и особине и тематска целина личност: оветемепредстављају селективан узорак из области опште психологије који треба да буде основа за разумевање осталих садржаја из програма који су више оријентисани на примену психолошких сазнања у туризму и угоститељству. У складу са тим наведени исходи траже елементарно знање из ове области али оно треба да буде такво да обезбеди ученицима разумевање психичког живота особе као целине међусобно повезаних процеса и особина • Међуљудски односи у раду: за постизање исхода користити симулацију реалних радних ситуација,
Личност	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање општих знања о психологији личности: структура, динамика и развој личности 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе дефиницију појма личности • разликује основне појмове структуре личности и наведе њихове основне карактеристике • препозна тип личности и карактеристике типова личности према Јунгу • наведе факторе који утичу на развој личности • наведе карактеристике зреле личности 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам личности (јединство, особеност и доследност) • Структура личности (црте личности, темперамент, карактер, способности, и свест о себи) • Типологија личности: (Јунгова) • Развој личности: фазе и фактори који утичу на развој личности (зрела личност) 	

<p>Међуљудски односи на раду</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са принципима и законитостима људског понашања у групи и у процесу рада • Развијање свести о личној одговорности за међуљудске односе • Усвајање социјалних вештина за конструктивно решавање конфликта 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује основне врсте група и њихову структуру • објасни разлику између групе и тима • препозна различите улоге које имају чланови тима • разликује вођство од руковођења • наведе карактеристике сарадње и такмичења • опише различите типове конфликта у групи • објасни на примеру важност позитивне психолошке климе у групи/организацији • увиди сопствено понашање у раду 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам, врсте и структура групе/тима (формалне, неформалне, кохезивне, референтне) • Одређивање улога појединаца у тиму (према Р. Белбину, Ле Бон-у итд.) • Типови вођења и руковођења • Сарадња и такмичење • конфликти у групи (појам, врсте и начин решавања) • Међуљудски односи као фактор успеха у раду (организациона култура) 	<p>играње улога у "као да ситуацијама" и анализу случаја.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Комуникација: на примеру симулације радне ситуације ученици треба да вежбају технике успешне комуникације, правилну употребу невербалне комуникације и конструктивно решавање конфликта • Психологија опхођења са гостима: користити вежбе у којима се симулира радна ситуација у којој одређене особине туристичког радника могу бити освешћене.
<p>Комуникација</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање општих знања о комуникацијском процесу и унапређење вештине комуникације са гостом/клијентом 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе основне елементе комуникационог процеса • разликује вербалну од невербалне комуникације и њихове карактеристике • наводе факторе који доводе до неспоразума и уме да објасни начине њиховог негативног деловања по наставак комуникације • демонстрира технике успешне комуникације • препозна специфичности комуникације са гостом/ 	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникациони процес (пошиљалац - прималац, једносмерна и двосмерна, садржај и форма поруке) • Карактеристике вербалне и невербалне комуникације • Извори неспоразума у комуникацији (значања, нејасне и дупле поруке итд.) • Технике успешне комуникације: активно слушање, јасан говор, итд. • Специфичности 	<ul style="list-style-type: none"> • Психологија рекламе: тему повезати са знањима из области опажања, емоција, мотивације и личности. Подстицати рад у малој групи и креативност ученика. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. праћење остварености исхода 2. тестове знања

		клијентом и уме да примени технике успешне комуникације у решавању најчешћих комуникацијских конфликта са њима	комуникације са гостом/клијентом • Најчешћи комуникацијски конфликти са гостом/клијентом и њихово разрешавање	3. тестове практичних вештина Оквирни број часова по темама • Психологија као наука 4 часа • Психички процеси 10 часова • Личност 6 часова • Међуљудски односи на раду 8 часова • Комуникација 10 часова • Психологија опхођења са гостима 15 часова • Психологија рекламе 7 часова
Психологија опхођења са гостима	• Усвајање знања и развијање вештина значајних за опхођење са гостом/корисником услуга	<ul style="list-style-type: none"> • објасни и демонстрира особине туристичког радника потребне за успешно обављање посла • објасни и демонстрира последице добре и лоше прве импресије коју туристички радник оставља на госта • објасни и демонстрира општа и специфична правила опхођења са гостима • објасни и демонстрира основне принципе продаје туристичких услуга на примеру • опише и демонстрира на примеру како се ствара поверење код госта / клијента • разликује и објасни мотиве куповине који опредељују госта / корисника услуга • разликује врсте гостију/ 	<ul style="list-style-type: none"> • Особине угоститељског радника (способности, особине личности, знања, вештине, мотивација, интересовања, ставови) из анализе и описа посла и радних задатака • Правила опхођења са гостима: комуникативност, одмереност, асертивност, срдачност, тактичност, љубазност, полетност, стрпљивост • Недискриминативност у раду са гостима/клијентом (у односу на расу, пол, веру, инвалидитет, сексуално опредељење итд.) • Основни принципи продаје туристичких услуга: остваривање повољне атмосфере продаје, уважавање личности госта / клијента 	

		корисника услуга с обзиром на својства и особености њиховог понашања	<ul style="list-style-type: none"> • Стварање поверења код госта / клијента • Мотиви за коришћењем услуга • Стварање одлуке о куповини-коришћењу услуга и опажање ризика • Врсте гостију/ корисника услуга: одлучан/ неодлучан, стрпљив/ нестрпљив, осећајан/ разуман, скроман/ разметљив, угодан/ неугодан итд. 	
Психологија рекламе	<ul style="list-style-type: none"> • Развијање свести о неопходности планирања маркетиншких стратегија у туризму и угоститељству 	<ul style="list-style-type: none"> • познаје врсте промотивних средстава и уме да препозна њихове предности и слабости • зна основне психолошке принципе које треба да задовољи рекламна порука • познаје основне принципе деловања рекламе на циљну групу • уме да осмисли пример рекламе за задату циљну групу корисника 	<ul style="list-style-type: none"> • Предмет, циљеви и улога оглашавања • Деловање рекламе • Психолошки услови оглашавања /рекламне поруке • Утицај ауторитета у куповини / коришћењу услуга • Слика производа / услуге • Реклама "Од уста до уста" • Врсте промотивних средстава, њихове предности и слабости 	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Здравствена култура
- Предузетништво
- Услуживање
- Професионална пракса
- Социологија са правима грађана
- Грађанско васпитање

ОСНОВЕ КУВАРСТВА И ПОСЛАСТИЧАРСТВА

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				Професионална пракса	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
ИИ	64					64

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Упознавање ученика са начинима термичке, механичке обраде и применом животних намирница у куварству;
- Упознавање ученика са стручном терминологијом у куварству;
- Упознавање ученика са врстама и карактеристикама фондова и сосева, прилога и варива, бистрих и густих супа, чорби, топлих предјела, готових јела;
- Упознавање ученика са начином припреме фондова и сосева, прилога и варива, бистрих и густих супа, чорби, топлих предјела, готових јела;
- Упознавање ученика са начином чувања јела до услуживања.

Други разред

Назив предмета: **Основе куварства**
 Фонд часова: **64 часа**
 Разред: **други**

ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА
--------	--------	----------------------	-------------------

	По завршетку програма ученик ће бити у стању да:		ПРОГРАМА
<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са карактеристикама, начином припреме и сервирања јела која услужује 	<ul style="list-style-type: none"> • разликује кухињска одељења; • разликује сировине у куварству према групама; • познаје стручну терминологију у куварству; • објасни различите врсте термичке обраде намирница; • препознаје састав и начин припреме и сервирања јела по групама и врстама; • објасни начине чувања јела од тренутка припреме до услуживања. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и значај куварства - Појам, значај, задаци и развој куварства; - Појам кухиње и хигијенско технички стандарди; - Појам и значај појединих стручних термина у куварству; • Стручна терминологија у куварству • Куварске методе прераде намирница - врсте термичке и механичке обраде; - Животне намирнице - Намирнице животињског порекла; - Намирнице биљног порекла; - Зачини; • Фондови и сосеви топле и хладне кухиње • Салате - Једноставне салате од свежег, од куваног и од печеног поврћа; - Мешане и сложене салате од свежег поврћа; • Прилози и варива - Појам и подела - кувано; повезано; динстано; гратинирано; печено; пржено и рестовано поврће; • Хладна предјела 	<ul style="list-style-type: none"> • На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. • Недељни приказ броја часова дат је у гантограму <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу (64 часа) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе:</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у кабинету (учионици) <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Нужно је коришћење визуелних средства током наставе <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Тестове практичних вештина

		<ul style="list-style-type: none"> - Везане салате као хладно предјело или подлога; - Хладна предјела од меса: розбиф, карпаћо, и галантин, Ордевери и закуске; - Млечни производи и наресци као хладно предјело; - Хладна предјела од речних и морских риба - Салата од плодова мора, Карпаћо од лососа, Коктел од шампи, паштете; • Бистре и густе супе и чорбе - Једноставне бистре супе и додаци за супе; - Консомеи и додаци за консоме; - Чорбе - рагу и националне чорбе; - Потажи и велутеи; • Топла предјела - од јаја (омлети, кајгане, специјалитети од јаја, поширана јаја) - од теста (гибаница, пите); - Топла предјела са сиром (крофне од сира, суфле од сира) - Тестенине (кратке, дуге, пуњене); - од пиринча - од палачинки; - Крокети - од риба и од плодова мора - плодови мора на бузари, пуњене лигње, црни ризото; • Готова јела 	
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Кувана меса као готова јела; - Гулаши; Паприкаши; Перкелти, Токањи и Сотеи; - Готова јела од млевеног меса - јела од фаширане месне масе; - Пуњена поврћа као готово јело; - Ризота - Пилави; - Мусаке; - Телеће; Свињско; Јагњеће; Пилеће печење; • Јела по поруџбини - од телећег и свињског меса шницле; - Јела по поруџбини од телећег и свињског меса - котлети и кременадле; - Јела по поруџбини од телећег меса - медаљони; - Јела по поруџбини од говеђег филеа; - Јела по поруџбини од рамстека и розбратне; • Јела са жара - Ћевапчићи; Пљескавица; Вешалица; - Домаћи специјалитети са роштиља - Мућкалица; • Ванредни и свечани оброци - Банкет - Појам и јела која се могу наћи у саставу свечаних менија; - Хладни - топли бифе столови - Појам и јела која се могу наћи у 	
--	--	--	--

		понуди; - Коктел партија и чајанка - Појам и јела која се могу наћи у понуди (сендвичи, канапеи и други коктел залагаји)	
--	--	---	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Услуживање
- Исхрана
- Здравствена култура

ОСНОВЕ ПОСЛАСТИЧАРСТВА

1. ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
ИИИ	30					30

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Упознавање ученика са стручном терминологијом у посластичарству
- Упознавање ученика са врстама и карактеристикама посластица
- Упознавање ученика са начином припреме посластица
- Упознавање ученика са основним нормативима посластица у зависности од угоститељске услуге
- Упознавање ученика са начином чувања посластица до услуживања
- Упознавање ученика са начинима декорисања посластица у зависности од врсте угоститељске услуге
- Упознавање ученика са начином сервирања посластица у зависности од врсте угоститељске услуге

НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред:

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Основе посластичарства	30

Назив модула: **Основе посластичарства**

Трајање модула: **30 часова**

ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку програма ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са карактеристикама и начинима сервирања посластица које услужује 	<ul style="list-style-type: none"> Препознаје стручну терминологију у посластичарству Разликује посластице по врстама Објасни састав посластице Опише начин припреме посластице Опише начин чувања различитих врста посластица од тренутка припреме до сервирања Препознаје основне нормативе посластица у зависности од угоститељске услуге Опише начине декорисања посластице у зависности од угоститељске услуге Опише начин сервирања 	<ul style="list-style-type: none"> Појам и значај посластичарства Стручна терминологија у посластичарству Подела посластица <ul style="list-style-type: none"> - хладне посластице - топле посластице - суве посластице - компоти - воће - топли и хладни напаци Начин чувања посластица до услуживања Начини сервирања посластица у зависности од врсте угоститељске услуге: <ul style="list-style-type: none"> - коктел партија - чајанка - свечани ручак (ресторански десерт) 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку програма ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. Недељни приказ броја часова дат је у гантограму <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу (30 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе:</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Теоријска настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p>

	посластице у зависности од угоститељске услуге	- свечана вечера - хладни бифе - топли бифе	<ul style="list-style-type: none"> • Нужно је коришћење средства визуелизације током наставе <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Тестове практичних вештина
--	--	---	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Наука о исхрани
- Услуживање пића и напитака
- Услуживање хране и посластица

ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА

Други разред

Назив предмета:	ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА
Годишњи фонд часова:	32 часа
Разред:	други

Циљеви предмета	<ul style="list-style-type: none"> - Стицање знања о туристичко-географском простору и кретању у њему; - Стицање знања о туристичким вредностима Србије, њиховом простирању и атрактивности; - Разумевање међузависности туризма и географске средине.
-----------------	---

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
------	--------	------------------------------------	----------------------------	-------------------------------

		ће бити у стању да:	ТЕМАМА	
Географски и туристички положај Србије	<ul style="list-style-type: none"> Проширивање знања о географском и туристичком положају Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> Опише и покаже на карти положај Србије у Европи; Објасни значај географског положаја за развој туризма на примеру Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> Географски положај; Величина територије и границе; Туристички и функционални положај; 	<ul style="list-style-type: none"> На почетку теме ученике треба упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања
Природне туристичке вредности Србије	<ul style="list-style-type: none"> Проширивање знања о природним туристичким вредностима Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> Класификује природне туристичке вредности Србије према генези и функцији; Наведе и лоцира на карти природне туристичке вредности Србије; Објасни разлоге атрактивности природних туристичких вредности Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> Планине као туристичке вредности; Термоминерални извори; Језера; Реке; Остале природне вредности. 	<p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу (32 часа) <p>Подела одељења на групе Одељење се не дели на групе</p> <p>Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици</p>
Антропогене туристичке вредности Србије	<ul style="list-style-type: none"> Усвајање знања о антропогеним туристичким вредностима Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> Подели антропогене туристичке вредности Србије по врстама; Издвоји специфичности најатрактивнијих антропогених туристичких вредности Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> Археолошке туристичке вредности; Споменичке вредности; Уметничке вредности; Етносоцијалне вредности; Амбијенталне целине и туристичке манифестације. 	<p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода; тестове знања; тестове практичних вештина. <p>Оквирни број часова по темама</p>
Материјална основа туризма	<ul style="list-style-type: none"> Стицање знања о утицају материјалне основе на развој туризма у Србији. 	<ul style="list-style-type: none"> Разликује факторе туристичког промета; Наведе врсте саобраћаја који се користи у туризму; 	<ul style="list-style-type: none"> Фактори туристичког промета; Саобраћајнице и саобраћајна средства; 	<p>Географски и туристички положај Србије - 5 часова, Природне туристичке</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Одреди предности и недостатке сваке врсте саобраћаја који се користи у туризму; • Познаје обим и структуру смештајних и угоститељских капацитета Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> • Смештајни и угоститељски капацитети. 	<p>вредности Србије - 10 часова Антропогене туристичке вредности Србије - 6 часова Материјална основа туризма - 4 часа Правци туристичког кретања у Србији - 2 часа Перспективе развоја туризма Србије - 5 часова</p>
Правци туристичког кретања у Србији	<ul style="list-style-type: none"> • Усвајање знања о правцима туристичких кретања у Србији. 	<ul style="list-style-type: none"> • Наведе и покаже на карти најважније правце кретања туриста у Србији. 	<ul style="list-style-type: none"> • Најважнији правци туристичких кретања иностраних и домаћих туриста. 	
Перспективе развоја туризма Србије	<ul style="list-style-type: none"> • Коришћење стечених знања у прогнозирању перспектива развоја туризма Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> • Састави карту природних и антропогених вредности завичаја • Наброји локалне ресурсе у средини у којој живи, који јесу или би могли представљати туристичку атракцију • Наброји могуће правце развоја туризма Србије • Припреми промоцију туристичког садржаја изабраног по сопственом избору 	<ul style="list-style-type: none"> • Стратегија развоја туризма у Србији; • Савремени трендови у туризму. 	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Историја
- Здравствено васпитање
- Маркетинг у туризму
- Стручни предмети

ПРЕДУЗЕТНИШТВО

Трећи разред

Назив предмета:	ПРЕДУЗЕТНИШТВО
Годишњи фонд часова:	60 часова
Разред:	трећи

Циљеви предмета	<ul style="list-style-type: none"> - Развијање пословних и предузетничких знања, вештина и понашања; - Развијање предузетничких вредности и способности да се препознају предузетничке могућности у локалној средини и делује у складу са тим; - Развијање пословног и предузетничког начина мишљења; - Развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији; - Оспособљавање за активно тражење посла (запошљавање и samozapoшљавање); - Оспособљавање за израду једноставног плана пословања мале фирме; - Мултидисциплинарни приступ и оријентација на праксу; - Развијање основе за континуирано учење; - Развијање одговорног односа према очувању природних ресурса и еколошке равнотеже.
-----------------	---

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Предузетништво и предузетник	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање појма и значаја предузетништва; • Препознавање особености предузетника; 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе адекватне примере предузетништва из локалног окружења; • наведе карактеристике предузетника; • објасни значај мотивационих фактора 	ПРЕДУЗЕТНИШТВО <ul style="list-style-type: none"> • Појам, развој и значај предузетништва; • Профил и карактеристике успешног предузетника; • Мотиви предузетника; • Технике и критеријуми за утврђивање 	На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ обавезом ученика да у току наставе редовно формирају радну свеску

		<p>у предузетништву;</p> <ul style="list-style-type: none"> • доведе у однос појмове иновативност, предузимљивост и предузетништво; • препозна различите начине отпочињања посла у локалној заједници. 	<p>предузетничких предиспозиција.</p>	<p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз: Вежбе (64 часа)</p> <p>Методе рада: Радионичарски (све интерактивне методе рада)</p> <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе (2 наставника)</p> <p>Место реализације наставе Вежбе се реализују у кабинету / учионици</p> <p>Оквирни број часова по темама Предузетништво и предузетник 6 часова Развијање и процена пословних идеја, маркетинг план 16 часова Управљање и организација 18 часова Економија пословања 10 часова Ученички пројект-презентација пословног</p>
--	--	--	---------------------------------------	---

				<p>плана 8 часова</p> <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • активност ученика на часу; • редовност и прегледност радне свеске; • домаће задатке; • тестове знања; • израду практичних радова (маркетинг, организационо-производни и финансијски план); • израду коначне верзије бизнис плана; • презентацију. <p>Препоруке за реализацију наставе Предузетништво и предузетник: Дати пример успешног предузетника и/или позвати на час госта - предузетника који би говорио ученицима о својим искуствима или посета успешном предузетнику;</p>
Развијање и процена пословних идеја,	• Развијање способности за уочавање, формулисање и процену;	• примени креативне технике избора, селекције и вредновања	• Трагање за пословним идејама; • Процена пословних	Развијање и процена пословних идеја, маркетинг план:

маркетинг план	пословних идеја • Упознавање ученика са елементима маркетинг плана; • Развијање смисла за тимски рад.	пословних идеја; • препозна садржај и значај бизнис плана; • истражи међусобно деловање фактора који утичу на тржиште: цена, производ, место, промоција и личност; • прикупи и анализира информације о тржишту и развија индивидуалну маркетинг стратегију; • развије самопоуздање у спровођењу теренских испитивања; • самостално изради маркетинг плана у припреми бизнис плана; • презентује маркетинг план као део сопственог бизнис плана.	могућности за нови пословни подухват; • <i>swot</i> анализа; • Структура бизнис плана и маркетинг плана као његовог дела; • Елементи маркетинг микса (5П) - (производ/услуга, цена, канали дистрибуције, промоција, личност); • Рад на терену-истраживање тржишта; • Презентација маркетинг плана за одабрану бизнис идеју.	Користити олују идеја и вођене дискусије да се ученицима помогне у креативном смишљању бизнис идеја и одабиру најповољније. Препоручити ученицима да бизнис идеје траже у оквиру свог подручја рада али не инсистирати на томе. Ученици се дела на групе окупљене око једне пословне идеје у којима остају до краја. Групе ученика окупљене око једне пословне идеје врше истраживање тржишта по наставниковим упутствима. Пожељно је организовати посету малим предузећима где ће се ученици информисати о начину деловања и опстанка тог предузећа на тржишту.
Управљање и организација, правни оквир за оснивање и функционисање делатности	• Упознавање ученика са суштином основних менаџмент функција и вештина; • Упознавање ученика са специфичностима управљања производњом/услугама и	• наведе особине успешног менаџера; • објасни основе менаџмента услуга/производње; • објасни на једноставном примеру појам и врсте	• Менаџмент функције (планирање, организовање, вођење и контрола); • Појам и врсте трошкова, цена коштања; • Инвестиције; • Преломна тачка	Управљање и организација: Препоручене садржаје по темама ученик савладава на једноставним примерима уз помоћ наставника

	<p>људским ресурсима;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са значајем коришћења информационих технологија за савремено пословање; • Давање основних упутстава где доћи до неопходних информација. 	<p>трошкова, цену коштања и инвестиције;</p> <ul style="list-style-type: none"> • израчуна праг рентабилности на једноставном примеру; • објасни значај производног плана и изради производни план за сопствену бизнис идеју у најједноставнијем облику (самостално или уз помоћ наставника); • увиђа значај планирања и одабира људских ресурса за потребе организације; • користи гантограм; • објасни значај информационих технологија за савремено пословање; • схвати важност непрекидног иновирања производа или услуга; • изабере најповољнију организациону и правну форму привредне активности; • изради и презентује 	<p>рентабилности;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Менаџмент производње - управљање производним процесом/услугом; • Управљање људским ресурсима; • Управљање временом; • Инжењеринг вредности; • Информационе технологије у пословању; • Правни аспект покретања бизниса. 	<p>Методе рада:</p> <p>Мини предавања Симулација Студија случаја Дискусија Давати упутстава ученицима где и како да дођу до неопходних информација. Користити сајтове за прикупљање информација (www.apr.gov.rs, www.sme.gov.rs и други). Основна пословна документација: ЦВ, молба, жалба, извештај, записник... Посета социјалним партнерима на локалном нивоу (општина, филијале Националне службе за запошљавање, Регионалне агенције за развој малих и средњих предузећа и сл.)</p>
--	---	--	---	---

		<p>организациони план за сопствену бизнис идеју;</p> <ul style="list-style-type: none"> • самостално сачини или попуни основну пословну документацију. 		
<p>Економија пословања, финансијски план</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разумевање значаја биланса стања, биланса успеха и токова готовине као најважнијих финансијских извештаја у бизнис плану; • Препознавање профита/добити као основног мотива пословања; • Разумевање значаја ликвидности у пословању предузећа. 	<ul style="list-style-type: none"> • састави биланс стања на најједноставнијем примеру; • састави биланс успеха и утврди пословни резултат на најједноставнијем примеру; • направи разлику између прихода и расхода с једне стране и прилива и одлива новца са друге стране • на најједноставнијем примеру; • наведе могуће начине финансирања сопствене делатности; • се информише у одговарајућим институцијама о свим релевантним питањима од значаја за покретање бизниса; • идентификује начине за одржавање 	<ul style="list-style-type: none"> • Биланс стања; • Биланс успеха; • Биланс токова готовине (<i>cash flow</i>); • Извори финансирања; • Институције и инфраструктура за подршку предузетништву; • Припрема и презентација финансијског плана. 	<p>Економија пословања, финансијски план</p> <p>Користити формулар за бизнис план Националне службе запошљавања.</p> <p>Користити најједноставније табеле за израду биланса стања, биланса успеха и биланса новчаних токова.</p> <p>Обрадити садржај на најједноставнијим примерима из праксе</p> <p>Методe рада:</p> <p>Мини предавања Симулација Студија случаја Дискусија</p>

		<p>ликвидности у пословању предузећа;</p> <ul style="list-style-type: none"> • састави финансијски план за сопствену бизнис идеју самостално или уз помоћ наставника; • презентује финансијски план за своју бизнис идеју. 		
<p>Ученички пројект-презентација пословног плана</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособити ученика да разуме и доведе у везу све делове бизнис плана; • Оспособљавање ученика у вештинама презентације бизнис плана. 	<ul style="list-style-type: none"> • самостално или уз помоћ наставника да повеже све урађене делове бизнис плана; • изради коначан (једноставан) бизнис план за сопствену бизнис идеју; • презентује бизнис план у оквиру јавног часа из предмета предузетништво. 	<ul style="list-style-type: none"> • Израда целовитог бизнис плана за сопствену бизнис идеју; • Презентација појединачних/групних бизнис планова и дискусија. 	<p>Ученички пројект-презентација пословног плана: Позвати на јавни час успешног предузетника, представнике школе, локалне самоуправе и банака за процену реалности и иновативности бизнис плана. Према могућности наградити најбоље радове. У презентацији користити сва расположива средства за визуализацију а посебно презентацију у <i>power point</i>-у.</p>

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Сви стручни предмети

ПРОФЕСИОНАЛНА ПРАКСА

ОСТВАРИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
И					30	30
ИИ					60	60

ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

- Оспособљавање за практичну примену стечених теоријских знања, практичних вештина и ставова
- Оспособљавање за правилно и рационално коришћење опреме и уређаја, инвентара и намештаја за услуживање гостију
- Оспособљавање за самостално руковање, подешавање и одржавање опреме и уређаја, инвентара и намештаја за услуживање гостију
- Развијање радних навика, сигурности, прецизности и одговорности у раду
- Оспособљавање за радну и професионалну одговорност, прецизност и сигурност при раду
- Оспособљавање за коришћење средстава заштите на раду и заштите животне средине
- Оспособљавање за правилно опхођење са гостима и колегама
- Оспособљавање ученика за услуживање гостију на доручку
- Оспособљавање ученика за обављање припремних и завршних радова у угоститељским објектима

НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

Разред: први

Ред. бр.	НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
1.	Основе угоститељског услуживања	30
2.	Услуживање пића и напитака	60

Назив модула: **Основе угоститељског услуживања**

Трајање модула: **30 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за примену санитарних и здравствених прописа (стандарда) из области личне и радне хигијене • Оспособљавање ученика за примену заштите на раду • Оспособљавање ученика за обављање припремних и завршних радова у угоститељским објектима • Оспособљавање за правилно опхођење са гостима и колегама • Оспособљавање ученика за услуживање гостију на доручку 	<ul style="list-style-type: none"> • примењује мере заштите од повреда на раду • примењује санитарно-здравствене прописе из области личне и радне хигијене • рукује опремом, уређајима и намештајем за услуживање • врши правилно опхођење са гостима и колегама показујући љубазност, културу и предусретљивост • пере, брише и полира инвентар за услуживање у угоститељским објектима • Примењује одговарајуће начине услуживања • примењује правилан прилаз госту и начине услуживања • услужује доручак у доручковаоници, кафани и хотелској соби • изврши прекривање стола подстољнаком, стољњаком и надстољнаком • уреди сервисни сто • комплетира и поставља мали стони инвентар 	<ul style="list-style-type: none"> • Хигијенски стандарди и заштита на раду • Припремни и завршни радови у угоститељским објектима • Услуживање различитих врста доручака • Опхођење са гостима и колегама 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Реализација наставе: Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наставу у блоку (30 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наставе у блоку <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • часове наставе у блоку реализовати у школској радионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инсистирати на уредности и прецизности у раду • Инсистирати на примени прописа заштите здравља и животне средине и заштите на раду • У току практичне наставе ученици су обавезни да воде дневник практичног рада

	<ul style="list-style-type: none"> • савија салвете на најмање три начина • поставља кувер на сто за одређени оброк • апсервира инвентар • сортира инвентар за услуживање • примењује различите технике ношења и преношења инвентара. 		<ul style="list-style-type: none"> • Професионалну праксу реализовати у току летњег распуста, најкасније до 15. августа, а по унапред утврђеном распореду. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • тестове практичних вештина • дневнике практичног рада
--	--	--	---

Назив модула: **Услуживање пића и напитака**
Трајање **60 часова**
модула:

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНЕ АКТИВНОСТИ И НАЧИН ОСТВАРИВАЊА МОДУЛА
<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за успешну комуникацију са гостима и запосленим особљем у угоститељским објектима • Оспособљавање ученика за обављање административно-књиговодствених послова у угоститељским објектима • Оспособљавање ученика за квалитетно услуживање пићем и напцима у различитим угоститељским објектима и 	<ul style="list-style-type: none"> • саслуша жеље (потребе) госта и адекватно на њих реагује • дочека, прихвати и смести госта за сто • показује љубазност, предусретљивост у опхођењу са гостом • препоручи госту адекватну комбинацију јела и пића • примењује различите начине наплате рачуна 	<ul style="list-style-type: none"> • Пословна комуникација • Инструменти понуде и документи продаје • Точионица пића • Услуживање пића и напитака • Алкохолна пића • Безалкохолна пића • Топли и хладни напци • Барске мешавине 	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Реализација наставе: Модул се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • наставу у блоку (60 часова) <p>Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе приликом реализације:</p>

<p>различитим приликама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање за правилно опхођење са гостима и колегама 	<ul style="list-style-type: none"> • води књигу шанка • пише требовања и утврди стање у шанку • води књигу пазара, сортира рачуне по врсти, упише рачуне у дневни извештај • утврди и преда дневни пазар • класификује пића и напитке према групама у карти пића, винској карти, барској карти и ценовнику; • рукује опремом, уређајима и инвентаром у точионици пића • услужује пића и напитке • припрема и услужује пића и напитке, у одређеним приликама у различитим угоститељским објектима • познаје врсте и географско порекло вина и виногорја у Србији, региону и свету • демонстрира технике фрапирања, шамбрирања, презентовања, отварања, дегоржирања и декантирања вина. 	<ul style="list-style-type: none"> • Вина и виногорја 	<ul style="list-style-type: none"> • наставе у блоку <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • часове наставе у блоку реализовати у школској радионици и у угоститељским објектима <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инсистирати на уредности и прецизности у раду • Инсистирати на примени прописа заштите здравља и животне средине и заштите на раду • У току практичне наставе ученици су обавезни да воде дневник практичног рада • Професионалну праксу реализовати у току летњег распуста, најкасније до 15. августа, а по унапред утврђеном распореду. <p>Оцењивање</p> <p>Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • тестове практичних вештина • дневнике практичног рада
--	---	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА - Здравствена култура

*Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ***ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ****Први разред**

Назив предмета:	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ
Годишњи фонд часова:	34 часа
Разред:	први

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Стицање знања, развијање вештина, усвајање вредности и формирање ставова који су претпоставка за успешан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву; 2. Оснаживање ученика за поштовање, одбрану и афирмацију вредности демократског друштва; 3. Јачање друштвене кохезије, уважавање различитости и подршка сузбијању сваког облика дискриминације и насиља.
------------------	---

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
ЈА, МИ И ДРУГИ	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицање ученика на међусобно упознавање • Подстицање ученика да сагледају међусобне сличности и разлике и уваже их • Развој негативног става према било ком облику дискриминације 	<ul style="list-style-type: none"> • Анализира своје особине и да их представи другима • Препозна, анализира сличности и разлике унутар групе • Прихвати друге ученике и уважи њихову различитост • Препозна предрасуде, стереотипе, дискриминацију, нетолеранцију 	<ul style="list-style-type: none"> • Лични идентитет • Откривање и уважавање разлика • Групна припадност • Стереотипи и предрасуде • Толеранција и дискриминација 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу <p>Подела одељења на групе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одељење се не дели на групе <p>Место реализације наставе</p>

		<p>поразличитим основама</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сагледа могуће последице нетолеранције, дискриминације, стереотипа, предрасуда и начине 		<p>Настава се реализује у учионици</p> <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Активности на првим часовима треба тако организовати да се обезбеди међусобно упознавање ученика, упознавање ученика са циљевима и наставним садржајима предмета, али и тако да наставник добије почетни увид у то са каквим знањима, ставовима и вештинама из области грађанског васпитања група располаже с обзиром да нису сви ученици у основној школи похађали наставу грађанског васпитања у истој мери.
КОМУНИКАЦИЈА У ГРУПИ	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за комуникацију у групи 	<ul style="list-style-type: none"> • Искаже, образложи и брани мишљење аргументима • Активно слуша • Дебатује и дискутује на неугрожавајући начин, уважавајући мишљење других • Објасни разлику између дијалога и дебате • Објасни разлоге и начине настанка гласина у свакодневној 	<ul style="list-style-type: none"> • Самопоуздано реаговање • Гласине • Неслушање, активно слушање • Неоптужујуће поруке • Изражавање мишљења • Вођење дебате и дијалога 	<ul style="list-style-type: none"> • Реализација програма треба да се одвија у складу са принципима активне, проблемске и истраживачке наставе са сталним рефлексјама на одговарајуће појаве из друштвеног контекста прошлости и садашњости. • Квалитет наставе се обезбеђује усаглашавањем садржаја са одговарајућим методичким активностима и сталном разменом информација унутар групе. • Дobar индикатор успешне

		комуникацији и објасни последице које изазивају гласине		наставе је способност ученика да адекватно примењују стечена знања и вештине и да у пракси изражавају ставове и вредности демократског друштва.
<p>ОДНОСИ У ГРУПИ/ ЗАЈЕДНИЦИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за рад у групи/тиму и међусобну сарадњу • Подстицање ученика да сукобе решавају на конструктиван начин и избегавају сукобе 	<ul style="list-style-type: none"> • Ради у групи/тиму • Препозна предности групног/тимског рада • Учествоје у доношењу групних одлука • Разликује могуће облике учешћа младих у друштвеном животу • Објасни потребу и важност партиципације младих у друштвеном животу • Објасни степене и облике учешћа младих у друштвеном животу • Објасни разлоге, ток и последице сукоба • Објасни ефекте конфликта на ток комуникације • Уочи факторе који одређују понашање у ситуацијама конфликта • Анализира сукоб из различитих улова, (препознаје потребе и страхове актера сукоба) и налази конструктивна решења прихватљива за обе стране у сукобу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Сарадња • Групни рад • Групно одлучивање • Учешће младих: "Лествица партиципације" • Радити заједно • Динамика и исходи сукоба • Стилкови поступања у конфликтима • Сагледавање проблема из различитих углова • Налажење решења • Постизање договора • Извини 	<p>изражавају ставове и вредности демократског друштва.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наставник треба да пружи неопходну помоћ и подршку ученицима у припреми и реализацији активности, а заједно са групом да обезбеди повратну информацију о њеној успешности. • У реализацији овог програма наставник је извор знања, организатор и водитељ ученичких активности и особа која даје повратну информацију. • Повратна информација је од великог значаја не само за процес стицања сазнања, већ и за подстицање самопоуздања, учешћа у раду групе и мотивације за предмет • За успешно реализовање наставе број ученика у групи не би требала да буде већа од 25 ученика. Оптималан број ученика је 15-20 ученика <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: 1. праћење остварености исхода</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Образложи предности конструктивног начине решавања сукоба • Објасни значај посредовања у сукобу 		
	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика да препознају примере насиље у својој средини и преузму одговорност за сопствено понашање у таквој ситуацији 	<ul style="list-style-type: none"> • Препозна и објасни врсте насиља • Идентификује и анализира узроке насиља у својој средини, међу вршњацима, школи • Идентификује и анализира могуће начине реаговања појединца у ситуацијама вршњачког насиља, из позиције жртве и посматрача • Прихвати одговорност за сопствено понашање 	<ul style="list-style-type: none"> • Посредовање • Насиље у околини • Вршњачко насиље • Насиље у школи • Постизање мира 	Оквирни број часова по темама <ul style="list-style-type: none"> • Ја, ми и други (7 часова) • Комуникација у групи (9 часова) • Односи у групи/заједници (18 часова)

Други разред

Назив предмета:	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ
Годишњи фонд часова:	32 часа
Разред:	други

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
ПРАВА И	• Упознавање	• Објасни значење и	• Потребне и права	На почетку теме ученике

ОДГОВОРНОСТИ	<p>ученика са врстама права и природом (универзалност, целовитост, недељивост)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са начинима и механизмима заштите права • Сагледавање значаја личног ангажовања у заштити сопствених права и права других људи 	<p>смисао људских права</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разликује врсте људских права (лична, политичка, социјалноекономска, културна, здравствена права) • Анализира и објашњава однос права и одговорности • Објасни целовитост и узајамну повезаност људских права • Објасни универзалност и развојност људских права • Објашњава потребу посебне заштите права детета • Проналази примере и показатеље остваривања и кршења људских права • Процени положај појединца и друштвених група са аспекта људских права • Објасни механизме и начине за заштиту људских права • Анализира и тумачи основна међународна и домаћа документа из области људских права • Објасни улогу најзначајнијих 	<ul style="list-style-type: none"> • Права и правила • Права и закони • Међународна документа о заштити права • Права и вредности • Врсте права • Односи међу правима • Сукоб права • Дечја и људска права • Конвенције и заступљеност права у штампи • Одговорност одраслих • Одговорност деце • Кршење права детета • Заштита права детета 	<p>упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријску наставу <p>Подела одељења на групе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одељење се не дели на групе <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реализација програма треба да се одвија у складу са принципима активне, проблемске и истраживачке наставе са сталним рефлексјама на одговарајуће појаве из друштвеног контекста прошлости и садашњости. • Квалитет наставе се обезбеђује усаглашавањем садржаја са одговарајућим методичким активностима и сталном разменом информација унутар групе. • Дobar индикатор успешне
---------------------	---	--	---	--

		<p>институција и процедуре заштите људских права</p> <ul style="list-style-type: none"> • Објасни улогу појединца и група у заштити људских права 		<p>наставе је способност ученика да адекватно примењују стечена знања и вештине и да у пракси изражавају ставове и вредности демократског друштва.</p>
<p>ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВОЂЕЊЕ АКЦИЈЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицање ученика на активну партиципацију у животу школе • Развијање вештина планирања акција 	<ul style="list-style-type: none"> • Идентификује проблеме у својој локалној заједници/ школи • Анализира изабране проблеме, изучава их • Предлаже активности и дискутује о њима са осталим члановима тима • Сарађује са члановима тима и учествује у доношењу одлука • Формулише циљеве и кораке акције • Иницира активности, прати их и оцењује их • Представи путем јавне презентацију нацрт акције и резултате акције 	<ul style="list-style-type: none"> • Избор проблема • Идентификација могућих решења • Припрема нацрта акције • Реализација акције (ван редовних часова и учионице) • Анализа реализоване акције • Представљање резултата акције 	<ul style="list-style-type: none"> • Наставник треба да пружи неопходну помоћ и подршку ученицима у припреми и реализацији активности, а заједно са групом да обезбеди повратну информацију о њеној успешности. • У реализацији овог програма наставник је извор знања, организатор и водитељ ученичких активности и особа која даје повратну информацију. • Повратна информација је од великог значаја не само за процес стицања сазнања, већ и за подстицање самопоуздања, учешћа у раду групе и мотивације за предмет • За успешно реализовање наставе број ученика у групи не би требала да буде већа од 25 ученика. Оптималан број ученика је 15-20 ученика <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p>

				1. праћење остварености исхода Оквирни број часова по темама • Права и одговорности (16 часова) • Планирање и извођење акције (16 часова)
--	--	--	--	---

Трећи разред

Назив предмета:	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ
Годишњи фонд часова:	30 часова
Разред:	трећи

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
ДЕМОКРАТИЈА И ПОЛИТИКА	<ul style="list-style-type: none"> Разумевање појмова демократија, политика, власт, грађански живот Упознавање са механизмима функционисања демократије и институцијама демократије Сагледавање значаја и начина контроле и ограничења власти у демократији 	<ul style="list-style-type: none"> Објасни појмове демократија, политика, власт, грађански живот Наведе разлике између демократског и недемократског начина одлучивања Објасни разлике између непосредне и посредне демократије Анализира различите начине ограничавања власти 	<ul style="list-style-type: none"> Демократија, политика и власт Функционисања институције демократије Механизми и начини контроле и ограничења власти у демократском поретку 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Реализација наставе: Предмет се реализује кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријску наставу <p>Подела одељења на групе</p> <ul style="list-style-type: none"> Одељење се не дели на

		<ul style="list-style-type: none"> • Разликује надлежности законодавне, извршне и судске власти 		<p>групе</p> <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Настава се реализује у учионици <p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реализација програма треба да се одвија у складу са принципима активне, проблемске и истраживачке наставе са сталним рефлексацијама на одговарајуће појаве из друштвеног контекста прошлости и садашњости. • Квалитет наставе се обезбеђује усаглашавањем садржаја са одговарајућим методичким активностима и сталном разменом информација унутар групе. • Дobar индикатор успешне наставе је способност ученика да адекватно примењују стечена знања и вештине и да у пракси изражавају ставове и вредности демократског друштва.
ГРАЂАНИН И ДРУШТВО	<ul style="list-style-type: none"> • Сагледавање улоге грађанина/грађанке у демократском друштву • Упознавање се са радом локалне самоуправе • Сагледавање улоге и карактеристика цивилног друштва у демократији • Сагледавање значаја и начина учествовања грађанина/грађанке у политици 	<ul style="list-style-type: none"> • Разуме политичко одређење појма грађанин/грађанка • Разуме значај поштовања закона у демократској држави • Објасни улогу локалне самоуправе и послове којима се она бави • Објасни карактеристике и улогу цивилног друштва • Наведите могућности утицаја грађана на власт, правни и политички систем (различите форме грађанског удруживања, различите форме грађанских иницијатива и акција) • Идентификује и анализира факторе који ометају/ подстичу демократски развој друштва 	<ul style="list-style-type: none"> • Однос државе и грађанског друштва • Појам грађанина • Значај и начин учествовања грађанина у политици • Улога грађана у остваривању права 	
ГРАЂАНСКА И ПОЛИТИЧКА	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са суштином 	<ul style="list-style-type: none"> • Објасни појам људских права 	<ul style="list-style-type: none"> • Право на грађанску иницијативу 	<ul style="list-style-type: none"> • Наставник треба да пружи неопходну помоћ и подршку

<p>ПРАВА И ПРАВО НА ГРАЂАНСКУ ИНИЦИЈАТИВУ</p>	<p>грађанских права и правом на грађанску иницијативу</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сагледавање улоге грађана у остваривању људских права у демократском друштву • Сагледавање неопходности и начина активног учешћа грађана у демократском друштву 	<ul style="list-style-type: none"> • Наведете врсте људских права и објасни њихов садржај • Анализира представљање људских права у актуелним медијима • Објасни улогу појединца у заштити и остваривању људских права • Објасни појам грађанске иницијативе • Наведете надлежности општине и послове којима се она бави • Разликује формалну од неформалне иницијативе • Наведете форму и садржај формалног предлога грађанске иницијативе • Наведете структуру, функционисање, правила и процедуре рада Скупштине • Изведе симулацију заседања Скупштине поштујући све процедуре у процесу доношења одлука на предлог грађана • Објасни појам, карактеристике, улогу и 	<ul style="list-style-type: none"> • Партиципација грађана у процесу доношења одлука и право на самоорганизовање грађана • Улога невладиних организација 	<p>ученицима у припреми и реализацији активности, а заједно са групом да обезбеди повратну информацију о њеној успешности.</p> <ul style="list-style-type: none"> • У реализацији овог програма наставник је извор знања, организатор и водитељ ученичких активности и особа која даје повратну информацију. • Повратна информација је од великог значаја не само за процес стицања сазнања, већ и за подстицање самопоуздања, учешћа у раду групе и мотивације за предмет • За успешно реализовање наставе број ученика у групи не би требала да буде већа од 25 ученика. Оптималан број ученика је 15-20 ученика <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <p>1. праћење остварености исхода</p>
--	--	---	--	--

		врсте удруживања грађана • Идентификује и анализира активности и акције удружења грађана у својој локалној заједници.		Оквирни број часова по темама • Демократија и политика (4 часова) • Грађанин и друштво (8 часова) • Грађанска и политичка права и право на грађанску иницијативу (10 часова) • Планирање конкретне акције (8 часова)
ПЛАНИРАЊЕ КОНКРЕТНЕ АКЦИЈЕ	• Подстицање и оспособљавање ученика за планирање заједничких акција и пројеката у локалној заједници	• Идентификује проблеме у својој локалној заједници • Анализира изабране проблеме, изучава их • Предлаже активности и дискутује о њима са осталим члановима тима • Сарађује са члановима тима и учествује у доношењу одлука • Формулише циљеве и кораке акције • Иницира активности, прати их и оцењује • Представи путем јавне презентацију нацрт акције и резултате акције	• Избор проблема • Идентификација могућих решења • Припрема нацрта акције • Реализација акције (ван редовних часова и учионице) • Анализа реализоване акције • Представљање резултата акције	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Српски језик и књижевност
- Историја
- Социологија са правима грађана

Б: ИЗБОРНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ

STRANI JEZIK I
(sedma godina učenja)

Treći razred

Naziv predmeta:	STRANI JEZIK I (sedma godina učenja)
Godišnji fond časova:	30
Razred:	treći

Ciljevi predmeta:	Razvijanje saznanjih i intelektualnih sposobnosti i sticanje pozitivnog odnosa prema drugim kulturama uz uvažavanje različitosti i usvajanje znanja i umjenja potrebnih u komunikaciji na stranom jeziku u usmenom i pisanom obliku, kako u svakodnevnom životu tako i u poslovnom okruženju.
-------------------	---

CILJ	ISHODI NA KRAJU TREĆEG RAZREDA Učenik će biti u stanju da:	PREPORUČENE TEME OPŠTE I STRUČNE I GRAMATIČKI SADRŽAJI (80% + 20%)	KOMUNIKATIVNE FUNKCIJE	NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA
SLUŠANJE Osposobljavanje učenika za razumevanje usmenog govora	<ul style="list-style-type: none"> • razume osnovne poruke i zahteve iskazane jasnim standardnim jezikom kada je reč o bliskim temama (škola, posao, hobi) • razume globalno suštinu nešto dužih razgovora ili diskusija na sastancima, koji se odnose na manje složene sadržaje iz 	<ul style="list-style-type: none"> • Svakodnevni život (generacijski konflikti i načini prevazilaženja) • Obrazovanje (obrazovanje za sve, praksa i pripreme za buduće zanimanje, razmena učenika) • Poznate firme, preduzeća, ustanove, institucije u zemljama čiji 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predstavljanje sebe i drugih 2. Pozdravljanje (sastajanje, rastanak; formalno, neformalno, specifično po regionima) 3. Identifikacija i imenovanje osoba, objekata, boja, brojeva itd.) 	NAČIN OSTVARIVANJA PROGRAMA Komunikativna nastava stranih jezika podrazumeva poimanje jezika kao sredstva komunikacije; insistira na upotrebi ciljnog jezika u učionici u dobro osmišljenim kontekstima od interesa za učenike; pretpostavlja primenu tzv. <i>Teacher talk</i> , odn. prilagođavanje govorne delatnosti nastavnika interesovanjima i

	struke, ukoliko se govori razgovetno standardnim jezikom, postavlja pitanja i traži objašnjenja u vezi sa temom diskusije/razgovora	se jezik uči <ul style="list-style-type: none"> • Kulturni život (međunarodni projekti i učešće na njima) • Zaštita čovekove okoline (volonterski rad) • Mediji (štampa, televizija, elektronski mediji) • Istorijski događaji/ličnosti iz zemalja čiji se jezik uči • Svet kompjutera • (prednosti i mane upotrebe kompjutera) 	4. Davanje jednostavnih uputstava i komandi 5. Izražavanje molbi i zahvalnosti 6. Izražavanje izvinjenja 7. Izražavanje potvrde i negiranje 8. Izražavanje dopadanja i nedopadanja 9. Izražavanje fizičkih senzacija i potreba 10. Iskazivanje prostornih i vremenskih odnosa 11. Davanje i traženje informacija i obaveštenja 12. Opisivanje i upoređivanje lica i predmeta 13. Izricanje zabrane i reagovanje na zabranu 14. Izražavanje pripadanja i posedovanja 15. Skretanje pažnje 16. Traženje mišljenja i izražavanje slaganja i neslaganja 17. Traženje i davanje dozvole	znanjima učenika; insistira na komunikativnom aspektu upotrebe jezika, odn. na značenju jezičke poruke, a ne toliko na gramatičnoj preciznosti iskaza; pretpostavlja da se znanja učenika mere precizno definisanim relativnim, a ne toliko apsolutnim kriterijumima tačnosti. Jedan od ključnih elemenata komunikativne nastave je i socijalna interakcija kroz rad u učionici. Ona se bazira na grupnom ili individualnom rešavanju problema, potraži za informacijama i manje ili više kompleksnim zadacima. U tim zadacima uvek su jasno određeni kontekst, procedura i cilj, čime se unapređuje kvantitet jezičkog materijala koji je neophodan uslov za bilo koje učenje jezika. Takozvana komunikativno-interaktivna paradigma u nastavi stranih jezika, između ostalog, uključuje i sledeće komponente: <ul style="list-style-type: none"> • usvajanje jezičkog sadržaja kroz ciljano i osmišljeno učestvovanje u društvenom činu • poimanje nastavnog programa kao dinamične, zajednički pripremljene i ažurirane liste zadataka i aktivnosti • nastavnik je tu da omogući pristup i prihvatanje novih ideja
ČITANJE Osposobljavanje učenika za razumevanje pročitanih tekstova	<ul style="list-style-type: none"> • razume jednostavnije tekstove (standardna pisma, informacije o procesu rada u struci) koji su pisani običnim jezikom ili jezikom struke • razume opis događaja i osećanja • razume osnovni sadržaj kao i važnije detalje u izveštajima, brošurama i ugovorima vezanim za struku 	STRUČNE TEME <ul style="list-style-type: none"> • Zanimanja, opisi poslova i zaduženja u domenu ugostiteljstva • Vrste ugostiteljskih objekata i opisi usluga u ugostiteljstvu • Pribor i oprema za rad u ugostiteljskom objektu • Vrste namirnica, jela i poslastica • Hrana po regijama, odlike nacionalnih kuhinja i običaja u ishrani. • Način serviranja hrane i poslastica 		
GOVOR Osposobljavanje učenika za kratko monološko	<ul style="list-style-type: none"> • jednostavnim sredstvima opiše status i obrazovanje, buduće zaposlenje 			

izlaganje i za učešće u dijalogu na stranom jeziku	<ul style="list-style-type: none"> • opiše delatnost, firmu, proces rada ili pak prepriča telefonski razgovor ili odluke nekog dogovora u okviru poznate leksike • obrazloži kraće svoje namere, odluke, postupke 	<ul style="list-style-type: none"> • Mere održavanja higijene i kvaliteta • Čitanje, praćenje i vođenje propisane dokumentacija u domenu struke • Poslovna komunikacija u pismenom i usmenom obliku na stranom jeziku (telefoniranje, ugovaranje sastanaka, potvrđivanje ili odbijanje rezervacije ili porudžbine, reklamacije i dr.) 	<p>18. Iskazivanje čestitki 19. Iskazivanje preporuke 20. Izražavanje hitnosti i obaveznosti 21. Iskazivanje sumnje i nesigurnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • učenici se tretiraju kao odgovorni, kreativni, aktivni učesnici u društvenom činu • udžbenici su samo jedan od resursa; osim njih preporučuje se i primena drugih izvora informacija i didaktičkih • materijala, pogotovu kad je reč o stručnim temama • učionica postaje prostor koji je moguće restrukturirati iz dana u dan
PISANJE Osposobljavanje učenika za pisanje kraćih tekstova različitog sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> • popunjava račune, priznanice i hartije od vrednosti • napiše jednostavno poslovno pismo prema određenom modelu • opiše i pojasni sadržaj shema i grafikona vezanih za struku 	<p>GRAMATIČKI SADRŽAJI Napomena: U trećem razredu trogodišnje srednje stručne škole nisu predviđeni novi gramatički sadržaji. U nastavi se sistematizuju i utvrđuju oni gramatički sadržaji čije savladavanje učenicima predstavlja posebnu teškoću a koji se u datoj struci često koriste.</p>		<p>Važan cilj u učenju stranog jezika u srednjim stručnim školama je ovladavanje jezikom struke, i to u onolikoj meri koja je neophodna da se jezik koristi radi informisanosti i osposobljenosti za jednostavnu komunikaciju u usmenom i pisanom obliku na stranom jeziku. Taj segment nastave stranog jezika koji se progresivno uvećava od 20 do 50% tokom četvorogodišnjeg obrazovanja mora da bude jasno definisan i u skladu sa ishodima vezanim za kvalifikacije struke. Neophodno je da stručna tematika koja se obrađuje na stranom jeziku prati ishode pojedinih stručnih predmeta i bude u korelaciji sa njima. Realizacija nastave jezika struke se mnogo više ogleda u</p>
MEDIJACIJA Osposobljavanje učenika da prevodi, sažima prepričava sadržaj kraćih usmenih i pisanih tekstova	<ul style="list-style-type: none"> • Sažima sadržaj teksta, filma, razgovara i sl. 			
MEDIJSKA PISMENOST Osposobljavanje učenika da koriste medije kao izvore informacija i razvijaju kritičko mišljenje u vezi sa	<ul style="list-style-type: none"> • identifikuje različita gledišta o istoj temi 			

njima				
ZNANJA O JEZIKU	<ul style="list-style-type: none"> • korektno upotrebljava jednostavne strukture koristeći zavisne rečenice (uz određene sistemske elementarne greške koje globalni smisao ne dovode u pitanje) 			<p>razvijanju receptivnih veština nego produktivnih jer je svrha učenja stranog jezika, u prvoj liniji, usmerena na to da se učenici osposobe da prate određenu stručnu literaturu u cilju informisanja, praćenja inovacija i dostignuća u oblasti struke, usavršavanja i napredovanja.</p> <p>Stoga je spektar tekstova koji se preporučuju veliki: šematski prikazi, uputstva o primeni aparata, instrumenata ili pak materijala, hemikalija, recepti, deklaracije, kraći stručni tekstovi čiji je sadržaj relevantan za tematske sadržaje stručnih predmeta, izveštaji, katalozi, programi sajamskih aktivnosti i sl. Veoma je bitno u radu sa takvim tekstovima odrediti dobru didaktičku podršku. Dobro osmišljeni nalozi upućuju na to da određene tekstove, u zavisnosti od težine i važnosti informacija koje oni nose, treba razumeti globalno, selektivno ili pak detaljno. Produktivne veštine treba ograničiti na strogo funkcionalnu primenu realnu za zahteve struke. To podrazumeva pisanje kratkih poruka, mejlova u okviru poslovne komunikacije (porudžbenice,</p>

				reklamacije, zahtevi, molbe) i vođenje usmene komunikacije koja omogućava sporazumevanje na osnovnom nivou bilo u direktnom kontaktu sa sagovornikom ili u telefonskom razgovoru. Predviđen je po jedan pismeni zadatak u svakom polugodištu.
--	--	--	--	---

KORELACIJA SA DRUGIM PREDMETIMA

- Srpski jezik i književnost
- Sociologija sa pravima građana
- Određeni sadržaji stručnih predmeta

ИЗАБРАНИ СПОРТ

Други или трећи разред

Назив предмета:	ИЗАБРАНИ СПОРТ
Годишњи фонд:	32 или 30
Разред:	други или трећи

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Циљ наставе предмета - изабрани спорт јесте да ученици задовоље своја интересовања и потребе за стицањем знања, способности за бављење спортом као интегралним делом физичке културе и настојање да стечена знања примењују у животу (стварање трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима); 2. Стицање теоријских знања у изабраном спорту, пружање неопходних знања из изабраног спорта (принципи, технике, начин вежбања - тренирања, стицање основних и продубљених тактичких знања; 3. Социјализација ученика кроз изабрани спорт и неговање етичких вредности према учесницима у такмичењу; 4. Откривање даровитих и талентованих ученика за одређени спорт и њихово подстицање да се баве спортом.
------------------	---

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<p>Предлог спортова који се понуде ученицима као избор:</p> <p>У првом реду, спортови који се у одређеном обиму обрађују кроз наставу физичког васпитања:</p> <p>- атлетика - гимнастика - ритмичка гимнастика - рукомет - кошарка - одбојка - мали фудбал - плес</p> <p>1. спортови</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са вредностима спорта • усмерени развој и одржавање моторичких способности ученика; • учење и усавршавање моторичких форми изабраног спорта; • стицање теоријских знања у изабраном спорту; • познавање правила такмичења у изабраном спорту; • формирање навика за бављење изабраним спортом; • социјализација ученика кроз изабрани спорт и неговање етичких вредности према учесницима у такмичења; • откривање 	<ul style="list-style-type: none"> • теоријски објасни вредности физичких активности при учествовању у спортској игри; • прикаже техничке вештине индивидуалне технике; • прикаже, објасни и демонстрира колективну тактику спортске гране са којом се упознао и учио; • игра уз примену правила игре; • учествује у организацији школских спортских такмичења • примењује правила фер плеја 	<ul style="list-style-type: none"> • Програмски садржаји физичког васпитања-изабраног спорта чини следећа структура: • развијање моторичких способности ученика; • спортско-техничко образовање ученика (обучавање и усавршавање технике); • индивидуална и колективна тактика изабраног спорта; • теоријско образовање; • правила изабраног спорта; • организовање унутар одељенских и међуодељенских такмичења. <p>ТЕОРИЈСКО ОБРАЗОВАЊЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • упознавање ученика вредностима изабраног спорта; • упознавање ученика са основним принципима 	<p>Настава физичко васпитање - изабрани спорт је изборни предмет и реализује се у оквиру редовне наставе са једним или два часа недељно који се уноси у распоред часова школе. Часови се уписују према редовном распореду часова у рубрику дневника под називом - изабрани спорт (нпр. атлетика) и посебно се нумеришу;</p> <p>сваки ученик је обавезан да се определи за један спорт које му се понуди почетком школске године, а још боље на крају претходног разреда; школа ученицима треба да понуди такав избор да њиме буду понуђени најмање два индивидуална и два колективна спорта. Уколико школа има оптималне услове за рад, ученицима се може понудити и више спортова; прихватају се они спортови за које се определило највише ученика у једном одељењу</p>

<p>даровитих и талентованих ученика за одређени спорт и њихово подстицање да се баве спортом.</p> <ul style="list-style-type: none"> • учење и усавршавање основних и сложених елемената технике изабраног спорта; • пружање неопходних знања из изабраног спорта (принципи технике, начин вежбања-тренирања, стицање основних и продубљених тактичких знања, правила такмичења у спорту итд.) и њихова примена у пракси; • учење и усавршавање основне тактике изабраног спорта и њена примена у пракси; • обавезна реализација такмичења на 		<p>вежбања у складу са његовим узрастом;</p> <ul style="list-style-type: none"> • упознавање ученика са штетним последицама неправилног вежбања и предозирања у изабраном спорту; • упознавање ученика са етичким вредностима и слабостима спорта; • упознавање ученика са естетским вредностима спорта. <p>Минимални образовни захтеви:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предметни наставници утврђују минималне образовне захтеве, у складу са усвојеним програмом за сваки изабрани спорт. Под тим се подразумева: • савладаност основне технике и њена примена; • познавање и примена елементарне тактике; • познавање и примена правила; • ангажованост и учешће ученика на такмичењима у 	<p>(цело одељење реализује програм изабраног спорта целе школске године). Избор спорта врши се на нивоу одељења;</p> <p>предлог за изабрани спорт даје актив наставника физичког васпитања, у складу са условима рада школе. предлог мора бити реалан; предлажу се спортови за које постоје адекватни услови; ученици једног одељења могу изабрати исти спорт који су упражњавали у предходним разредима или могу изабрати нови спорт који до тада нису упражњавали.</p> <p>ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОГРАМА</p> <p>Основне карактеристике програму су:</p> <ul style="list-style-type: none"> изборност; да служе потребама ученика; омогућавање наставницима не само да планирају већ и да програмирају рад у настави у складу са сопственим знањима, искуствима; програм у великој мери
---	--	--	--

<p>одељењском и разредном нивоу;</p> <ul style="list-style-type: none"> • задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећењем и др; • стварање објективних представа ученика о сопственим могућностима за учешће у изабраном спорту; • подстицање стваралаштва ученика у спорту (у домену технике, тактике и такмичења). • упознавање ученика са основним принципима вежбања у складу са његовим узрастом; • упознавање ученика са штетним последицама неправилног вежбања и предозирања у изабраном спорту; • упознавање ученика 		<p>изабраном спорту.</p> <p>ПРОГРАМ ПО ИЗБОРУ УЧЕНИКА</p> <ul style="list-style-type: none"> • РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ <p>- Савладавање основних вежби: докорак, ", мењајући корак галопом у свим правцима, полжин корак, далеко високи скок, "маказице;</p> <p>- Систематска обрада естетског покрета тела у месту и у кретању без реквизита и са реквизитима, користећи при томе различиту динамику, ритам и темпо,</p> <p>- Примена савладане технике естетског покрета и кретања у кратким саставима.</p> <p>- Треба савладати најмање пет народних плесова.</p> <p>- Припрема за такмичење и приредбе и учешће на њима.</p> <ul style="list-style-type: none"> • СПОРТСКА ИГРА (по избору) 	<p>омогућава креативност наставника;</p> <p>програм је у функцији целокупне наставе физичког васпитања ученика.</p> <p>Предлог спортова који се понуде ученицима као избор.</p> <p>У првом реду, спортови који се у одређеном обиму обрађују кроз наставу физичког васпитања:</p> <ul style="list-style-type: none"> • атлетика; • гимнастика; • ритмичка гимнастика; • рукомет; • кошарка; • одбојка; • мали фудбал; • плес. <p>Спортови који се налазе у програмима такмичења "Савеза за школски спорт и олимпијско васпитање Србије":</p> <p>Спортови за које је заинтересована локална средина, односно локална самоуправа.</p>
---	--	--	---

	<p>са</p> <ul style="list-style-type: none"> • етичким вредностима и слабостима спорта; • упознавање ученика са естетским вредностима спорта. 		<p>- Понављање и учвршћивање раније обучаваних елемената игре.</p> <p>- Даље проширивање и продубљавање техничко-тактичке припремљености ученика у складу са изборним програмом за дату игру.</p> <p>РУКОМЕТ</p> <p>- Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу.</p> <p>- Покривање и откривање играча, одузимање лопте, ометање противника.</p> <p>Општи принципи постављања играча у одбрани и нападу. Напад са једним и два играча и напад против зонске одбране. Зонска одбрана и напад "човек на човека". Уигравање кроз тренажни процес.</p> <p>- Правила игре.</p> <p>- Учествовање на разредним, школским и међушколским</p>	<p>Спортови за које постоје одговарајући природни и материјални ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> - скијање; - веслање. <p>Спортови са којима су се ученици упознали кроз курсне облике рада.</p> <p><i>Дидактичко-методичко упутство за реализацију часова изабране спортске гране (изборног спорта)</i></p> <p>часове изабране спортске гране потребно је са методичког становишта у што већој мери прилагодити моделу часа физичког васпитања;</p> <p>у складу са моторичким формама које карактеришу изабрани спорт и које се примењују у основној фази часа, неопходно је бирати вежбања, како за уводно-припремну тако и завршну фазу часа;</p> <p>тежиште рада у свим изабраним спортовима да је на техници и њеној примени у ситуационим условима;</p> <p>код индивидуалних спортова</p>
--	---	--	---	--

			<p>такмичењима.</p> <p>ФУДБАЛ</p> <p>- Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу.</p> <p>- Покривање и откривање играча, одузимање лопте и ометање противника.</p> <p>Општи принципи постављања играча у нападу и одбрани. Разне варијанте напада и одбране. Уигравање кроз тренажни процес.</p> <p>- Правила малог фудбала.</p> <p>- Учествовање на разним школским и међушколским такмичењима.</p> <p>КОШАРКА</p> <p>- Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу</p> <p>- Техника кошарке.</p> <p>Шутирање на кош из места и кретања, шут са једном или обема рукама, са</p>	<p>инсистирати на примени кретања у такмичарским условима;Настојати да се трчи или плива што брже, скаче што више или баца што даље, постиже што више кругова итд.;</p> <p>код колективних спортова (спортских игара) форсирати увежбавање технике и тактике највише кроз игру и ситуационе услове приближне условима игре; на сваком часу у одређеним временским интервалима спроводити такмичење између екипа.</p> <p>у раду на овим часовима неопходно је правити тимове- екипе према способностима;. на часовима изабраног спорта обавезно је примењивати диференциране облике рада у складу са знањима и способностима ученика.</p> <p>Овакав приступ је обавезан уважавајући структуру ученика који су се определили за одређени спорт (има оних који су се тим спортом већ бавили или се њиме баве и ученика почетника);</p>
--	--	--	--	---

			<p>разних одстојања од коша. Постављање и кретање играча у нападу и одбрани. Одбрана "зоном" и "човек на човека". Напад против ових врста одбрана. Контранапад у разним варијантама и принцип блока.</p> <p>- Правила игре и суђење. - Учествовање на разредним и школским такмичењима.</p> <p>ОДБОЈКА</p> <p>- Увежбавати основне техничке елементе који су предвиђени програмским садржајима за основну школу</p> <p>- Техника одбојке. Игра са повученим и истуреним центром. Смечирање и његова блокада. Уигравање кроз тренажни процес.</p> <p>- Правила игре и суђења. - Учествовање на одељенским, разредним и међушколским такмичењима.</p> <p>ПЛИВАЊЕ</p>	<p>садржаје рада на часовима програмирају наставници задужени за реализацију предмета физичко васпитање - изабрани спорт у складу са знањима о спортској грани и сагледавањем способности и знања ученика; програмирани садржаји планирају се као и сви остали часови наставе физичког васпитања; оцењивање ученика је у складу са обимом и квалитетом оног наученог садржаја који је за ученике одређен (програм за почетнике и програм за напредније); реализацијом часова физичког васпитања - изабрани спорт пратити и запажати ученике који су посебно талентовани за спорт и упућивати их да се њиме баве и изван школе у клубовима и спортским школама ако то желе или имају интересовања.; током рада са ученицима уочавати оне чије се интересовање за одређени спорт не поклапа са њиховим</p>
--	--	--	--	--

			<p>- Упознавање и примена основних сигурносних мера у пливању;</p> <p>- Усвајање две технике пливања (по склоностима и избору ученика). Вежбање ради постизања бољих резултата. Скок на старту и окрети.</p> <p>- Учествовање на одељенским, разредним и међушколским такмичењима.</p> <p>БОРИЛАЧКЕ ВЕШТИНЕ</p> <p>- Избор борилачке вештине која се изучава на матичним факултетима спорта и физичког васпитања, и која је у програму Школских спортских такмичења. Наставник у складу са могућностима школе и интересовањима ученика предлаже наставни програм.</p> <p>КЛИЗАЊЕ И СКИЈАЊЕ</p> <p>- Програмски задаци из клизања и скијања обухватају савладавање</p>	<p>могућностима и истим на крају школске године саветовати за који спорт да се одреде у наредној школској години.</p> <p>ИИ ОРГАНИЗАЦИЈА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА</p> <p>садржаји наставе физичко васпитање - изабрани спорт могу се реализовати у објектима школе, на одговарајућим вежбаљима - објектима ван школе, под условом да се налазе у близини школе или да је за ученике организован наменски превоз (спортска хала, базен, отворени терени, клизалиште, скијалиште итд.); часови се могу организовати у истој смени у оквиру распореда часова са другим предметима или у супротној смени, ако за тим постоји потреба и адекватни услови.</p> <p>ИИИ ПЛАНИРАЊЕ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА</p>
--	--	--	---	--

			<p>основне технике и упознавање са правилима такмичења. Наставник предлаже наставни програм, који се заснива на програму клизања и предмета скијање на матичним факултетима</p>	<p>планирање образовно-васпитног рада спроводе наставници у складу са основним принципима планирања наставе физичког васпитања. Годишњи план рада је обавезни облик наставног планирања из кога проистичу месечни и недељни планови рада; сходно уобичајеној пракси, наставници обавезно израђују и припрему за појединачан час. Припрема за час базира се на прихваћеној четвороделној структури часа примереног потребама наставе физичког васпитања.</p> <p>ИВ ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ</p> <p><i>Праћење и вредновање постигнућа ученика</i> праћење напретка ученика обавља се сукцесивно током целе школске године, а на основу јединствене методологије која предвиђа следеће тематске целине. У осмом разреду оцењивање се врши бројчано, на основу остваривања оперативних</p>
--	--	--	---	--

			<p>задатака и минималних образовних захтева: стање моторичких способности; усвојене здравствено-хигијенске навике; достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у складу са индивидуалним могућностима; однос према раду.</p> <p>1. Праћење и вредновање моторичких способности врши се на основу савладаности програмског садржаја којим се подстиче развој оних физичких способности за које је овај узраст критичан период због њихове трансформације под утицајем физичких активности - координација, гипкост, равнотежа, брзина, снага и издржљивост.</p> <p>2. Усвојеност здравствено-хигијенских навика прати се на основу утврђивања нивоа правилног држања тела и одржавања личне и колективне хигијене, а,</p>
--	--	--	---

			<p>такође, и на основу усвојености и примене знања из области здравља.</p> <p>3. Степен савладаности моторних знања и умења спроводи се на основу минималних програмских захтева, који је утврђен на крају навођења програмских садржаја.</p> <p>4. Однос према раду вреднује се на основу редовног и активног учествовања у наставном процесу, такмичењима и ваншколским активностима.</p> <p>Оцењивање ученика у оквиру праћења и вредновања наставног процеса, врши се на основу правилника о оцењивању ученика основне школе и на основу савремених дидактичко методичких знања.</p> <p>Педагошка документација и дидактички материјал</p> <p>Обавезна педагошка документација је: <i>Дневник рада, структу</i></p>
--	--	--	---

				<p>садржај утврђује се на републичком нивоу и одобрава га министар, а наставнику се оставља могућност да га допуни оним материјалом за које има још потребе.</p> <p><i>Планови рада:</i> годишњи, по разредима и циклусима, план стручног актива, план ванчасовних и ваншколских активности и праћење њихове реализације.</p> <p><i>Писане припреме</i> наставник сачињава за поједине наставне временску артикулацију остваривања наставне теме (укупан и редни број часова, време реализације), конзистентну дидактичку структуру часова (облике рада, методичке поступке обучавања и увежбавања).</p> <p><i>Радни картон:</i> има сваки ученик са програмом садржаја који се вежба, а који сачињава учитељ или предметни наставник и који је прилагођен конкретним условима рада.</p> <p><i>Формулари за обраду</i></p>
--	--	--	--	--

				<p>података за: стање физичких способности, реализацију програмских садржаја у часовној и ванчасовној организацији рада.</p> <p>Очигледна средства: цртежи, контурограми, видео-траке аранжирани, таблице оријентационих вредности моторичких способности, разноврсна обележавања радних места и други писани материјали који упућују ученике на лакше разумевање и остваривање радних циљева и задатака.</p>
--	--	--	--	---

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Други разред

Назив предмета:	ЛИКОВНА КУЛТУРА
Годишњи фонд часова:	32
Разред:	други

Циљеви предмета:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Развијање стваралачког мишљења, визуелног опажања, критичког мишљења, индивидуалности и самопоуздања у самосталном ликовном изражавању, радозналости и маштовитости; 2. Оспособљавање за изражавање идеја, ставова, порука и емоција традиционалним и савременим визуелним медијима; 3. Подстицање успешне вербалне комуникације, тимски рад, самостално проналажење и систематизовање информација из различитих извора, креативне активности у слободно време, као и развијање способности за
------------------	---

самопроцену и презентацију свог рада;

4. Развијање одговорности према очувању здравља и животне средине;
5. Упознавање са значајем и улогом уметности у друштву, свакодневном животу и раду;
6. Формирање позитивног става према очувању културног идентитета, националне и светске културне баштине;
7. Формирање навике праћења културно-уметничких садржаја путем штампе и електронских медија и посећивања музеја, галерија, библиотека, концерата, биоскопа, позоришта и других институција културе;
8. Оспособљавање за примену стечених знања и умења у свакодневном животу и раду.

Планирање и организација наставе

1. Приликом израде годишњег плана, од 15 понуђених тема треба одабрати најмање 4. Минимално време за реализацију једне теме је пет часова. Наставник формира програм бирајући теме према:
 - циљевима предмета;
 - расположивом фонду часова;
 - години учења;
 - специфичностима профила;
 - могућностима школе;
 - специфичностима локалне заједнице;
 - предзнањима и сазнајним могућностима ученика.
2. Теоријски садржаји и практични ликовни рад су интегрисани.
3. Теме треба обрадити комбиновањем савремених наставних метода, уз разноврсне визуелне примере.
4. Посебни садржаји су препоручени садржаји намењени појединим профилима и/или заинтересованим ученицима.
Препоручени садржаји су садржаји који нису кључни за достизање исхода и могу да се обраде информативно: један редовни час, кроз домаћи задатак, тематску наставу или индивидуалне, одељенске и школске пројекте.
5. У зависности од теме, пожељно је припремати наставу у сарадњи са наставницима општеобразовних, стручних и изборних предмета, педагогом, локалним уметницима и стручњацима и/или институцијама културе.
6. Користити стручну литературу и интернет у припремању наставе. Ради лакшег прикупљања наставног материјала, програм садржи препоручене адресе или линкове на интернет-странице. Међутим, треба имати у виду да се ове адресе често мењају и да је наставник упућен на континуирано ажурирање наставног материјала.
7. У зависности од теме, настава се реализује у кабинету за ликовну културу (атељеу), кабинету за информатику, радионици, простору школе, библиотеци, музеју, галерији, атељеу уметника, локалном

окружењу...

8. Како се не би прекинула мотивација и континуитет у раду, допустити ученицима да заврше радове код куће.

9. Подстицати ученике да одступају од рутинских поступака и стереотипије, а елементе искуства реструктурирају и стављају у нове односе, испробавају различита оригинална решења у самосталном ликовном изражавању и процењују свој рад и радове других.

10. Вредновање остварености исхода вршити кроз:

- праћење остварености исхода;
- активност на часу.

11. Пожељно је на крају полугодишта и/или године организовати изложбу у локалној заједници и позвати родитеље на отварање.

12. Препоручује се наставницима вођење електронског портфолија који садржи: основне податке о наставнику, опис успешно реализоване теме, препоручено време за реализацију, коришћене материјале и технике, примере радова ученика, евентуално наставни материјал (визуелне примере) и препоручену литературу или адресе интернет-страница. Електронски портфолио треба да буде доступан на сајту или профили школе. Циљ објављивања портфолија је промоција рада наставника и размена наставних материјала, идеја и линкова.

ТЕМЕ	ЦИЉЕВИ:	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА:	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Дигитална фотографија	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање за примену дигиталне фотографије у настави, свакодневно м животу и раду; 	<ul style="list-style-type: none"> • фотографише целину и детаљ под различитим условима осветљења; • учита дигиталну фотографију на рачунар; • обради фотографију у одабраном 	<ul style="list-style-type: none"> • Примена дигиталне фотографије у настави, свакодневном животу и будућој професији, дигитална фотографија као савремени уметнички медиј; • Принципи компоновања у фотографији, кадрирање, осветљење; 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет; • простор школе. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • остварити сарадњу са наставником информатике и размену информација и искустава између ученика и

		<p>рачунарском програму;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Етичке норме у избору мотива, обради фотографије и објављивању фотографија; • Фотографисање дигиталним фотоапаратом или мобилним телефоном: екстеријер, ентеријер, детаљ, мртва природа, аутопортрет; • Пренос фотографије на рачунар, обрада фотографије основним алаткама: опсецање, подешавање светлине, контраста и боје; • Сортирање, обележавање и чување фотографија на рачунару; • Могуће преобликовање неуспелих фотографија у апстрактне слике, позадине, колаже; • Самопроцена радова. <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Цртање светлом; • Израда електронског портфолија; 	<p>ученика и наставника;</p> <ul style="list-style-type: none"> • према условима осветљења и временским приликама - један час реализовати у школском дворишту или у природи; • изабрати рачунарски програм за обраду фотографија према могућностима школе и предзнањима ученика; • објаснити ученицима како да фотографишу ликовне радове; • напреднијим ученицима допустити експериментисање сложенијим алаткама у програму по избору; • упутити заинтересоване ученике на литературу и бесплатне фото-едиторе на интернету; • мотивисати ученике да учествују у уређењу школског часописа или сајта/профила школе. <p>Интернет:</p> <p>www.пхотоартс.цом www.атгет www.пхотограпху-нов.нет www.пхотограпхуситес.цом www.пихипорт.цом www.усефилм.цом www.грапхицссофт.абоут.цом хттп://www.пхотограпхумад.цом/блог/пост/10-топ-пхотограпху-цомпоситион-рулес хттп://грапхицссофт.абоут.цом/од/пихелбаседвин/тп/фреепхотоедw.хтм хттп://www.схапецоллаге.цом/ хттп://download.цнет.цом/ хттп://АндреаПланет.цом/</p>
--	--	------------------------------	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Рекламна фотографија; • Модна фотографија. 	
<p>Примитивна племенска уметност</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Стицање знања о појави, значају и функцији уметности у праисторији; • Развијање интересовања за племенску уметност и традицију различитих народа; • Формирање позитивног става према очувању културног идентитета; 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе улогу примитивне племенске уметности у праисторијско и савремено доба; • одабере медиј, мотив и материјал за рад и образложи избор; • уради ликовни рад са одликама примитивне племенске уметности; 	<ul style="list-style-type: none"> • Примитивна племенска уметност од праисторије до савременог доба; • Услови за настанак уметности, функције уметности у праисторијско доба, материјали; • Разлози за дуготрајни опстанак примитивне племенске уметности, популарност савремене племенске уметности, последице комерцијализације; • Уметност афричких племена, инуитска уметност, уметност индијанских племена, абориџанска, полинезијска... плес, музика, одећа, украшавање, орнаментика, занати; • Примитивна уметност као инспирација савременим уметницима; • Израда цртежа, слика, 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • направити визуелни преглед праисторијске уметности свих континената, укључујући и налазе на тлу Србије, као увод у тему; • упоредити примере праисторијске уметности са савременом племенском уметношћу; • мотивисати ученике да самостално уоче специфичности примитивне племенске уметности различитих култура и народа; • у складу са могућностима, приказати презентацију, документарни филм или промотивни спот; пустити карактеристичну музику; остварити сарадњу са музејима; • упутити ученике на стваралачко изражавање природним материјалима: угљен, креда, дрво, лишће, шљунак, слама, плодови, кожа, камен, глина, канап, влакна, органске боје; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање или објавити презентацију радова на сајту/профилу школе. <p>Интернет:</p>

			<p>скулптура, употребних и украсних предмета, тотема, маски, скица за шминку, одећу, накит, фризура.</p> <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Креирање звука облицима из природе, уобличавање композиције на рачунару, • учитавање звука у презентацију; • Ритуални плес: обједињавање слике, музике и плеса; • Терапија путем уметности: уметнички занати; • Истраживање: народна уметност Србије; • Израда сувенира; • Презентација: поређење култура (шминке, ношње, фризура, обуће, керамике, веза...). 	<p>хттп://www.гоогле.рс/имAGES хттп://www.брадсхаwфoундатион.цом/ хттп://www.нативевиллаге.орг/ хттп://www.индианетзоне.цом/ хттп://www.аборигиналартонлине.цом/цултуре/сумболе.пхп хттп://www.инуит.цом/ хттп://www.вамена-галлеру.цом/ен/трибал-арт/оцеаниа/примитиве-магиц-стоне-малекула~60~671.хтмл хттп://www.висуал-артс-цорк.цом/анциент-арт/трибал-арт.хтм хттп://www.трибал-ехплорер.цом/бугео_2.хтмл хттп://www.арцхаеологу.орг/ www.уоутубе.цом: Јанет анд Катху тхроат сингинг бетвеен цлассес, Аборигинал Дидгеридоо парт1, Масаи трибе данце, Нага трибал цхант анд данце, Зулу-премаритал данце...</p>
Цивилизације прошлости	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са значајним споменицима културе; 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни значај очувања споменика културе; • уради ликовни рад са 	<ul style="list-style-type: none"> • Цивилизација - појам; • Општи приказ: географски положај, градови, трајање и разлог нестанка, 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Формирање позитивног става према очувању културног наслеђа; 	<p>карактеристикама одабране цивилизације;</p> <ul style="list-style-type: none"> • дискутује о различитим решењима задатка; 	<p>веровања, положај владара, улога уметника и уметности;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оријентациони избор споменика прошлости: Персеполис, Тутанкамонова гробница, <i>Мохењо-даро</i>, <i>Санџи</i> (Индија), <i>Qин</i> династија - ратници од теракоте, <i>Маџху Пиџху</i>, <i>Меса Верде</i>, <i>Цхиџхен Итза</i>, <i>Тикал</i>, <i>Ел Тајин</i>, толтечки ратници у Тули, <i>Ангкор</i>, Петра, Нара; • Уметничка идеја у прошлим цивилизацијама, утицај веровања и друштвене организације на уметност; • Израда цртежа и скица за палате, храмове, стубове, орнаменте, споменике, рељефе, фасаде, фонтане, престоле, намештај, употребне и ритуалне предмете, дворске одежде, владарске симболе, вајање 	<ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • приказати цивилизације на временској ленти или их означити на карти света; • тему обрадити методом аналогije; посветити више пажње културама (цивилизацијама) које су ученицима непознате; • нагласити значај споменика прошлих цивилизација као наслеђа свих народа; • мотивисати ученике да самостално уоче сличности и разлике у уметности различитих цивилизација; • приликом постављања задатка, наставник је у улози наручиоца уметничког рада, а ученик у улози уметника; • поставити више задатака различитог степена сложености и омогућити ученицима да самостално одаберу задатак; • упутити ученике на доступне изворе информација; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање или објавити презентацију радова на сајту/профилу школе. <p>Интернет:</p> <p>хттп://www.гоогле.рс/имагес www.уоутубе.цом/ хттп://www.анциентцивилизатионс.цо.ук/хоме_сет.хтмл хттп://www.мауалордс.орг/ хттп://wxц.унесцо.орг/ен/лист/668 хттп://www.латинамерицанстудиес.орг/олмецс.хтм хттп://www.диносориа.цом/арцхеологије.хтм</p>
--	---	--	---

			<p>владарског портрета.</p> <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осмишљавање туристичке туре, израда рекламне презентације или брошуре; • Заштићена светска културна баштина. 	
<p>Ктитори, мецене и колекционери</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Сагледавање вредности и значаја уметничких дела из угла инвеститора; • Формирање навике праћења културно-уметничких манифестација; 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни улогу и значај ктитора, мецена и колекционара у историји уметности; • формира електронску или штампану збирку уметничких дела; • образложи избор уметничких дела; 	<ul style="list-style-type: none"> • Појмови: ктитор, мецена, колекционар; • Велики инвеститори у уметност кроз историју: црква, владари, племство, буржоазија, држава, приватни фондови...улога и значај; • Инвестирање у различите облике уметности кроз историју: сакрални објекти, палате, споменици, ликовна уметност, позориште, балет, музика, мода, филм...музејске колекције, приватне збирке, мотиви за улагање у уметност; • Приказ десет значајних уметничких дела по избору 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • извући занимљивости из литературе и са интернета о дворским уметницима, градњи споменика, изради наруџбина; • објаснити ученицима разлику између уметничких дела и кича; • приликом поделе улога, поставити ученицима смернице, нпр. утврђену суму новца, институцију за коју се набавља уметничко дело, врсту уметности у коју се улаже; • у складу са могућностима, формирати индивидуалне или заједничку електронску, штампану или фото-збирку уметничких дела; • избећи негативне коментаре, мотивисати ученике да образложе свој избор; • у складу са могућностима, један час реализовати у музеју или галерији;

			<p>наставника, уз образложење избора;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одељенски обилазак електронских: музеја, галерија, културно-историјских споменика, фестивала; • Улога колекционара или инвеститора: прикупљање и формирање електронске или штампане збирке уметничких дела по избору ученика. <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Истраживање: значајне културно-уметничке манифестације у Србији; • Истраживање: институције културе у Србији; • Терапија путем уметности: укључивање старије популације у уметничке активности. 	<ul style="list-style-type: none"> • мотивисати ученике на континуирано ажурирање збирке; • мотивисати ученике на посећивање институција културе и културно-уметничких манифестација у локалном окружењу. <p>Интернет:</p> <p>хттп://www.woopidoo.com/професион/арт-цоллекторс/индекс.хтм</p> <p>хттп://www.фамоусартистсгаллеру.цом/</p> <p>хттп://www.мусеумстуфф.цом/</p> <p>хттп://масон.гму.еду/~монтецин/мусеум.хтм</p> <p>хттп://www.лоувре.фр/ллв/цоммун/хоме.jsp?бмЈоцале=ен</p> <p>хттп://www.тхеатрехистору.цом/</p> <p>хттп://www.артабус.цом/</p> <p>хттп://www.филмсите.орг/дирецторс.хтмл</p> <p>хттп://www.фамоусеопле.цо.ук/данцерс/</p> <p>хттп://www.греатбуилдингс.цом/</p> <p>хттп://www.нотаблебиограпхиес.цом</p> <p>хттп://www.wga.xu/</p>
Уметност рециклирања	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање за креативно преобликовање 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни значај рециклирања; • наведе улогу уметности у очувању животне средине 	<ul style="list-style-type: none"> • Уклањање отпада у великим градовима, време распадања појединих материјала, значај рециклирања, 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p>

	<p>ње материјала за рециклажу;</p>	<p>средине;</p> <ul style="list-style-type: none"> • уради ликовни рад од материјала за рециклажу; • образложи избор мотива и материјала; 	<p>улога и значај уметности у очувању животне средине и смањењу сиромаштва;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Израда скица; • Преобликовање предмета и материјала за рециклажу: израда таписерије од пластичних трака, израда асамблажа, скулптура и инсталација, израда накита, торби, шешира, кутија за оловке и накит, посуда, лустера, стоних лампи, мозаика; <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Израда колекције одеће од материјала за рециклажу; • Грађење зидова, пултова, клупа, ограда и мањих објеката од пластичних флаша, конзерви, стиропора, гума, затварача; • Терапија путем уметности: материјали за рециклажу који су погодни за рад са децом и старијим особама; 	<ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • успоставити повезаност са сличним садржајима(обликовање и преобликовање) из основне школе; • према потреби поделити ученике у парове или мање тимове; • избећи шаблонске радове, нпр. људске фигуре и роботе направљене од пластичних флаша; • упутити ученике у процес израде, али инсистирати на иновативним решењима у оквиру процеса; • уколико ученици раде на једном или два сложенија рада већег формата, помоћи у техничкој реализацији (нпр. спајање делова у целину, поставка и сл.); • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и објавити радове на сајту/профилу школе.
--	------------------------------------	---	---	---

			<ul style="list-style-type: none"> • Креирање звука предметима за рециклажу; • Видео-рад: акција чишћења околине. 	
Уметност и наука	<ul style="list-style-type: none"> • Формирање целовите слике о повезаности уметности, науке и различитих делатности; 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе примере повезаности уметности и науке, наставних предмета и различитих делатности; 	<ul style="list-style-type: none"> • Повезаност науке и уметности; • Математика у уметности: симетрија, перспектива, модуларност, златни пресек, орнаментика, теселација, оригами; • Географија у уметности: пејзажи; апстрактне слике инспирисане сателитским снимцима и географским картама; • Биологија у уметности: уметност под микроскопом, илустрације, анатомски цртежи; • Хемија у уметности: производња пигмената и материјала, фотографије; • Физика у уметности: оптика, акустика, фотографије; • Историја и уметност: историјски догађаји у 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговарати о уметничкој вредности научних илустрација; • приказати Леонардове, Рембрантове и Дирерове скице и цртеже; <p>задати ученицима пројектне задатке, према интересовањима;</p> <ul style="list-style-type: none"> • избећи наглашавање ликовног рада као илустрације наставних садржаја, инсистирати на оригиналном ликовном приказу; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе. <p>Интернет:</p> <p>www.mi.sanu.ac.rs/~jablan/c-d3.htm http://www.litandart.com/2008/01/30/tхе-арт-сциенце-пхеноменон/ www.оригамитесселлатионс.цом http://цедисон.вордпресс.цом/цатегору/оригами-тесселлатион/</p>

			<p>уметничким делима, уметничка дела као историјски извори;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разговор о повезаности уметности и других наставних предмета и делатности; • Израда цртежа, скулптура, слика, графика, постера, инсталација, фотографија, видеорадова, орнамената, оригамија, колажа... наука, наставни предмет, област, лекција, дефиниција, формула, појам као инспирација. <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Терапија путем уметности: лечење бојом, звуком и покретом; • Тематски дан. 	<p>www.артофгеографху.цом www.браинпицкинг.орг хттп://www.сциенцеарт.нл/ хттп://www.сциенцеарт.цо.ук/ хттпс://биоарт.мед.харвард.еду/ хттп://www.ворлдсциенцефестивал.цом/БиоАрт хттп://атуну.блогспот.цом/2006/11/wxо-саус-енгинееринг-анд-арт-цант.хтмл хттп://www.арттхерапу.орг/ хттп://www.цап.ца/аоп/арт.хтмл хттп://www.фиелдспројецт.цом/ хттп://артофцхемистру.цом/индех.хтмл хттп://www.схандс.орг/аим/ хттп://цаде.вритгле.ац.ук/АгрикултуреАрт.асп хттп://www.геологуинарт.цом/геоарт_вебзине.хтмл хттп://www.пбс.орг/сеингинтхедарк/ресоурцес-линкс/астроному-анд-тхе-артс.хтмл хттп://артандтецх.осу.еду/</p>
Уметност ХХИ века	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са утицајем технологије на уметност ХХИ века; • 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни утицај технологије на уметност ХХИ века; • наведе пример утицаја технологије на уметност ХХИ 	<ul style="list-style-type: none"> • Традиционални и савремени медији у ХХИ веку; • Одговарајући примери уметничких медија, праваца и техника: 3Д анимација, сликање 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет.

<p>Стваралачко изражавање савременим медијима;</p>	<p>века; • изрази идеје, емоције, поруке и ставове савременим медијима;</p>	<p>песком, динамичко сликарство, дигитална уметност, ласерска уметност, генетичка уметност, нано уметност, интерактивна уметност, виртуелна уметност, акционо сликање на сцени, визуелни ефекти за филм; • Прибор: <i>glow граффити</i> спреј, ЛЕД светлосни канапи, интерактивне табле, И/О четка, Филипсов прибор за дигитално сликање светлом; • <i>Цуберфест</i> (Киберфест, Русија), СТРИП фестивал; ВИДФЕСТ (Ванкувер); • Цртање, сликање, графика и вајање у рачунарском програму; видео-записи, одељенски спотови, монтажа и анимација у рачунарском програму; колективно акционо сликање на сцени; обједињавање ликовне уметности, филма,</p>	<p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • остварити сарадњу са наставником информатике и/или наставницима стручних предмета; • приказати ученицима разноврсне примере; • по завршетку теме заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе. <p>Интернет:</p> <p>www.цуланд.ру хттпс://биоарт.мед.харвард.еду/ хттп://сандфантасу.цом/ хттп://www.флихху.цом/украине-талент-санд-аниматсион.хтм хттп://www.санбасе.цом/ хттп://www.давеиц.нет/ГенАрт/ хттп://www.гамасутра.цом хттп://www.виртуаларт.ат/ хттп://www.абстрактдигиталартгаллеру.цом хттп://www.неме.орг/маин/524/цоллециинг-неу-медиа-арт хттп://www.дпанди.цом/јд/индех.хтмл хттп://цреативефан.цом/30-инцредибле-матте-паинтингс-фром-фамоус- филмс/ хттп://www.e-онсофтваре.цом/продуцтс/солутионс/?паге=матте хттп://www.зоицстудиос.цом хттп://www.алцхемистс.цом хттп://www.холограпхицарт.цо.ук хттп://www.ласерартфест.ца/ хттп://www.мат.уцсб.еду/ хттп://www.аниматроницс.орг/ хттп://www.тецхблог.цом уоутубе: Блацклигхт Ну2АРТ перформанце; Паинт</p>
--	---	--	---

			музике и плеса; израда светлосне скулптуре, слике или инсталације; израда звучне скулптуре, кинетичке скулптуре...	данце; Мо(ве)мент: ливе паинтинг анд данце; Сунцхронизед Елементс; лигхт паинтинг; АртЦреатедФромСхadowс, Пхилипс-дигитал-лигхт-паинтинг-кит, И/О брусх...
Амбијент и простор	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање за естетско преобликовање елемената ентеријера и обликовање простора; 	<ul style="list-style-type: none"> опише утицај амбијента на расположење, понашање и радни учинак; преобликује елементе ентеријера; уреди део школског простора; 	<ul style="list-style-type: none"> Утицај амбијента на расположење, понашање и радни учинак; Одговарајући примери дизајна школског простора, инсталација у ентеријеру и преобликовања елемената ентеријера; Израда скица; Преобликовање елемената ентеријера: осликавање и преобликовање похабаних столица, клупа, столова, ормана, зидова, прозорских оквира, стаклених површина, стубова; лепљење и уметање различитих материјала; израда витража, лустера, лампи, асамблажа, мозаика; Обликовање простора у делу учионице или 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцењивања</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> одговарајући кабинет; школски простор. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> ученике мотивисати визуелним примерима; према потреби поделити ученике у парове или мање тимове; у раду користити еколошке боје и лакове; обликовање простора може бити заједнички рад на нивоу одељења, разреда или школе; подстицати ученике да процењују свој рад и радове других; по завршетку теме објавити радове свих ученика на сајту/профилу школе. <p>Интернет:</p> <p>хттп://www.артецо.цом/ хттп://www.скифурнитуре.цом хттп://www.бикефурнитуре.цом/ хттп://фресхоме.цом/ хттп://www.инструцтаблес.цом/ид/ДИУ-Винул-Валл-Арт/</p>

			<p>простору школе.</p> <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Терапија путем уметности: психологија боје; • Биодекорација стубова и зидова или зелених површина; • Дизајн светла, обликовање простора светлом; • Декорација зидова: рад са шаблонима и пројектором, називи боја, механичко мешање боја, нијансе, психологија боје; • Ленд арт; • Амбијентална музика. 	<p>хттп://цонеуптомурум.цом/ хттп://www.апартаментхерапу.цом/ хттп://www.аллдрифтвудфурнитуре.цом/дрифтвуд_таблес.хтмл хттп://www.фаухфинисх.цом/ФаухФинисх/фаух-аппетите-десигн.хтм хттп://бхоуседесаин.цом/ хттп://азмуарцх.цом/ хттп://www.гоогле.рс/имагес хттп://хеме.ребстецх.цом/цоол-валл-паинтинг/ хттп://интер1ор.цом/деcoration/таг/оффице-цаирс/ хттп://хомес-десигнинг.цом/деcoration/деcoration/олд-фурнитуре-неу-лифе/ хттп://www.ноблепаркпс.виц.еду.ау/арт_схow_2008.хтм хттп://www.салватионсцт.цом/фурнитуре.хтм хттп://www.стухеиве.цом/таг/рустиц_фурнитуре хттп://www.флицкр.цом/пхотос/29371360@H00/272362405/ хттп://www.десигнвитхаз.цом/ хттп://www.бхајанхуан.цом/вп/?паге_ид=798 хттп://www.цонцептуалгарденс.цо.ук/</p>
Стрип	<ul style="list-style-type: none"> • Формирање целовите слике о стрипу као савременом уметничком медију; 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна уметнички цртеж у стрипу; • опише традиционални поступак цртања стрипа; • нацрта ликовно-графички рад; 	<ul style="list-style-type: none"> • Појмови: стрип, манга, чиби, графички роман; • Развојни пут стрипа, различите функције стрипа кроз историју; • Школе стрипа: америчка и јапанска, француско-белгијска, енглеска, италијанска - карактеристике, типични представници, 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • направити поређење између америчког, европског и јапанског стрипа; • указати ученицима на могуће смерове цртања и

			<p>међусобни утицаји, популарност школа и аутора код нас и у свету;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Фестивали стрипа, музеји, друштва; • Утицај стрипа на уметничке правце, културу и друштво;. <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Анимирани филм; • Израда сценарија за стрип, графички роман, рачунарску игрицу или анимирани филм; • Студија фигуре у покрету; • Колекција одеће, обуће или накита инспирисана стрипом; • Музика у анимираном филму. 	<p>читања стрипа;</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговарати о утицају јапанског стрипа на савремени европски стрип и анимирани филм; • објаснити ученицима разлику између карикатуре и уметничког стрипа; више пажње посветити графичком роману као књижевно-графичкој форми; • на репрезентативним примерима указати ученицима на ликовни рукопис, композицију, покрет, скраћење, сенку; • упутити ученике како да увежбавањем постигну препознатљив стил и са једноставним, непрофесионалним цртежом; • по могућности организовати гостовање професионалних цртача стрипа како би ученици стекли целокупну слику о теми; • упутити заинтересоване ученике на електронске уџбенике, школе стрипа и рачунарске програме; • тема може да се реализује као одељенски рад - израдом табле стрипа на хамеру, уцртавањем или лепљењем појединачних цртежа; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе. <p>Интернет:</p> <p>хттп://ен.википедиа.орг/вики/Еуропеан_цомицс хттп://www.сеџулт.орг/ хттп://www.цомицартдепот.цом/ хттп://www.линесандцолорс.цом/ хттп://www.филетрансит.цом/сцреенсхот.пхп?ид=79391 хттп://идеја.форум-ехпресс.нет/т2093-манга хттп://www.дерексантос.цом/цомицпаге/</p>
--	--	--	--	--

<p>Знаменит и српски уметници</p>	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са знаменитим српским уметницима и разумевање значаја њихових дела; 	<ul style="list-style-type: none"> наведе неколико знаменитих српских уметника; објасни значај одабраног уметника; уради оригиналан визуелни приказ живота и/или дела одабраног уметника; 	<ul style="list-style-type: none"> Знаменити српски уметници, избор наставника; Израда оригиналног, нетрадиционалног ликовног приказа живота и/или дела српског уметника по избору ученика: презентација, графичка прича, колаж, инсталација; комбинација текста, илустрација и фотографија; видео-рад, анимација; Разговор о значају, животу и делу одабраних уметника. <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> Израда монографије одабраног уметника, одељенски рад; Терапија путем уметности: организовање гостовања професионалних уметника у болницама и домовима за старе; организовање ликовне радионице. 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> направити сажет приказ живота и дела одабраних уметника; поредити сензибилитет одабраних уметника; упутити ученике на доступне изворе информација; по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе.
--	--	--	---	---

<p>Трагом наслеђа</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање ученика за израду промотивног рада; 	<ul style="list-style-type: none"> • прикупља информације из различитих извора; • дискутује о знаменитостима краја; • уради промотивни ликовни рад; 	<ul style="list-style-type: none"> • Значај квалитетне промоције у будућој професији; • Истраживање културних, историјских и природних знаменитости краја: обилазак околине, обилазак локалних галерија и музеја; истраживање стручне литературе, интернета, архиве, новинских чланака; разговори са одговарајућим профилом стручњака, наставницима, родитељима, фамилијом; интервјуи, анкете; проучавање и прављење фото и писане документације; • Оријентациони избор тема у оквиру пројекта: природне одлике, историја, културно-историјски споменици, манифестације, спорт, уметност, туризам, делатности, стари занати, обичаји и веровања, знаменити људи, одевање кроз 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет; • библиотека; • локална заједница. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • тему обрадити као одељенски пројекат; • мотивисати ученике атрактивним визуелним примерима; • омогућити ученицима неспутано изношење предлога ликовних решења; • по завршетку теме објавити рад на сајту/профилу школе.
------------------------------	---	--	--	--

			<p>историју, архитектура, кулинарство, музика;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дизајн промотивног материјала; • Израда промотивног спота, презентације, брошуре, плаката, илустрованих прича, разгледница, паноа за промовисање културно-историјских и природних знаменитости краја. <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Промоција професије; • Промоција школе; • Промоција одељења; • Терапија путем уметности: поставка изложбе, организовање промоције радова путем интернета и штампе; • Маркетинг и брендови. 	
Необична уметност	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицање иновативности у ликовном изражавању; 	<ul style="list-style-type: none"> • предложи нетрадиционални материјал за рад; • уради ликовни рад од нетрадиционалног материјала; • образложи избор 	<ul style="list-style-type: none"> • Визуелни приказ: необичне идеје, уметничка дела на неуобичајеној подлози или од неуобичајених материјала 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p>

		материјала и мотива;		<ul style="list-style-type: none"> • визуелним примерима, разговором и асоцијацијама мотивисати ученике да осмисле оригиналне предлоге; • према потреби поделити ученике у парове или мање тимове; • подстицати ученике да процењују свој рад и радове других; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе, заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе.
Архитектура Србије	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са одликама архитектуре на тлу Србије; • Формирање позитивног става према очувању културног наслеђа; 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе неколико значајних споменика и грађевина у Србији; • објасни значај очувања знаменитих грађевина и споменика; • уради ликовни рад са стилским одликама локалне архитектуре; 	<ul style="list-style-type: none"> • Знаменити споменици и зграде -обележја светских градова; • Сакрална архитектура Србије; • Замкови, утврђења и палате Србије; • Световна архитектура Србије: типови старих српских кућа, знаменити објекти ХИХ и ХХ века; • Споменици, фонтане, паркови и парковске скулптуре; • Значај очувања знаменитих грађевина и споменика; • Израда скица за викендицу, викенд-насеље, етно-село, наменске објекте, реконструкција замка или утврђења, скица за 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет; • локална заједница. <p>Препоруке за реализацију теме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • излагање прилагодити сазнајним могућностима и интересовањима ученика, приказати само карактеристичне примере; • препоручује се обилазак родног места или локалног окружења, фотографисање објеката и споменика, скицирање фасада и споменика, разговор о елементима архитектуре, стилевима, фасадама, стубовима, фонтанама, споменицима; • подстицати ученике да процењују свој рад и радове других; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе. <p>Интернет:</p>

			<p>рељефе, тргове, ограде, прозорска окна и друге елементе екстеријера, споменике и скулптуре у пленеру...</p> <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Истраживање: римска насеља на тлу Србије; • Повезивање ученика путем интернета са вршњацима из другог места у Србији, размена фотографија и информација о архитектури, споменицима и парковима; • Осмишљавање туристичке туре; 	<p>хттп://www.греатбуилдингс.цом/</p>
<p>Улична уметност</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Препознавање уметничких вредности у супкултури; • Формирање одговорног односа према очувању здравља и 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна естетске и идејне вредности уличне уметности; • наведе материјале штетне по здравље и мере заштите; • уради скицу за мурал или графит; 	<ul style="list-style-type: none"> • Појмови: улична уметност, мурал, графити, тагирање; • Видови уличне уметности: мурал, графити, стикери, инсталације; • Историјат графита, легални графити, графити у галеријама; • Дискусија: намера уметника, идеје, поруке, ставови, емоције, 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију теме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разговарати о томе шта један графит чини уметничким и о различитим доживљајима посматрача; • радове урађене у рачунарском програму треба одштампати како би ученици по њима урадили

	окурења;		<p>стилови; тагирање по културно-историјским споменицима, знаменитим зградама, приватној својини, радовима уметника;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Материјали, опасност по здравље и околину, мере заштите; <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Истраживање: улична култура, музика и плес; • Пантомима; • Знамените грађевине Србије; • Израда документарног филма. 	<p>слободоручни цртеж уз додавање оригиналних детаља;</p> <ul style="list-style-type: none"> • у складу са могућностима, реализовати скицу еколошким бојама на оштећеном зиду школе или у окурењу; • подстицати ученике да процењују свој рад и радове других; • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе.
Времепо в	<ul style="list-style-type: none"> • Формирање опште слике о променама у уметности током историје. 	<ul style="list-style-type: none"> • наведе узроке промена у уметности током историје; • прикаже ликовним радом специфичност одабраног историјског периода. 	<ul style="list-style-type: none"> • Свакодневни живот, проналасци, открића, важни историјски догађаји и личности, одевање, намештај, архитектура, ликовна уметност, музика, позориште, плес, спорт, забава... од критско-микенске културе до краја XX века; • Ликовни приказ историјског периода по избору ученика; израда маски, костима, 	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе/учења, планом рада и начинима оцењивања.</p> <p>Место реализације наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одговарајући кабинет. <p>Препоруке за реализацију наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • приказати визуелну презентацију појединачних историјских периода, изнети само кључне информације и карактеристичне примере; • разговарати о томе како су историјски догађаји, развој технологије и открића утицали на промене у естетици и уметности; • омогућити ученицима неспутано изношење

			<p>шешира, перика, декорација, скица за употребне предмете...</p> <p>Посебни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пројекат свих одељења, тематска забава - реконструкција одабраног периода: израда сценографије, костима, маски, фризура, шминке, избор музике, концерт, наступ хора, представа, плес, луткарско позориште... 	<p>мишљења и идеја;</p> <ul style="list-style-type: none"> • по завршетку теме приказати радове свих ученика у простору школе и заједнички одабрати радове за објављивање на сајту/профилу школе. <p>Интернет:</p> <p>хттп://www.хисторуворлд.нет/ хттп://www.хуперхистору.цом/ хттп://www.еуебитнесстохистору.цом хттп://www.британница.цом/ хттп://www.фасхион-ера.цом/ хттп://www.ессенциалсофмусиц.цом/ хттп://www.тхеатрехистору.цом/</p>
--	--	--	---	---

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

- Музичка култура
- Српски језик и књижевност
- Историја
- Хемија
- Математика
- Рачунарство и информатика